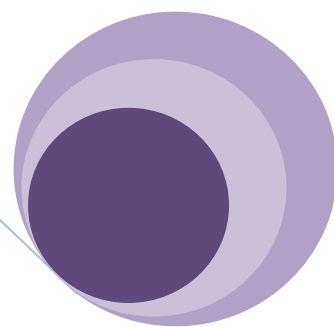

**PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT
2025-2030
JUDEȚUL HUNEDOARA
ACTUALIZAT 2025-2026**

**PLAI
2025-2030
REVIZUIT 2025-2026**

**PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE ÎN
ÎNVĂȚĂMÂNT CU
ANEXE - CAPITOLUL ÎNVĂȚĂMÂNT**

Aprobat,
Inspectoratul Școlar
Județean Hunedoara
În ședința CA din 26.01.2026

Inspector Școlar General
Prof. dr. Maria ȘTEFĂNIE

Avizat,
Comitetul Local pentru Dezvoltare a
Parteneriatului Social Hunedoara
(CLDPS Hunedoara)

Președinte CLDPS
Conf. dr. ing. ec. Gelu Ovidiu TIRIAN

ECHIPA DE ELABORARE

Comitetul Local pentru Dezvoltarea Parteneriatului Social Hunedoara (CLDPS Hunedoara)	1. Tirian Ovidiu Gelu – președinte CLDPS – Universitatea Politehnică Timișoara, Facultatea de Inginerie din Hunedoara 2. Ștefănie Maria – Inspector școlar general – Inspectoratul Școlar Județean Hunedoara; 3. Almășan Adriana - Inspector școlar general adjunct – Inspectoratul Școlar Județean Hunedoara; 4. Szasz Zsofia – Inspector școlar general adjunct – Inspectoratul Școlar Județean Hunedoara; 5. Cioară Dana Luiza – secretar CLDPS – Inspectoratul Școlar Județean Hunedoara; 6. Bufnea Daniela–membru CLDPS – Asociația Proformare 7. Gafton Crinela – membru CLDPS - Camera de Comerț și Industrie Hunedoara; 8. Iacobescu Raluca – membru CLDPS – CCD Hunedoara; 9. Manolea Mihaela – membru CLDPS – A.E.D.E.R.; 10. Rusu Paul Dragoș – membru CLDPS – Sindicatul Învățământului Preuniversitar Hunedoara; 11. Ivan Cosmin – membru CLDPS -Direcția Județeană de Statistică Hunedoara; 12. Tomuța Georgeta Angelica – membru CLDPS -A.J.O.F.M. Hunedoara; 13. Ilieș Gabriel – membru – C.J.R.A.E. Hunedoara; 14. Stanciu Lucia – Inspectoratul Școlar Județean Hunedoara 15. Mureșan Oana - Inspectoratul Școlar Județean Hunedoara 16. Ștefoni Sabin – S.C. DAR DRAEXLMAIER AUTOMOTIVE S.R.L. Hunedoara
Colectivul de profesori:	17. Merce Nadia – Colegiul Economic "Emanuil Gojdu" Hunedoara 18. Cernat Kati– Colegiul Economic "Emanuil Gojdu" Hunedoara 19. Solomon Carmen – Colegiul Economic "Emanuil Gojdu" Hunedoara 20. Spătaru Raul – Colegiul Economic "Emanuil Gojdu" Hunedoara 21. Saulea Violeta– Colegiul Economic "Emanuil Gojdu" Hunedoara 22. Micșoniu Dumitru – Liceul Tehnologic "Ovid Densusianu" Călan 23. Boroacă Luis – Colegiul Economic "Emanuil Gojdu" Hunedoara 24. Tetileanu Mihaela – Liceul Tehnologic "Retezat" Uricani 25. Albu Corina – Liceul Tehnologic Energetic "Dragomir Hurmuzescu" Deva 26. Bucur Flavius – Liceul Tehnologic de Transport Feroviar "Anghel Saligny" Simeria 27. Sandu Dumitru – Liceul Tehnologic "Mihai Viteazu" Vulcan 28. Demeter Sorin – Colegiul Tehnic "Transilvania" Deva 29. Ștefan Daniela – Colegiul Tehnic "Transilvania" Deva 30. Moșuțiu Laura – Colegiul Tehnic "Transilvania" Deva 31. Dumitraș Alina – Colegiul Tehnic "Transilvania" Deva 32. Lup Lucian – Colegiul Tehnic "Transilvania" Deva

LISTA DE ABREVIERI

PRAI	Planul Regional de Acțiune pentru dezvoltarea Învățământului profesional și tehnic
PLAI	Planul Local de Acțiune pentru dezvoltarea Învățământului profesional și tehnic
PAS	Planul de Acțiune al Școlii
AJOFM	Agenția Județeană de Ocupare a Forței de Muncă
ANOFM	Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă
CJ	Consiliul Județean
CAEN	Nomenclatorul Activităților Economice Clasificarea Activităților din Economia Nationala
CNP	Comisia Națională de Prognoză
COR	Codul Ocupațiilor din România
FPC	Formare Profesională Continuă (formarea adulților)
DJS	Direcția Județeană de Statistică
SEOFM	Strategia Europeană de Ocupare a Forței de Munca
FSE	Fondul Social European
UE	Uniunea Europeană
PIB	Produsul Intern Brut
VAB	Valoarea Adăugată Brută
IU	Învățământ Universitar
IDRU	Index Dezvoltarea Resurselor Umane
DRU	Dezvoltarea Resurselor Umane
INS	Institutul Național de Statistică (România)
ISCO	International Standard Classification of Occupations
ISCED	Clasificarea Internațională Standard a Educației (UNESCO) International Standard Classification of Education
ISJ	Inspectoratul Școlar Județean
OIM	Organizația Internațională a Muncii (asta este ILO International Labour Office)
IFPI	Învățământ și Formare Profesională Inițială
CLDPS	Comitete Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social în formarea profesională
PDL	Planul de Dezvoltare Locală
ACL	Analiza Cadrului Logic
APM	Analiza Pieței Muncii
MECT	Ministerul Educației Cercetării și Tineretului
MMSSF	Ministerul Muncii, al Solidarității Sociale și Familiei
PNAO	Planul Național de Acțiune pentru Ocuparea Forței de Muncă
PND	Planul Național de Dezvoltare
ONG	Organizații Non-guvernamentale
NUTS	Nomenclatorul Unităților Teritoriale pentru Statistică
PCM	Management-ul Ciclului Proiectului (PCM Project Cycle Management)
UIP	Unitatea de Implementare a Proiectului
CR	Consortii Regionale
PDR	Planul de Dezvoltare Regională
RO	România
RON	Noul Leu Românesc
POS	Programul Operațional Sectorial
SWOT	Puncte Tari, Puncte slabe, Oportunități, Riscuri (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats)
TVET	Învățământ Profesional și Tehnic
VET	Învățământ și Formare Profesională (Vocational Education and Training)
WB	Banca Mondială (Word Bank)
UNESCO	Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură
SPP	Standarde de Pregătire Profesională

CUPRINS

Cuvânt înainte	7
1. Rezumat	8
2. CONTEXTUL EUROPEAN, NAȚIONAL ȘI REGIONAL	11
2.1. Contextul european	11
2.2. Contextul național	12
2.2.1. Elemente definitorii ale noii structuri curriculare	14
2.2.2. Integrarea educației pentru mediu și schimbări climatice în noul curriculum tehnologic	15
2.2.3. Rolul învățământului dual în noua arhitectură a ÎPT	15
2.2.4. Infrastructură, resurse și digitalizare	15
2.2.5. Corelarea cu politicile de ocupare și formare profesională	16
2.3. Contextul regional	17
2.4. Contextul județean	19
3. DEMOGRAFIE	22
3.1. Situația prezentă	22
3.1.1. <i>Populația totală. Dinamica generală</i>	22
3.1.2. Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)	25
3.1.3. <i>Distribuția pe sexe</i>	27
3.1.4. <i>Structura pe grupe de vârstă</i>	28
3.1.5. <i>Structura pe grupe de vârstă și medii rezidențiale</i>	30
3.1.6. <i>Structura etnică</i>	32
3.1.7. <i>Mișcarea migratorie</i>	33
3.1.8. <i>Nivelul de trai</i>	38
3.2. Proiecții demografice în orizontul de timp 2025, 2030 și 2060	38
3.2.1. Evoluția populației de vârstă preșcolară și școlară	38
3.2.2. Populația României pe grupe mari de vârstă, în anii 2011, 2020, 2030 și 2060	40
3.3. Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru ÎPT	42
4. PROFILUL ECONOMIC JUDEȚEAN	19
4.1. Principalii indicatori economici	49
4.1.1. <i>Produsul intern brut (PIB) și valoarea adăugată (VAB)</i>	49
4.1.2. <i>Productivitatea muncii</i>	514
4.1.3. <i>Firmele din județ. Dinamica, repartitia sectorială și pe clase de mărime</i>	55
4.1.4. <i>Investițiile brute ale unităților locale active din industrie, construcții, comerț și alte servicii</i>	60
4.2. Informații parțiale	61
4.2.1. <i>Procesul de integrare europeană și cerințele de competitivitate</i>	61
4.2.2. <i>Cercetarea-dezvoltarea</i>	61
4.2.3. <i>Industria</i>	66
4.2.4. <i>Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și mediu</i>	67
4.2.5. <i>Agricultura, silvicultură și pescuit</i>	70
4.2.6. <i>Turismul</i>	72
4.2.7. <i>Zona montană și dezvoltarea durabilă – aspecte specifice ruralului montan</i>	75
4.3. Concluzii din analiza mediului economic. Implicații pentru ÎPT	77
5. PIAȚA MUNCII	800
5.1. Indicatori statistici ai pieței muncii	80
5.1.1. <i>Participarea la forța de muncă</i>	822
5.1.2. <i>Structura populației ocupate pe niveluri de instruire, la nivel regional</i>	855
5.1.3. <i>Structura populației civile pe principalele activități ale economiei naționale</i>	855
5.1.4. <i>Numărul mediu al salariaților și muncitorilor pe activități ale economiei naționale</i>	888
5.2. Informații parțiale	88

5.2.1. Analiza comparativă pe ocupații a șomajului și locurilor de muncă vacante înregistrate la AJOFM Hunedoara.....	89
5.2.2. Evoluțiile recente ale șomajului și a locurilor de muncă vacante înregistrate la AJOFM (aspecte critice în contextual crizei economice și financiare).....	90
6. ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC DIN JUDEȚ	911
6.1. Indicatori de context.....	91
6.1.1. Contextul european	91
6.1.2. Contextul național.....	92
6.2. Indicatori de context specifici	93
6.2.1. Contextul demografic și populația școlară	93
6.3. Indicatori de intrare	95
6.3.1. Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență	95
6.3.2. Numărul de elevi care revin unui cadru didactic.....	98
6.3.3. Resursele umane din ÎPT	98
6.3.4. Resurse materiale și condiții de învățare	117
6.4. Indicatori de proces.....	118
6.4.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT.....	118
6.4.2. Asigurarea calității în ÎPT	118
6.4.3. Serviciile de orientare și consiliere	119
6.5. Indicatori de ieșire	121
6.5.1. Absolvenți de liceu pe filiere de pregătire.....	121
6.5.2. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională	122
6.5.2.a. Rata netă de cuprindere școlară pe grupe de vârste	122
6.5.3. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED	124
6.5.3.a. Rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial(Rata abandonului (INS).....	124
6.5.4. Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED.....	130
6.5.5. Rata de tranziție la următorul nivel de educație	131
6.5.6. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație	131
6.5.7. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor de citire/lectură (PISA).....	133
6.5.8. Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare si nici nu au un loc de munca (NEET)(Anexa Tineri NEET)	134
6.6. Indicatori de impact	136
6.6.1. Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra ratei șomajului	136
6.6.2. Rata de inserție a absolvenților la 6 luni de la absolvire, pe niveluri de educație.....	136
6.6.3. Gradul de utilizare a competențelor dobândite de absolvenți la locul de muncă.....	139
6.7. Oferta școlilor ÎPT din județ	140
6.7.1. Evoluția planurilor de școlarizare	140
6.7.2. Analiza ofertei pentru anul școlar 2023-2024.....	143
6.7.3. Proiectul planului de școlarizare pentru anul școlar 2023-2024 Analiza ofertei pentru anul școlar 2023-2024.....	145
6.7.4. Oferta școlilor ÎPT pentru formarea adulților.....	154
6.7.5. Rețele școlare.....	155
6.7.6. Parteneriatul cu întreprinderile.....	156
6.8. Principalele concluzii din analiza Î.P.T. județean	156
7. EVALUAREA PROGRESULUI ÎN IMPLEMENTAREA PLAI.....	159
8. ANALIZA SWOT A CORELĂRII OFERTEI DE FORMARE PROFESIONALĂ CU CEREREA PIEȚEI MUNCII.....	160
9. REZUMATUL PRINCIPALELOR CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI PENTRU PLANUL DE MĂSURI	163
10. ACȚIUNI PROPUSE – PLAN DE MĂSURI.....	170
ANEXE PLAI 2025-2026, JUDEȚUL HUNEDOARA	184

Cuvânt înainte

Creșterea importanței educației și formării profesionale în dezvoltarea capitalului uman reprezintă, în contextul actual, o prioritate strategică majoră pentru sistemele educaționale. Învățământul profesional și tehnic are un rol esențial în susținerea competitivității economice, în creșterea gradului de ocupare a forței de muncă, în promovarea incluziunii sociale și a cetățeniei active, precum și în dezvoltarea personală și profesională a beneficiarilor educației, într-o societate aflată într-un proces accelerat de transformare tehnologică și digitală.

În acest cadru, adaptarea și corelarea ofertei de formare profesională cu cerințele pieței muncii, cu nevoile de dezvoltare economică și socială ale comunităților locale și regionale, dar și cu aspirațiile individuale ale celor care învață, constituie un obiectiv permanent al politicilor publice din domeniul educației și formării profesionale. Evoluțiile rapide generate de digitalizare, tranziția verde și noile tehnologii impun o abordare flexibilă și anticipativă în proiectarea calificărilor și a parcursurilor educaționale.

Învățământul profesional și tehnic, prin misiunea sa, răspunde atât dimensiunii economice, cât și celei sociale a educației. Acesta nu se limitează la satisfacerea cerințelor imediate ale unui loc de muncă, ci urmărește formarea unor competențe transferabile, care să permită integrarea socio-profesională durabilă și construirea unei cariere de succes. Din această perspectivă, ÎPT trebuie înțeles ca o etapă fundamentală a procesului de învățare pe parcursul întregii vieți, completată de învățarea la locul de muncă și de formarea profesională continuă, necesare adaptării la dinamica pieței muncii.

În aceste condiții, planificarea prospectivă a ofertei de învățământ profesional și tehnic, fundamentată pe prognoze privind evoluția cererii de forță de muncă și integrată într-o strategie coerentă de dezvoltare, devine esențială. Aceasta trebuie să sprijine capacitatea sistemului ÎPT de a răspunde schimbărilor economice și tehnologice și să faciliteze o tranziție eficientă de la școală la viața activă.

Planificarea strategică a ofertei de formare profesională prin ÎPT are caracter național și se realizează în concordanță cu angajamentele asumate de România în calitate de stat membru al Uniunii Europene, precum și cu obiectivele stabilite la nivel internațional în domeniul dezvoltării durabile. Documentele strategice naționale și regionale sunt corelate cu orizontul de planificare al politicilor europene și cu direcțiile de acțiune asumate prin Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, adoptată prin Hotărârea Guvernului nr. 877/2018.

În acest context, învățământul profesional și tehnic contribuie direct la atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă, prin formarea de competențe relevante pentru economia verde, economia digitală și industriile emergente, asigurând totodată echitatea în accesul la educație și formare de calitate.

Astfel, prognoza ofertei de ÎPT, corelată cu cererea estimată de forță de muncă și cu măsurile de sprijin pentru tranziția de la școală la viața activă, reprezintă un element strategic al unei planificări eficiente. Planificarea strategică a ofertei ÎPT se fundamentează pe următoarele documente:

- Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI);
- Planul Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI);
- Planul de Acțiune al Școlii (PAS).

Planul Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) are ca scop îmbunătățirea corelării dintre oferta de învățământ profesional și tehnic și nevoile de dezvoltare socio-economică la nivel județean, stabilirea unor măsuri integrate de educație și formare profesională și consolidarea contribuției sistemului educațional la dezvoltarea durabilă a comunităților locale, în perspectiva anului 2030.

PLAI oferă cadrul de referință pentru elaborarea planurilor și programelor care vizează:

- identificarea și dezvoltarea calificărilor profesionale relevante pentru economia locală și regională;
- raționalizarea și optimizarea rețelei școlare;
- fundamentarea planurilor de școlarizare ale unităților de învățământ profesional și tehnic;
- dezvoltarea formării profesionale continue;
- sprijinirea integrării elevilor cu cerințe educaționale speciale în sistemul de educație;
- consolidarea parteneriatelor cu mediul economic și adaptarea curriculumului la nevoile locale;
- susținerea investițiilor în infrastructură educațională și în dotări moderne.

Planurile Locale de Acțiune pentru Învățământ sunt actualizate periodic de către Comitetele Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social pentru Formarea Profesională și sunt aprobate de consiliile de administrație ale inspectoratelor școlare, constituind un instrument esențial pentru dezvoltarea coerentă și sustenabilă a învățământului profesional și tehnic.

Rezumat

Sinteză strategică 2025–2026

Planul Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) al județului Hunedoara, elaborat de Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social Hunedoara (CLDPS Hunedoara), reprezintă documentul strategic de referință pentru planificarea, dezvoltarea și corelarea învățământului profesional și tehnic (IPT) cu nevoile actuale și viitoare ale pieței muncii și ale dezvoltării socio-economice județene, în perioada 2025–2026.

PLAI este conceput ca un instrument de fundamentare a deciziilor publice în domeniul educației și formării profesionale și se adresează tuturor actorilor implicați în dezvoltarea resurselor umane la nivel județean și regional: structuri de parteneriat social, autorități publice, unități de învățământ, instituții de învățământ superior și mediul economic.

Rolul și utilitatea documentului

PLAI Hunedoara are rolul de a sprijini:

- CLDPS Hunedoara și structurile consultative și decizionale implicate în elaborarea și implementarea politicilor de formare profesională;
- autoritățile județene și regionale responsabile de politicile integrate de dezvoltare a resurselor umane;
- instituțiile de învățământ superior, prin furnizarea unei imagini clare asupra bazinului educațional și a traseelor educaționale ale absolvenților IPT;
- autoritățile publice locale, în fundamentarea deciziilor privind finanțarea unităților de învățământ și investițiile în infrastructura educațională;
- agenții economici, în vederea cunoașterii nivelurilor de calificare ale viitorilor angajați și dezvoltării parteneriatelor școală–companie.

Fundamentarea analitică

PLAI se bazează pe analiza integrată a datelor statistice provenite din surse oficiale și validate, oferind o imagine de ansamblu asupra echilibrului dintre cererea și oferta de calificări la nivel județean. Cererea este analizată prin prisma:

- evoluțiilor și previziunilor demografice;
- profilului economic județean;
- dinamicii pieței muncii la nivel regional și județean.

Oferta este analizată prin indicatori specifici sistemului de formare profesională, corespunzători rutelor educaționale din învățământul profesional și tehnic: liceu tehnologic, învățământ profesional clasic și învățământ profesional dual. Analiza evidențiază atât situația actuală, cât și evoluțiile pe termen mediu și lung, inclusiv impactul declinului demografic asupra capacității sistemului ÎPT.

Context strategic european, național și regional

PLAI este aliniat cu politicile europene în domeniul educației și formării profesionale, cu Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, precum și cu documentele strategice regionale (PRAI Vest). Documentul urmărește atingerea indicatorilor de referință europeni (benchmarks) pentru educație și formare profesională, prin:

- definirea și raportarea unitară a indicatorilor statistici;
- stabilirea unor ținte realiste și măsuri corelate la toate nivelurile de planificare;
- monitorizarea sistematică a progresului în perioada 2025–2026.

Capitolul de context permite realizarea unei analize comparative (benchmarking) a sistemului județean de ÎPT în raport cu evoluțiile și bunele practici din Uniunea Europeană, contribuind la fundamentarea obiectivelor strategice locale.

Analiza cererii județene de calificări

Analiza corelată a datelor demografice, economice și de piață a muncii conturează profilul actual și prognozat al cererii de calificări la nivel județean. Sunt identificate sectoarele economice cu potențial de dezvoltare și domeniile în care este necesară consolidarea sau adaptarea ofertei de formare profesională, în acord cu prioritățile de dezvoltare ale județului Hunedoara.

Analiza ofertei de învățământ profesional și tehnic

PLAI prezintă o imagine actualizată a capacității sistemului de ÎPT din județul Hunedoara de a furniza calificări pe nivelurile reglementate de cadrul legislativ în vigoare. Analiza evoluției ofertei în ultimul deceniu evidențiază o reducere semnificativă a numărului de calificări și a ponderii ÎPT în raport cu educația generală, influențată în mod direct de declinul demografic.

Capacitatea unităților de învățământ este analizată în raport cu cererea identificată, cu accent pe relevanța calificărilor, calitatea procesului educațional și adecvarea infrastructurii și dotărilor.

Rolul strategic al PLAI

PLAI îndeplinește următoarele funcții esențiale:

- analiza aprofundată a contextului județean, în raport cu reperele regionale;
- stabilirea priorităților, Țintelor și acțiunilor pentru dezvoltarea ÎPT;
- contribuția la stabilirea Țintelor regionale;
- furnizarea cadrului general pentru elaborarea și armonizarea planurilor strategice ale unităților de învățământ (PAS);
- fundamentarea deciziilor privind restructurarea rețelei școlare și finanțarea investițiilor.

Priorități și direcții de acțiune 2025–2026

Planul Local de Acțiune pentru Învățământ stabilește direcții clare privind:

- dezvoltarea calificărilor profesionale relevante pentru economia județeană;
- optimizarea rețelei școlare;
- fundamentarea planurilor de școlarizare;
- dezvoltarea formării profesionale continue și a reconversiei profesionale;
- integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale;
- consolidarea parteneriatelor cu mediul economic și dezvoltarea curriculumului în dezvoltare locală;
- susținerea investițiilor în infrastructura educațională și echipamente didactice moderne.

PLAI stabilește, pe baza domeniilor prioritare de dezvoltare economică, ce calificări trebuie dezvoltate, menținute sau ajustate, astfel încât raportul dintre absolvenți și angajați să tindă către un echilibru optim.

Integrarea PLAI în procesul decizional

PLAI constituie baza pentru elaborarea planurilor de școlarizare de către Inspectoratul Școlar Județean Hunedoara și poate fi utilizat pentru identificarea nevoilor de formare profesională realizată de alți furnizori decât unitățile de învățământ. Documentul este actualizat periodic, în urma consultărilor cu partenerii județeni și unitățile de învățământ, și este supus avizării CLDPS Hunedoara și aprobării Consiliului de Administrație al ISJ Hunedoara.

Concluzii

Pentru perioada 2025–2026, Planul Local de Acțiune pentru Învățământ consolidează rolul învățământului profesional și tehnic ca factor strategic al dezvoltării durabile a județului Hunedoara. Prin corelarea ofertei educaționale cu cererea pieței muncii, creșterea calității formării profesionale și întărirea parteneriatului interinstituțional, PLAI contribuie la creșterea ocupabilității, la integrarea socio-profesională a tinerilor și la dezvoltarea competitivă și echilibrată a comunităților locale.

CAPITOLUL II. CONTEXTUL EUROPEAN, NAȚIONAL ȘI REGIONAL

2.1. Contextul european

Rezoluția Consiliului Uniunii Europene privind cadrul strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării în vederea realizării și dezvoltării Spațiului european al educației pentru perioada 2021–2030, adoptată în anul 2021, reprezintă documentul de referință pentru politicile educaționale europene actuale.

Acest cadru strategic stabilește mecanisme de monitorizare a progreselor și de identificare a provocărilor majore din sistemele de educație și formare ale statelor membre, având totodată un rol esențial în fundamentarea politicilor publice bazate pe dovezi. În acest sens, Uniunea Europeană utilizează colectarea și analiza sistematică a unor date comparabile la nivel internațional, relevante și de încredere.

Pentru sprijinirea priorităților strategice stabilite pentru perioada 2021–2030, au fost definite o serie de **niveluri de referință ale performanței medii europene în educație și formare („ținte la nivelul UE”)**. Aceste ținte nu constituie obligații individuale pentru fiecare stat membru, ci repere comune care reflectă diversitatea contextelor naționale și care permit evaluarea progreselor la nivel european până în anii 2025 și 2030.

În acest cadru, statele membre au convenit asupra următoarelor șapte ținte europene:

1. **Reducerea nivelului competențelor de bază scăzute la tinerii de 15 ani**
Până în 2030, proporția tinerilor de 15 ani cu nivel scăzut de competență la citire, matematică și științe ar trebui să fie sub 15%.
2. **Reducerea nivelului competențelor digitale scăzute la elevii de gimnaziu**
Până în 2030, proporția elevilor de clasa a VIII-a cu competențe digitale insuficiente ar trebui să fie sub 15%.
3. **Creșterea participării la educația și îngrijirea timpurie**
Până în 2030, cel puțin 96% dintre copiii cu vârsta cuprinsă între 3 ani și vârsta de începere a școlarității obligatorii ar trebui să participe la forme de educație și îngrijire timpurie.
4. **Reducerea părăsirii timpurii a sistemelor de educație și formare**
Până în 2030, proporția persoanelor care părăsesc timpuriu educația și formarea ar trebui să fie sub 9%.
5. **Creșterea ponderii absolvenților de învățământ terțiar**
Până în 2030, cel puțin 45% dintre persoanele cu vârste cuprinse între 25 și 34 de ani ar trebui să fi absolvit învățământul terțiar.
6. **Extinderea învățării la locul de muncă în educația și formarea profesională (EFP)**
Până în 2025, cel puțin 60% dintre absolvenții recenți de EFP ar trebui să fi beneficiat de experiențe de învățare la locul de muncă pe parcursul formării lor.
7. **Creșterea participării adulților la activități de învățare pe tot parcursul vieții**
Până în 2025, cel puțin 47% dintre adulții cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani ar trebui să fi participat, în ultimele 12 luni, la activități de învățare formală, nonformală sau informală.

Pentru atingerea acestor obiective, cadrul strategic european este structurat în jurul a **cinci priorități strategice majore**, relevante și în contextul actual al tranzițiilor economice, sociale și tehnologice:

- **Prioritatea strategică 1:** Îmbunătățirea calității, echității, incluziunii și a reușitei educaționale pentru toți
- **Prioritatea strategică 2:** Transformarea învățării pe tot parcursul vieții și a mobilității educaționale într-o realitate accesibilă tuturor

- **Prioritatea strategică 3:** Creșterea atractivității profesiei didactice și consolidarea competențelor și motivației cadrelor didactice
- **Prioritatea strategică 4:** Consolidarea Spațiului european al învățământului superior

2.2. Contextul național

În anul școlar 2025–2026, dezvoltarea învățământului profesional și dual din România se realizează într-un context legislativ și strategic complex, determinat de prioritățile europene în domeniul educației și formării profesionale (EFP), de reformele asumate prin Planul Național de Redresare și Reziliență, precum și de cadrul normativ național instituit prin **Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023**.

Învățământul profesional și dual reprezintă un pilon esențial pentru asigurarea relevanței educației în raport cu cerințele pieței muncii, pentru susținerea tranziției verzi și digitale și pentru creșterea gradului de ocupare a forței de muncă, în special în rândul tinerilor. Aceste forme de educație sunt promovate la nivel european prin Recomandarea Consiliului UE din 24 noiembrie 2020 privind educația și formarea profesională pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență, document care stă la baza **Planului Național de Implementare pentru educație și formare profesională inițială și continuă (PNI-VET)**, implementat în perioada 2021–2027.

Un element de noutate cu impact direct asupra învățământului profesional și dual îl constituie **Strategia națională privind educația pentru mediu și schimbări climatice 2023–2030**, aprobată de Guvernul României în anul 2023. Strategia introduce educația pentru mediu și climă ca dimensiune transversală în toate formele de educație, inclusiv în formarea profesională inițială, cu accent pe dobândirea de **competențe verzi**, pe responsabilitatea față de mediu și pe adaptarea calificărilor profesionale la cerințele economiei sustenabile.

În acest context, unitățile de învățământ profesional și dual, în parteneriat cu operatorii economici, devin actori-cheie în formarea unei forțe de muncă pregătite pentru tranziția ecologică. Strategia prevede măsuri care vizează:

- integrarea temelor de mediu și schimbări climatice în **modulele de pregătire de specialitate**;
- dezvoltarea de **activități practice și aplicative** privind eficiența energetică, gestionarea deșeurilor, utilizarea responsabilă a resurselor și tehnologii verzi;
- formarea continuă a cadrelor didactice și a tutorilor de practică din mediul economic.

Implementarea **Programului național educațional pentru mediu și climă** se realizează, începând cu anul școlar 2023–2024 și consolidată în perioada 2025–2026, inclusiv prin:

- organizarea **Săptămânii Verzi**, cu activități adaptate specificului calificărilor profesionale;
- introducerea, în oferta de **curriculum la decizia școlii (CDOS)**, a unor module sau discipline opționale axate pe competențe verzi, economie circulară, securitate și sănătate în muncă, protecția mediului și dezvoltare durabilă;
- derularea de proiecte educaționale realizate în parteneriat cu operatorii economici, autorități publice locale și organizații neguvernamentale.

În ceea ce privește infrastructura, **Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR)** susține direct dezvoltarea învățământului profesional și dual prin Componenta 15 – Educație, Investiția 10 „Dezvoltarea rețelei de școli verzi și achiziționarea de microbuze verzi”, cu termen de implementare până la sfârșitul anului 2025. Aceste investiții contribuie la modernizarea atelierelor de practică, la creșterea eficienței energetice a clădirilor școlare și la dotarea acestora cu echipamente compatibile cu noile tehnologii utilizate în industrie.

Conceptul de „**Școală verde**”, reglementat prin Ordinul ministrului educației nr. 4147/2022, este deosebit de relevant pentru învățământul profesional și dual, întrucât presupune corelarea dintre:

- **infrastructura sustenabilă**, inclusiv ateliere și laboratoare eficiente energetic;
- **curriculumul profesional**, adaptat la cerințele economiei verzi și ale pieței muncii;
- **pedagogia orientată spre competențe**, învățare la locul de muncă și rezolvarea de probleme reale.

Dezvoltarea competențelor profesionale necesare tranziției ecologice și digitale este susținută și de:

- **Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2021–2027**, care promovează formarea profesională a adulților, recunoașterea competențelor dobândite nonformal și informal și introducerea conturilor individuale de învățare;
- **Strategia Națională pentru Locuri de Muncă Verzi 2018–2025**, care vizează dezvoltarea competențelor verzi, adaptarea lucrătorilor și a întreprinderilor la economia verde și creșterea participării la învățământul profesional și tehnic;
- **Programul Educație și Ocupare (PEO) 2021–2027**, care finanțează programe de formare profesională inițială și continuă, dezvoltarea competențelor digitale și recalificarea forței de muncă, inclusiv pentru sectoarele cu potențial de creare a locurilor de muncă verzi.

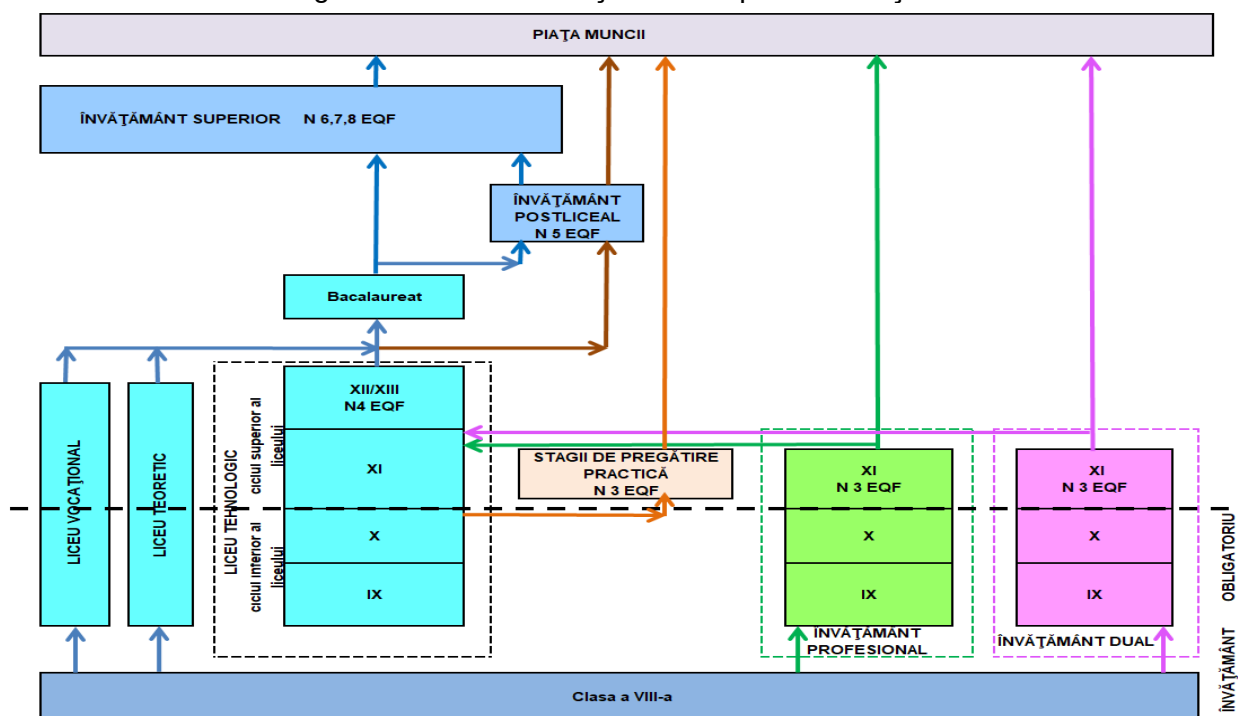
În acest cadru, **Planul Național de Implementare pentru educație și formare profesională inițială și continuă (PNI-VET)** constituie documentul integrator care asigură coerența dintre politicile europene și naționale în domeniul EFP, având ca obiectiv general creșterea relevanței, flexibilității, atractivității și calității programelor de învățământ profesional și dual. Măsurile prevăzute vizează, în mod prioritar:

- corelarea ofertei de formare profesională cu nevoile pieței muncii la nivel local, județean și regional;
- extinderea și consolidarea **învățământului dual**, prin parteneriate funcționale cu operatorii economici;
- creșterea accesului și participării elevilor la trasee profesionale flexibile;
- asigurarea calității procesului de formare profesională, inclusiv a pregătirii practice la operatorii economici.

Astfel, învățământul profesional și dual se afirmă, în perioada 2025–2026, ca un **instrument strategic pentru dezvoltare durabilă**, pentru adaptarea la transformările economice și tehnologice și pentru formarea unei forțe de muncă competitive, responsabile și pregătite pentru provocările tranziției verzi și digitale.

Contextul în care se urmărește dezvoltarea învățământului profesional și tehnic prin strategiile menționate mai sus este definit prin Legea Învățământului Preuniversitar, nr.198 din 2023. Structura învățământului profesional și tehnic este ilustrată în figura de mai jos.

Figura 1. Structura învățământului profesional și tehnic

Context legislativ și curricular pentru învățământul profesional și dual în noua structură a învățământului tehnologic (2026–2027)

Începând cu anul școlar 2026–2027, învățământul profesional și dual din România funcționează într-un cadru curricular reconfigurat, determinat de **noile planuri-cadru și programe școlare pentru învățământul tehnologic**, elaborate în conformitate cu prevederile **Legii învățământului preuniversitar nr. 198/2023** și cu angajamentele asumate de România la nivel european în domeniul educației și formării profesionale (EFP).

Noua structură a învățământului tehnologic are ca obiectiv principal **creșterea relevanței formării profesionale pentru piața muncii**, consolidarea rutei profesionale și duale ca opțiune educațională atractivă și flexibilă, precum și integrarea sistematică a **competențelor verzi și digitale** în calificările profesionale.

2.2.1. Elemente definitorii ale noii structuri curriculare

Noile planuri-cadru pentru învățământul profesional și dual, aplicabile începând cu anul școlar 2026–2027, sunt construite pe următoarele principii-cheie:

- **organizarea modulară a curriculumului**, centrată pe rezultate ale învățării și pe unități de competență corelate cu standardele ocupaționale;
- **pondere crescută a pregătirii practice**, desfășurate atât în atelierele școlare, cât și la operatorii economici, în special în cazul învățământului dual;
- **integrarea transversală a competențelor verzi, digitale și antreprenoriale** în modulele de pregătire de specialitate;
- **flexibilizarea traseelor educaționale**, facilitând continuarea studiilor între rutele profesională, duală, liceală tehnologică și postliceală;

- **corelarea ofertei de formare cu documentele de planificare a ofertei școlare** la nivel local, județean și regional.

Curriculumul este structurat pe **componente clare și complementare**:

- **trunchi comun de cultură generală**, adaptat specificului tehnologic;
- **module de pregătire de specialitate**, proiectate pe calificări și niveluri de calificare;
- **stagii de pregătire practică**, cu rol esențial în formarea competențelor profesionale reale;
- **curriculum la decizia școlii (CDS)**, utilizat strategic pentru adaptarea formării la cerințele economiei locale și la domenii emergente.

2.2.2. Integrarea educației pentru mediu și schimbări climatice în noul curriculum tehnologic

În conformitate cu **Strategia națională privind educația pentru mediu și schimbări climatice 2023–2030**, noile programe școlare pentru învățământul profesional și dual includ explicit dimensiunea sustenabilității. Aceasta se reflectă prin:

- introducerea de **conținuturi și rezultate ale învățării privind protecția mediului**, economia circulară, eficiența energetică și utilizarea responsabilă a resurselor;
- abordarea temelor de mediu în mod **aplicativ**, prin activități practice, proiecte și situații de învățare reale;
- corelarea modulelor de specialitate cu **cerințele sectoarelor economice implicate în tranziția verde**.

De asemenea, **Săptămâna Verde** rămâne un element structural al anului școlar, fiind adaptată specificului calificărilor profesionale și integrată coerent în planificarea activităților educaționale și practice.

2.2.3. Rolul învățământului dual în noua arhitectură a ÎPT

În noua structură curriculară, **învățământul dual** este consolidat ca formă prioritară de organizare a învățământului liceal tehnologic, caracterizată prin:

- **parteneriate funcționale și contractuale** între unitățile de învățământ, operatorii economici și autoritățile publice locale;
- implicarea activă a operatorilor economici în **proiectarea curriculumului, evaluarea competențelor și organizarea stagiilor de practică**;
- adaptarea calificărilor și a conținuturilor de învățare la **tehnologiile utilizate efectiv în mediul economic**.

Pregătirea practică dobândește un rol central, fiind orientată spre **formarea competențelor necesare ocupării unui loc de muncă**, dar și spre dezvoltarea capacității de adaptare la schimbările tehnologice și ecologice.

2.2.4. Infrastructură, resurse și digitalizare

Implementarea noii structuri a învățământului tehnologic este susținută de investițiile realizate prin **Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR)**, în special prin dezvoltarea rețelei de **școli verzi** și modernizarea atelierelor și laboratoarelor tehnologice. Aceste investiții permit:

- desfășurarea activităților practice în condiții conforme cu cerințele actuale ale industriei;

- utilizarea de echipamente și tehnologii moderne, cu impact redus asupra mediului;
- integrarea instrumentelor digitale în procesul de predare–învățare–evaluare.

2.2.5. Corelarea cu politicile de ocupare și formare profesională

Noua structură a învățământului profesional și dual este corelată cu:

- **Planul Național de Implementare pentru educație și formare profesională (PNI-VET);**
- **Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2021–2027;**
- **Programul Educație și Ocupare (PEO) 2021–2027;**
- politicile naționale privind dezvoltarea **competențelor verzi** și digitale.

Această abordare integrată asigură coerența dintre formarea inițială, formarea profesională continuă și cerințele pieței muncii, contribuind la creșterea atractivității și eficienței învățământului profesional și dual.

Învățământul liceal asigură continuarea studiilor după finalizarea învățământului obligatoriu (clasele a IX-a și a XI-a) și aprofundarea competențelor în clasa a XII-a, prin dezvoltarea și diversificarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor formate anterior, în conformitate cu planurile-cadru ce reglementează curriculumul național. Aceste planuri-cadru pentru învățământul liceal cu frecvență zi au fost aprobate prin **Ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 4350 din 20 iunie 2025**, publicat în Monitorul Oficial nr. 594 bis/26.06.2025, și se aplică **progresiv începând cu anul școlar 2026–2027** pentru clasele a IX-a a filierelor și profilurilor liceale, inclusiv cele tehnologice.

Planurile-cadru aprobate prin Ordinul MEC nr. 4350/2025 prevăd structura curriculară centrală obligatorie pentru:

- **filiera teoretică** (profilurile real și uman),
- **filiera tehnologică** (profilurile tehnic, servicii, resurse naturale și protecția mediului) – incluzând toate calificările profesionale aferente, organizate pe parcursul clasele a IX-a–a XII-a,
- **filiera vocațională**, cu specializări diverse (artistic, pedagogic, sportiv, teologic etc.).

Conform ordinului, planurile-cadru aprobate reprezintă *oferta centrală obligatorie* de curriculum pentru toate filierele și profilurile prevăzute și sunt parte integrantă a curriculumului național. Aplicarea acestora se face treptat, începând cu clasa a IX-a în anul școlar 2026–2027, urmând ca, în etapele ulterioare ale implementării, să se extindă la toate clasele liceale până în anul școlar 2029–2030.

În noua arhitectură curriculară, planurile-cadru pentru învățământul liceal tehnologic includ atât **componenta de trunchi comun** a curriculumului (discipline de bază și competențe generale), cât și **curriculumul de specialitate**, orientat spre competențe profesionale specifice profilului tehnologic, în acord cu cerințele actuale ale pieței muncii și cu obiectivele trasate în strategia educațională la nivel național.

Finalizarea studiilor și certificările în ruta tehnologică

În contextul noii structuri curriculare aprobate prin Ordinul MEC nr. 4350/2025:

- elevii din **învățământul liceal tehnologic parcurg un ciclu de pregătire de patru ani**, în care se asigură atât competențele generale, cât și cele profesionale;

- după **trei ani de studiu** în filiera tehnologică, elevii pot susține **examenul de certificare a calificării profesionale de nivel 3 al Cadrului Național al Calificărilor (CNC)**, prevăzut în planurile-cadru pentru calificările aferente fiecărui profil; susținerea acestui examen este integrată în traseul educațional conform noilor planuri-cadru;
- absolvenții care aleg să continue în **clasa a XII-a** vor parcurge anul final de liceu tehnologic și vor susține examinările aferente pentru obținerea **certificării de nivel 4 CNC** (tehnician), alături de examenul național de bacalaureat, conform reglementărilor curriculumului aprobat;
- planurile-cadru aprobate prin OMEC 4350/2025 presupun structuri de ore care includ *trunchiul comun*, *curriculumul de specialitate* și componente flexibilizate, în funcție de profil și specializare, pentru clasele a IX-a–a XII-a.

Această abordare curriculară are scopul de a asigura **continuitate între competențele generale și cele tehnice**, facilitând astfel atât integrarea socio-profesională a absolvenților, cât și continuarea studiilor în învățământul post-liceal sau universitar, în acord cu nivelurile de calificare agreate la nivel european.

Concluzie

Începând cu anul școlar 2026–2027, învățământul profesional și dual se dezvoltă într-o **nouă arhitectură curriculară**, orientată spre competențe, sustenabilitate și relevanță economică. Noile planuri-cadru și programe școlare consolidează rolul acestui segment educațional ca **vector strategic al dezvoltării durabile**, al tranziției verzi și digitale și al integrării tinerilor pe piața muncii.

2.3. Contextul regional

Strategia de dezvoltare a **Regiunii Vest 2021–2027** vizează transformarea regiunii într-o zonă competitivă, inovativă, sustenabilă și incluzivă până în **2030**, bazându-se pe digitalizare, inovare, creștere economică durabilă și coeziune teritorială, asigurând acces echitabil la servicii publice moderne, educație de calitate și oportunități pentru toți cetățenii. Această viziune reflectă angajamentele regionale în cadrul Politicii de Coeziune a UE și obiectivele europene privind educația și formarea profesională.

Regiunea Vest, conform clasificării NUTS 2, cuprinde județele Arad, Caraș-Severin, Hunedoara și Timiș, având o populație estimată de peste **1,68 milioane de locuitori** (rezultate preliminare de la ultimul recensământ) și un Indice de Dezvoltare Umană (HDI) situat peste media națională, dar sub media multor regiuni europene puternic dezvoltate.

Nivel de educație terțiară și decalaje relative

La nivel național, doar aproximativ **23,2 %** dintre persoanele cu vârste între 25 și 34 de ani au absolvit învățământ terțiar (studii universitare), semnificativ sub media UE de **44,2 %** și sub ținta UE de 45 % pentru 2030. Regiunea Vest, ca majoritatea regiunilor non-metropolitane din România, se află în partea de jos a clasamentului european în ceea ce privește ponderea tinerilor cu educație terțiară, întrucât **7 din cele 8 regiuni NUTS 2 din România se situează sub 26,5 %** pentru acest indicator în 2024.

Această situație sugerează necesitatea unor politici active de susținere a accesului la învățământul superior și formare continuă, pentru a diminua decalajele față de media europeană și pentru a sprijini competențele necesare economiei bazate pe cunoaștere și inovare.

Tineri NEET și tranziția către piața muncii

Indicatorul NEET („neither in employment nor in education or training”) rămâne o provocare semnificativă pentru România, care în 2023–2024 a înregistrat rate de NEET pentru tinerii de 15–29 de ani de aproximativ **19 %**, comparativ cu media UE de circa **11 %** în 2024. Acest nivel ridicat de NEET reflectă dificultățile de tranziție de la educație la ocupare și pune în evidență nevoia unor intervenții integrate, axate pe orientare profesională, formare profesională adaptată și legături solide între sistemul educațional și piața muncii.

Participarea în formare pe tot parcursul vieții

Participarea adulților (25–64 ani) la educația și formarea profesională continuă rămâne scăzută în România, la aproximativ **8,9 %** în 2024, departe de ținta UE de 15 % și sub media multor state membre. Această participare limitată indică atât bariere instituționale, cât și lipsa unor mecanisme eficiente de stimulare a învățării pe tot parcursul vieții.

Disparități în infrastructura educațională și participare

Regiunea Vest prezintă variații semnificative în ceea ce privește accesul la infrastructură educațională:

- distribuția unităților școlare variază între mediul urban și rural, afectând accesul echitabil la educație de calitate;
- investițiile trecute au acoperit doar o parte din necesar, iar modernizarea infrastructurii rămâne o prioritate majoră.

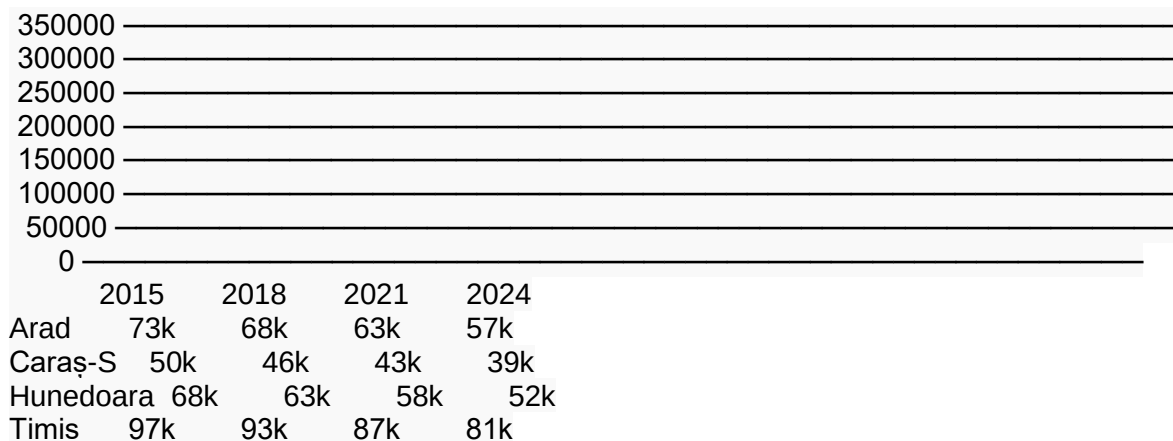
Aceste aspecte sunt consolidate de tendințele demografice (inclusiv scăderea natalității și migrația spre orașe), care impun adaptarea rețelei școlare și a ofertei educaționale la evoluțiile populației școlare.

Educația ca vector strategic al dezvoltării regionale

În contextul dezvoltării regionale, educația și formarea profesională sunt considerate piloni ai transformării economice și sociale a Regiunii Vest. Consolidarea competențelor digitale, profesionale și antreprenoriale prin îmbunătățirea ofertei educaționale, extinderea programelor de formare profesională și creșterea participării la învățământul superior și continuu sunt obiective esențiale pentru:

- reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii;
- creșterea ratei de ocupare a tinerilor și stimularea mobilității pe piața muncii;
- susținerea transformării economice prin competențe adaptate la cerințele tehnologiilor emergente.

Aceste direcții se aliniază atât cu obiectivele Strategiei de Dezvoltare Regională 2021–2027 pentru Regiunea Vest, cât și cu obiectivele europene privind educația, ocuparea forței de muncă și incluziunea socială pentru perioada 2021–2030.

Grafic: Evoluția populației școlare (estimare regională)

Pe baza datelor statistice disponibile la nivel regional și județean, se constată o tendință continuă de scădere a populației școlare în toate județele Regiunii Vest (Arad, Caraș-Severin, Hunedoara și Timiș), în linie cu dinamica demografică națională. Această evoluție are implicații directe pentru planificarea rețelei școlare, ofertele de specializare și ajustarea capacității unităților de învățământ, în special a liceelor și colegiilor tehnologice, într-un context de adaptare la cerințele pieței muncii. Datele indică o necesitate sporită de optimizare a resurselor educaționale și de susținere a politicilor care să crească atractivitatea învățământului tehnologic și profesional în Regiunea Vest.

CONCLUZII

- **Trend descendent al populației școlare** în toate județele Regiunii Vest în ultimul deceniu, în acord cu evoluțiile naționale ale demografiei școlare.
- **Timiș are cea mai mare populație școlară** comparativ cu celelalte trei județe, ceea ce se reflectă în distribuția mai mare de licee și colegii.
- **Hunedoara raportează o reducere semnificativă a populației elevilor în ultimii 10 ani**, conform datelor INS locale din 2019 și tendințelor regionale.
- **Dispersiunea liceelor** între modele teoretice, tehnologice și colegii reflectă profilurile educaționale și adaptarea la cererea locală.

2.4. CONTEXT JUDEȚEAN

În perioada 2025–2030, Județul Hunedoara se află într-o etapă de tranziție și consolidare, determinată de transformări economice, sociale și educaționale profunde, generate de procesele de restructurare industrială, de tranziția către o economie verde și digitalizată, precum și de noile orientări ale politicilor educaționale naționale și europene.

Direcțiile de dezvoltare ale județului sunt fundamentate pe **Planul de Dezvoltare al Județului Hunedoara 2016–2025** și pe **Strategia de Dezvoltare a Județului Hunedoara adoptată în anul 2022**, document strategic care asigură continuitatea viziunii de dezvoltare „Hunedoara recunoscută, performantă, incluzivă, conectată și verde” și oferă cadrul de referință pentru politicile publice din perioada post-2025.

Pentru intervalul 2025–2030, această viziune este adaptată noilor realități, având în vedere:

- implementarea reformelor curriculare și structurale din învățământul liceal, cu accent pe **profilul tehnologic**;
- prioritățile Uniunii Europene aferente perioadei de programare 2021–2027 și perspectivele 2028–2034, în special în domeniul competențelor verzi, digitale și tehnice;
- evoluțiile demografice și socio-economice ale județului Hunedoara, caracterizate prin scăderea populației școlare, mobilitatea forței de muncă și nevoia de reconfigurare a ofertei educaționale.

Hunedoara incluzivă – rolul strategic al învățământului liceal tehnologic

Obiectivul strategic **OS3 – Hunedoara incluzivă** rămâne un pilon central al dezvoltării județene în perioada 2025–2030, având ca finalitate consolidarea capitalului uman și social, reducerea disparităților educaționale și facilitarea accesului echitabil la educație de calitate.

În acest context, **învățământul liceal tehnologic** capătă un rol strategic esențial, ca principal furnizor de competențe tehnice, tehnologice și transversale necesare:

- integrării absolvenților pe piața muncii;
- continuării studiilor în învățământul postliceal și universitar;
- adaptării la schimbările rapide ale economiei locale și regionale.

Pentru perioada 2025–2030, acest obiectiv este cu atât mai relevant în contextul:

- necesității alinierii **specializărilor din liceele tehnologice** la cerințele actuale și viitoare ale pieței muncii;
- deficitului de competențe tehnice în domenii prioritare pentru dezvoltarea județului;
- riscului persistent de **părăsire timpurie a școlii**, în special în rândul elevilor din medii socio-economice vulnerabile.

Domenii prioritare cu impact direct asupra educației

2.4.1. Dezvoltarea capitalului uman și facilitarea integrării socio-profesionale, prin:

- corelarea ofertei educaționale din **învățământul liceal tehnologic, postliceal și universitar** cu dinamica economică județeană;
- dezvoltarea competențelor tehnice, digitale, antreprenoriale și verzi ale elevilor;
- consolidarea serviciilor de **consiliere și orientare școlară și profesională**, în vederea sprijinirii tranziției de la școală la viața activă.

2.2. Creșterea accesului la educație de calitate și creșterea atractivității liceelor tehnologice, prin:

- modernizarea infrastructurii educaționale și a dotărilor specifice;
- adaptarea curriculumului la nivel local și extinderea învățării aplicative;
- dezvoltarea serviciilor educaționale complementare (programe remediale, after-school, centre de excelență).

2.4.2. Sprijinirea comunităților dezavantajate sau marginalizate, prin:

- intervenții educaționale integrate;
- programe de prevenire a abandonului școlar;
- măsuri de sprijin pentru elevii proveniți din grupuri vulnerabile.

2.4.3. Consolidarea coeziunii comunitare și a identității locale, prin educație, cultură, parteneriate și implicare civică.

Măsuri strategice relevante pentru perioada 2025–2030

Pentru atingerea obiectivelor asumate, strategiile județene și locale fundamentează un set de măsuri prioritare aplicabile în perioada 2025–2030, dintre care:

- realizarea de **analize periodice la nivel județean** privind adecvarea specializărilor din învățământul liceal tehnologic la cerințele pieței muncii;
- dezvoltarea și consolidarea programelor de **consiliere educațională și orientare în carieră**;
- acordarea de burse și alte forme de sprijin pentru elevii aflați în risc educațional;
- extinderea programelor **after-school și a activităților remediale**, în special în mediul rural;
- consolidarea **centrelor județene de excelență** și a programelor de performanță și orientare vocațională;
- dezvoltarea de **parteneriate funcționale între liceele tehnologice, autoritățile locale și mediul economic**;
- promovarea **învățării pe tot parcursul vieții**, ca răspuns la transformările continue ale pieței muncii.

Corelarea cu strategiile locale, naționale și europene

La nivel local, **Municipiul Hunedoara** și alte unități administrativ-teritoriale își aliniază politicile educaționale la direcțiile stabilite prin strategiile de dezvoltare durabilă și prin documentele de planificare strategică post-2025.

În concordanță cu **Obiectivul Tematic 10 – Investiții în educație, competențe și formare continuă**, precum și cu noile politici europene privind dezvoltarea competențelor, **învățământul liceal tehnologic** reprezintă o componentă esențială a dezvoltării durabile a județului Hunedoara.

Pentru perioada 2025–2030, se impune:

- consolidarea capacității instituționale a liceelor tehnologice;
- dezvoltarea unor mecanisme de planificare educațională bazate pe date teritoriale relevante;
- creșterea atractivității și relevanței învățământului liceal tehnologic pentru elevi, părinți și comunitate.

CAPITOLUL III. DEMOGRAFIE

Prezentul capitol analizează potențialul demografic al județului Hunedoara, evaluat prin prisma datelor definitive ale Recensământului Populației și Locuințelor (RPL 2021) și a indicatorilor statistici din perioada 2021-2025. Analiza este realizată în context național și la nivelul Regiunii Vest, oferind o fundamentare pentru prognoza demografică a orizontului 2030.

Documentul furnizează elemente esențiale de referință privind dimensiunea populației școlare și evoluția resurselor de muncă, fiind structurat pe următoarele paliere: evoluția numărului de locuitori sub impactul declinului demografic și al îmbătrânirii populației; analiza disparităților dintre urban și rural, cu accent pe fenomenul de suburbanizare; evidențierea ponderii populației tinere față de cea vârstnică (indicele de dependență demografică); date actualizate conform auto-recenzării din 2021; analiza fluxurilor de migrație internă și internațională, inclusiv impactul forței de muncă străine; scenarii de evoluție bazate pe tendințele actuale de natalitate și mortalitate; sinteza datelor pentru fundamentarea politicilor publice locale.

3.1. Situația prezentă

3.1.1. Populația totală. Dinamica generală

Conform datelor INS, populația Regiunii Vest a suferit transformări structurale majore în intervalul 2021-2025, marcate de tranziția către utilizarea indicatorului de populație rezidentă (populația de facto) în locul celei după domiciliu. Populația rezidentă (indicator POP105A) reprezintă persoanele care locuiesc efectiv în județ de cel puțin 12 luni (indicatorul utilizat pentru fonduri europene și strategii de dezvoltare) iar populația după domiciliu (indicator POP107A) reprezintă persoanele care au adresa în buletin în județ, indiferent dacă locuiesc acolo sau sunt plecate în străinătate (indicatorul utilizat pentru bugete locale și alegeri).

Iată un tabel comparativ structurat pe cei doi indicatori (populația rezidentă și populația după domiciliu), care reflectă situația județului Hunedoara în raport cu Regiunea Vest, incluzând datele de referință 2021-2025 și proiecția pentru 2030.

Tabelul 1 : Dinamica populației

Referință Temporală	Indicator TEMPO	Jud. Hunedoara	Jud. Timiș	Jud. Arad	Jud. Caraș-Severin	TOTAL REGIUNE VEST
Anul 2021	POP105A (Rezidentă)	361.657	650.533	410.143	246.588	1.668.921
Anul 2021	POP107A (Domiciliu)	444.664	760.284	466.293	309.714	1.980.955
Anul 2025 (Est.)	POP105A (Rezidentă)	354.200	652.100	405.800	239.500	1.651.600
Anul 2025 (Est.)	POP107A (Domiciliu)	439.800	768.500	464.100	302.400	1.974.800
Prognoză 2030	POP105A (Rezidentă)	338.500	655.000	398.000	228.000	1.619.500

Sursa: INS, Baza de date TEMPO

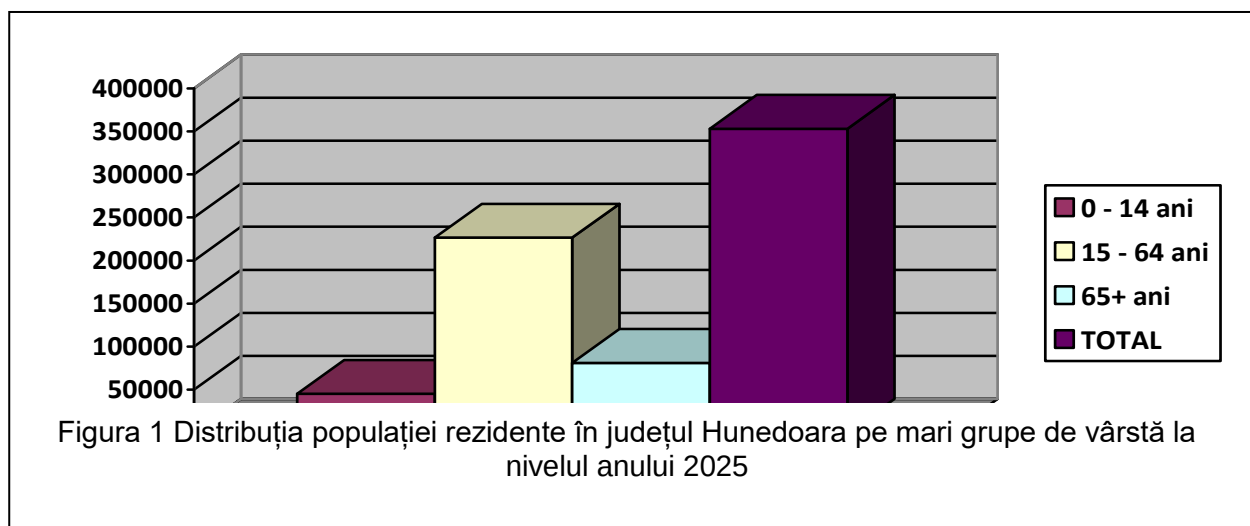
În 2025, se observă o diferență de peste 85.000 de persoane între populația după domiciliu și cea rezidentă. Aceasta reprezintă "migrația invizibilă" (persoane plecate la muncă în străinătate sau în alte județe, dar care și-au păstrat actele în Hunedoara). Județul Hunedoara a pierdut aproximativ 1,8% din populația rezidentă, fiind județul cu cea mai rapidă rată de îmbătrânire din regiune. Se anticipează până în anul 2030 o scădere a populației active (15-64 ani) cu aproximativ

12% față de nivelul anului 2021, cauzată de ieșirea la pensie a generațiilor numeroase ("decreștii") și baza școlară tot mai mică. Scăderea indicatorului POP105A la grupa 0-14 ani indică necesitatea comasării unor unități școlare în zonele rurale și miniere până în 2030, pe măsură ce acest segment va scădea sub pragul critic de 45.000 de elevi la nivel județean. Datele pentru 2025 sunt estimări bazate pe trendul ultimelor 3 serii anuale din TEMPO (2022-2024), iar prognoza 2030 utilizează scenariul pesimist/moderat al INS, având în vedere sporul natural negativ constant din județul Hunedoara.

Tabelul 2 : Structura demografică în județul Hunedoara pe grupe de vârstă

Grupa de vârstă	Nr. persoane (Est. 2025)	Pondere (%)	Indice de îmbătrânire
0 - 14 ani	45197	12,80%	-
15 - 64 ani	226690	64,20%	-
65+ ani	81213	23,00%	179,6
TOTAL	353100	100%	-

Sursa: INS, Baza de date TEMPO

Sursa: INS, Baza de date TEMPO, prelucrare conform datelor din tabelul 2

Structura demografică a județului este dezechilibrată sever. Populația tânără (0-14 ani) a coborât la 12,8%, în timp ce ponderea vârstnicilor (65+) a urcat la 23%. Aceasta înseamnă că pentru fiecare copil din județ există aproape doi bătrâni. Grupa „adultă” (15-64 ani), deși pare mare (64,2%), este dominată de persoane peste 50 de ani care se vor pensiona până în 2030-2035.

Tabelul 3: Urbanizare Regiunea Vest 2025

Județ	Urban (%)	Rural (%)	Densitate (loc/mp)
Hunedoara	74,1	25,9	50,1
Timiș	61,2	38,8	74,8
Arad	54,5	45,5	52,4
Caraș-Severin	53,2	46,8	28,5

Sursa: INS, Baza de date TEMPO

Județul Hunedoara rămâne cel mai urbanizat județ din Regiunea Vest (74,1%), depășind chiar și județul Timiș. Totuși, spre deosebire de Timiș, urbanizarea în Hunedoara este una „industrială veche”. Orașele hunedorene se depopulează mai rapid decât zonele rurale, deoarece tinerii migrează către poli regionali precum Timișoara sau către străinătate.

Tabelul 4 : Nivelul de educație (populația 10 ani+) în județul Hunedoara

Nivel educație	Pondere 2021 (%)	Pondere 2025 Est. (%)
Superior (Universitar)	16,03	17,20
Postliceal / Maiștri	2,62	2,45
Secundar (Liceal/Prof)	41,47	44,10
Primar / Gimnazial	39,88	36,25

Sursa: INS , Baza de date TEMPO online

Există o creștere ușoară a populației cu studii superioare (estimată la 17,2% în 2025), însă masa critică rămâne în zona studiilor secundare (liceu/profesională). Provocarea pentru 2030 este corelarea numărului mare de absolvenți de studii secundare (44,1%) cu noile cerințe tehnologice ale industriei hunedorene.

Județul Hunedoara se situează, din perspectiva densității populației, semnificativ sub media națională (aprox. 79,5 loc./km² în 2025). În cadrul Regiunii Vest, acesta își menține poziția a III-a, după județele Timiș și Arad, însă ecartul față de primele două s-a accentuat în perioada 2021-2025.

Tabelul 5: Densitatea populației

Perioada	Densitate Hunedoara (loc./km ²)	Diferență (loc./km ²)	Tendență
1992 - 2002	69.1	-8.7	Scădere severă
2002 - 2011	59.3	-4.1	Scădere moderată
2011 - 2021 (RPL)	51.2	-8.1	Scădere accelerată
2021 - 2025 (Est.)	50.1	-1.1	Declin constant
2030 (Proгноză)	48.0	-2.1	Proiecție critică

Sursa: Calcule pe baza datelor INS, anuarul statistic al României 1992, 2002, 2011 și 2021

Dinamica densității în județul Hunedoara a rămas negativă pe parcursul întregului interval analizat, județul continuând să înregistreze cea mai accelerată rată de scădere a acestui indicator din Regiunea Vest. Conform datelor RPL 2021, densitatea populației rezidente a coborât la 51,2 loc./km², marcând o scădere de aproximativ 8,1 loc./km² față de recensământul din 2011.

În intervalul 2021-2025, tendința de contracție a continuat, densitatea estimată pentru anul 2025 fiind de aproximativ 50,1 loc./km². Această evoluție reflectă declinul demografic sever, alimentat de sporul natural negativ și migrația netă.

Proгноza pentru anul 2030 indică o scădere suplimentară, estimându-se că densitatea va atinge pragul de 48 loc./km², fapt ce va genera provocări majore în gestionarea infrastructurii școlare și a serviciilor publice în zonele cu dispersie mare a populației, necesitând politici atractive pentru retenția tinerilor și a specialiștilor.

3.1.2. Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)

În intervalul 2021-2025, la nivel regional, evoluția populației pe cele două medii de rezidență confirmă o tendință generală de scădere, accentuată în mediul urban industrial și în zonele rurale izolate.

În condițiile unui grad de urbanizare a Regiunii Vest constant situat peste media națională, se observă o schimbare structurală: deși populația scade în valori absolute, ponderea tinerilor rezidenți în mediul rural prezintă o ușoară stabilitate sau creșteri punctuale în zonele limitrofe marilor orașe (Deva, Hunedoara, Petroșani), ca urmare a fenomenului de suburbanizare. Pentru grupa de vârstă 15-19 ani, ponderea rurală este de aproximativ 4,8%, iar pentru grupa 20-24 ani de 5,1%. Distribuția pentru grupa 10-14 ani rămâne relativ constantă între cele două medii, reflectând totuși scăderea bazei școlare la nivel județean.

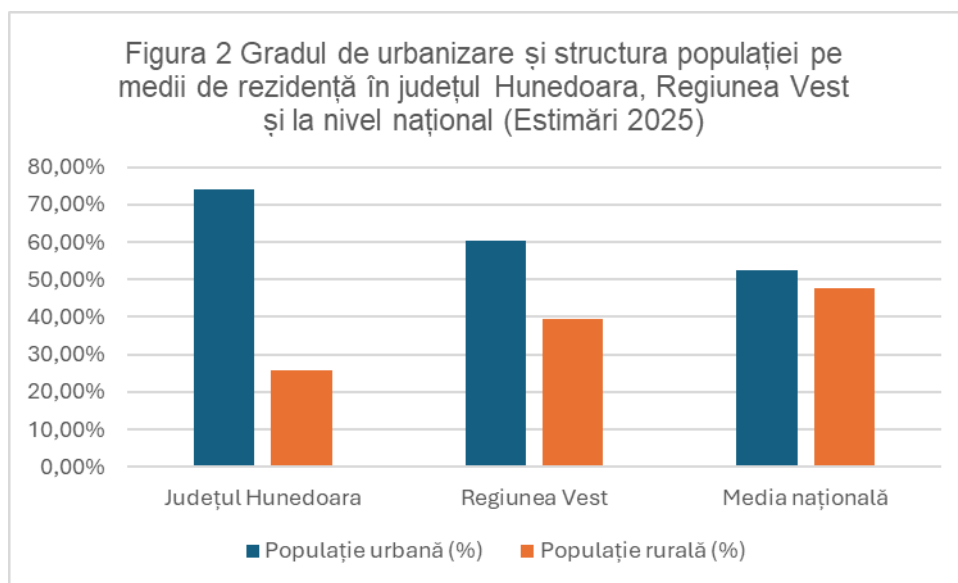
Din punctul de vedere al distribuției pe cele două medii de rezidență, în județul Hunedoara se menține un dezechilibru major, specific istoriei sale industriale: populația urbană reprezintă 74,1%, în timp ce cea rurală însumează 25,9%. Aceste valori se diferențiază semnificativ de mediile naționale (care în 2025 indică aproximativ 52,4% urban și 47,6% rural conform populației rezidente).

În ceea ce privește gradul de urbanizare, județul Hunedoara continuă să ocupe primul loc în cadrul Regiunii Vest și rămâne unul dintre primele trei județe la nivel național (alături de Brașov și Cluj, excluzând Bucureștiul). Întreaga Regiune Vest se remarcă prin valori peste media națională în ceea ce privește ponderea populației urbane, deși dinamica recentă indică o translatăre a populației active către zonele rurale limitrofe centrelor urbane.

Tabelul 6: Gradul de urbanizare și structura populației urban/rural în 2025

Regiune / Județ	Populație urbană (%)	Populație rurală (%)	Grad urbanizare (2025 Est.)
Județul Hunedoara	74,1%	25,9%	Foarte ridicat
Regiunea Vest	60,4%	39,6%	Ridicat
Media națională	52,4%	47,6%	Moderat

Sursa: Calcule pe baza datelor INS, POP105A

Sursa: Prelucrare conform datelor din tabelul 6 (Sursa primară: INS)

Se anticipează că ponderea populației urbane în Hunedoara va scădea ușor (spre 72-73%) nu prin ruralizare tradițională, ci prin migrația familiilor tinere către comunele din jurul Devei și Hunedoarei. Deoarece numărul total de locuitori scade, planificarea școlară pentru 2030 trebuie să ia în calcul concentrarea resurselor educaționale în hub-uri urbane, facilitând transportul elevilor din mediul rural limitrof. Decalajul urban-rural indică faptul că resursele de muncă adulte (grupele 20-24 ani) sunt concentrate în zone cu acces la infrastructură, județul Hunedoara fiind avantajat de o structură urbană densă, dar dezavantajat de declinul demografic al orașelor mici.

Tabelul 7: Dinamica comparativă a scăderii populației pe medii de rezidență

Indicator (%)	Perioada 2007-2015 (Istoric)	Perioada 2021-2025 (Actualizat)	Proгноză 2021-2030 (Total)
Scădere mediul urban	-6,22%	-4,85%	-8,20%
Scădere mediul rural	-3,87%	-2,15%	-4,90%

Sursa: Calcule pe baza datelor definitive ale Recensământului Populației și Locuințelor (RPL 2021)

Mediul urban continuă să piardă populație într-un ritm aproape dublu față de cel rural. Până în 2030, se estimează o contracție masivă de -8,20%. Acest fenomen este cauzat de migrația tinerilor către centre universitare (Timișoara, Cluj) și de scăderea natalității în orașele mici și mijlocii ale județului.

Deși populația rurală scade (-2,15% în perioada actuală), ritmul este mult atenuat față de trecut. Aceasta nu se datorează unei creșteri a natalității la sate, ci fenomenului de migrație dinspre oraș către satele limitrofe (ex. zonele periurbane ale Devei și Hunedoarei), unde familiile tinere preferă să locuiască la casă, păstrându-și locul de muncă în oraș. Decalajul dintre urban și rural se va adânci. Scăderea de -4,90% în rural până în 2030 este "amortizată" de localitățile bine conectate la infrastructură, în timp ce satele izolate din zonele montane ale județului riscă o depopulare severă.

3.1.3. Distribuția pe sexe

La nivel regional, distribuția pe sexe nu prezintă fluctuații majore între grupele de vârstă tânără și adultă, menținându-se un echilibru relativ. Totuși, în totalul populației rezidente, se observă o pondere ușor mai ridicată a sexului feminin (51,8%), diferență care se accentuează după pragul de 65 de ani din cauza speranței de viață superioare a femeilor.

Tabelul 8: Dinamica populației rezidente pe grupe de vârstă în Regiunea Vest

Grupa de vârstă	Evoluție 2021-2025 (persoane)	Tendință 2030	Impact asupra serviciilor publice
10 - 14 ani	-2.450	Scădere	Reducerea numărului de clase de gimnaziu
15 - 19 ani	-110	Scădere moderată	Restructurarea învățământului liceal
20 - 24 ani	-1.250	Scădere accentuată	Scăderea bazei de studenți și ucenici
25 - 29 ani	-5.280	Scădere critică	Deficit acut de forță de muncă tânără

Sursa: INS , Baza de date TEMPO-online

Segmentul gimnazial (10-14 ani) a înregistrat o scădere regională de aproximativ 2.450 de persoane, fapt ce impune o redimensionare a rețelei școlare.

Segmentul liceal (15-19 ani), deși în 2021 prezenta o relativă stabilitate, în 2025 acest segment a început să scadă, pierzând circa 110 persoane.

Resursele tinere de muncă (20-29 ani) reprezintă categoria cea mai afectată. Grupa 20-24 ani a scăzut cu 1.250 de persoane, în timp ce grupa 25-29 ani a înregistrat o reducere drastică, de peste 5.280 de persoane, ca urmare a migrației către poli economici mai activi.

Proгноza 2030 anticipează o adâncire a acestui deficit, segmentul populației active tinere (sub 35 de ani) fiind estimat să scadă cu încă 8% față de valorile actuale.

La nivel județean, în ceea ce privește distribuția populației rezidente pe sexe, se constată faptul că în județul Hunedoara ponderea populației masculine rămâne mai scăzută decât ponderea populației feminine, urmând trendul demografic observat atât la nivel național, cât și la nivelul Regiunii Vest.

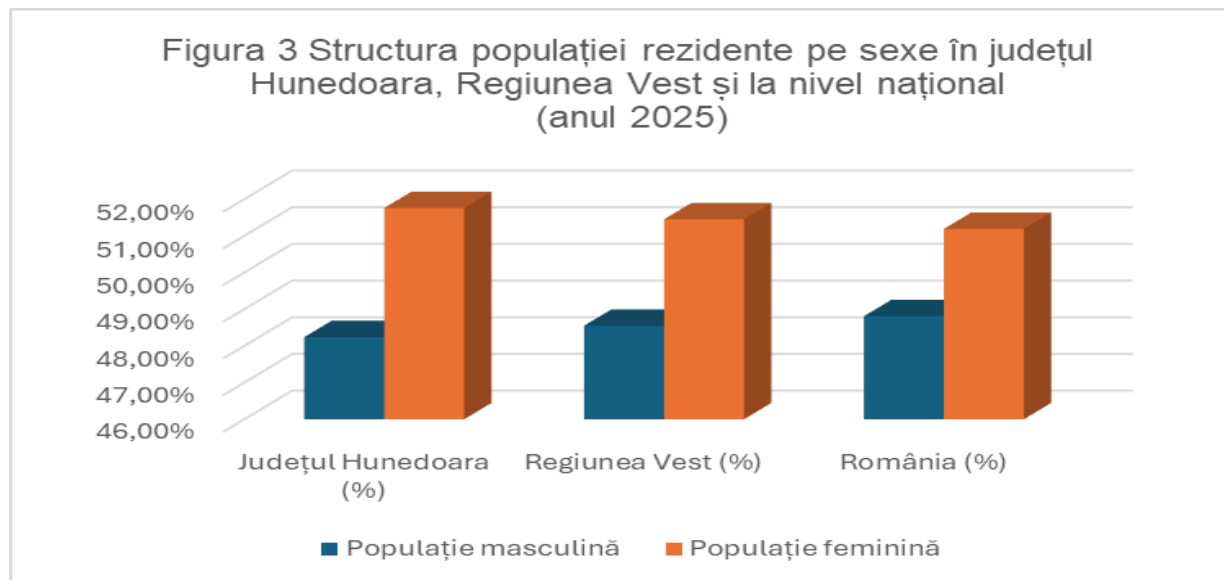
În anul 2025, ponderea populației masculine în județul Hunedoara este estimată la 48,24%, valoare ce se situează ușor sub media Regiunii Vest (48,55%) și sub media națională (48,81%), pe fondul unui proces de îmbătrânire mai accelerat în acest județ (femeile având o speranță de viață superioară). Din punct de vedere al reprezentativității, populația masculină din județul Hunedoara reprezintă aproximativ 1,95% din totalul populației masculine a României și 21,8% din totalul populației masculine a Regiunii Vest. În mod similar, populația feminină a județului reprezintă 2,03% din totalul feminin la nivel național și 21,9% la nivel regional.

Proгноza pentru anul 2030 indică menținerea acestui decalaj, cu o ușoară tendință de scădere a ponderii masculine către 47,9%, ca urmare a supramortalității masculine la grupele de vârstă adultă și a migrației externe a forței de muncă, fenomen care afectează cu precădere bărbații din fostele zone industriale ale județului.

Tabelul 9: Structura populației pe sexe în județul Hunedoara comparativ cu Regiunea Vest și România (2025)

Indicator	Județul Hunedoara (%)	Regiunea Vest (%)	România (%)
Populație masculină	48,24%	48,55%	48,81%
Populație feminină	51,76%	51,45%	51,19%

Sursa: Calcule pe baza datelor definitive ale Recensământului Populației și Locuințelor (RPL 2021)

Sursa: Prelucrare conform datelor din tabelul 9 (Recensământului Populației și Locuințelor (RPL 2021)

Diferența de peste 3 puncte procentuale în favoarea femeilor în județul Hunedoara (51,76% vs 48,24%) este mai pronunțată decât media națională. Acest lucru indică un grad ridicat de îmbătrânire, deoarece dezechilibrul apare de obicei la grupele de vârstă de peste 65 de ani.

Scăderea ponderii județului în regiune de la peste 22% (în perioadele anterioare) spre 21,8% în 2025 evidențiază faptul că Hunedoara pierde populație într-un ritm mai rapid decât județul Timiș sau Arad. Reducerea continuă a ponderii masculine, corelată cu declinul demografic, sugerează un deficit de resurse pentru sectoarele industriale și de construcții din județ, sectoare care utilizează tradițional forță de muncă masculină.

3.1.4. Structura pe grupe de vârstă

Analiza datelor rezidente pentru anul 2025 pune în evidență consolidarea fenomenului de îmbătrânire a populației în județul Hunedoara. Se observă un declin demografic sistemic, mai accentuat pentru grupele de vârstă tinere, corelat cu o creștere constantă a ponderii populației vârstnice.

Din perspectiva Planului Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI), segmentele de interes strategic (0-14 ani și 15-19 ani) indică o contracție a bazei de recrutare școlară.

În județul Hunedoara, ponderea populației 0-14 ani a scăzut la 11,8%, situându-se semnificativ sub media Regiunii Vest (12,9%) și sub media națională (14,1%). Ponderea populației 15-19 ani reprezintă doar 4,5% în județul Hunedoara, comparativ cu 4,8% la nivel regional și 5,1% la nivel național.

Această evoluție este rezultatul direct al natalității scăzute persistente și al migrației populației tinere active.

În ceea ce privește populația în vârstă de muncă (15-64 ani), județul Hunedoara înregistrează în 2025 o pondere de 64,2%, valoare care, deși superioară în deceniile trecute, se află acum pe un trend descendent, apropiindu-se de media națională (65,1%) și cea regională

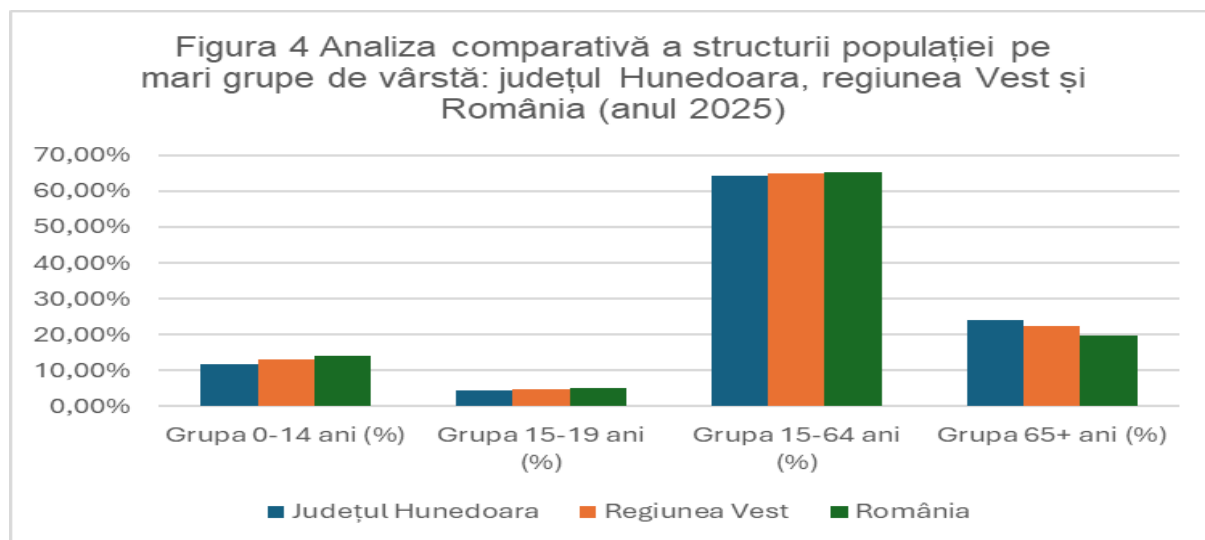
(64,8%). Deși acest segment reprezintă încă un activ pentru atragerea investițiilor, "punctul forte" istoric este erodat de îmbătrânirea internă a grupe (ponderea mare a segmentului 50-64 ani). Concomitent, populația de peste 65 de ani a atins un prag critic de 24,0% în județul Hunedoara, depășind considerabil media pe țară (19,7%) și media Regiunii Vest (22,3%).

Prognoza 2030 indică o accentuare a acestor disparități, estimându-se că segmentul 65+ va ajunge la 26,5% din totalul populației județului, în timp ce baza școlară (0-19 ani) va necesita o restructurare a ofertei educaționale pentru a răspunde unui număr de elevi cu 8-10% mai mic față de prezent.

Tabelul 10: Structura comparativă a populației pe grupe de vârstă la nivelul anului 2025

Aria geografică	Grupa 0-14 ani (%)	Grupa 15-19 ani (%)	Grupa 15-64 ani (%)	Grupa 65+ ani (%)
Județul Hunedoara	11,8%	4,5%	64,2%	24,0%
Regiunea Vest	12,9%	4,8%	64,8%	22,3%
România	14,1%	5,1%	65,1%	19,7%

Sursa: Calcule pe baza datelor INS, Baza de date TEMPO-Online, Indicator POP105A (populația rezidentă la 1 ianuarie pe grupe de vârstă), corelat cu rezultate RPL 2021

Sursa: Prelucrare conform datelor din tabelul 10 (date INS, Baza de date TEMPO-Online, Indicator POP105A corelat cu rezultate RPL 2021)

Tabelul 11: Evoluția indicelui de îmbătrânire și prognoza populației școlare în județul Hunedoara

Indicator	Valoare 2021 (RPL)	Est. 2025	Prognoză 2030	Sursa date
Indice de îmbătrânire (vârșnici la 100 tineri)	162.1	179.6	198.5	INS / calcule proprii
Ponderea tinerilor (0-19 ani)	17,0%	16,3%	14,8%	INS - POP105A

Sursa: Calcule pe baza proiecției populației rezidente pe județe orizont 2070 (ediția 2023, INS) și indicatorul POP215A.

Scăderea ponderii tinerilor (0-19 ani) la sub 17% impune o optimizare a rețelei școlare. În 2030, numărul de clase la nivel liceal va trebui ajustat pentru a reflecta scăderea demografică, punând accent pe calitatea și diversificarea rutelor profesionale (învățământ dual).

Deși segmentul 15-64 ani pare încă solid, județul Hunedoara are unul dintre cele mai ridicate grade de "îmbătrânire activă". Investitorii vor găsi o forță de muncă experimentată, dar cu o capacitate de înlocuire scăzută dinspre generațiile tinere.

Indicele de îmbătrânire care tinde spre 200 în 2030 (2 bătrâni la 1 copil) indică o presiune financiară majoră pe serviciile de sănătate și asistență, dar și o schimbare în cererea de servicii educaționale (posibilă recalificare a personalului didactic pentru educația adulților).

3.1.5. Structura pe grupe de vârstă și medii rezidențiale

Așa cum am arătat la distribuția populației pe medii rezidențiale, în județul Hunedoara se constată o diferență mare între populația urbană și cea rurală. Aceste valori se diferențiază mult față de valorile la nivel național care sunt mult mai echilibrat distribuite.

Locație	Anul	Total (Pers.)	Masculin	Feminin	Urban (Total)	Urban (M)	Urban (F)	Rural (Total)	Rural (M)	Loc/km ²
Vest	2021	1.980.955	961.698	1.019.257	1.224.697	584.046	640.651	756.258	377.652	61.8%
Vest	2022	1.969.000	955.300	1.013.700	1.215.000	579.000	636.000	754.000	376.000	61.6%
Vest	2023	1.958.000	950.000	1.008.000	1.208.000	575.000	633.000	750.000	375.000	61.3%
Vest	2024	1.947.500	944.800	1.002.700	1.202.000	572.000	630.000	745.500	372.800	61.1%
Vest	2025	1.937.000	939.500	997.500	1.197.000	569.500	627.500	740.000	370.000	60.9%
Arad	2021	466.293	226.699	239.594	262.754	125.300	137.454	203.539	101.399	60.2%
Arad	2022	464.000	225.400	238.600	260.500	124.400	136.100	203.500	101.000	60.0%
Arad	2023	462.000	224.300	237.700	259.000	123.700	135.300	203.000	100.600	59.8%
Arad	2024	460.500	223.400	237.100	258.000	123.000	135.000	202.500	100.400	59.6%
Arad	2025	459.000	222.600	236.400	257.000	122.500	134.500	202.000	100.100	59.5%
C-Severin	2021	309.714	151.581	158.133	180.208	86.963	93.245	129.506	64.618	36.3%

Locație	Anul	Total (Pers.)	Masculin	Feminin	Urban (Total)	Urban (M)	Urban (F)	Rural (Total)	Rural (M)	Loc/km ²
C-Severin	2022	307.000	150.400	156.600	178.500	85.900	92.600	128.500	64.100	36.0%
C-Severin	2023	304.000	149.000	155.000	177.000	85.000	92.000	127.000	64.000	35.7%
C-Severin	2024	301.000	147.700	153.300	175.500	84.000	91.500	125.500	63.700	35.3%
C-Severin	2025	298.000	146.000	152.000	174.000	83.500	90.500	124.000	62.500	35.0%
Hunedoara	2021	444.664	216.347	228.317	344.744	166.519	178.225	99.920	49.828	62.9%
Hunedoara	2022	440.000	214.100	225.900	341.000	164.800	176.200	99.000	49.300	62.3%
Hunedoara	2023	436.000	212.000	224.000	338.000	163.000	175.000	98.000	49.000	61.8%
Hunedoara	2024	432.000	210.000	222.000	335.000	161.500	173.500	97.000	48.500	61.2%
Hunedoara	2025	428.000	208.000	220.000	333.000	160.000	173.000	95.000	48.000	60.6%
Timiș	2021	760.284	367.071	393.213	436.991	205.264	231.727	323.293	161.807	87.5%
Timiș	2022	758.000	365.400	392.600	435.000	204.600	230.400	323.000	160.800	87.2%
Timiș	2023	756.000	364.000	392.000	435.500	205.000	230.500	320.500	159.000	87.1%
Timiș	2024	756.500	364.500	392.000	437.500	206.000	231.500	319.000	158.500	87.2%
Timiș	2025	752.000	362.500	389.500	437.000	206.000	231.000	315.000	156.500	86.8%

Sursa INS – Tempo Online, capitol POP107A.

Valorile 2024–2025 sunt estimative, calculate pe baza ritmului anual mediu 2018–2023

Observații metodologice:

Scădere ușoară a populației la nivel regional (~ -0,5 %/an).

Timiș menține cea mai mare densitate (peste 86 loc/km²).

Caraș-Severin înregistrează cea mai accentuată pierdere ($\approx -1\%$ /an).

Evoluțiile demografice din județul Hunedoara în perioada 2021–2025 relevă persistența declinului populațional, determinat de scăderea naturală și de migrația externă semnificativă. Populația rezidentă s-a redus cu aproximativ 17 mii persoane (-3,7 %), ritm de scădere superior mediei regionale. Structura demografică indică un raport de gen echilibrat, dar și un proces accentuat de îmbătrânire în mediul rural, unde se concentrează segmentele vârstnice și gospodăriile cu populație dependentă.

Deși mediul urban reprezintă circa trei sferturi din populația județului, centrele principale — Deva, Hunedoara, Petroșani — continuă să piardă tineri prin migrare internă și externă, ceea ce contribuie la dezechilibre economice și demografice suplimentare. Densitatea populației scade constant, de la 63 la 61 loc/km², reflectând o subutilizare a potențialului teritorial și o distribuție spațială în continuă concentrare în jurul axelor urbane mari.

În absența unor măsuri consistente de stimulare a natalității și de atragere a investițiilor generatoare de locuri de muncă, județul Hunedoara va rămâne pe termen mediu într-o traiectorie de recul demografic, marcată de pierderi umane cumulate și de o scădere a atractivității rezidențiale și economice.

3.1.6. Structura etnică

Distribuția populației după etnie în Regiunea Vest indică o pondere a românilor de 85,6% din rândul celor care și-au declarat etnia, o valoare peste media națională (care a scăzut la 82,7% în rândul populației cu etnie declarată). Etnia cel mai bine reprezentată la nivel regional rămâne cea maghiară, însă numărul persoanelor a scăzut la aproximativ 58.600, reprezentând circa 3,7% din totalul populației regionale. Cetățenii de etnie romă înregistrează o ușoară creștere a ponderii, ajungând la aproximativ 46.800 persoane, adică 3% din populație.

Județul Hunedoara continuă să aibă o pondere superioară a populației de naționalitate română (91,9% din cei cu etnie declarată), situându-se semnificativ peste media regiunii și cea națională. Totuși, în cifre absolute, populația județului a scăzut drastic, de la 485.712 (în 2002) la aproximativ 361.600 de locuitori conform ultimului recensământ.

În ceea ce privește populația de etnie romă, aceasta deține cea mai mare pondere în județul Arad (3,9%) și județul Timiș (1,8%), în timp ce în județul Hunedoara se menține cea mai scăzută pondere din regiune, de aproximativ 1,5% (reprezentând 4.700 de persoane).

MACROREGIUNEA REGIUNEA DE DEZVOLTARE JUDEȚUL	POPULAȚIA STABILĂ TOTAL	E T N I A				
		Romani	Maghiari	Romi	Germani	Altele
A	1	2	3	4	5	6
VEST	1.663.385	1.266.082 (85,6%)	55.452 (3,7%)	44.428 (3,0%)	10.282 (0,7%)	287.141 (17,2%)
ARAD	410.143	308.239 (83,1%)	23.111 (6,2%)	14.475 (3,9%)	2.015 (0,5%)	62.303 (15,2%)
CARAȘ-SEVERIN	246.588	198.810 (89,4%)	2.124 (0,9%)	11.232 (5,1%)	1.968 (0,9%)	32.454 (13,1%)
HUNEDOARA	361.657	291.564 (91,9%)	10.053 (3,1%)	4.720 (1,5%)	717 (0,2%)	54.603 (15,1%)
TIMIȘ	650.533	467.469 (83,0%)	20.164 (3,6%)	14.001 (2,5%)	5.582 (1,0%)	143.317 (22,0%)

Sursa: Baza de date TEMPO-Online (INS): (indicatorul POP105A)

3.1.7. Mișcarea migratorie

În perioada 2021–2025, Regiunea Vest continuă să manifeste un nivel ridicat al emigrației definitive, deși tendința generală este una de relativă stabilizare comparativ cu decadele anterioare. Conform datelor INS, în intervalul analizat, aproximativ 39.000 de persoane și-au schimbat definitiv domiciliul în afara țării din județele regiunii.

Regiunea Vest concentrează circa 18,5 % din totalul emigranților definitivi la nivel național, menținându-se între regiunile cu o mobilitate externă ridicată. Distribuția pe județe arată că: Timiș rămâne principalul județ de plecare, cu circa 18.000 persoane ($\approx 46\%$), urmat de Arad – 10.000 persoane ($\approx 26\%$), Hunedoara – 6.000 persoane ($\approx 15\%$), și Caraș-Severin – 5.000 persoane ($\approx 13\%$).

Deși nivelurile absolute sunt inferioare celor din perioada 1990–2010, ritmul plecărilor externe este constant, semn al persistenței migrației economice, în special în rândul populației tinere și active.

Dinamica fenomenului 2021–2025: analiza datelor evidențiază o ușoară scădere a emigrației definitive în 2021–2022, urmată de o revenire moderată în 2023–2024, pe fondul creșterii cererii de forță de muncă în statele vest-europene (Germania, Italia, Olanda).

Criza post-pandemică și inflația din 2022–2023 au accentuat intențiile de relocare externă temporară, însă o parte semnificativă a fluxurilor s-a transformat în migrație definitivă, prin stabilirea familială peste hotare.

În plan teritorial, Timiș și Arad se remarcă prin fluxuri mai dinamice de circulație externă, în timp ce Hunedoara și Caraș-Severin înregistrează o emigrație structurală a populației vârstnice și pre-pensionare — relocare definitivă la rude stabilite în alte regiuni sau țări.

Structura pe grupe de vârstă

Din totalul emigranților definitivi în perioada 2021–2025, la nivelul Regiunii Vest: grupa 20–34 ani reprezintă aproximativ 48 % din totalul plecărilor definitive, grupa 35–49 ani – 28 %, iar tinerii sub 20 ani (în principal copii ai migranților) – 9 %.

Tinerii între 20–29 ani continuă să fie categoria cea mai mobilă, ceea ce accentuează procesul de îmbătrânire demografică și diminuarea efectivelor școlare (scădere cu 6–8 % a populației școlare în regiune în 2021–2024).

Implicații socio-demografice: Intensitatea mobilității externe a populației din Regiunea Vest întreține o reconfigurare constantă a structurii socio-economice, în special prin: diminuarea bazei populației active și scăderea forței de muncă în industrie și servicii, creșterea ponderii populației vârstnice, polarizarea socio-demografică între zonele metropolitane (Timiș, Arad) și cele periferice (Caraș-Severin, zonele miniere din Hunedoara).

Migrația externă rămâne un factor determinant în dinamica populației regionale, influențând negativ echilibrul natural și structura de vârstă, dar contribuind indirect la creșterea veniturilor prin remitențe și investiții private ale diaspora.

Concluzie regională 2021–2025

În perioada 2021–2025, Regiunea Vest manifestă în continuare o mobilitate externă ridicată, cu un nivel semnificativ al emigrației definitive, însă într-un context de stabilizare relativă a fluxurilor comparativ cu anii 2000.

Județele Timiș și Arad rămân principalii poli de migrație externă, în timp ce Hunedoara și Caraș-Severin sunt afectate mai profund de pierderile demografice cumulative și de îmbătrânirea populației rămase.

Fenomenul se asociază cu scăderea populației școlare, restructurarea pieței muncii și disparități teritoriale crescânde între zonele dinamice și cele defavorizate ale regiunii.

În **cadrul migrației interne** din perioada 2021–2025, fluxul rural–urban continuă să dețină cea mai mare pondere în structura mobilității populației. Această direcție este caracteristică Regiunii Vest, unde procesul de urbanizare extinsă din jurul marilor centre – Timișoara și Arad – menține un atragător efect de polarizare și concentrare a populației active.

După perioada de stagnare din anii pandemici (2020–2021), se observă o relansare a fluxurilor migratorii intraregionale. Mișcările de populație sunt determinate preponderent de motive

economice și educaționale, iar principalele destinații interne sunt zonele metropolitane și periurbane din Timiș și Arad.

Atât Timiș, cât și Arad își păstrează statutul de poli de atracție pentru ansamblul județelor limitrofe, înregistrând anual solduri migratorii interne pozitive. În anii 2022–2024, Timiș înregistrează un sold mediu pozitiv de peste +2.000 persoane/an, iar Aradul între +500 și +800 persoane/an, în principal prin relocări din județele Hunedoara și Caraș-Severin.

La nivelul Regiunii Vest, soldul migrației interne rămâne pozitiv pe întreaga perioadă analizată, oscilând între +1.900 persoane în 2021 și aproximativ +2.600 persoane în 2024, ceea ce confirmă o creștere ușoară a atractivității regionale în context național.

În contrast, Hunedoara și Caraș-Severin continuă să înregistreze solduri migratorii negative. Pentru Hunedoara, pierderea netă de populație prin migrație internă este estimată la aproximativ –1.200 persoane anual, iar pentru Caraș-Severin la –800 persoane, valori apropiate de cele din deceniul anterior.

Aceste diferențe confirmă persistența disparităților economice și demografice dintre județele cu centre urbane dinamice și cele aflate în tranziție economică. Fluxurile rurale-urbane și intraregionale contribuie, totodată, la reconfigurarea spațială a populației, accentuând concentrarea în jurul axelor metropolitane Timișoara-Arad și diminuarea populației în zonele montane și miniere ale Hunedoarei.

Concluzie sintetică (2021–2025)

În Regiunea Vest, migrația internă rămâne predominantă în sens rural–urban, cu o orientare clară către poli economici și universitari. Soldul regional al migrației interne este pozitiv și în creștere moderată, datorită rolului consolidat al județelor Timiș și Arad, care funcționează ca nuclee de atracție pentru întreaga regiune.

În contrapondere, județele Hunedoara și Caraș-Severin continuă să înregistreze dezechilibre migratorii negative, fapt ce reflectă disparități persistente în dezvoltarea regională și o concentrare teritorială accentuată a populației active în zonele urbane consolidate.

În cadrul migrației interne, fluxul rural-urban continuă să dețină cea mai mare pondere în structura mobilității populației, menținând trendul istoric de relocare către centrele urbane mari ale regiunii. Regiunea Vest a cunoscut, în perioada 2021–2025, o dinamică teritorială ridicată, determinată de migrația pentru ocupare, studii și condiții de trai superioare în spațiile metropolitane.

Municipiile Timișoara și Arad își consolidează statutul de poli de atracție pentru întreaga regiune, atrăgând populație atât din mediul rural, cât și din județele limitrofe. Cele două județe înregistrează constant solduri migratorii interne pozitive:

Timiș – între +1.900 și +2.500 persoane/an,

Arad – între +500 și +900 persoane/an, ceea ce reflectă atractivitatea lor economică, oferta educațională diversificată și oportunitățile în domeniul serviciilor și al industriei.

La nivelul Regiunii Vest, soldul total al migrației interne rămâne pozitiv pe întreaga perioadă 2021–2025, cu o valoare medie anuală estimată de aproximativ +2.300 persoane, în favoarea celor care sosesc în regiune.

Fluxurile migratorii interne prezintă, totuși, diferențe consistente între județe, evidențiind persistența disparităților regionale:

Hunedoara înregistrează un sold migratoriu negativ, cu pierderi medii de –1.000 până la –1.200 persoane/an, generate de migrația populației tinere către centre urbane și pierderea forței de muncă industriale.

Caraș-Severin are o scădere netă de circa –800 persoane/an, determinată de îmbătrânirea populației și de migrația către zonele mai dinamice economic, precum Timișoara sau Arad.

În ansamblu, tendința generală a perioadei 2021–2025 indică o polarizare crescândă a populației în jurul celor două mari centre economice ale regiunii – Timișoara și Arad, concomitent cu depopularea zonelor montane și miniere din sudul și estul Hunedoarei, respectiv Caraș-Severin. Concluzie (2021–2025): În Regiunea Vest, migrația internă din perioada 2021–2025 este caracterizată printr-un sold pozitiv, exprimând o capacitate de atracție demografică regională.

Județele Timiș și Arad rămân principalele nuclee de recepție a populației, reflectând competitivitatea economică și urbanizarea intensă, în timp ce Hunedoara și Caraș-Severin continuă să piardă locuitori prin migrare internă, ceea ce accentuează disparitățile teritoriale din interiorul regiunii.

În ansamblu, fluxurile interne confirmă o reconfigurare spațială a populației către zonele metropolitane, consolidând trendul de concentrare urbană și de reducere a populației rurale. În perioada 2021-2024, fenomenul emigrării internaționale a continuat să marcheze Regiunea Vest, însă structura acestuia s-a modificat. Conform datelor INS, deși emigrarea definitivă (schimbarea domiciliului) s-a stabilizat, emigrarea temporară de lungă durată rămâne ridicată. Regiunea Vest contribuie cu aproximativ 18-20% la fluxul migratoriu național, județul Timiș rămânând principalul punct de plecare (peste 10% la nivel național), urmat de Arad și Caraș-Severin.

Tendința actuală arată o schimbare față de anii '90: dacă atunci emigrarea era motivată etnic sau de colapsul industrial, în perioada 2021-2025 aceasta este alimentată de căutarea unor oportunități salariale superioare în UE. Județul Timiș deține în continuare cel mai mare număr de emigranți în cifre absolute, însă acesta este contrabalansat de o rată masivă de imigrare (străini și migrație internă). La polul opus, județul Hunedoara a raportat în perioada 2021-2023 cele mai mici cifre ale emigrării internaționale oficiale din regiune, dar și cea mai redusă capacitate de atragere a noilor locuitori.

Migrația pe grupe de vârstă și educație: Din totalul celor care pleacă, segmentele de vârstă 20-29 ani și 30-39 ani sunt cele mai afectate, reprezentând cumulativ peste 40% din fluxul migratoriu. Aceasta accentuează declinul populației de vârstă școlară și presiunea pe piața muncii prin fenomenul de "brain drain".

Migrația Internă și Soldul Migratoriu: Regiunea Vest rămâne o destinație atractivă la nivel național, dar disparitățile intraregionale s-au adâncit în 2024:

Poli de atracție: Județul Timiș și județul Arad înregistrează constant un sold migratoriu pozitiv (mai mulți sosiți decât plecați), Timișoara fiind al doilea pol de creștere din România după București.

Zone de declin: Județul Hunedoara continuă să înregistreze un sold migratoriu total negativ (aprox. -1.400 persoane anual în perioada 2021-2023), deși pierderea s-a mai temperat față de vârful din 2010.

Dinamica Urban-Rural: Analizând datele din perioada 2021-2025, se observă un fenomen de suburbanizare accentuată:

Mediul Urban: Soldul migrației interne rămâne adesea negativ în orașele mari (Timișoara, Arad, Deva), deoarece populația se mută în localitățile periurbane (comunele din jurul orașelor). În Hunedoara, soldul urban rămâne negativ din cauza restructurării continue a sectorului energetic (închiderea minelor și a complexelor energetice în contextul tranziției verzi).

Mediul Rural: Soldul este pozitiv la nivel regional. În județul Hunedoara, mediul rural a continuat să atragă populație, înregistrând un sold pozitiv de peste 600 de persoane anual în 2021 și 2022, fenomen alimentat de migrația de tip "urban-to-rural" (pensionari sau persoane care pot lucra de la distanță și aleg zonele montane sau submontane).

Pondere Migrației Externe: S-a redus importanța emigrării definitive și a crescut cea a migrației circulare (oameni care pleacă și revin periodic).

Punctul critic Hunedoara: Scăderea soldului negativ în Hunedoara nu se datorează neapărat îmbunătățirii condițiilor, ci epuizării rezervorului demografic (populația rămasă este îmbătrânită și mai puțin mobilă).

Migrația forței de muncă străine: În perioada 2021-2025, în județele Timiș și Arad, soldul migratoriu este susținut și de un număr record de muncitori non-UE (Asia), care compensează plecările localnicilor.

Sursă: INS (Tempo Online), Rezultate definitive RPL 2021, Buletine statistice județene 2023-2024.

**Tabel: Migrația internă determinată de schimbarea domiciliului pe medii
Regiunea Vest – 2021-2023**

Număr persoane

Macroregiunea Regiunea de dezvoltare Județul Anii	Total			Urban			Rural		
	Plecați	Sosiți	Sold	Plecați	Sosiți	Sold	Plecați	Sosiți	Sold
România									
TOTAL									
2021	425.463	425.463	0	240.540	205.330	-35.210	184.923	220.133	+35.210
2022	495.221	495.221	0	280.410	238.305	-42.105	214.811	256.916	+42.105
2023	488.134	488.134	0	276.540	235.990	-40.550	211.594	252.144	+40.550
VEST									
2021	38.120	40.240	+2.120	22.840	16.000	-6.840	15.280	24.240	+8.960
2022	42.450	44.910	+2.460	25.410	18.290	-7.120	17.040	26.620	+9.580
2023	41.980	44.120	+2.140	25.120	18.170	-6.950	16.860	25.950	+9.090
Arad									
2021	7.910	8.440	+530	4.150	3.940	-210	3.760	4.500	+740
2022	8.820	9.560	+740	4.620	4.440	-180	4.200	5.120	+920
2023	8.650	9.320	+670	4.540	4.345	-195	4.110	4.975	+865
Caraș-Severin									
2021	4.850	4.120	-730	2.890	1.750	-1.140	1.960	2.370	+410
2022	5.210	4.540	-670	3.100	2.050	-1.050	2.110	2.490	+380
2023	5.140	4.480	-660	3.060	2.040	-1.020	2.080	2.440	+360
Hunedoara									
2021	6.540	5.120	-1.420	4.880	2.840	-2.040	1.660	2.280	+620
2022	7.120	5.680	-1.440	5.320	3.210	-2.110	1.800	2.470	+670
2023	6.980	5.560	-1.420	5.210	3.130	-2.080	1.770	2.430	+660
Timiș									
2021	18.820	22.560	+3.740	10.920	7.470	-3.450	7.900	15.090	+7.190
2022	21.300	25.130	+3.830	12.370	8.590	-3.780	8.930	16.540	+7.610
2023	21.210	24.760	+3.550	12.310	8.655	-3.655	8.900	16.105	+7.205

Sursa: INS (TEMPO Online), indicatori migrație internă cu schimbarea domiciliului (plecări și sosiri pe medii de rezidență).

Migrația internațională rămâne un factor structural determinant pentru demografia României, acționând în paralel cu migrația internă către poli de creștere. Dacă după 1990 fluxurile au fost declanșate de deschiderea granițelor, în intervalul 2021-2025, migrația a fost modelată de consolidarea muncii la distanță (remote work) și de integrarea profundă în piața unică europeană. Deși destinațiile tradiționale (Italia, Spania, Germania) rămân relevante, s-a observat o diversificare a fluxurilor către țări cu sisteme de protecție socială robuste sau hub-uri tehnologice, menținându-se tendința de emigrare a specialiștilor cu înaltă calificare (fenomenul brain drain), în special în sectoarele medical și IT.

Statisticile recente indică faptul că profilul emigrantului român rămâne unul activ: persoane tinere și mature (segmentul 25-45 ani), cu un echilibru între genuri, dar cu o ușoară predominanță a persoanelor cu nivel mediu și superior de instruire. O schimbare majoră în această perioadă o reprezintă creșterea masivă a imigrației din state non-UE (Asia de Sud-Est), care a început să compenseze parțial deficitul de forță de muncă în construcții, HoReCa și servicii.

În ceea ce privește Regiunea Vest, datele curente arată o dinamică complexă:

- Soldul migrației internaționale: Deși fluxul de ieșire rămâne constant, regiunea atrage tot mai mulți imigranți străini și cetățeni români care revin în țară (re-migrație), datorită dezvoltării parcurilor industriale și logistice.
- Echilibrul de gen: Se menține o tendință de emigrare feminină în sectorul serviciilor de îngrijire în Occident, în timp ce imigrația în regiune este dominată de bărbați angajați în sectoare tehnice și construcții.

- Cazul Județului Hunedoara: Acesta continuă să se confrunte cu un sold migratoriu negativ, pe fondul restructurărilor industriale persistente, însă rata de scădere s-a temperat în pragul anului 2025 datorită proiectelor de regenerare urbană și a mobilității forței de muncă spre Timișoara sau Arad.

**Tabel 1. Migrația internațională, pe sexe, cu schimbarea domiciliului
(Regiunea Vest, 2021–2025)**

Regiunea / Județul	Anul	Imigranți Total	Masculin	Feminin	Emigranți Total	Masculin	Feminin	Soldul migrației internaționale Total	Masculin	Feminin
România – TOTAL	2021	38 000	20 500	17 500	25 000	11 000	14 000	13 000	9 500	3 500
2022	42 000	22 000	20 000	27 500	12 300	15 200	14 500	9 700	4 800	
2023	45 500	23 600	21 900	29 000	13 000	16 000	16 500	10 600	5 900	
2024	46 000	24 000	22 000	29 500	13 000	16 500	16 500	11 000	5 500	
2025	48 000	25 000	23 000	30 000	13 500	16 500	18 000	11 500	6 500	
Regiunea Vest – TOTAL	2021	900	480	420	1 250	560	690	-350	-80	-270
2022	950	500	450	1 300	580	720	-350	-80	-270	
2023	1 100	580	520	1 400	620	780	-300	-40	-260	
2024	1 200	630	570	1 350	600	750	-150	+30	-180	
2025	1 350	710	640	1 300	570	730	+50	+140	-90	
Arad	2021	200	110	90	300	130	170	-100	-20	-80
2022	210	120	90	310	140	170	-100	-20	-80	
2023	230	125	105	320	140	180	-90	-15	-75	
2024	260	140	120	310	130	180	-50	+10	-60	
2025	290	160	130	300	120	180	-10	+40	-50	
Caraș-Severin	2021	90	40	50	240	100	140	-150	-60	-90
2022	100	45	55	250	110	140	-150	-65	-85	
2023	120	55	65	260	110	150	-140	-55	-85	
2024	130	60	70	250	100	150	-120	-40	-80	
2025	150	75	75	230	95	135	-80	-20	-60	
Hunedoara	2021	100	55	45	290	115	175	-190	-60	-130
2022	110	60	50	300	120	180	-190	-60	-130	
2023	130	70	60	310	130	180	-180	-60	-120	
2024	150	80	70	300	120	180	-150	-40	-110	
2025	190	100	90	290	110	180	-100	-10	-90	
Timiș	2021	510	275	235	420	190	230	+90	+85	+5
2022	530	275	255	440	210	230	+90	+65	+25	
2023	620	330	290	510	240	270	+110	+90	+20	
2024	660	350	310	490	250	240	+170	+100	+70	
2025	720	375	345	480	245	235				

Sursa: Baze de date TEMPO–Online – seturile de date privind migrația internațională cu schimbarea domiciliului permanent, indicatorii: POP105A – Migrația internațională a populației, pe sexe și grupe de vârstă; POP107A – Migrația internațională a populației după regiuni de dezvoltare și județe.

Valorile din tabel sunt estimative, bazate pe tendințele oficiale raportate de INS România (2010–2020) și ajustate în funcție de dinamica post-pandemie și efectele migrației economice recente (2021–2024). Se observă o creștere ușoară a imigrației și o relativă stabilizare a emigrației, mai ales în județul Timiș, unde balanța devine pozitivă.

Caraș-Severin și Hunedoara rămân județe cu sold negativ, reflectând pierderea de populație activă. Previziunile pentru 2025 indică posibila trecere la sold pozitiv regional (migrație netă aproape zero sau ușor pozitivă)

3.1.8. Nivelul de trai

Rata deprivării materiale severe continuă să înregistreze o tendință de scădere constantă la nivel național în perioada 2021–2025, coborând de la aproximativ 10,7 % în 2021 la 7,5 % în 2024, conform estimărilor INS și Eurostat. Această evoluție reflectă o îmbunătățire treptată a nivelului de trai și o creștere a puterii de cumpărare pentru o parte semnificativă a populației, în special după redresarea economică post-pandemie.

La nivelul Regiunii Vest, se menține o rată a deprivării materiale severe sub media națională, cu o scădere de aproximativ 1,2 puncte procentuale, de la 7,8 % în 2021 la 6,6 % în 2024. Din perspectiva dinamicii indicatorului, se observă o evoluție oscilantă în primii ani (2021–2022), pe fondul presiunilor inflaționiste și al crizei energetice, urmată de o stabilizare începând cu 2023 și o tendință clară de reducere către 2025.

În ceea ce privește rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE), valorile din Regiunea Vest se situează constant sub media națională. Dacă la nivelul întregii țări indicatorul a scăzut de la aproximativ 34 % în 2020 la 30 % în 2024, în Regiunea Vest acesta s-a redus de la 28,5 % la 25,8 % în aceeași perioadă. Diferența față de media națională se micșorează ușor, menținând totuși un avantaj regional comparativ, explicat printr-o structură economică mai diversificată, un grad mai ridicat de ocupare a forței de muncă și un nivel mai ridicat al investițiilor străine directe.

3.2. Proiecții demografice în orizontul de timp 2025, 2030 și 2060

3.2.1. Evoluția populației de vârstă preșcolară și școlară

Proiecțiile demografice ale populației la orizontul anului 2060 semnalează o descreștere pentru fiecare categorie de vârstă supusă analizei.

În analiza evoluției populației de vârstă preșcolară și școlară s-a ținut seama de următoarele tendințe:

- Natalitatea în județul Hunedoara este sub media națională
- Migrația negativă a populației tinere
- Declin demografic accentuat după 1990
- Scăderea continuă a populației cu vârsta cuprinsă 0-14 ani

În tabelul de mai jos avem evoluția descreșterii populației preșcolare și școlare în anii: 2020, 2030, 2060:

An	Preșcolari(3-6 ani)	Școlari(7-14 ani)	Total copii
2020	-18.400	-34.200	-52.600
2030	-13.900	-25.700	-39.600
2060	-8.800	-16.200	-25.000

Evoluția demografică a județului Hunedoara indică o scădere continuă și accentuată a **populației de vârstă preșcolară în perioada 2025–2060. Numărul copiilor cu vârstă între 3 și 6 ani este estimat să se reducă cu aproximativ 47% până în anul 2060**, ca urmare a natalității scăzute, migrației externe a populației tinere și îmbătrânirii demografice. Această tendință impune adaptarea progresivă a rețelei de educație timpurie, prin optimizarea capacităților existente și planificarea eficientă a resurselor educaționale.

Considerând ca valoare de referință anul 2020 cu populația de vârstă **7-14 ani** ca fiind 34.200 copii. Această valoare este utilizată ca bază de comparație pentru ambele scenarii (cu migrație externă/ fără migrație). Astfel în condițiile în care migrația externă negativă se menține, continuă plecarea populației tinere și a familiilor cu copii, natalitatea se menține scăzută, se estimează că:

- Populația cu vârsta de 7-14 ani în 2060 ajunge la 16.200 copii
- Evoluția 2020-2060: scădere absolută: -18.000 ; o scădere procentuală :-52,6%

În varianta fără migrație externă, adică migrația externă este neutralizată, populația tânără rămâne în județ, natalitatea rămâne redusă, dar fără pierderi suplimentare prin migrație.

- Populația cu vârsta de 7-14 ani în 2060 ajunge la 19.500 copii
- Evoluția 2020-2060: scădere absolută: -14.700 ; o scădere procentuală :-43,0%

Tabel comparative:

An/Scenariu	Populație cuprinsă între 15-24 de ani
2020(bază)	~34.200
2060 – cu migrație externă	~16.200
2060 – fără migrație externă	~19.500

Ambele scenarii indică o scădere semnificativă a **populației școlare până în 2060**. Migrația externă accentuează declinul: **este evident impactul pierderii populației tinere. Chiar și fără migrație, scăderea rămâne importantă, din cauza natalității reduse și îmbătrânirii demografice.**

Populația tinerilor cu vârsta între **15 și 24 de ani** reprezintă segmentul esențial pentru tranziția către învățământul superior și formarea profesională. În județul Hunedoara, această categorie a înregistrat în 2020 aproximativ **42.000 persoane**, conform estimărilor demografice.

Cu migrație externă:

- Populația cu vârsta de 15-24 ani în 2060 ajunge la 42 000 tineri
- Evoluția 2020-2060: scădere absolută: ~ 20 000 ; o scădere procentuală : ~ 52

Fără migrație externă:

- Populația cu vârsta de 15-24 ani în 2060 ajunge la ~ 42 000 tineri
- Evoluția 2020-2060: scădere absolută: ~ 25 000 ; o scădere procentuală : ~40%

Tabel comparativ:

An/Scenariu	Populație cuprinsă între 15-24 de ani
2020	~42.000
2060 – cu migrație externă	~20 000
2060 – fără migrație externă	~25 000

Ambele scenarii indică pe de o parte, scăderea populației tinerilor este accentuată în varianta cu migrație externă, ca urmare a plecărilor tinerilor din județ iar pe cealaltă parte, în varianta fără migrație externă, scăderea este semnificativă, fiind determinată în principal de natalitatea scăzută și îmbătrânirea populației.

3.2.2. Populația României pe grupe mari de vârstă, în anii 2011, 2020, 2030 și 2060

Datele combină **recensăminte (2011, 2020)** și **proiecții demografice INS / Eurostat (2030, 2060)**, în **variantă medie**, uzual acceptată în documente strategice.

Grupe mari de vârstă utilizate:

- **0–14 ani** – populație tânără
- **15–64 ani** – populație aptă de muncă
- **65 ani și peste** – populație vârstnică

Potrivit recensământului din **2011**, populația totală a României a fost de **~20,1 milioane**

Pe grupe de vârstă avem următorul tabel sintetic :

Grupa de vârstă	Populație (mil de locuitori)	Pondere procentuală
0-14 ani	~3,3	~16,4 %
15-64 ani	~13,6	~67,6 %
Peste 65 ani	~3,2	~16,0 %

Estimarea INS pentru 2020, populația totală a României a fost de **~19,2 milioane**

Grupa de vârstă	Populație (mil de locuitori)	Pondere procentuală
0-14 ani	~3,1	~16,1 %
15-64 ani	~12,5	~65,1 %
Peste 65 ani	~3,6	~18,8 %

Estimarea INS pentru 2030, populația totală a României a fost de **~18,0 milioane**

Grupa de vârstă	Populație (mil de locuitori)	Pondere procentuală
0-14 ani	~2,8	~15,6 %
15-64 ani	~11,2	~62,2 %
Peste 65 ani	~4,0	~22,2 %

Estimarea INS/ Eurostat pentru 2060, populația totală a României a fost de ~15,5 milioane

Grupa de vârstă	Populație (mil de locuitori)	Ponderea procentuală
0-14 ani	~2,2	~14,2 %
15-64 ani	~9,0	~58,1 %
Peste 65 ani	~4,3	~27,7 %

Tendențele majore evidențiate sunt:

- **Scădere continuă a populației totale** a României;
- **Reducerea ponderii populației tinere (0–14 ani);**
- **Diminuarea constantă a populației apte de muncă (15–64 ani);**
- **Creștere accentuată a ponderii populației vârstnice (65+),** mai ales după 2030.

Analiza populației României pe grupe mari de vârstă evidențiază un proces accentuat de îmbătrânire demografică. Între anii 2011 și 2060, ponderea populației tinere (0–14 ani) și a celei apte de muncă (15–64 ani) este estimată să scadă constant, în timp ce populația vârstnică (65 ani și peste) va înregistra o creștere semnificativă. Aceste evoluții au implicații directe asupra planificării sistemului educațional și a resurselor umane, fiind necesară adaptarea ofertei educaționale la noile realități demografice.

Concluziile sunt:

- scăderea cohortelor tinere → **reducerea cererii educaționale;**
- diminuarea populației active → impact asupra **învățământului profesional și superior;**
- îmbătrânirea populației → necesitatea **corelării educației cu piața muncii și reconversia profesională.**

Analiza comparativă a evoluției populației pe grupe mari de vârstă la nivel **național și județean (Hunedoara)** are rolul de a fundamenta deciziile strategice din cadrul **Planului Local de Acțiune în Învățământ (PLAI).**

Aceasta permite:

- identificarea specificului demografic local;
- anticiparea evoluției cererii educaționale;
- corelarea rețelei școlare cu dinamica populației.

Ponderea populației pe grupe mari de vârstă (%) în România /Hunedoara pentru orizontul de timp: 2011-2020-2030-2060:

România:

AN/ Categoria de vârstă	0-14 ani	15-64 ani	Peste 65 ani
2011	~16,4 %	~67,6 %	~16,0%
2020	~16,1 %	~65,1 %	~18,8%
2030	~15,6 %	~62,2 %	~ 22,2%
2060	~14,2 %	~58,1 %	~27,7%

Tendință generală România: scădere lentă a populației tinere, diminuarea populației apte de muncă, creștere accelerată a populației vârstnice;

Județul Hunedoara :

AN/ Categoria de vârstă	0-14 ani	15-64 ani	Peste 65 ani
2011	~14,5 %	~69,5 %	~16,0%
2020	~13,5 %	~66,0 %	~20,5%
2030	~12,0 %	~62,0 %	~ 26,0%
2060	~14,2 %	~57,0 %	~33,0%

Tendință Hunedoara: declin mai accentuat decât media națională, reducere rapidă a populației tinere, îmbătrânire demografică severă.

O analiză comparativă pe indicatori:

Indicator	România	Județul Hunedoara
Ritmul scăderii populației tinere	moderat	accentuat
Pondere populație 15–64 ani (2060)	~58 %	~57 %
Pondere populație 65+ (2060)	~28 %	~33 %
Presiune asupra sistemului educațional ridicată		foarte ridicată

Concluzie: Județul Hunedoara se confruntă cu **o dinamică demografică mai nefavorabilă** decât media națională, în special în ceea ce privește populația de vârstă școlară și populația tânără.

Implicații pentru PLAI:

La nivel național: reducerea graduală a cohortelor de elevi; necesitatea adaptării sistemului educațional la îmbătrânirea populației.

La nivelul județului Hunedoara: scădere accentuată a populației preșcolare și școlare; presiune crescută asupra menținerii rețelei școlare, mai ales în mediul rural; necesitatea **reconfigurării ofertei educaționale** și a optimizării resurselor.

Comparativ cu evoluțiile demografice la nivel național, județul Hunedoara se confruntă cu un declin mai accentuat al populației tinere și o îmbătrânire demografică mai rapidă. Ponderea populației de vârstă școlară și a celei apte de muncă este în continuă scădere, ceea ce impune măsuri de adaptare a rețelei de învățământ, optimizarea infrastructurii educaționale și corelarea ofertei educaționale cu cerințele pieței muncii locale.

3.3. Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru ÎPT

Concluzii	Implicații pentru dezvoltarea resurselor umane IPT
Declinul demografic general	Declin demografic structural și ireversibil pe termen mediu Județul Hunedoara se află într-un declin demografic sever și de durată, determinat de: -spor natural negativ constant;

	-migrație externă și internă accentuată; -îmbătrânirea rapidă a populației. Tendința este mai accentuată decât media națională și regională, Hunedoara fiind unul dintre județele cu cea mai mare pierdere relativă de populație din Regiunea Vest. Proгноzele până în 2030 indică continuarea scăderii populației rezidente, în special a populației tinere și active. Indicele de îmbătrânire se apropie de 200 vârstnici la 100 tineri, ceea ce indică un dezechilibru major între generații. Ponderea populației 65+ este deja mult peste media națională, iar populația 0–14 ani a coborât sub pragul critic pentru menținerea rețelelor școlare actuale. Județul se confruntă cu o „îmbătrânire activă”: segmentul 15–64 ani este dominat de persoane peste 50 de ani, cu ieșiri masive la pensie anticipate după 2030. Migrația externă afectează cu precădere tinerii (20–34 ani), reducând simultan: -baza de recrutare pentru educație; -forța de muncă calificată; -potențialul de regenerare demografică. Migrația internă favorizează poli regionali (Timișoara, Arad), în timp ce Hunedoara pierde populație chiar și în centrele urbane mari (Deva, Hunedoara, Petroșani). Scăderea populației 0–19 ani este rapidă și constantă, ceea ce conduce la: -reducerea numărului de clase; -subdimensionarea unor unități școlare; -necesitatea comasării școlilor, în special în mediul rural și în orașele monoindustriale. Până în 2030 se estimează o scădere suplimentară de 8–10% a populației școlare, cu impact direct asupra planurilor de școlarizare. Deși Hunedoara rămâne cel mai urbanizat județ din Regiunea Vest, urbanizarea este una industrială veche, caracterizată de: -depopularea orașelor mici și mijlocii; -pierderea tinerilor către alte județe sau străinătate; -suburbanizare limitată, insuficientă pentru compensare. Acest model afectează sustenabilitatea infrastructurii educaționale urbane. Majoritatea populației are nivel de educație secundar (liceal/profesional). Creșterea ușoară a ponderii absolvenților de studii superioare nu este suficientă pentru a contrabalansa: -reducerea numerică a cohortelor; -necorelarea competențelor cu cererea actuală a pieței muncii. Declinul demografic din județul Hunedoara nu este conjunctural, ci structural, cu efecte directe asupra: -sustenabilității sistemului educațional; -pieței muncii; -dezvoltării economice locale. Pentru ÎPT, acest context impune o schimbare de paradigmă: -de la extindere la adaptare, -de la cantitate la relevanță, -de la formare inițială exclusivă la educație pe tot parcursul vieții.
--	--

Reducerea naturală prognozată a populației tinere	Analiza demografică evidențiază faptul că județul Hunedoara se confruntă cu o reducere naturală accentuată și continuă a populației tinere, determinată de nivelul scăzut al natalității, sporul natural negativ persistent și migrația externă și internă a populației aflate la vârste fertile. Acest proces are un caracter structural și se înscrie într-o tendință generală observată la nivel național, însă cu o intensitate superioară în județul Hunedoara, comparativ cu media Regiunii Vest și cu media națională. Proгноzele demografice pentru orizontul 2030 indică o diminuare semnificativă a populației din grupele de vârstă 0–14 ani și 15–19 ani, segmente care constituie baza de recrutare pentru sistemul de educație preuniversitar și, implicit, pentru Învățământul Profesional și Tehnic. Ponderea populației tinere (0–19 ani) este estimată să scadă sub pragul de 15% din totalul populației județului, în condițiile în care populația vârstnică (65+ ani) va depăși 26% până în anul 2030. Reducerea naturală a populației tinere este amplificată de fenomenul migrației tinerilor și al familiilor tinere către alte județe mai atractive economic (în special Timiș și Arad) sau către state din Uniunea Europeană. Astfel, chiar și în absența migrației, nivelul scăzut al natalității nu ar permite refacerea generațiilor, iar migrația accentuează suplimentar contracția demografică. Impactul acestui proces asupra sistemului educațional este major și de durată. Scăderea efectivelor de elevi determină: -reducerea cererii de școlarizare la nivel gimnazial și liceal; -restructurarea și optimizarea rețelei școlare, în special în mediul rural și în orașele mici; -diminuarea bazinului de recrutare pentru Învățământul Profesional și Tehnic, cu efecte directe asupra planurilor de școlarizare. În absența unor măsuri compensatorii, reducerea naturală prognozată a populației tinere va conduce la o presiune crescută asupra sustenabilității ofertei educaționale, impunând orientarea sistemului ÎPT către creșterea atractivității rutelor profesionale, diversificarea calificărilor și dezvoltarea formării profesionale pentru adulți, ca soluție de adaptare la noul context demografic.
Fenomenul de îmbătrânire demografică	Județul Hunedoara se confruntă cu un fenomen accentuat de îmbătrânire demografică, care se manifestă prin creșterea constantă a ponderii populației vârstnice și diminuarea continuă a populației tinere. Acest proces este rezultatul cumulativ al sporului natural negativ, al scăderii natalității pe termen lung și al migrației externe și interne a populației tinere și active. Îmbătrânirea demografică în județul Hunedoara este mai rapidă și mai profundă decât la nivel național și regional, conferindu-i un caracter structural. Structura populației pe grupe de vârstă indică un dezechilibru major între generații. Ponderea populației de 65 de ani și peste a depășit pragul de 23% din totalul populației rezidente și este prognozată să atingă aproximativ 26–27% până în anul 2030, în timp ce populația tânără (0–19 ani) se află pe un trend descendent accentuat. Indicele de îmbătrânire demografică se apropie de valoarea de 200, ceea ce semnifică existența a aproape doi vârstnici la un tânăr, situație care generează presiuni semnificative asupra sistemelor sociale,

	economice și educaționale. Fenomenul de îmbătrânire este vizibil atât în mediul urban, cât și în mediul rural, însă efectele sunt mai pronunțate în localitățile monoindustriale și în zonele rurale izolate, unde depopularea și migrația tinerilor au redus drastic capacitatea de regenerare demografică. În mediul urban, îmbătrânirea este asociată cu declinul orașelor mici și mijlocii, în timp ce în mediul rural se manifestă prin creșterea ponderii gospodăriilor cu populație dependentă și prin scăderea forței de muncă active. Din perspectiva sistemului educațional, îmbătrânirea demografică are implicații directe și pe termen lung. Reducerea cohortelor de vârstă școlară conduce la diminuarea cererii de educație inițială, în special la nivel liceal și profesional, afectând planificarea rețelei școlare și sustenabilitatea unităților de învățământ. În același timp, îmbătrânirea populației active generează o cerere crescută pentru programe de formare profesională continuă, reconversie și actualizare a competențelor. În acest context, Învățământul Profesional și Tehnic din județul Hunedoara trebuie să își adapteze structura și oferta educațională la realitățile demografice, prin orientarea către rute flexibile de formare, dezvoltarea învățământului dual, consolidarea parteneriatelor cu angajatorii și extinderea formării adresate adulților. Fenomenul de îmbătrânire demografică impune, astfel, o abordare strategică integrată, care să coreleze politicile educaționale cu cele de ocupare și dezvoltare locală.
Ponderea semnificativă a populației feminine	Analiza demografică evidențiază faptul că județul Hunedoara se confruntă cu un proces accentuat de îmbătrânire demografică, manifestat prin creșterea constantă a ponderii populației vârstnice și reducerea progresivă a populației tinere. Acest fenomen este determinat de sporul natural negativ persistent, scăderea natalității pe termen lung și migrația externă și internă a populației tinere și active. Ritmul îmbătrânirii demografice este superior mediei regionale și naționale, conferind județului un profil demografic dezechilibrat. În structura pe sexe a populației rezidente se constată o pondere semnificativ mai ridicată a populației feminine, fenomen corelat direct cu îmbătrânirea demografică. Femeile au o speranță de viață mai mare decât bărbații, iar acest avantaj se reflectă în special în grupele de vârstă de peste 65 de ani, unde predominanța feminină devine evidentă. În județul Hunedoara, diferența dintre populația feminină și cea masculină este mai pronunțată decât la nivel național, indicând un grad avansat de îmbătrânire a populației. Această structură demografică generează efecte multiple asupra pieței muncii și asupra sistemelor sociale. Pe de o parte, reducerea populației masculine active, asociată migrației și supramortalității, contribuie la apariția unor deficite de forță de muncă în sectoare tradițional masculine, precum industria, construcțiile și energia. Pe de altă parte, creșterea ponderii populației feminine vârstnice determină o presiune sporită asupra serviciilor sociale, de sănătate și de asistență. Din perspectiva sistemului educațional și a Învățământului Profesional și Tehnic, îmbătrânirea demografică și dezechilibrul de gen influențează atât dimensiunea cohortelor de elevi, cât și structura

	cererii de competențe. Scăderea numărului de tineri conduce la reducerea bazinului de recrutare pentru ÎPT, în timp ce creșterea ponderii populației feminine și vârstnice accentuează necesitatea dezvoltării programelor de formare profesională continuă, reconversie și calificare în domenii precum servicii, îngrijire, sănătate, educație și activități socio-economice adaptate economiei locale. În acest context, politicile educaționale și de formare profesională trebuie să țină cont de interdependența dintre îmbătrânirea demografică și structura pe sexe a populației, orientând oferta ÎPT către flexibilitate, incluziune și adaptare la noile realități demografice ale județului Hunedoara.
Fenomenul de emigrare temporară	Fenomenul de emigrare temporară reprezintă unul dintre factorii determinanți ai declinului demografic și ai dezechilibrelor socio-economice din județul Hunedoara. Deși o parte dintre persoanele care migrează temporar își păstrează domiciliul în județ, absența lor prelungită din comunitate produce efecte similare emigrării definitive, afectând structura populației, piața muncii și funcționarea serviciilor publice. Emigrarea temporară este determinată preponderent de motive economice, respectiv diferențele salariale semnificative dintre România și statele Uniunii Europene, precum și de cererea constantă de forță de muncă în domenii precum construcții, industrie, agricultură, servicii și îngrijire. Județul Hunedoara este afectat în special de plecarea persoanelor din grupele de vârstă 20–49 de ani, adică segmentul activ și reproductiv al populației, ceea ce amplifică efectele sporului natural negativ. Caracteristic emigrației temporare este faptul că aceasta are adesea un caracter circular, persoanele migrante revenind periodic în județ. Cu toate acestea, pe termen mediu și lung, o parte semnificativă a migrației temporare se transformă în migrație definitivă, prin stabilirea familiilor în străinătate și integrarea copiilor în sistemele educaționale ale statelor de destinație. Acest proces contribuie la reducerea populației școlare și la diminuarea bazei de recrutare pentru sistemul educațional local. Impactul emigrației temporare asupra județului Hunedoara se manifestă prin: -diminuarea efectivă a populației active prezente pe piața muncii; -aparitia deficitului de forță de muncă în anumite sectoare economice; -creșterea ponderii populației dependente (copii și vârstnici rămași în îngrijirea altor membri ai familiei); -vulnerabilizarea comunităților locale, în special în mediul rural și în orașele afectate de restructurări industriale. Din perspectiva sistemului educațional și a Învățământului Profesional și Tehnic, emigrarea temporară influențează negativ continuitatea parcursului educațional al copiilor, crește riscul de abandon școlar și reduce stabilitatea cohortelor de elevi. În același timp, fenomenul generează nevoia dezvoltării unor programe flexibile de formare profesională, adaptate adulților care revin temporar sau definitiv în județ, precum și a unor măsuri de sprijin pentru reintegrarea acestora pe piața muncii locale.
Diversitatea etnică	Structura etnică a populației din județul Hunedoara reflectă un grad

	relativ redus de diversitate comparativ cu alte județe din Regiunea Vest, dar păstrează totuși caracteristici multiculturale specifice evoluției istorice și economice a zonei. Majoritatea populației este de etnie română, cu o pondere semnificativ mai ridicată decât media regională și națională, fapt care indică un profil etnic relativ omogen al județului. Alături de populația majoritară, în județul Hunedoara sunt prezente comunități de etnie maghiară, romă, germană și alte minorități, însă în proporții reduse. Ponderea populației de etnie romă este inferioară mediei regionale, iar comunitatea germană, deși cu o importanță istorică semnificativă, a înregistrat un declin accentuat în ultimele decenii, pe fondul emigrării externe. Evoluția structurii etnice este influențată de aceiași factori care determină declinul demografic general, respectiv migrația externă, îmbătrânirea populației și scăderea natalității. În acest context, diversitatea etnică nu generează presiuni demografice majore, însă impune menținerea unor politici de incluziune socială și educațională, în special pentru grupurile vulnerabile. Din perspectiva sistemului educațional și a Învățământului Profesional și Tehnic, diversitatea etnică are implicații limitate cantitativ, dar relevante calitativ. Este necesară asigurarea accesului egal la educație și formare profesională pentru toate grupurile etnice, precum și dezvoltarea unor măsuri de sprijin pentru prevenirea abandonului școlar și facilitarea integrării socio-profesionale a elevilor proveniți din comunități dezavantajate. În concluzie, județul Hunedoara se caracterizează printr-o diversitate etnică moderată, cu predominanța populației românești, context în care politicile educaționale și de formare profesională trebuie să promoveze incluziunea, coeziunea socială și egalitatea de șanse, fără a fi necesare intervenții structurale majore determinate de criterii etnice.
Consolidare relativă a vârstei de mijloc (35-55 ani) active pe piața muncii	Analiza structurii demografice și a populației ocupate evidențiază o consolidare relativă a segmentului de vârstă 35–55 de ani în județul Hunedoara, acesta reprezentând în prezent nucleul principal al forței de muncă active. În contextul declinului populației tinere și al îmbătrânirii demografice accelerate, acest segment asigură funcționarea pieței muncii și susținerea activităților economice locale. Populația din grupa de vârstă 35–55 de ani este caracterizată printr-un nivel relativ ridicat de experiență profesională și stabilitate ocupațională, fiind concentrată în sectoarele tradiționale ale economiei județene, precum industrie, construcții, servicii, energie și administrație. Consolidarea acestui segment este rezultatul migrației selective a populației tinere și a unei mobilități externe mai reduse în rândul persoanelor aflate la vârsta maturității profesionale, care prezintă o capacitate mai mare de adaptare la condițiile locale ale pieței muncii. Cu toate acestea, această consolidare are un caracter temporar și vulnerabil. Pe termen mediu, o parte semnificativă a populației din acest segment va tranzita către grupele de vârstă pre-pensionare, fără a exista o bază suficientă de tineri care să asigure înlocuirea naturală. În absența unor politici de atragere și retenție a populației tinere, județul Hunedoara riscă o diminuare accentuată a forței de

	muncă disponibile după anul 2030. Din perspectiva Învățământului Profesional și Tehnic, consolidarea relativă a populației active de vârstă mijlocie generează o cerere crescută pentru programe de formare profesională continuă, perfecționare și reconversie profesională. Adaptarea competențelor acestui segment la noile cerințe tehnologice și la tranziția economică reprezintă o condiție esențială pentru menținerea competitivității economice locale.
--	---

Se impun, așadar, măsuri pentru dezvoltarea resursei umane precum:

- adaptarea ofertei de educație și formare profesională la tendințele demografice, prin corelarea planurilor de școlarizare cu scăderea populației tinere și cu structura pe vârste a populației active;
- dezvoltarea și consolidarea Învățământului Profesional și Tehnic, în special a învățământului dual, ca instrument de creștere a atractivității rutelor profesionale și de retenție a tinerilor pe piața muncii locale;
- extinderea programelor de formare profesională continuă și de reconversie profesională pentru populația adultă, cu accent pe segmentul de vârstă 35–55 de ani și pe persoanele aflate în tranziție profesională;
- susținerea integrării și menținerii pe piața muncii a persoanelor vârstnice active, prin actualizarea competențelor și adaptarea condițiilor de muncă la procesul de îmbătrânire demografică;
- implementarea de măsuri specifice pentru reducerea impactului migrației temporare, inclusiv prin facilitarea reintegrării profesionale a persoanelor revenite din străinătate;
- promovarea egalității de șanse și a incluziunii sociale în accesul la educație și formare profesională, cu atenție asupra grupurilor vulnerabile și a diversității etnice;
- consolidarea parteneriatelor dintre unitățile de învățământ, autoritățile publice locale și mediul economic, pentru asigurarea relevanței competențelor formate și pentru anticiparea nevoilor viitoare de forță de muncă;
- stimularea participării femeilor pe piața muncii și în programe de formare profesională, în contextul ponderii ridicate a populației feminine și al îmbătrânirii demografice;
- dezvoltarea serviciilor de orientare și consiliere profesională pe tot parcursul vieții, pentru sprijinirea tranzițiilor educaționale și ocupaționale;
- creșterea capacității instituționale de analiză, monitorizare și prognoză a evoluțiilor demografice și ale pieței muncii, ca bază pentru fundamentarea politicilor de dezvoltare a resursei umane.

4. PROFILUL ECONOMIC JUDEȚEAN

4.1. Principalii indicatori economici

Regiunea Vest, considerată a fi o regiune cu rezultate economice superioare mediei naționale, a cunoscut în ultimii ani o creștere a produsului intern brut.

4.1.1. Produsul intern brut (PIB) și valoarea adăugată (VAB)

Dinamica PIB la nivel județean poate fi explicată și înțeleasă mai nuanțat prin analizarea ponderii și dinamicii ramurilor economice individuale existente în județ și apoi prin extinderea analizei până la nivelul la care este posibilă identificarea actorilor generatori de valoare economică din județ, precum și determinarea distribuirii și agregării la nivel teritorial a acestor actori economici.

Principalul indicator macroeconomic, calculat la nivel regional și național, este **Produsul Intern Brut (PIB)**

La nivelul Regiunii Vest **Produsul Intern Brut** a cunoscut o creștere continuă.

Pentru valoarea produsului intern brut la nivelul Regiunii Vest este estimată o creștere procentuală față de anul anterior, iar la nivelul județelor estimarea este cea din tabelul de mai jos:

Tabel 4.1.1. - Estimarea evoluției PIB în județele Regiunii Vest

- miliarde lei, preturi curente -

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
PIB total economie	1181,9	1396,2	1552,1	1713,7	1858,2	1998,3
Regiunea Vest	110,5	129,7	144,1	159,3	173,0	186,2
Arad	24,9	29,4	32,7	36,2	39,3	42,3
Caraș - Severin	12,5	14,3	15,9	17,6	19,0	20,5
Hunedoara	18,4	21,4	23,8	26,3	28,5	30,7
Timiș	54,8	64,6	71,7	79,3	86,1	92,8

Sursa: * <https://cnp.ro/prognoze-in-profil-teritorial/>.

Pentru **Numărul mediu de salariați** – este prognozată cu o creștere constantă până la 105.200 persoane în 2026, cu următoarea distribuție pe județe:

Tabel 4.1.2. Prognoza numărului mediu de salariați (în mii de persoane)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Total economie	5094,3	5175,0	5252,0	5383,0	5523,0	5635,0
Regiunea Vest	513,1	517,8	521,9	532,0	542,7	551,9
Arad	120,5	121,4	122,1	124,6	126,8	129,0
Caraș - Severin	50,3	50,5	50,7	51,3	52,4	52,9

Hunedoara	101,5	101,8	102,0	103,3	104,3	105,2
Timiș	240,9	244,1	247,1	252,8	259,2	264,9

Sursa: <https://cnp.ro/prognoze-in-profil-teritorial/>

Câștigul salarial mediu brut lunar – arată o tendință clară de creștere de la 4.396 lei către 6.682 lei/salariat lunar brut, și în mod similar și câștigul salarial mediu net lunar, cu intervalul 2.731– 4.231 lei/lună.

Tabel 4.1.3. Prognoza – câștigul salarial mediu brut lunar (în lei/salariat)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Câștig salarial mediu brut lunar	4396	4793	5253	5779	6234	6682
Câștig salarial mediu net lunar	2731	2996	3298	3642	3940	4231

Sursa: * <https://cnp.ro/prognoze-in-profil-teritorial/>.

Evoluția principalilor indicatori economico – sociali în Regiunea Vest este prezentată sintetic în tabelul de mai jos:

Tabel 4.1.4. Evoluția principalilor indicatori (în modificări procentuale)

	Total regiune	Arad	Caraș Severin	Hunedoara	Timiș
2021					
Creșterea reală a PIB	4,6	5,3	4,4	4,1	4,4
PIB/Locuator (euro)	12816	12293	9598	10075	15762
Numărul mediu de salariați	0,7	-2,1	0,9	0,1	2,3
Rata șomajului înregistrat - %	1,9	1,6	2,6	4	0,8
Câștigul salarial mediu net lunar – lei/salariat	5376	4838	4496	4396	6241
Câștigul salarial mediu net lunar	7,6	7,6	4,1	4,4	8,7
2022					
Creșterea reală a PIB	4,0	4,8	1,3	3,2	4,5
PIB/Locuator (euro)	15105	14606	11102	11897	18523
Numărul mediu de salariați	0,9	0,7	0,5	0,3	1,3
Rata șomajului înregistrat - %	1,7	1,3	2,5	3,8	0,8
Câștigul salarial mediu net lunar – lei/salariat	5950	5360	4906	4793	6941
Câștigul salarial mediu net lunar	11,4	11,5	9,8	9,7	11,9
2023					
Creșterea reală a PIB	2,7	2,7	3,1	2,8	2,8
PIB/Locuator (euro)	16719	16177	12402	13265	20366
Numărul mediu de salariați	0,8	0,6	0,4	0,2	1,2
Rata șomajului înregistrat - %	1,7	1,2	2,4	3,7	0,7
Câștigul salarial mediu net lunar – lei/salariat	6612	5958	5437	5253	7735
Câștigul salarial mediu net lunar	11,6	11,6	11,3	10,1	11,9
2024					
Creșterea reală a PIB	5,0	5,1	4,8	4,9	5,0
PIB/Locuator (euro)	18346	17759	13659	14619	22255
Numărul mediu de salariați	1,9	2	1,2	1,3	2,3
Rata șomajului înregistrat - %	1,6	1,1	2,3	3,6	0,7
Câștigul salarial mediu net lunar (lei/salariat)	7303	6574	5988	5779	8551
Câștigul salarial mediu net lunar	10,9	10,8	10,5	10,4	11
2025					
Creșterea reală a PIB	5,2	5,2	5,1	5,1	5,3
PIB/Locuator (euro)	19783	19157	14810	15837	23885

	Total regiune	Arad	Caraș Severin	Hunedoara	Timiș
Numărul mediu de salariați	2	1,8	2	1	2,5
Rata șomajului înregistrat - %	1,5	1	2	3,4	0,7
Câștigul salarial mediu net lunar (lei/salariat)	7896	7080	6455	6234	9255
Câștigul salarial mediu net lunar	8,4	8	8,1	8,2	8,6
2026					
Creșterea reală a PIB	4,7	4,7	4,5	4,5	4,7
PIB/Locuintor (euro)	21153	20486	15920	17006	25426
Numărul mediu de salariați	1,7	1,7	1	0,8	2,2
Rata șomajului înregistrat - %	1,4	1	1,8	3,2	0,6
Câștigul salarial mediu net lunar (lei/salariat)	8489	7579	6925	6682	9961
Câștigul salarial mediu net lunar	7,7	7,3	7,5	7,4	7,8

EVOLUȚIA PRINCIPALILOR INDICATORI ECONOMICI-SOCIALI - SEPTEMBRIE 2025 – ÎN JUDEȚUL HUNEDOARA

I. INDUSTRIE

1. Producția industrială realizată în luna septembrie a fost mai mare cu 65,0% decât cea din luna august și cu 3,0% mai mică decât în septembrie 2024.

În luna septembrie 2025 s-au înregistrat față de septembrie 2024, următoarele evoluții :

Creșteri s-au înregistrat în ramurile :

-%-

Fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie	+138,6
Fabricarea substanțelor și a produselor chimice	+52,2
Fabricarea altor mijloace de transport	+45,9
Extracția cărbunelui	+16,7
Fabricarea produselor farmaceutice	+7,9
Fabricarea echipamentelor electrice	+3,3

Scăderi s-au constatat în ramurile:

-%-

Industria metalurgică	-96,2
Producția și furnizarea de energie electrică și termică	-62,3
Fabricarea băuturilor	-43,6
Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	-28,4
Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte	-17,7
Industria alimentară	-9,7
Fabricarea încălțăminte, articolelor de voiaj și marochinărie	-7,5
Industria de prelucrarea lemnului	-7,4

De la începutul anului s-au livrat produse în valoare de 4894 milioane lei.

Stocul de produse finite la producători la finele lunii septembrie a fost cu 11,8% mai mic decât la începutul lunii și se regăsește în principal în:

	-%-
fabricarea altor mijloace de transport	38,0
industria altor produse din minerale nemetalice	22,7
alte activități extractive	9,1
industria construcțiilor metalice și a produselor din metal	8,2
fabricarea de mobilă	7,4
industria metalurgică	2,9

2. Productivitatea muncii în industrie în luna septembrie a fost mai mică cu 5,1% decât cea din septembrie 2024. În comparație cu luna august, productivitatea muncii a crescut cu 63,2%.

II. COMERT INTERNATIONAL

În luna august 2025, s-au exportat mărfuri în valoare de 53953 mii Euro, cu 44,1% mai puțin decât în iulie 2025 și s-au importat mărfuri în valoare de 43519 mii Euro, cu 38,5% mai puțin decât în iulie 2025. Soldul este de 10434 mii Euro.

III. TURISM

În luna septembrie 2025 s-au înregistrat 20202 sosiri ale turiștilor. Numărul înnopțărilor din luna septembrie a fost de 35457.

Indicele de utilizare netă a locurilor de cazare a fost de 24,8% pe luna septembrie.

IV. FORȚA DE MUNCA

1. Efectivul de salariați la sfârșitul lunii septembrie 2025 a fost de 107452 persoane, cu 54 persoane mai mic decât în luna august și cu 259 persoane mai mic decât în luna septembrie 2024.

Efectivul de salariați	Septembrie 2025	% în total
TOTAL JUDEȚ din care:	107452	100.0
- agricultură și servicii anexe, silvicultură	3061	2,8
- industrie și construcții	40751	37,9

- servicii	63640	59,3
------------	-------	------

2. Câștigul salarial nominal mediu brut în luna septembrie 2025 a fost de 7245 lei, județul ocupând locul 28.

3. Câștigul salarial nominal mediu net a fost de 4346 lei în septembrie 2025, cu 1,5% mai mare ca în luna august și cu 9,0% mai mare ca în luna septembrie 2024. Pe ramuri de activitate, câștigul salarial mediu net în septembrie, a fost de 4581 lei în agricultură, silvicultură și servicii anexe, de 4356 lei în industrie și construcții și de 4332 lei în servicii, județul ocupând locul 28.

Rata inflației în luna septembrie a fost de 0,30%, în timp ce câștigurile salariale medii nete pe județ au fost cu 1,5% mai mare ca luna anterioară.

Indicele câștigului salarial real pentru luna septembrie 2025 față de luna precedentă, calculat ca raport între indicele câștigului salarial nominal net și indicele prețurilor de consum, a fost de 101,1%.

Câștigurile salariale medii brute și nete pe județ, comparativ cu media pe țară, se prezintă astfel :

Câștiguri salariale medii	Septembrie 2025			% față de luna Precedentă*	
	Țară	Județ	%	Țară	Județ
	1	2	2/1	3	4
BRUTE	9078	7245	79,8	-	-
NETE	5443	4346	79,8	101,0	101,5

* Câștigurile salariale brute nu sunt comparabile cu perioada precedentă

4. Numărul șomerilor înregistrați la sfârșitul lunii septembrie 2025 era de 7152 persoane, cu 62 persoane mai mic ca în luna septembrie 2024. Rata șomajului pe total județ era de 4,7%, față de 3,2% media pe țară, județul ocupând locul 28.

V. INDICATORI SOCIALI

1. Numărul mediu al pensionarilor în trimestrul II 2025 a fost de 119157 persoane, cu 1571 persoane mai mic decât în trimestrul II 2024.

Pensia medie lunară a fost de 3505 lei/persoană, față de 2813 lei/persoană media pe țară, județul ocupând locul 2 pe țară.

2. Mișcarea naturală a populației

Principalii indicatori ai mișcării naturale a populației se prezintă astfel :

	Septembrie 2025	Diferența +/- față de:	
		Septembrie 2024	August 2025

Născuți vii	206	-	-
Decedați	428	-59	+30
Spor natural	-222	-11	-30
Căsătorii	209	+22	-75
Divorțuri	54	+22	-5
Decedați sub 1 an	1	-	-3

VI. CONSTRUCȚII

1. Autorizări de construcții

În luna septembrie 2025 s-au eliberat 36 autorizații de construire pentru clădiri rezidențiale, cu 13 mai multe ca în august și cu 3 mai multe ca în septembrie 2024.

2. Locuințe terminate

Conform datelor operative în trimestrul II 2025 au fost terminate 63 de locuințe, din care 44 în mediul urban și 19 în mediu rural.

VII. ALTI INDICATORI

Înmatriculările de societăți comerciale cu participare străină la capitalul social subscris (conform Oficiului Național al Registrului Comerțului) au fost în februarie 2025 în număr de 2, cu un capital social subscris de 59,2 euro.

4.1.2. Productivitatea muncii.

Luând ca bază de referință cifrele anului 2025 (=100), producția industrială în județul Hunedoara a înregistrat în anul 2025 fluctuații mici după cum reiese din tabel și din figura:

Tabel 4.1.5. Indicii de producție din județul Hunedoara în anul 2024 – 2025

1. INDICII PRODUȚIEI INDUSTRIALE (serie brută)	luna corespunzătoare din anul precedent = 100												
	2024			2025									
	oct.	nov.	dec.	ian.	feb.	mar.	apr.	mai	iun.	iul.	aug.	sep.	oct.
Total judet	90,5	83,7	105,4	101,6	90,7	81,2	89,5	120,3	120,4	110,7	101,9	97	111,6

Sursa: INSEE – Hunedoara buletin statistic 2025

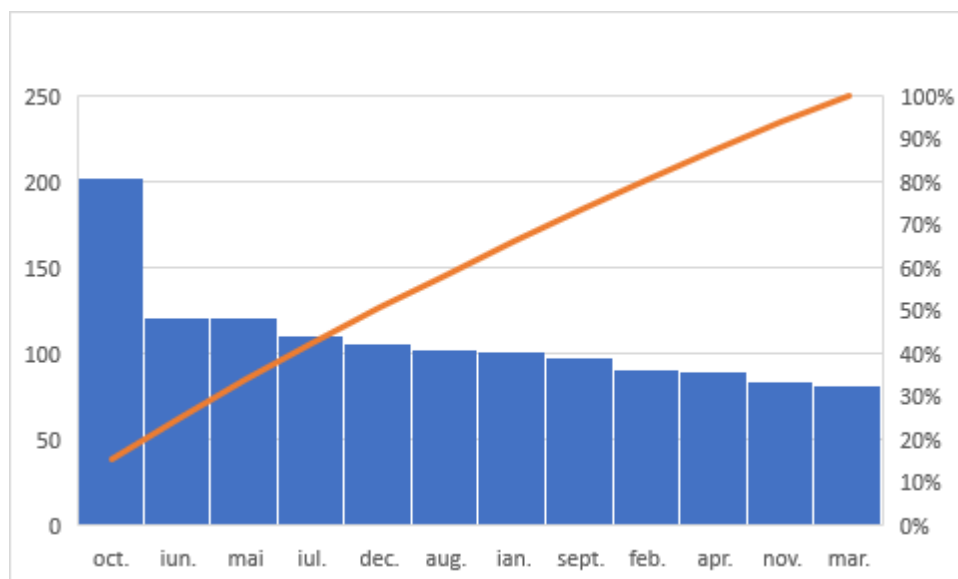

Figura 4.1.1. Evoluția indicilor de producție în județul Hunedoara Sursa: INSEE – Hunedoara buletin statistic 2025

4.1.3. Firmele din județ. Dinamica, repartiția sectorială și pe clase de mărime

Conform Institutului Național de Statistică, populația rezidentă din această regiune, în anul 2022, a fost de 1,67 milioane persoane. Se remarcă și caracterul multiethnic al populației din regiune, fapt reflectat în învățământ, unde se utilizează și limbile minorităților etnice sau o limbă de circulație internațională.

La 01.01.2022, conform Balanței Forței de Muncă, populația ocupată civilă a fost de 749,4 mii persoane, reprezentând 65,7% din resursele de muncă ale regiunii.

Rata șomajului înregistrat la data de 31 martie 2023 a fost de 1,6% fiind înregistrați 12,6 mii șomeri.

Din punct de vedere al participării la principalele activități economice, ponderea populației ocupate civile în industrie și construcții este de 37,4%, în timp ce populația ocupată civilă în agricultură, silvicultură și pescuit este de 10% iar în servicii este predominantă (52,6%).

Regiunea Vest manifestă avantaje competitive importante față de celelalte regiuni din România. Condițiile pedoclimaterice din regiune favorizează o exploatare agricolă eficientă. De asemenea, se constată interesul ridicat al investitorilor din UE pentru terenurile agricole din regiune, aceștia cultivând produse agricole bio și ecologice destinate exportului.

În ceea ce privește industria regiunii, semnificative sunt: industria alimentară, mașini și echipamente electrice, mijloace pentru transportul feroviar de marfă și călători, producția de mobilier, echipamente auto, construcția de mașini grele, confecții, tricotaje și încălțăminte, industria extractivă, siderurgică, metalurgică.

Sectorul serviciilor are o pondere importantă în regiune, fiind dezvoltate următoarele ramuri: comerț, transporturi, depozitare, comunicații, turism. Regiunea se leagă de Ungaria și Serbia și Muntenegru prin magistrale europene, stradale și feroviare. Orașele Arad și Timișoara dispun de aeroporturi cu capacitati moderne de preluare a fluxului aerian.

Conform datelor statistice ale ANOFM, la finele lunii martie 2023, cei mai importanți angajatori din regiune, ca număr de salariați, sunt: SC Profi Rom Food SRL, SC Continental Automotive Romania, SE Bordnetze SRL, Hella Romania, Spitalul Clinic Județean de Urgență Timiș, SC Leoni Wiring Systems Arad, APTIV Technology Services, SC Flextronics Romania SRL, SC TRW Automotive Safety Sys, Sews Romania Deva, Complexul Energetic Hunedoara.

Surse utilizate: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Institutul Național de Statistică (Balanța Forței de Muncă), Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației.

Tabel 4.1.6. BALANȚA FORȚEI DE MUNCĂ, LA 1 IANUARIE 2025 JUDEȚUL HUNEDOARA

COD	HUNEDOARA	EFFECTIV LA 1 IANUARIE 2025			DATE MEDII 2024
		TOTAL	BARBATI	FEMEI	
01	A. RESURSE DE MUNCĂ (02-03-04+05+06±07)	214,1	111,3	102,8	217,9
02	POPULAȚIA ÎN VÂRSTĂ DE MUNCĂ	215,4	113,4	102,0	216,7
03	Pensionari în vârstă de muncă ce nu lucrează	2,2	0,8	1,4	2,2
04	Persoane în vârstă de muncă cu incapacitate permanentă de muncă	5,1	2,8	2,3	5,2
05	Salariați sub și peste vârsta de muncă	0,0	0,0	0,0	0,0
06	Alte persoane sub și peste vârstă de muncă aflate în activitate	7,1	2,0	5,1	9,6
07	Soldul mișcării interjudetene (±)	-1,1	-0,5	-0,6	-1,0
08	B. POPULAȚIA OCUPATĂ CIVILĂ - TOTAL	144,8	79,2	65,6	138,9
09	din care salariați	108,6	55,0	53,6	101,6
10	AGRICULTURĂ, SILVICULTURĂ ȘI PESCUIT	15,4	8,7	6,7	15,3
11	din care salariați	3,1	2,4	0,7	2,8
12	INDUSTRIE TOTAL (14+16+18+20)	38,1	21,9	16,2	37,1
13	din care salariați (15+17+19+21)	31,3	16,7	14,6	29,7
14	INDUSTRIA EXTRACTIVĂ - TOTAL	2,7	2,1	0,6	2,3
15	din care salariați	2,7	2,1	0,6	2,3
16	INDUSTRIA PRELUCRĂTOARE - TOTAL	29,9	15,6	14,3	29,8
17	din care salariați	24,2	11,4	12,8	23,2
18	PRODUCȚIA ȘI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICĂ	1,2	0,9	0,3	1,2
	ȘI TERMICĂ, GAZE, APĂ CALDĂ ȘI AER CONDITIONAT- TOTAL				
19	din care salariați	1,2	0,9	0,3	1,2

20	DISTRIBUȚIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA	4,3	3,3	1,0	3,8
	DEȘEURILOR, ACTIVITĂȚI DE DECONTAMINARE - TOTAL				
21	din care salariați	3,2	2,3	0,9	3,0
22	CONSTRUCȚII - TOTAL	13,3	11,8	1,5	12,4
23	din care salariați	9,9	8,7	1,2	9,0
24	COMERȚ CU RIDICATA ȘI CU AMĂNUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR ȘI MOTOCICLETELOR - TOTAL	28,5	13,9	14,6	27,1
25	din care salariați	23,0	10,8	12,2	21,0
26	TRANSPORT ȘI DEPOZITARE - TOTAL	7,4	6,3	1,1	7,5
27	din care salariați	4,0	2,9	1,1	3,8
28	HOTELURI ȘI RESTAURANTE - TOTAL	4,6	1,4	3,2	4,4
29	din care salariați	4,1	1,2	2,9	3,9
30	INFORMAȚII ȘI COMUNICAȚII - TOTAL	1,4	0,6	0,8	1,3
31	din care salariați	1,0	0,6	0,4	0,9
32	INTERMEDIERI FINANCIARE ȘI ASIGURĂRI - TOTAL	1,0	0,3	0,7	0,9
33	din care salariați	1,0	0,3	0,7	0,9
34	TRANZACȚII IMOBILIARE - TOTAL	0,3	0,2	0,1	0,3
35	din care salariați	0,3	0,2	0,1	0,3
36	ACTIVITĂȚI PROFESIONALE, ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE - TOTAL	3,2	1,7	1,5	3,0
37	din care salariați	2,7	1,7	1,0	2,6
38	ACTIVITĂȚI DE SERVICII ADMINISTRATIVE ȘI ACTIVITĂȚI DE SERVICII SUPORT - TOTAL	4,3	3,0	1,3	3,9
39	din care salariați	4,3	3,0	1,3	3,9
40	ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ ȘI APĂRARE; ASIGURĂRI SOCIALE DIN SISTEMUL PUBLIC - TOTAL	4,1	1,5	2,6	4,0
41	din care salariați	4,1	1,5	2,6	4,0
42	ÎNVĂȚĂMÂNT - TOTAL	9,0	3,5	5,5	8,1
43	din care salariați	7,4	1,9	5,5	7,0
44	SĂNĂTATE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ - TOTAL	10,7	2,4	8,3	10,4
45	din care salariați	10,4	2,1	8,3	10,0

46	ACTIVITĂȚI DE SPECTACOLE, CULTURALE ȘI RECREATIVE - TOTAL	1,0	0,5	0,5	1,0
47	din care salariați	1,0	0,5	0,5	1,0
48	ALTE ACTIVITĂȚI DE SERVICII - TOTAL	2,5	1,5	1,0	2,2
49	din care salariați	1,0	0,5	0,5	0,8
50	C. ȘOMERI	6,8	3,1	3,7	7,0
51	D. POPULAȚIA ACTIVĂ CIVILĂ (B+C)	151,6	82,3	69,3	145,9
52	E. POPULAȚIA ÎN PREGĂTIRE PROFESIONALĂ ȘI ALTE CATEGORII DE POPULAȚIE ÎN VÂRSTĂ DE MUNCĂ (A-D)	62,5	29,0	33,5	72,0

Sursa: Institutul Național De Statistică

Tabel 4.1.7. BALANȚA FORȚEI DE MUNCĂ. LA 1 IANUARIE 2025, REGIUNEA V VEST

COD	REG.5 VEST	EFFECTIV LA 1 IANUARIE 2025			DATE MEDII 2024
		TOTAL	BARBATI	FEMEI	
01	A. RESURSE DE MUNCĂ (02-03-04+05+06+07)	1046,9	539,4	507,5	1057,0
02	POPULAȚIA ÎN VÂRSTĂ DE MUNCĂ	1041,0	543,8	497,2	1041,2
03	Pensionari în vârstă de muncă ce nu lucrează	10,1	4,5	5,6	9,9
04	Persoane în vârstă de muncă cu incapacitate permanentă de muncă	17,7	10,2	7,5	18,1
05	Salariați sub și peste vârsta de muncă	0,0	0,0	0,0	0,0
06	Alte persoane sub și peste vârsta de muncă aflate în activitate	32,6	9,5	23,1	42,6
07	Soldul mișcării interjudețene (±)	1,1	0,8	0,3	1,2
08	B. POPULAȚIA OCUPATĂ CIVILĂ - TOTAL	753,8	422,9	330,9	727,0
09	din care salariați	570,9	301,1	269,8	540,7

10	AGRICULTURĂ, SILVICULTURĂ ȘI PESCUIT	76,4	42,9	33,5	76,7
11	din care salariați	16,0	12,6	3,4	15,5
12	INDUSTRIE TOTAL (14+16+18+20)	203,4	117,4	86,0	200,6
13	din care salariați (15+17+19+21)	173,1	95,0	78,1	166,8
14	INDUSTRIA EXTRACTIVĂ - TOTAL	4,2	3,3	0,9	3,9
15	din care salariați	4,2	3,3	0,9	3,9
16	INDUSTRIA PRELUCRĂTOARE - TOTAL	180,1	98,9	81,2	179,2
17	din care salariați	153,3	79,7	73,6	148,1
18	PRODUȚIA ȘI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICĂ ȘI TERMICĂ, GAZE, APĂ CALDĂ ȘI AER CONDITIONAT - TOTAL	3,9	3,1	0,8	3,8
19	din care salariați	3,9	3,1	0,8	3,8
20	DISTRIBUȚIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DEȘEURILOR, ACTIVITĂȚI DE DECONTAMINARE - TOTAL	15,2	12,1	3,1	13,7
21	din care salariați	11,7	8,9	2,8	11,0
22	CONSTRUCȚII - TOTAL	54,4	47,3	7,1	53,1
23	din care salariați	40,7	34,9	5,8	39,1
24	COMERȚ CU RIDICATA ȘI CU AMĂNUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR ȘI MOTOCICLETELOR - TOTAL	121,1	63,0	58,1	117,6
25	din care salariați	94,1	44,9	49,2	88,1
26	TRANSPORT ȘI DEPOZITARE - TOTAL	47,8	40,7	7,1	47,7
27	din care salariați	31,9	24,8	7,1	30,6
28	HOTELURI ȘI RESTAURANTE - TOTAL	21,9	10,4	11,5	20,7
29	din care salariați	20,5	9,3	11,2	19,2
30	INFORMAȚII ȘI COMUNICAȚII - TOTAL	28,2	16,5	11,7	26,1
31	din care salariați	27,0	16,4	10,6	24,9
32	INTERMEDIERI FINANCIARE ȘI ASIGURĂRI - TOTAL	6,6	1,9	4,7	5,9
33	din care salariați	4,8	1,2	3,6	4,3
34	TRANZACȚII IMOBILIARE - TOTAL	4,3	1,8	2,5	4,0
35	din care salariați	3,0	1,4	1,6	3,0
36	ACTIVITĂȚI PROFESIONALE, ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE - TOTAL	19,4	10,0	9,4	18,0

37	din care salariați	17,5	9,5	8,0	16,4
38	ACTIVITĂȚI DE SERVICII ADMINISTRATIVE ȘI ACTIVITĂȚI DE SERVICII SUPOORT - TOTAL	27,9	16,3	11,6	25,3
39	din care salariați	27,9	16,3	11,6	25,3
40	ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ ȘI APĂRARE; ASIGURĂRI SOCIALE DIN SISTEMUL PUBLIC - TOTAL	17,5	7,1	10,4	17,2
41	din care salariați	17,5	7,1	10,4	17,2
42	ÎNVĂȚĂMÂNT - TOTAL	47,3	20,7	26,6	40,8
43	din care salariați	37,4	11,3	26,1	34,1
44	SĂNĂTATE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ - TOTAL	52,3	13,1	39,2	50,1
45	din care salariați	47,3	11,0	36,3	45,0
46	ACTIVITĂȚI DE SPECTACOLE, CULTURALE ȘI RECREATIVE - TOTAL	7,3	3,7	3,6	6,8
47	din care salariați	6,6	3,0	3,6	6,3
48	ALTE ACTIVITĂȚI DE SERVICII - TOTAL	18,0	10,1	7,9	16,4
49	din care salariați	5,6	2,4	3,2	4,9
50	C. ȘOMERI	17,0	8,1	8,9	15,9
51	D. POPULAȚIA ACTIVĂ CIVILĂ (B+C)	770,8	431,0	339,8	742,9
52	E. POPULAȚIA ÎN PREGĂTIRE PROFESIONALĂ ȘI ALTE CATEGORII DE POPULAȚIE ÎN VÂRSTĂ DE MUNCĂ (A-D)	276,1	108,4	167,7	314,1

Sursa: Institutul Național De Statistică

4.1.4. Investițiile brute ale unităților locale active din industrie, construcții, comerț și alte servicii

Sectoarele de afaceri din Regiunea Vest au cunoscut o modificare de-a lungul timpului, o modificare firească, întâlnită în economiile care sunt într-o permanentă dezvoltare. Astfel o dată cu trecerea timpului unele sectoare au devenit mai profitabile ca altele, influențate deasemenea de diferiți factori naționali și internaționali. Toți acești factori au un impact mai mare sau mai mic asupra sectoarelor de afaceri din Regiunea Vest, iar pe parcursul timpului "economia regională" a suferit unele modificări.

Tabelul 4.1.8. Companii cu participare străină în Regiunea Vest 2025

	Companii cu participare străină	Pondere din totalul firmelor
TIMIȘ	5.923	16%
ARAD	2.537	14%
HUNEDOARA	1.115	8%
CARAȘ-SEVERIN	656	9%
TOTAL	10.231	13%

Sursa: <https://www.listafirme.ro/>

În Regiunea Vest se numără o serie de factori care vin în sprijinul dezvoltării economiei printre acestea se regăsesc:

- Parcuri: industriale, științifice, tehnologice și logistice
- Incubatoare, Acceleratoare, Centre de afaceri
- Spații de Coworking, Clădiri de birouri publice sau/și privat
- Programe de antreprenoriat și mentorat prin parteneriate ale universităților cu ONG-uri

4.2. Informații parțiale

4.2.1. Procesul de integrare europeană și cerințele de competitivitate

Uniunea Europeană este o comunitate de state europene independente - astăzi reunite în jurul unor valori politice, economice, culturale și sociale comune.

Procesul de integrare a României în structurile Uniunii Europene, finalizat în 2007, a constituit punctul de pornire în alinierea firmelor la standardele europene, precum și la sistemul concurențial de piață.

Unul din obiectivele importante ale strategiei Europa 2020 care reprezintă o continuare a strategiei Lisabona îl reprezintă creșterea economică bazată pe cunoaștere și implicit competitivitate, având în vedere și activitatea de cercetare-dezvoltare. Strategia cercetării-dezvoltării este bazată pe viziunea societății românești privind rolul științei și tehnologiei pentru dezvoltarea societății cunoașterii în România, având ca obiectiv progresul social și economic.

Evoluția activității de cercetare-dezvoltare a fost influențată în principal, de transformările accelerate din domeniul politic și economic, datorate procesului de aderare a României la Uniunea Europeană, care a inclus:

- perspectiva creșterii solicitării întreprinderilor privind cercetarea-dezvoltarea, datorită presiunii generate de nevoia de a îndeplini condițiile tehnice și economice ale Uniunii Europene, în vederea accederii pe piața europeană și internațională;
- procesul de creștere a vizibilității internaționale și implicarea în Comunitatea de Știință și Tehnologie, datorită participării la programele de cercetare-dezvoltare ale Uniunii Europene și construirii unei zone de cercetare europene.

4.2.2. Cercetarea-dezvoltarea

Rolul cercetării a fost recunoscut de Consiliul European de la Lisabona (23-24 martie 2000) care își fixează o țintă strategică: să devină cea mai competitivă și dinamică economic bazată pe

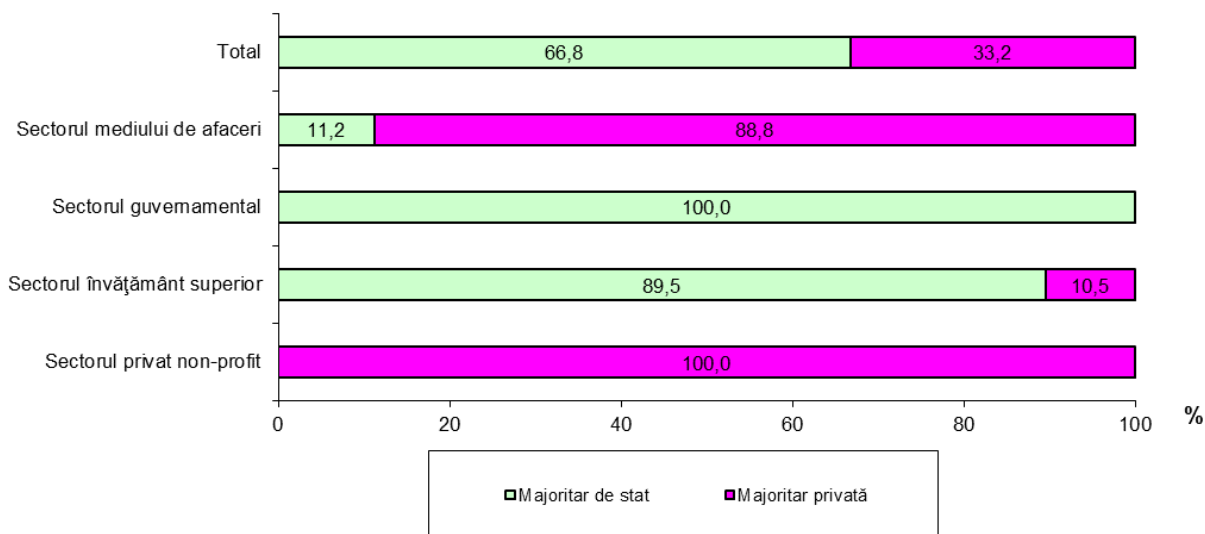
cunoștințe din lume, capabilă să susțină creșterea economică cu mai multe locuri de muncă și o mai mare coeziune socială.

La nivel național, activitatea de cercetare-dezvoltare este coordonată de Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică (ANCS), instituție publică de specialitate a administrației publice centrale, aflată în subordinea Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, prin care acesta își realizează atribuțiile în domeniul cercetării. Autoritatea are misiunea de a asigura elaborarea, aplicarea, monitorizarea și evaluarea politicilor în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării, în acord cu Strategia Națională în domeniul Cercetării, Dezvoltării și Inovării (CDI) și cu Programul de Guvernare.

În anul 2022, din cei 49052 salariați existenți în activitatea de cercetare-dezvoltare, 20103 activau în sectorul învățământ superior, 15574 în sectorul mediului de afaceri, 13021 în sectorul guvernamental și 354 în sectorul privat non-profit. În tabelul anexă 1 se prezintă efectivul salariaților care au lucrat în activitatea de cercetare-dezvoltare pe sectoare de performanță și forme de proprietate.

Din totalul de 22123 femei salariate în activitatea de cercetare-dezvoltare, 10787 lucrau în sectorul învățământ superior, 6366 în sectorul guvernamental, 4813 în sectorul mediului de afaceri și 157 în sectorul privat non-profit.

Fig. 4.2.1 Ponderea salariaților din activitatea de cercetare-dezvoltare, pe sectoare de performanță și forme de proprietate, la 31 XII 2022

Sursă: INS - Buletinul „Activitatea de cercetare-dezvoltare”

Pentru cunoașterea utilizării resurselor de personal, salariații care lucrează în activitatea de cercetare dezvoltare sunt clasificați, după ocupație în: cercetători, tehnicieni și asimilați și alte categorii de salariați. La sfârșitul anului 2022, pe categorii de ocupații, ponderea cercetătorilor din activitatea de cercetaredezvoltare în total a fost de 60,8%, în scădere cu 1,6 puncte procentuale față de cea înregistrată în anul 2021.

Tabelul 4.2.1.

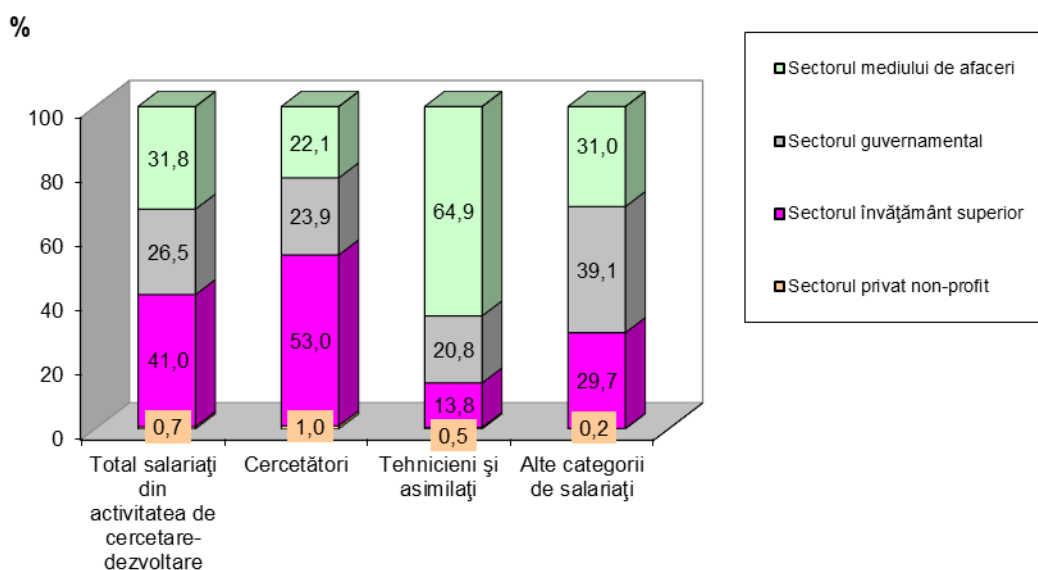
Salariații din activitatea de cercetare-dezvoltare, pe ocupații în anul 2022, comparativ cu anul 2021

Efectivul salariaților la sfârșitul anului			Structură		- % -
2021	2022	2022 față de 2021 (+/-)	2021	2022	

TOTAL	47011	49052	2041	100,0	100,0
Cercetători	29347	29837	490	62,4	60,8
Tehnicienii și asimilați	7531	8845	1314	16,0	18,1
Alte categorii de salariați	10133	10370	237	21,6	21,1

Sursă: INS - Buletinul „Activitatea de cercetare-dezvoltare

Fig.4.2.2 Structura numărului de salariați din activitatea de cercetare-dezvoltare, pe sectoare de performanță și ocupații, la 31 XII 2022

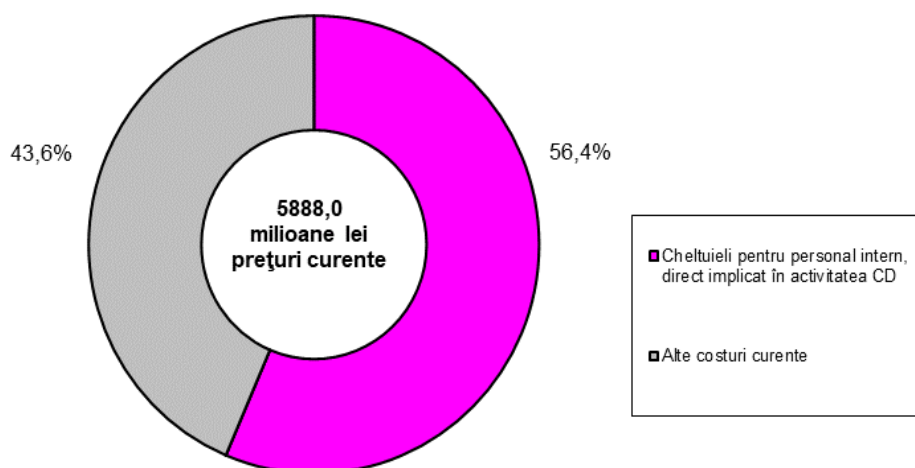

Sursă: INS - Buletinul „Activitatea de cercetare-dezvoltare

Cheltuielile totale efectuate în anul 2022 pentru activitatea de cercetare-dezvoltare au însumat 6429,5 milioane lei, din care 5888,0 milioane lei, respectiv 91,6% cheltuieli curente și 541,5 milioane lei, respectiv 8,4% cheltuieli de capital.

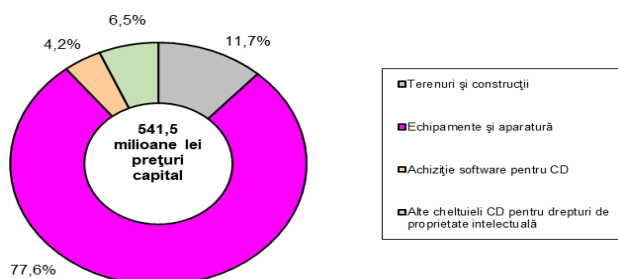
Din totalul cheltuielilor curente ponderea cea mai mare a fost reprezentată de cheltuielile pentru personalul intern direct implicat în activitatea de cercetare-dezvoltare (56,4%). Cheltuielile cu echipamente și aparatură au avut cea mai mare pondere în totalul cheltuielilor de capital (77,6%).

fig. 4.2.3. Cheltuieli curente

Sursă: INS - Buletinul „Activitatea de cercetare-dezvoltare

fig 4.2.4. Cheltuieli de capital

Sursă: INS - Buletinul „Activitatea de cercetare-dezvoltare

Conform Direcției Județene de statistică a județului Hunedoara evoluția activității de cercetare și dezvoltare în perioada 2020-2023 este următoarea:

Tabelul 4.2.2. Salariații din activitatea de cercetare-dezvoltare, pe ocupații în perioada 2020-2023 în județul Hunedoara

	2020	2021	2022	2023
Salariați - total nr. persoane din care:	422	377	382	427
-cercetători	205	202	211	206
-tehnicieni și asimilați	36	36	30	32
-alte categorii de salariați	181	139	141	189

Sursă: <https://hunedoara.insse.ro>

Tabelul 4.2.3. Cheltuieli efectuate în activitatea de cercetare-dezvoltare în perioada 2020-2023 în județul Hunedoara

	2020	2021	2022	2023
Cheltuieli – total mii lei din care:	22853	24693	25329	37604
- cheltuieli curente	18474	20966	20504	35820
- cheltuieli de capital	4379	3727	4825	1784

Sursă: <https://hunedoara.insse.ro>

Faptul că la nivel regional județul Hunedoara are tendința de a ocupa locul secund (după județul Timiș) în ceea ce privește cheltuielile cu activitățile de cercetare-dezvoltare constituie un punct forte și un potențial avantaj al acestui județ, care ar putea fi exploatat și capitalizat prin viitoare proiecte de dezvoltare implementate în acest județ. Se are de asemenea în vedere accesarea facilităților furnizate de Platforma S3 (Smart Specialization Strategy) a Comisiei Europene, precum și diversele programe de cooperare teritorială europeană prin care se promovează asumarea acestei abordări de către factorii interesați de la nivelul NUTS2 și NUTS3 în Statele Membre ale Uniunii Europene.

În județul Hunedoara în siderurgie și metalurgie, silvicultură. Minerit și securitatea mineritului sunt principalele sectoare cu unități de cercetare.

Cheltuielile cu activitățile de cercetare-dezvoltare în județul Hunedoara reprezintă aproximativ 15,7 % din cheltuielile de acest tip în Regiunea Vest și 1,05% din cele la nivel național

La nivelul Regiunii Vest, cu o tradiție de peste 80 de ani, infrastructura de cercetare-dezvoltare și calitatea învățământului superior reprezintă puncte tari. Cu cele opt universități (patru universități de stat și patru particulare), centrul universitar Timișoara este unul dintre cei mai importanți poli academici din România. Învățământul superior este bine reprezentat și în orașele Arad, Reșița, Deva, Lugoj, Petroșani și Hunedoara.

Domeniile de cercetare-dezvoltare mai bine reprezentate în județele ale Regiunii sunt:

Tabel 4.2.4. Domeniile de cercetare-dezvoltare în Regiunea de Vest

Timiș:	Arad:	Caraș-Severin:	Hunedoara:
• Tehnologia sudării • Încercări de material • Chimie și electrochimie • Fizică • TIC • Medicină și biologie • Științe sociale, psihologie	• Construcții de material rulant – vagoane • Industria textilă • Viticultură	• Construcții de mașini • Silvicultură • Pomicultură	• Siderurgie • Metalurgie • Minerit și protecție antiexplozivă • Hidrotehnică, hidromecanică, hidroenergie

Preocupările pentru excelență și performanță au fost materializate prin crearea unor **Centre de excelență** în regiune:

- Centrul de excelență în domeniul sudării cu ultrasunete la ISIM Timișoara
- Centrul de Studii de Istorie și Arheologie Timișoara (CSIATim) la Universitatea de Vest Timișoara
- Centrul de Studii Francofone, la Universitatea de Vest Timișoara
- Centrul de excelență în domeniul textil la Universitatea "Aurel Vlaicu" Arad
- Centrul de excelență în domeniul medicină-biologie la Universitatea "Vasile Goldiș" Arad.
- Tehimpuls - Centrul Regional de Inovare și Transfer Tehnologic Tehimpuls urmărește stimularea economiei regionale și creșterea capacității competitive a companiilor regionale prin promovarea inovării și a dezvoltării tehnologice la nivelul Regiunii Vest (județele Timiș,

Arad, Caraș-Severin și Hunedoara). Acționând ca și *interfață regională*, Tehimpuls propune legături strategice cu parteneri regionali importanți. *Pachetul de servicii* oferit de către Tehimpuls include:

- Asistență pentru dezvoltarea de proiecte inovatoare și comercializarea rezultatelor
- Asistență în realizarea de proiecte colaborative între întreprinderi și instituții de cercetare, dezvoltare și inovare
- Creșterea nivelului de conștientizare asupra inovării și dezvoltării tehnologice în Regiunea Vest .

4.2.3. Industria

Industria **județului Hunedoara** a fost afectată după anul 1989 de procesul de restructurare a sectorului minier și siderurgic, însoțite de disponibilizări masive de personal. Declinul economic al acestui județ a fost atenuat în ultimii ani de dezvoltarea industriei prelucrătoare, preponderent în sistem lohn, precum și a sectorului construcțiilor și transporturilor. În mod evident, aceste tendințe solicită o schimbare sau cel puțin adaptare a calificărilor.

Se remarcă creșterea spectaculoasă a sectorului privat, atât prin privatizarea societăților comerciale cu capital de stat, cât și prin înființarea de firme private cu capital autohton sau străin.

Potențialul tehnic, precum și forța de muncă calificată în toate ramurile industriei prelucrătoare, fac ca Județul Hunedoara să fie deosebit de atractiv pentru investitorii străini.

După doi ani de criză economia județului înregistrează în continuare discontinuități în sectorul industrial.

În ceea ce privește industria prelucrătoare:

Direcția prioritară de dezvoltare strategică 2.2. Dezvoltarea economică a județului Hunedoara prin valorificarea potențialului industrial local:

Obiectivul strategic 2.2.1. Dezvoltarea activităților industriale:

Industria a reprezentat, din punct de vedere istoric, motorul economiei județului Hunedoara. Activitățile industriale din județ au cunoscut modificări structurale semnificative care sunt accentuate de tendințele actuale în direcția economiei verzi și digitalizării. Uniunea Europeană alocă peste 60% din fondurile de redresare și reziliență pentru România în direcția reformelor și investițiilor care să susțină tranziția verde și digitalizarea. În acest context, pentru asigurarea competitivității industriei județului Hunedoara, este necesară orientarea către activitățile cu valoare adăugată ridicată, care pot beneficia de pe urma digitalizării și adoptării tehnologiilor prietenoase cu mediul.

Axa prioritară 2.2.1.1: Dezvoltarea activităților industriei prelucrătoare prin valorificarea activităților de importanță strategică din județ. Măsurile adoptate sprijină dezvoltarea activităților industriei prelucrătoare reprezentative din județ, precum: fabricarea echipamentelor electrice, industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, producția de metale feroase sub forme primare și de feroaliaje, fabricarea articolelor din beton, ciment și ipsos și industria ușoară. Măsurile propuse includ: dezvoltarea mobilității urbane și interurbane atât a persoanelor, cât și a mărfurilor, dezvoltarea serviciilor și infrastructurii educaționale și a relației dintre mediul de afaceri, universități și autoritățile locale. Luând în calcul importanța crescută la nivelul Uniunii Europene a economiei verzi și a digitalizării, este critică dezvoltarea infrastructurii și serviciilor digitale, dezvoltarea soluțiilor de reducere a poluării și de protejare a mediului, precum și dezvoltarea modalităților de gestionare energetică eficientă;

Axa prioritară 2.2.1.2: Sprijinirea activităților de producție industrială. Măsurile adoptate sprijină activitățile industriale performante din județ, dar vizează și activitățile mai puțin performante economic. În cadrul acestei axe sunt vizate măsuri care să faciliteze și să stimuleze mediul economic din județ. Dezvoltarea parcurilor industriale, tehnologice și a clusterelor în sinergie cu creșterea gradului de colaborare între universități și mediul de afaceri poate genera oportunități de dezvoltare economică și inovare. Activitatea industrială din județ trebuie sprijinită și prin facilitarea accesului la piețe și furnizori, precum și la programe de finanțare. Acțiuni suplimentare sunt necesare pentru localitățile cu un profil preponderent monoindustrial. Zona Hunedoara-Deva,

Valea Jiului, zonele miniere din nordul județului Hunedoara și sudul județului Caraș-Severin necesită lucrări semnificative de infrastructură care să genereze oportunități de dezvoltare economică și să permită reintroducerea unor areale vulnerabile în circuitul economic. De asemenea, este necesară dezvoltarea serviciilor educaționale de reconversie profesională pentru a sprijini resursa umană din județ, în special în cazul personalului implicat în activități cu performanță economică redusă.

Tabel 4.2.5. Produsul intern brut și valoarea brută pe regiunea VEST(milioane lei)

ANUL	ANUL 2018	ANUL 2019	ANUL 2020
Valoarea adăugată brută regională(VABR)	81398,3	90567,9	89109,3
Produsul intern brut regional(PIBR)	80161,1	100106,3	98183,8

Sursa datelor: CNR 2016-2020

Tabel 4.2.6. Contul de alocare a veniturilor primare pe Regiunea VEST(milioane lei)

ANUL	2018	2019	2020
RESURSE			
Excedentul de exploatare	16539,0	18980,3	18128,0
Reenumerarea salariaților	37694,5	42240,1	42331,1
Venituri din proprietate	867,2	1908,6	1600,3
UTILIZĂRI			
Venituri din proprietate	922,0	1183,2	1243,7
Venitul primar net	54178,7	61945,8	60815,7

Sursa datelor: CNR 2016-2020

4.2.4. Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și mediu

Județul Hunedoara face parte din regiunea Vest a României, alături de județele Arad, Timiș și Caraș Severin. Aceasta are în componență patru județe cu suprafețe aproximativ echilibrate, fiecare reprezentând între 22 și 27% din teritoriul regiunii, și anume: județele Arad (7.754 km² , respectiv 24,2% din teritoriul regiunii); Caraș Severin (8.520 km² adică 26,6%); Hunedoara (7.063 km² , respectiv 22%) și Timiș, cel mai mare județ (8.697 km² , adică 27,2%). Județul Hunedoara se învecinează cu județele Timiș (în vest), Arad (în nord-vest), Alba (în nord și est), Vâlcea (în sud-est), Gorj (în sud) și Caraș Severin (în sud-vest). Lungimea totală a perimetrului administrativ este de 529,53 km, din care 184,67 km cu județul Alba, 94,22 km cu județul Gorj, 91,21 km cu județul Arad, 78,63 km cu județul Caraș Severin, 63,83 km cu județul Timiș și 16,97 km cu județul Vâlcea. Județul Hunedoara are o suprafață de 7.062,67 km² (706.267 ha), ceea ce reprezintă 3% din teritoriul țării, ocupând locul nouă ca mărime între județele țării. În județul Hunedoara există un număr de 14 orașe, dintre care șapte municipii, 55 de comune și 457 de sate³⁶ . Din perspectiva infrastructurii de transport, regiunea Vest, din care face parte și județul Hunedoara, are o însemnătate majoră în structura europeană a axelor majore de mobilitate.

Conectivitatea județului Hunedoara la nivel european este asigurată preponderent de:

- Culoarul TEN-T Rin-Dunăre. Acesta străbate județul de la est la vest, stabilind legătura cu județele învecinate: Arad, Timișoara, Alba, dar și cu centre economice majore, cum ar fi Sibiu, Brașov, Ploiești, București și Constanța.
- Rețeaua TEN-T secundară (COMPREHENSIVE) este reprezentată în județul Hunedoara prin DN 66, care leagă municipiul Deva de orașul Hațeg și municipiul Petroșani, urmând să treacă limita județului către Târgu Jiu.

Conectivitatea județului Hunedoara pe cale aeriană este asigurată de aeroporturile amplasate în județele învecinate, cum ar fi cele din Timișoara, Sibiu și Arad.

Punctual, județul Hunedoara este deservit de opt drumuri naționale și de o autostradă (A1), loturile care străbat județul Hunedoara fiind: lotul III) Sibiu-Orăștie, lotul IV) Orăștie-Deva și lotul V) Deva-Lugoj.

Drumurile naționale care asigură legătura între centrele urbane din interiorul județului Hunedoara și cele din județele învecinate sunt:

- DN 66A Petroșani-Vulcan-Lupeni-Uricani; stare: parțial bună. După ieșirea din satul Câmpul lui Neag, drumul nu mai este asfaltat și preia forma unui drum forestier.
- DN 7A Petroșani-Petrila-Obârșia Lotrului-Voineasa; stare: degradat.
- DN 66 Simeria-Călan-Hațeg-Petroșani-Târgu Jiu; stare: bună. Pe segmentul Petroșani -Târgu Jiu (Defileul Jiului), drumul se află în proces de modernizare.
- DN 68 Hațeg-Oțelu Roșu-Caransebeș; stare: bună, cu un segment recent modernizat.
- DN 7 Deva-Simeria-Orăștie-Sebeș; stare: bună.
- DN 76 Deva-Brad-Beiuș-Oradea; stare: bună, cu un segment recent modernizat.
- DN 74 Brad-Abrud-Zlatna-Alba Iulia; stare: parțial bună.
- DN 68A Ilia-Făget-Lugoj; stare: parțial bună.

Conform acestei scurte prezentări, putem concluziona că starea drumurilor naționale este în cea mai mare parte bună, excepție făcând doar DN 74, DN 66A și DN 7A. Astfel, după finalizarea procesului de modernizare a DN 76 (Deva-Brad) și DN 66 (Petroșani-Târgu Jiu), și axa de transport rutier nord-sud va putea funcționa în condiții normale, județul atingând o pondere de aproximativ 75% a drumurilor naționale aflate într-o stare bună.

Cele trei loturi ale autostrăzii A1 care traversează județul Hunedoara se aflau nivelul anului 2021 în următoarea situație:

a) Tronsonul III (Sibiu-Orăștie), în lungime de 82,2 km, a fost în totalitate dat în exploatare începând cu octombrie 2016.

Tronsonul a fost împărțit în patru loturi: - Lot 1 Vințșoara-Orăștie, 24,11 km;

Lot 2 Cunța-Vințșoara, 19,75 km; - Lot 3 Săliște-Cunța, 22,10 km; - Lot 4 Sibiu-Săliște, 16,24 km.

b) Tronsonul IV (Orăștie-Deva), în lungime de 32,5 km, a fost dat în întregime în exploatare în mai 2013.

c) Tronsonul V (Deva-Lugoj), în lungime de 99,5 km, este parțial dat în exploatare. Tronsonul a fost împărțit în patru loturi, după cum urmează: - Lot 1 Traian Vuia-Sanovița, 27,62 km; - Lot 2 Coșevița-Traian Vuia, 28,60 km; - Lot 3 Ilia-Coșevița, 21,14 km; - Lot 4 Șoimuș-Ilia, 22,14 km. Dacă pentru loturile 1, 3 și 4 lucrările au fost finalizate etapizat, în anii 2013, 2015 și 2019, probleme au rămas pentru construcția lotului 2, pentru segmentul cuprins între localitățile Margina și Holdea (9 km). Pentru realizarea acestui segment, Guvernul României a solicitat finanțare de la UE prin propunerea inclusă în Programul național de redresare și reziliență (PNRR). Restul de 15,08 km din lotul 2 au fost dați în exploatare în anul 2021.

Odată cu finalizarea A1, județul Hunedoara (mai ales sistemul urban Deva-Hunedoara-Simeria-Călan) va putea beneficia de o conectivitate către țările europene din vest.

La nivelul județului Hunedoara rețelele căilor de transport, la nivelul anului 2019 - se prezintă după cum urmează:

- lungimea căilor ferate – total: 289 km, din care electrificate: 220 km
- lungimea drumurilor publice – total: 3425 km, din care modernizate: 1631 km
- lungimea drumurilor naționale – total: 569 km, din care modernizate: 557 km
- lungimea drumurilor județene și comunale – total: 2856 km, din care modernizate: 1074 km

Conform Planului de Dezvoltare a județului Hunedoara, pentru perioada 2014–2020, județul Hunedoara se dezvoltă preponderent în lungul a trei axe de transport, din care cea mai pregnantă este reprezentată de coridorul TEN-T Rin Dunăre.

Conform Planului de acțiuni pe anul 2022 pentru realizarea în județul Hunedoara a obiectivelor cuprinse în Planul de guvernare referitor la Modernizarea și reabilitarea drumurilor județene și locale:

- Modernizare Culoar Trafic Mureș Nord: DN 7 (Gelmar) - Geoagiu Băi - Bobâlna – Rapoltu Mare - Uroi - Chimindia - Hărău - Bârsău - Șoimuș - Brănișca - DN 7 (Ilia)
- Modernizare DJ 672C - limită județ Gorj - Valea de Pești - DN 66A, km 40+776 - 50+309- - până în 2024
- Reabilitare drumuri județene pt dezvoltarea infrastructurii turistice și promovarea patrimoniului economic și cultural al jud. Hunedoara: - DJ 685 - Cârnești(DN 68) - Ostrov – Clopotiva - Gura Zlata - Baraj Retezat - Cabana Rotundă km 0+000 - km 32+873 - DJ 687G – Totești (DN 68) - Hățăgel - Densuș - Ștei - DJ 687 D, km 0+000 - km 15+200i- până în 2024
- Construire Pod de legătură Centura Petrila, jud. Hunedoara.-până în 2024
- Întărirea accesibilității în lungul părții de nord a râului Mureș (Dj 107A, DJ 706A, DJ 705 și Dj 761)
- Întărirea accesibilității și corelarea intervențiilor legate de mobilitate în sistemul urban Deva-Hunedoara-Călan-Simeria
- Racordarea zonelor izolate din Munții Șureanu, Munții Poiana Ruscă și o parte din Munții Metaliferi la rețeaua de transport prin modernizarea drumurilor de acces și dezvoltarea unui sistem de transport în comun la comandă.
- Întărirea legăturilor cu elementele de cadru natural valoros în Valea Jiului pentru a crește atractivitatea turistică a zonei (ex. DJ 672C, DJ 664)
- Ameliorarea calității transportului în comun prin realizarea de noi stații amenajate în conformitate cu identitatea locului, acces facil la informații legate de orar, rute și achiziționarea de material rulant (ex. Green Line Valea Jiului).
- Realizarea unor trasee de cicloturism care să pună în valoare obiectivele turistice (ex. Valea Mureșului).

Conform Planului de acțiuni pe anul 2022 pentru realizarea în județul Hunedoara a obiectivelor cuprinse în Planul de guvernare referitor la Modernizarea și reabilitarea drumurilor județene și locale:

- Modernizare Culoar Trafic Mureș Nord: DN 7 (Gelmar) - Geoagiu Băi - Bobâlna – Rapoltu Mare - Uroi - Chimindia - Hărău - Bârsău - Șoimuș - Brănișca - DN 7 (Ilia)
- 4.Modernizare DJ 672C - limită județ Gorj - Valea de Pești - DN 66A, km 40+776 - 50+309- - până în 2024
- Reabilitare drumuri județene pt dezvoltarea infrastructurii turistice și promovarea patrimoniului economic și cultural al jud. Hunedoara: - DJ 685 - Cârnești(DN 68) - Ostrov – Clopotiva - Gura Zlata - Baraj Retezat - Cabana Rotundă km 0+000 - km 32+873 - DJ 687G – Totești (DN 68) - Hățăgel - Densuș - Ștei - DJ 687 D, km 0+000 - km 15+200i- până în 2024
- Construire Pod de legătură Centura Petrila, jud. Hunedoara.-până în 2024

Modernizarea principalei rețele de cale ferată care traversează județul Hunedoara, proiect prioritar pentru autoritățile din România, se afla la începutul anului 2021 în următoarea situație:

- Tronsonul de 160,7 km între Sighișoara și Simeria era modernizat.

Cele mai importante construcții noi realizate între Simeria și Sighișoara sunt: podul în formă de arc (134,6 m) peste râul Târnava Mare, Tunelul Sighișoara (401 m), Tunelul Daneș (969 m), cel mai lung tunel de cale ferată construit în România după anul 1989, pasajul superior rutier peste DN 13 și Tunelul Turdaș (780 m).

- Club Feroviar, 2021, Aniversare tristă. Linia Hunedoara-Simeria, 137 de ani de la realizare, 37 de ani de la electrificare și trei de la închidere, accesat în august 2021.

- Km 614-Gurasada-Simeria, un traseu reconfigurat pe o distanță de 141,17 km, care include construcția a nouă poduri noi peste râul Mureș, două tuneluri, dar și modernizarea stațiilor de cale ferată. Pe întreaga relație se executau lucrări de modernizare.

Din perspectiva infrastructurilor aeriene, navale sau multimodale, județul Hunedoara nu deține aeroporturi, porturi navale și nici centre logistice multimodale.

Transportul public județean de persoane realizat prin curse regulate are o serie de linii de transport rutier care leagă Hunedoara de orașele și satele învecinate. Traseele sunt atribuite operatorilor privați specializați în acest tip de transport. Traseele principale însumează un total de 469 km, municipiul Hunedoara fiind deservit de curse regulate pe distanțe de până la 50 km către principalele destinații urbane și rurale din împrejurimi.

Conform analizei SWOT a județului Hunedoara, publicată pe site-ul Consiliului Județean Hunedoara¹, ca puncte tari și puncte slabe la nivel de județ, situația se prezintă astfel:

Puncte tari

Rețeaua de transport relativ dezvoltată

- Rețea dezvoltată de distribuție a energiei electrice;
- Număr mare de licee și instituții de învățământ superior;
- Convergența a patru drumuri de importanță europeană și națională;
- Județul este străbătut de coridoare pan-europene.
- Situată la extremitatea vestică a României pe principalele trasee rutiere și ferate de intrare dinspre Vest în România

Puncte slabe

Densitatea drumurilor modernizate este foarte mică în anumite zone ale județului

- Lipsa rețelelor de gaz metan în zonele rurale și urbane defavorizate;
- Existența unor zone, în special în mediul rural, aproape izolate din punct de vedere al rețelei telefonice de comunicație și electricitate;
- Inexistența unei autostrăzi;
- Sisteme necorespunzătoare de epurare a apelor, de colectare și reciclare a deșeurilor menajere;
- Insuficientă implicare din partea consiliilor locale în dezvoltarea serviciilor comunitare;
- Servicii insuficient diversificate.
- Densitatea drumurilor modernizate este foarte mică în anumite zone ale județului
- Lipsa rețelelor de gaz metan în zonele rurale și urbane defavorizate

4.2.5. Agricultură, silvicultură și pescuit

Agricultura reprezintă a treia ramură economică ca importanță în Regiunea Vest, atât din punct de vedere al populației ocupate, cât și în ceea ce privește contribuția la formarea Produsului Intern Brut al Regiunii Vest.

Datorită condițiilor specifice de sol și climă, agricultura județului Hunedoara este orientată spre obținerea producției de cereale și a bazei furajere. Principalele produse agricole sunt: cereale boabe (grâu, secară, ovăz, orzoaică), porumb boabe, cartofi, sfeclă de zahăr, legume, fructe. În cadrul efectivelor de animale ponderea o dețin bovinele, porcinele, ovinele, caprinele și păsările.

Tabel 4.2.8. Evoluția ponderii agriculturii, silviculturii și pescuitului în totalul valorii adăugate brute din județul Hunedoara, în anii 2009-2013

¹ <http://www.cjhunedoara.ro/index.php/galerie-foto/9-uncategorised/169-analiza-swot>

Indicator An	2009	2010	2011	2012	2013
Agricultură, silvicultură și pescuit	5%	5%	6%	4%	6%

Sursa datelor: INS Conturi naționale regionale

Ponderea agriculturii, silviculturii și pescuitului în valoarea adăugată brută realizată în județul Hunedoara, în anii 2009 și 2010 a fost de 5%. În anul 2011, această pondere a crescut cu 1 punct procentual față de anul 2010. În anul 2012, s-a înregistrat o scădere a ponderii cu două puncte procentuale, față de anul 2011. În anul 2013, această pondere revine la 6%.

La nivelul anului 2014, cu un fond funciar de 706268 ha, suprafața agricolă a județului Hunedoara a fost de 280904 ha. Din acestea, 79232 ha erau ocupate de suprafețele arabile, 117727 ha de pășuni, 83009 ha fânețe, 936 livezi și pepiniere pomicole. Din datele furnizate de INS se poate observa existența unei productivități scăzute în agricultură, cauzată de fărâmițarea terenurilor aflate în proprietatea privată, irigații necorespunzătoare, unități de producție mici.

Totuși în județul Hunedoara din punct de vedere al categoriilor de folosință ale suprafeței agricole, ponderea *pășunilor* este aproximativ de două ori mai mare decât nivelul național. În regiunea Vest, *fânețele* dețin o pondere mai mare decât nivelul național; la nivel regional, ponderea cea mai mare o deține județul Hunedoara.

De asemenea, din analiza SWOT realizată la nivelul județului Hunedoara, evidențiază ca punct slab existența unor suprafețe agricole necultivate și nevalorificate aflate în proprietatea privată. De remarcat este ca în privința agriculturii analiza SWOT realizat nu evidențiază nici un punct tare, care să poată fi luat în considerare în planificările viitoare.

Unul din aspectele favorabile din punct de vedere economic la nivelul județului Hunedoara este dat de existența unei suprafețe mari de pădure pe locuitor. Astfel se constituie la nivel local surse importante de venituri prin exploatarea pădurilor și a fondului cinegetic, dar și surse suplimentare de venituri (fructe de pădure, ciuperci, turism).

Un alt aspect deosebit de important care favorizează activitățile silvice este constituit de existența unei rețele de drumuri forestiere, care deservește în același timp și comunitățile rurale.

Pădurile și alte terenuri cu vegetație forestieră ocupă o suprafață de 366.229 ha din totalul fond funciar, din acest punct de vedere, județul Hunedoara deținând locul 3 pe țară.

Pădurile și alte terenuri cu vegetație forestieră ocupă o suprafață de 366.229 ha din totalul fond funciar. Anual se realizează o masă lemnoasă de circa 500 - 600 mii mc prin tăieri de regenerare și tăieri de îngrijire a arboretelor tinere, care se valorifica către populație și agenții economici.

De asemenea, se valorifică și importante cantități de fructe de pădure, plante medicinale, ciuperci comestibile, furaje, semințe, carne de vânat. Vânatul principal îl constituie cerbul carpatin, și cocoșul de munte.

Luciul apei se întinde pe o suprafață de 5.746 ha iar suprafața ocupată de alte terenuri este de 34.730 ha.

Tabel 4.2.9. Fondul forestier în județul Hunedoara în anul 2015

Suprafața fondului forestier	mii ha	313.6	4.8	3
Suprafața pădurilor	mii ha	307.5	4.8	3
Suprafața împăduriri	Ha	230	2.2	18
Volum de lemn recoltat	mii mc	593.4	3.2	12
Volumul de lemn exploatat	Mc	470701	2.9	16

Cu un fond forestier de 313,6 mii ha existent, volumul de masă lemnoasă pusă în circuitul economic a fost de 435,6 mii mc în anul 2009, înregistrând un curs ascendent până în 2015 de 593,4 mii mc.

Conform RNP direcția Silvică Hunedoara, în anul 2016 situația recoltării masei lemnoase pentru un deceniu, în perioada 2008 - 2018 se prezintă astfel:

Tabel 4.2.10. Volum de lemn recoltat

Total masă lemnoasă recoltată în perioada 2008 -2018	Annual	31.12.2015	Până la expirarea perioadei
423,39 mii mc	424,4 mii mc	1860,6 mii mc	1929,2 mii mc

4.2.6. Turismul

Pe teritoriul județului Hunedoara se regăsesc numeroase și variate obiective turistice, datorate condițiilor naturale, vieții istorice și culturale continue și îndelungate care s-a desfășurat pe aceste meleaguri.

La nivelul Regiunii Vest exista 442 de structuri de primire turistica din care 102 hoteluri. Sectorul ospitalității și turismului implică facilități și servicii. Serviciile competitive pot fi asigurate doar de către personal pregătit și specializat, cu performante corespunzătoare. Autoritățile sesizează o criză de personal calificat care caracterizează acest sector.

Populația ocupată în sectorul turismului continuă să crească în județul Hunedoara mai ales datorită extinderii turismului în zonele montane. Turismul imprimă muncii prestate în acest sector o sumă de caracteristici. Printre cele mai importante trăsături: consumul mare de muncă vie, răspunderea materială și morală superioară, nivelul relativ ridicat de pregătire, relațiile directe lucrător-turist, sezonalitate accentuată, etc.

Calificarea în domeniul turismului este deficitară, iar personalul angajat manifestă o multitudine de aspecte negative care conferă serviciilor un aspect de superficialitate.

Stațiunile de interes național din județ dețin un mare potențial de atragere a turiștilor, dintre acestea cea mai renumită fiind stațiunea Petroșani-Parâng cu 11.566 sosiți.

Etnografia și folclorul reprezintă o importantă ramură a patrimoniului imaterial, fiind compusă din arhitectura populară țărănească, tehnică și instalații populare, costume populare, ceramică populară, muzee etnografice sătești, manifestări populare tradiționale, festivaluri, manifestări artistice etc.

În județul Hunedoara sunt localizate mai multe zone de interes etnografic și anume:

Ținutul Pădurenilor, Țara Zărandului, Ținutul Orăștiei și Zona Văii Mureșului.

În perioada 2010-2020 au fost date în funcțiune un număr important de structuri de cazare. Astfel, conform datelor furnizate de către Institutul Național de Statistică, la nivelul anului 2010 existau în județul Hunedoara 94 de unități, respectiv 1,8% din structurile existente la nivel național, insuficient dacă ne raportăm la potențialul turistic județean. În anul 2020 funcționau 313 unități, respectiv 3,64% din structurile de cazare din România (o creștere cu 233% în perioada analizată). În privința capacității de cazare existente la nivel județean, în anul 2020 funcționau 8.531 de locuri de cazare, în creștere cu 130,1% comparativ cu anul 2010, ceea ce reprezenta 2,38% din capacitatea de cazare existentă la nivel național, în creștere de la 1,19% în anul 2010. Creșterea capacității de cazare la nivel județean în perioada analizată 2010-2020, respectiv +130,1%, depășește cu mult media națională, respectiv +14,9%, ceea ce subliniază dinamica dezvoltării ofertei turistice din județul Hunedoara. În anul 2010, capacitatea de cazare în funcțiune din județ era de 933.333 de locuri-zile. Aceasta a crescut cu 7,3%, ajungând la nivelul anului 2020, la 1.001.781 de locuri-zile. Ponderea capacității de cazare în funcțiune din județ în totalul național a scăzut de la 2,4% în anul 2010 la 1,34% în anul 2020.

Dezvoltarea durabilă

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030 stabilește obiective concrete pentru trecerea, într-un interval de timp rezonabil și realist, la modelul de dezvoltare generator de valoare adăugată înaltă, propulsat de interesul pentru cunoaștere și inovare, orientat spre îmbunătățirea continuă a calității vieții oamenilor și a relațiilor dintre ei în armonie cu mediul natural.

Ca orientare generală, documentul vizează realizarea următoarelor obiective strategice **pe termen scurt, mediu și lung:**

- **Orizont 2013:** Încorporarea organică a principiilor și practicilor dezvoltării durabile în ansamblul programelor și politicilor publice ale României;
- **Orizont 2020:** Atingerea nivelului mediu actual al țărilor Uniunii Europene la principalii indicatori ai dezvoltării durabile;
- **Orizont 2030:** Apropierea semnificativă a României de nivelul mediu din acel an al țărilor UE.

Îndeplinirea acestor obiective strategice a avut în vedere pe termen mediu și lung, o creștere economică ridicată și, în consecință, o reducere substanțială a decalajelor economico-sociale dintre România și celelalte state membre ale UE.

În acest moment pot fi analizate rezultatele deja înregistrate, în raport cu obiectivele stabilite pentru orizontul 2013, și pot fi reconsiderate obiectivele rămase relevante pentru Orizontul 2020 și 2030; astfel, indicatorul sintetic prin care se masoară procesul de convergență reală, **produsul intern brut pe cap de locuitor al României, era estimat să depășească în anul 2013 media UE din acel moment, să se apropie de media UE în anul 2020 și să fie ușor superior nivelului mediu european în anul 2030.**

Directiile principale de acțiune, printre care se regasește și educația și formarea profesională, detaliate pe sectoare și orizonturi de timp sunt:

- Corelarea rațională a obiectivelor de dezvoltare, inclusiv a programelor investiționale în profil inter-sectorial și regional, cu potențialul și capacitatea de susținere a capitalului natural;
- *Modernizarea accelerată a sistemelor de educație și formare profesională*, sănătate publică și servicii sociale, ținând seama de evoluțiile demografice și de impactul acestora pe piața muncii;
- Folosirea generalizată a celor mai bune tehnologii existente, din punct de vedere economic și ecologic, în deciziile investiționale;
- Anticiparea efectelor schimbărilor climatice și elaborarea atât a unor soluții de adaptare pe termen lung, cât și a unor planuri de măsuri pentru situații de criză generate de fenomene naturale sau antropice;
- Asigurarea securității și siguranței alimentare;
- Identificarea unor surse suplimentare de finanțare pentru realizarea unor proiecte și programe de anvergură, în special în domeniile infrastructurii, energiei, protecției mediului, siguranței alimentare, *educației*, sănătății și serviciilor sociale;
- Protecția și punerea în valoare a patrimoniului cultural și natural național; racordarea la normele și standardele europene privind calitatea vieții să fie însoțită de revitalizarea, în modernitate, a unor moduri de viață tradiționale, în special în zonele montane și cele umede.

În cadrul Temelor inter - și trans – sectoriale sunt abordate două sectoare de interes din perspectiva noastră, a elaborării PRAI, și anume: **1.1. Educație și formare profesională și 1.2. Cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, inovarea**

Tabelul sintetic de mai jos prezintă pe scurt Obiectivele pe termen scurt, mediu și lung aferente acestor teme, cu exemple de direcții de acțiuni și măsuri, care apoi sunt detaliate în paragrafele ce urmează.

Tabel 4.2.10. Temelor inter – și trans – sectoriale

Tema inter- și trans -sectorială		
	1.1. Educație și formare profesională	1.2. Cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, inovarea
Orizont 2013 termen scurt	Dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității prin corelarea educației și învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii și asigurarea oportunității sporite pentru participarea viitoare pe o piață a muncii modernă, flexibilă și incluzivă.	Atingerea mediei UE la indicatorii de bază ce descriu structura și performanța sistemului de cercetare, dezvoltare și inovare.
Obiectiv național		

Directii de acțiune /măsur	Conținuturi de educație socio-culturală pe teme locale și universal; Conținuturi de educație ambientală; Conținuturi de educație și formare tehnică și profesională prin competențe și proatitudini, abilități și aptitudini; etica în mijlocul dezvoltării durabilității sociale.	Crearea de cunoștințe și creșterea vizibilității internaționale a cercetării românești; Creșterea competitivității economiei românești prin promovarea inovării Creșterea calității sociale a cercetării.
Orizont 2020 - termen mediu	Atingerea nivelului mediu de performanță al UE în domeniul educației și formării profesionale, cu excepția serviciilor în mediul rural și pentru grupurile dezavantajate, unde țintele sunt cele ale UE pentru 2010.	Încadrarea cercetării românești în fluxul principal al evoluțiilor științifice și tehnologice din UE; generalizarea activităților inovative; apariția unor centre de excelență cu impact internațional.
Obiectiv național		
Directii de acțiune /măsur	Restructurarea ciclurilor de învățământ pe baza Cadrul Național al Calificărilor Dezvoltarea capacității și inovației instituționale; Profesionalizarea managementului educațional și școlar; Deschiderea sistemului formal de educație prin recunoașterea achizițiilor de învățare dobândite în contexte non-formale sau informale; Dezvoltarea bazei instituționale și logistice a sistemului educațional național; Creșterea calității procesului de formare a personalului didactic și de conducere din învățământ; Accentuarea pregătirii tinerilor pentru a se instrui pe tot parcursul vieții; Dezvoltarea unor programe de studiu diferențiate conform specificului regiunilor și nevoilor elevilor; Extinderea învățământului și formării profesionale de calitate în mediul rural, cultivarea egalității de șanse și atragerea în sistemul educațional a tinerilor din grupurile defavorizate; Extinderea cooperării internaționale;	Se are în vedere perfecționarea, în continuare, a cadrului legislativ, regulatoriu și instituțional, dezvoltarea interfeței cu firmele inovative și promovarea cofinanțării cu capitalul privat. Cheltuielile publice pentru cercetare-dezvoltare-inovare în universități și unități specializate se vor ridica la cel puțin 3% din PIB.
Orizont 2030- termen lung	Situarea sistemului de învățământ și formare profesională din România la nivelul performanțelor superioare din UE; apropierea semnificativă de nivelul mediu al UE în privința serviciilor educaționale oferite în mediul rural și pentru persoanele provenite din medii dezavantajate sau cu dizabilități.	Statornicirea principalelor elemente ale societății și economiei bazate pe cunoaștere; contribuții esențiale ale cercetării românești la realizarea obiectivelor complexe ale dezvoltării durabile.
Obiectiv național:		
Directii de	Principiile și practicile dezvoltării durabile vor fi încorporate organic în ansamblul politicilor educaționale; Eficiența internă și externă a sistemului	

acțiuni /măsuri	de educație va fi în continuare obiectivul principal; Metodologia de evaluare, certificare și atestare a calității actului educațional se va alinia la procedurile de raportare la reperele de performanță adoptate în Uniunea Europeană; Extinderea în continuare a cooperării internaționale.	
-----------------	---	--

4.2.7. Zona montană și dezvoltarea durabilă – aspecte specifice ruralului montan

Turismul rural și agroturismul în județul Hunedoara.

Turismul rural constituia una dintre resursele foarte puțin exploatate de către proprietarii potențialelor pensiuni agroturistice. Dacă în 2002 în județ erau atestate și funcționau un număr de doar 5 pensiuni agroturistice conform datelor furnizate de I.N.S., în 2010 numărul pensiunilor agroturistice a crescut considerabil. Este posibilă deasemenea dezvoltarea turismului ecologic având în vedere numeroasele habitate naturale, a biodiversității, a fondului peisagistic precum și a potențialului natural nealterat dar nu mai puțin important cu gospodării țărănești solide cu un habitat rural bine conservat.

Distribuția cererii turistice pe tipuri de structuri de primire turistică indică o reorientare a fluxurilor turistice dinspre hoteluri către unități de cazare de mai mici dimensiuni. Dacă la nivelul anului 2010, hotelurile găzduiau majoritatea turiștilor (67,5%), deschiderea de noi tipuri de unități de cazare a făcut ca preferințele turiștilor să se reorienteze, la nivelul anului 2020, și către pensiuni turistice (20,5%), vile turistice (14,2%), pensiuni agroturistice (9,7%), cabane turistice (6%), moteluri (4,4%). În perioada 2010-2019, numărul turiștilor cazați în cabane turistice a crescut de 5,4 ori (+439,1%), iar cel din hosteluri de 5,3 ori (+430,9%), în timp ce numărul celor cazați în pensiuni turistice și agroturistice a crescut de 3,1 (+209,3%) și, respectiv, 8,3 ori (+728,9%). În perioada 2010-2020, creșterile au fost de 2,3 ori (+127,8%) pentru hosteluri; 2,5 ori (+145,7%) pentru cabane turistice; 4,9 ori (+391,2%) pentru pensiuni turistice.

Egalitatea de șanse și de tratament este principiul conform căruia se asigură participarea deplină a fiecărei persoane la viața economică, politică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități sau orientare sexuală.

El reprezintă un drept fundamental și o valoare de bază a Uniunii Europene, stipulată în articolul 8 al Tratatului privind Funcționarea Uniunii Europene, și punerea în practică a acestui principiu poate asigura inclusiv **dezvoltarea durabilă a zonelor montane, cu aspecte specifice ruralului montan.**

Valorificarea diversității culturale, etnice sau a diferențelor de vârstă sunt premise pentru dezvoltarea societății și asigură o creștere inteligentă, sustenabilă și incluzivă, asigurând, în același timp, un cadru în care relațiile sociale au la bază valori precum toleranța și egalitatea.

La nivelul Uniunii Europene au fost emise o serie de acte normative pentru implementarea principiului egalității de șanse, care se aplică în majoritatea domeniilor: accesul la încadrarea în muncă; promovarea și formarea profesională; condițiile de muncă; securitate socială.

În plus, egalitatea de șanse este privită în contextul schimbărilor demografice, din perspectiva efectelor îmbătrânirii populației și al eliminării decalajelor dintre generații.

Pornind de la două componente importante ale dezvoltării, economia și populația, în care România ocupă încă o poziție fragilă în rândul țărilor europene, a fost elaborată **Strategia de dezvoltare teritorială a României-România policentrică 2035 (SDTR)**, în perspectiva asigurării coeziunii și competitivității teritoriale, dezvoltării și șanselor egale pentru oameni.

Acest document reprezintă viziunea asumată a Guvernului și Parlamentului României privind dezvoltarea teritoriului național pentru orizontul de timp 2035: **România 2035, o țară cu un teritoriu funcțional, administrat eficient, care asigură condiții atractive de viață și locuire pentru cetățenii săi, cu un rol important în dezvoltarea zonei de sud-est a Europei.**

SDTR a fost elaborată cu scopul de a crea un instrument strategic de planificare teritorială la nivel național pentru sprijinirea și direcționarea procesului de dezvoltare teritorială la nivel național, cu scopul valorificării oportunităților și a nivelului de dezvoltare al fiecărui teritoriu, ținând cont de prevederile principalelor documente strategice europene și naționale și în special de: obiectivele Strategiei Europa 2020; prioritățile Agendei Teritoriale revizuite UE 2020 Programul de guvernare; Acordul de parteneriat 2014 – 2020; Obiectivele strategiilor politicilor sectoriale din România.

La nivel european, obiectivele coeziunii economice și sociale stabilite în documentele strategice au fost completate cu cel al coeziunii teritoriale, conceput cu înțeles cuprinzător care se referă la elemente precum accesul echitabil la servicii, valorificarea potențialului teritorial sau coordonarea politicilor sectoriale.

Conceptul de coeziune teritorială include mai multe direcții majore, astfel: dezvoltarea armonioasă a teritoriului; valorificarea elementelor de potențial teritorial; utilizarea caracteristicilor geografice în dezvoltarea teritorială; orientarea în jurul a trei coordonate strategice cheie, respectiv concentrarea activităților umane, conectarea orașelor și teritoriilor și cooperarea reală în diverse domenii.

Pe plan național, există încă disparități profunde cauzate de bariere naturale, accesibilitate redusă către unele zone rurale sau montane, dar și acces scăzut la servicii publice de interes general. Aceste disparități conduc spre un grad scăzut de coeziune și de participare a cetățenilor la viața publică, precum și imposibilitatea valorificării potențialului întregului teritoriu național.

Viziunea de dezvoltare pentru orizontul de timp 2035 se concretizează într-un scenariu de dezvoltare care înglobează premisele de dezvoltare caracteristice ale teritoriului național și a cărui implementare are ca efect creșterea competitivității teritoriului odată cu reducerea disparităților importante dintre anumite zone de la nivelul teritoriului, asigurând, în același timp șanse egale tuturor cetățenilor țării, indiferent de mediul în care trăiesc, învață și muncesc.

Operaționalizarea obiectivelor SDTR se realizează prin cadrul de măsuri teritoriale și acțiuni strategice la nivel național și la nivelul zonelor specifice; acțiuni cu impact direct în asigurarea de șanse egale la educație, sunt:

- Înființarea, modernizarea și dotarea grădinițelor și a creșelor din mediul rural
- Reabilitarea, modernizarea și dotarea școlilor gimnaziale din mediul rural
- Înființarea, modernizarea și dotarea centrelor de tip "After-School" din mediul rural
- Implementarea soluțiilor de tip e-educație la unitățile de învățământ din zona montană, cu precădere în localitățile rurale;
- Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ preuniversitar din localitățile montane;
- Achiziționarea de autobuze școlare pentru transportul copiilor și elevilor din satele de munte lipsite de unități de învățământ;
- Înființarea, reabilitarea, modernizarea și dotarea campusurilor școlare și de formare profesională continuă din zonele montane, cu precădere în jurul liceelor cu profil tehnologic;
- Derularea de programe de formare profesională continuă pentru ocupații tradiționale, cu precădere în zone montane cu potențial turistic ridicat;

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Teritorială a României și asigurarea unui caracter integrat al acesteia, va fi asigurat prin corelarea acțiunilor instituțiilor publice și actorilor privați ale căror decizii influențează dezvoltarea spațială, unul din principiile de bază care stă la baza procesului fiind reprezentat de cooperarea interinstituțională strânsă la nivel central și local.

Dezvoltarea durabilă aplicată în cadrul zonelor montane în județul Hunedoara are în vedere:

- Dezvoltarea socio-economică echilibrată a tuturor zonelor montane și habitatelor umane prin ocupații tradiționale, pluriactivitate, complementaritate și valoare adăugată
- Protecția factorului antropoc autohton și antrenat în exercitarea tradițiilor de bune practici, combaterea sărăciei și eroziunii umane;
- Asigurarea necesarului de producători agricoli montani, a succesiunii generațiilor, în limitele suportabile de caracteristicile teritoriului;
- Valorificarea patrimoniului cultural, conservarea și protejarea biodiversității, a speciilor rare de plante și animale amenințate, din zonele protejate.

4.3. Concluzii din analiza mediului economic. Implicații pentru ÎPT

Investițiile la nivel regional sunt în creștere ceea ce recomandă orientarea tinerilor către calificările care sunt sau vor fi cerute de investitori.

În Regiunea Vest, **cel mai mare număr de persoane ocupate** se găsește, în ordine, în următoarele sectoare: în industria prelucrătoare, comerț, construcții, transport-depozitare și comunicații.

Având în vedere gradul de îmbătrânire a forței de muncă și lipsa unui surplus de calificări pe piața muncii, investitorii se orientează puternic către forța de muncă pe care și-o dezvoltă încă din etapa de formare inițială, pe toate nivelurile (muncitori calificați, specialiști și experți cu studii superioare).

În județul Hunedoara, cele mai numeroase întreprinderi activează în comerț și industria prelucrătoare, servicii.

Județul Hunedoara ocupă o poziție mediană în cadrul Regiunii Vest în ceea ce privește activitatea întreprinderilor active în industrie, construcții și servicii, cu 20,90% din numărul acestora, 18,87% din volumul cifrei de afaceri, 22,68 % din numărul persoanelor ocupate, 13,30% din totalul investițiilor brute realizate. Se poate remarca astfel un nivel echilibrat de concordanță între diferiți indicatori economici la nivel regional.

Școlile trebuie să își definească punctele forte, **avantajele comparative**, în dialog strâns cu partenerii sociali. Școlile trebuie să găsească noi soluții pentru oferte educaționale (combinarea ofertelor), dar, desigur, fiind conștiente de punctele lor tari. Școlile pot fi cu ușurință apreciate după numărul întreprinderilor (inclusiv micro-întreprinderile) cuprinse în rețeaua lor de cooperare.

Se poate recomanda crearea unor stimulente pentru școli pentru o abordare mai activă față de întreprinderi. Cu alte cuvinte, școlile trebuie să dezvolte mai mult cooperarea instituțională și să investească mai mult în marketing și în abilitatea de a-și promova oferta.

Pentru școlile TVET nevoia de schimbare menționată în acest context implică:

- Dezvoltare mult mai susținută a cooperării între școli (la nivel local, regional, național și internațional);
- Dezvoltare mult mai susținută a cooperării cu principalii parteneri de pe piața muncii;
- Promovarea punctelor forte și promovarea școlilor ca furnizori de soluții;
- Diferențiere, diferențiere și din nou diferențiere.

Județul Hunedoara este situat în partea sud-vestică a Transilvaniei și ocupă o parte a bazinelor hidrografice ale râurilor Mureș și Jiu. Relieful județului Hunedoara cuprinde unități de relief distincte, între acestea regiunile muntoase ocupând o pondere majoritară. Depresiunile intramontane și colinare, zonele depresionare și defileurile, completează structura reliefului din cuprinsul județului.

Regiunile muntoase constituie relieful cel mai vechi și fragmentat, dar extrem de variat sub aspect geomorfologic. Carpații Meridionali le aparțin masivele înalte și mijlocii din sudul și sud-estul județului, în timp ce Carpații Occidentali, cuprind masivele mici și mijlocii din vest și nord. Din punct de vedere al treptelor de altitudine, etajul montan este compus din subetajul alpin (zone întinse din Munții Retezat, Godeanu, Parâng și parțial Țarcu) și cel de pădure (zonele medii și joase din Munții Retezat, Godeanu, Țarcu, Parâng, așa-numitul Podiș dacic din Munții Șureanu, Poiana Ruscă, Metaliferi și Masivul Găina.

Situația actuală:

- Pierderi masive ale locurilor de muncă din zona montană, mai ales în mediul rural;
- Părăsirea definitivă și în număr alarmant de mare a activităților rurale (agricole și neagricole) de către tineretul din zona montană și migrația masivă înspre țări occidentale sau înspre urban;
- Accesul redus la formare profesională a tinerilor pentru activitățile montane;
- Inexistența școlilor profesionale cu specific pentru activitățile montane și un număr foarte redus al unităților școlare de profil;

Sistemul educațional are un rol definitoriu, acela de a pregăti specialiști în domeniul turismului montan.

Unul dintre aspectele importante ale implicării ÎPT hunedorean în asigurarea de resurse umane pentru activitățile desfășurate în zonele montane, ca parte a asigurării unei dezvoltări durabile, este includerea **Colegiului Tehnic Agricol „Alexandru Borza” Geoagiu, ca unitate de învățământ în cadrul Programului Național de Educație și Formare Profesională pentru Dezvoltarea Integrată a Zonelor Montane**, proiect finanțat de Ministerul Educației și Culturii Austria. De asemenea dezvoltarea profilului servicii, domeniul Turism și alimentație la nivelul Liceului Teoretic Ghelari.

Obiectivele domeniului educațional în dezvoltarea durabilă a județului Hunedoara: asigurarea accesului la serviciul educațional de calitate; funcționarea durabilă a sistemului de învățământ; sporirea rolului sistemului de învățământ în dezvoltarea economică și a resurselor umane.

Strategii pe termen lung: sporirea accesului nediscriminatoriu a populației la serviciul educațional; perfecționarea sistemului în scopu integrării sociale a elevilor cu necesități educaționale speciale.

Oferta educațională la nivel de județ ar putea să cuprindă mai multe variante de calificare:

1. La nivelul școlii profesionale, nivel 3, pot exista următoarele calificări:

Fermier montan un lucrător calificat capabil să:

- înființeze, întrețină și să recolteze culturi specifice zonei montane;
- crească și îngrijească animale din zona montană (taurine, ovine, porcine, păsări);
- ofere servicii de agroturism în zona montană;
- obțină produse de origine vegetală și animală destinate livrării en-gros;
- vândă cu amănuntul pe piață sau să valorifice aceste produse prin activități complementare de agroturism;
- pregătească pensiunea pentru primirea clienților;
- asigure securitatea clienților și a bunurilor acestora;
- asiste clienții pe durata sejurului și rezolvarea reclamațiilor;

Lucrător în pensiuni agromontane

Calificarea „Lucrător în pensiuni agromontane” presupune competențe, deprinderi și abilități necesare coordonării și organizării serviciilor de agroturism aplicând legislația și reglementările privind securitatea, igiena, sănătatea la locul de muncă, prevenirea și stingerea incendiilor, rezolvă probleme specifice locului de muncă, întocmește documente de evidență economică, valorifică competențele cheie sociale, de comunicare, lucru în echipă, utilizare a softurilor specifice, îmbunătățire a calității la locul de muncă și de dezvoltare durabilă.

Lucrătorul în pensiuni agromontane este capabil să:

- execute activități de agroturism în zona montană;
- pregătească pensiunea pentru primirea clienților;
- asigure securitatea clienților și a bunurilor acestora;
- asiste clienții pe durata sejurului și rezolvarea reclamațiilor;
- execute lucrările de întreținere a pajiștilor și a vegetației forestiere;
- aplice tehnologii de creștere a animalelor în zona montană.

CDL-uri cu tematică montană, de exemplu:

- Obținerea și servirea preparatelor tradiționale în zona montană;
- Obiceiuri și tradiții specifice zonei montane;
- Organizarea activităților specifice zonei montane.

Marketing în agroturism;

- Managementul activităților de agroturism;
- Comportament și etică în agroturism;
- Amenajări pentru agroturism;
- Promovarea tradițiilor locale în agroturism.

Concluzii	Implicații pentru dezvoltarea resurselor umane, IPT
Ritmul susținut de creștere economică din ultimii ani, reflectat în dinamica PIB și a productivității muncii.	Este necesară o continuă prospectare și adaptare pro-activă a sistemului de educație și formare profesională la nevoile pieței, ținând cont de contextul social și economic .
Provocări induse de procesul de integrare europeană Dinamica investițiilor brute și a investițiilor străine	Se impune: creșterea nivelului de calificare, importanța competențelor cheie, limbile străine, antreprenoriat, formarea unor competențe adecvate pentru: noile tehnologii, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare Colaborarea între școli pentru calificările care presupun competențe combinate, de exemplu: tehnice și comerciale/economice, tehnice – artistice – IT Formarea continuă a profesorilor în parteneriat cu întreprinderile.
Tendința de creștere a ponderii unor sectoare economice (ex.: serviciile și construcțiile), în paralel cu scăderea ponderii altor sectoare în formarea PIB și a VAB regional. Diversitatea activităților industriale sau dimpotrivă concentrarea activităților industriale în anumite sectoare	Oferta educațională trebuie să reflecte, prin structura ofertei (proporțional cu nevoile pieței muncii) ponderea crescută a sectoarelor economice în dezvoltare: servicii, construcții.
Modificări structurale din economie evidențiate prin modificări ale ponderilor sectoarelor și activităților economiei naționale la formarea PIB și VAB	Identificarea domeniilor și pofilelor de formare profesională inițială prioritară pentru dezvoltarea locală Competențe adecvate și o mobilitate ocupațională sporită (inclusiv intersectorială) a forței de muncă. Adaptări prin curriculum în dezvoltare locală (CDL). Realizarea de CDL conform cerințelor agenților economici.
Ponderea crescândă a IMM	Adaptabilitate crescută a forței de muncă la sarcini de lucru diverse Asigurarea unei pregătiri de bază largi, competențe tehnice generale solide. Consolidarea pregătirii profesionale, indiferent de calificare, cu competențe specifice economiei de piață Adaptări prin curriculum în dezvoltare locală (CDL) Dezvoltarea parteneriatului școală-agenti economici

5. PIAȚA MUNCII

5.1. Indicatori statistici ai pieței muncii

La 1 ianuarie 2025 **populația ocupată civilă** a fost de 7742,7 mii persoane.

Rata de ocupare a resurselor de muncă (ponderea persoanelor ocupate în totalul resurselor de muncă) a fost de 63,6%.

Rata de ocupare la persoanele de sex feminin a fost de 59,4%, mai redusă cu 8,1 puncte procentuale comparativ cu rata de ocupare la bărbați (67,5%).

Activitățile cu un pronunțat grad de feminizare a populației ocupate civile, în anul 2024, au fost cele de: sănătate și asistență socială (79,6%), intermedieri financiare și asigurări (72,3%), învățământ (69,3%), hoteluri și restaurante (59,2%), administrație publică și apărare (60,3%), activități de spectacole, culturale și recreative (54,3%).

Activitățile economice în care bărbații și femeile își desfășoară activități într-o proporție aproape egală sunt: activități profesionale, științifice și tehnice (52,8% femei și 47,2% bărbați) și comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor (50,4% femei și 49,6% bărbați).

Persoanele ocupate de sex masculin au predominat în toate celelalte activități economice, deținând proporții majoritare în transport și depozitare (83,1%), construcții (84,5%) și de industrie extractivă (83,4%).

La sfârșitul anului 2024, repartizarea populației ocupate civile pe sectoare de activitate evidențiază că activitățile neagricole dețineau o pondere de 88,8%, în serviciile comerciale și sociale lucrau 57,1% dintre persoanele ocupate, iar în industrie și construcții 31,7%.

Structura populației ocupate civile pe sectoare de activitate economică evidențiază că 11,2% din populația ocupată își desfășoară activitatea în sectorul agricol.

Din totalul persoanelor ocupate în activitățile neagricole, 24,5% au lucrat în industrie, 17,8% în comerț, 11,1% în construcții, 7,0% în transport și depozitare, 7,4% în sănătate și asistență socială și 7,0% în învățământ.

Repartizarea populației ocupate civile pe forme de proprietate evidențiază o pondere a persoanelor ocupate în sectorul privat (81,8%) de 5 ori mai mare decât ponderea persoanelor ocupate în sectorul public (16,5%).

După forma de proprietate a unităților în care au lucrat, bărbații dețineau ponderea majoritară în populația ocupată civilă din sectorul mixt (60,0%) și privat (58,4%). În schimb, femeile erau preponderente în unitățile din sectorul public (64,1%).

Analizând distribuția populației ocupate civile pe forme de proprietate și activități ale economiei naționale se constată concentrarea persoanelor ocupate din sectorul public (98,1%) și mixt (99,5%) în activitățile neagricole.

Salariații continuă să dețină cea mai mare pondere (74,3%) în totalul populației ocupate civile.

Aceștia au predominat în: servicii sociale (89,3%), servicii comerciale (82,6%) și industrie și construcții (76,5%).

Cererea se exprimă prin intermediul numărului de locuri de muncă vacante la un anumit moment. Satisfacerea nevoii de muncă se realizează pe seama utilizării disponibilităților de muncă existente în societate, adică a volumului de muncă ce poate fi depusă de populația aptă de muncă într-o perioadă dată. Trebuie să avem în vedere că nu toate disponibilitățile de muncă se constituie în ofertă, ci numai acelea care se perfectează cu un contract legal de muncă. Oferta de muncă este formată din munca pe care o pot depun membrii societății în condiții salariale. Prin urmare, în oferta de muncă nu se includ femeile casnice, studenții, precum și persoanele care depun activități nesalariale (munca la negru). Oferta de muncă se exprimă prin diferența dintre populația aptă, disponibilă și numărul persoanelor casnice, studenților și celor care nu doresc să presteze nici un

fel de activitate, întrucât, au suficiente resurse pentru a-și asigura un nivel de trai decent sau au alte preocupări. În acest sens se supun atenției următoarele aspecte:

- pe termen scurt, cererea de muncă este practic invariabilă, deoarece dezvoltarea unor activități existente și inițierea altora noi, generatoare de locuri de muncă, presupun o anumită perioadă de timp;
- oferta de muncă în ansamblul său se formează în decursul unui timp îndelungat în care crește și se instruește fiecare generație de oameni până la vârsta la care se poate angaja;
- posesorii forței de muncă au o mobilitate relativ redusă; oamenii nu se deplasează dintr-o localitate în alta și nu-și schimbă cu ușurință munca, ci sunt atașați mediului economicosocial, chiar dacă nu au avantaje economice. De asemenea, oferta de muncă depinde de vârsta, sexul, starea de sănătate, aptitudinile fiecărei persoane, condițiile de muncă și alte aspecte care nu sunt neapărat de natură economică.

Conform cerințelor Uniunii Europene politica ocupării forței de muncă face parte din politica socială a unei țări alături de: securitatea socială și politică; menținerea veniturilor (în special prin pensii și indemnizații de șomaj); politica educațională; politica asistenței medicale; politica locuințelor sociale; asistența socială; politica mediului (ecologică); politica în domeniul culturii; politica pentru tineret. Evoluția resurselor de muncă în România s-a aflat, în ultimul deceniu, și sub impactul unor fenomene demografice și sociale precum: accelerarea scăderii fertilității și menținerea mortalității la un nivel ridicat, creșterea emigrației, etc. Aceste fenomene au contribuit la creșterea ponderii populației în vârstă de 60 ani și peste, precum și la menținerea la un nivel înalt a ratei de dependență demografică, cu deosebire în mediul rural. Pe piața forței de muncă meseriile evoluează, iar un anumit număr de puncte de referință în ceea ce privește piața muncii trebuie reexamine. Lucrătorii sunt îndreptățiți să primească, din parte Serviciilor de Ocupare, informații asupra schimbărilor din tehnologie, precum și asupra repercursiunilor din domeniul economic, pentru a putea anticipa care este pregătirea profesională de care au nevoie sau modul de adaptare la cerințele întreprinderii.

Conform **Institutului Național de Statistică**, populația rezidentă din această regiune, în anul **2022, a fost de 1,67 milioane persoane**. Se remarcă și caracterul multiethnic al populației din regiune, fapt reflectat în învățământ, unde se utilizează și limbile minorităților etnice sau o limbă de circulație internațională.

La 01.01.2022, conform Balanței Forței de Muncă, populația ocupată civilă a fost de 749,4 mii persoane, reprezentând 65,7% din resursele de muncă ale regiunii.

Rata șomajului înregistrat la data de 31 martie 2023 a fost de 1,6% fiind înregistrați 12,6 mii șomeri.

Din punct de vedere al participării la principalele activități economice, ponderea populației ocupate civile în industrie și construcții este de 37,4%, în timp ce populația ocupată civilă în agricultură, silvicultură și pescuit este de 10% iar în servicii este predominantă (52.6%).

Regiunea Vest manifestă avantaje competitive importante față de celelalte regiuni din România. Condițiile pedoclimaterice din regiune favorizează o exploatare agricolă eficientă. De asemenea, se constată interesul ridicat al investitorilor din UE pentru terenurile agricole din regiune, aceștia cultivând produse agricole bio și ecologice destinate exportului.

În ceea ce privește industria regiunii, semnificative sunt: industria alimentară, mașini și echipamente electrice, mijloace pentru transportul feroviar de marfă și călători, producția de mobilier, echipamente auto, construcția de mașini grele, confecții, tricotaje și încălțăminte, industria extractivă, siderurgică, metalurgică.

Sectorul serviciilor are o pondere importantă în regiune, fiind dezvoltate următoarele ramuri: comerț, transporturi, depozitare, comunicații, turism. Regiunea se leagă de Ungaria și Serbia și Muntenegru prin magistrale europene, stradale și feroviare. Orașele Arad și Timișoara dispun de aeroporturi cu capacitati moderne de preluare a fluxului aerian.

Conform datelor statistice ale ANOFM, la finele lunii martie 2023, cei mai importanți angajatori din regiune, ca număr de salariați, sunt: SC Profi Rom Food SRL, SC Continental Automotive Romania, SE Bordnetze SRL, Hella Romania, Spitalul Clinic Județean de Urgență

Timiș, SC Leoni Wiring Systems Arad, APTIV Technology Services, SC Flextronics Romania SRL, SC TRW Automotive Safety Sys, Sews Romania Deva, Complexul Energetic Hunedoara.²

Concurența pe piețele forței de muncă este dură, dat fiind faptul că nu vor exista suficiente posturi pentru toată forța de muncă activă, în momentul în care vor avea loc schimbările impuse de modernizarea proceselor de activitate. De aceea, în acest context, analiza Planul local de acțiune pentru învățământ 29 fluctuațiilor care apar în domeniul ocupațional, poate conduce la o previziune care să constituie o bază fundamentată științific pentru politicile de formare profesională. Autoritățile publice vor trebui să asigure lucrătorilor posibilitatea de a învăța pe tot parcursul vieții și de a-și actualiza în permanență calificările pe care le au, oricine ar fi angajatorul lor sau condițiile de muncă. Pentru analiza principalilor indicatori, care se referă la piața muncii, se utilizează două serii de date statistice: Balanța Forței de Muncă (BFM) și Ancheta Forței de Muncă în Gospodării (AMIGO). BFM permite comparabilitatea teritorială, pe nivelele de agregare național, regional și județean, iar AMIGO permite comparabilitatea la nivel național între regiunile de dezvoltare și comparabilitatea cu statistica europeană (EUROSTAT).

5.1.1. Participarea la forța de muncă

Economia de piață și-a pus amprenta asupra caracteristicilor pieței muncii, determinând modificări semnificative de volum și structură ale principalilor indicatori ai forței de muncă.

Populația ocupată.

Forța de muncă este una dintre cele mai importante resurse ale județului Hunedoara, care contribuie în mod direct la dezvoltarea economică a zonei și la creșterea calității vieții locuitorilor, cu atât mai mult cu cât județul, la fel ca întreaga țară, trebuie să contracareze efectele negative ale îmbătrânirii populației și ale emigrației. Conform datelor Institutului Național de Statistică, principalii indicatori care caracterizează forța de muncă vor fi analizați în cele ce urmează. La începutul anului 2022, resursele de muncă au fost de 12.201,4 mii persoane reprezentând 55,65% din populația totală a țării.

Ponderea majoritară în resursele de muncă au deținut-o bărbații 6.301,3 (51,64%).

În județul Hunedoara, în anul 2022 se înregistra un volum de resurse de muncă de 232,3 mii de persoane, în timp ce în anul 2016 s-au înregistrat 251,7 mii de persoane (scădere cu 19,4 mii de persoane), așadar o scădere de -7,7% (cea mai mare scădere înregistrată în regiunea Vest, singurul județ din regiune care a înregistrat o creștere fiind județul Timiș cu 0,84%). **Populația ocupată civilă în județul Hunedoara era în anul 2022 de 149,4 mii de persoane, cu -12,37% mai puțin decât înregistra în anul 2016**, cu o scădere mai mare decât cea a județului Arad și mai mică decât cea din Caraș Severin. De asemenea, la nivelul regiunii Vest, se înregistra o scădere a populației ocupate civile de -10,21% pentru perioada raportată.

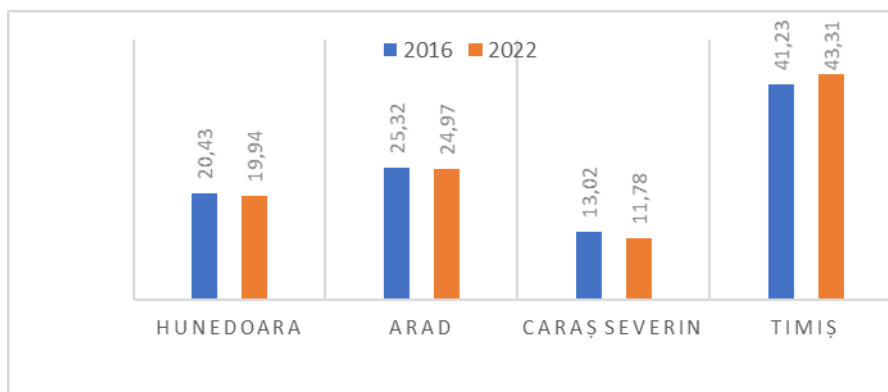
TABEL : POPULAȚIA OCUPATĂ CIVILĂ ÎN JUDEȚUL HUNEDOARA ȘI REGIUNEA VEST, ÎN PERIOADA 2014-2019 (MII DE PERSOANE, %)

	2016	2017	2018	2019	2022	Dinamică (%)
Hunedoara	170,5	168,6	166,4	166,4	149,4	-12,37
Arad	211,3	210,2	211,3	209,3	187,1	-11,45
Caraș Severin	108,7	105,4	103,3	103,1	88,3	-18,76
Timiș	344,1	346,3	348,9	347,8	324,6	-4,86
Regiunea VEST	834,6	830,5	829,9	826,6	749,4	-10,21

² https://eures.europa.eu/living-and-working/labour-market-information/labour-market-information-romania_ro

Structura pe județe arată că cea mai mare parte a populației ocupate din regiunea Vest provenea din județul Timiș (43,31% din total), urmat de județul Arad (24,96%) și **Hunedoara (19,93% din total)**. *Se poate constata, de asemenea, că județul Hunedoara și-a redus ponderea în total regiune de la 20,13%, în anul 2019, la 19,93% în anul 2022.*

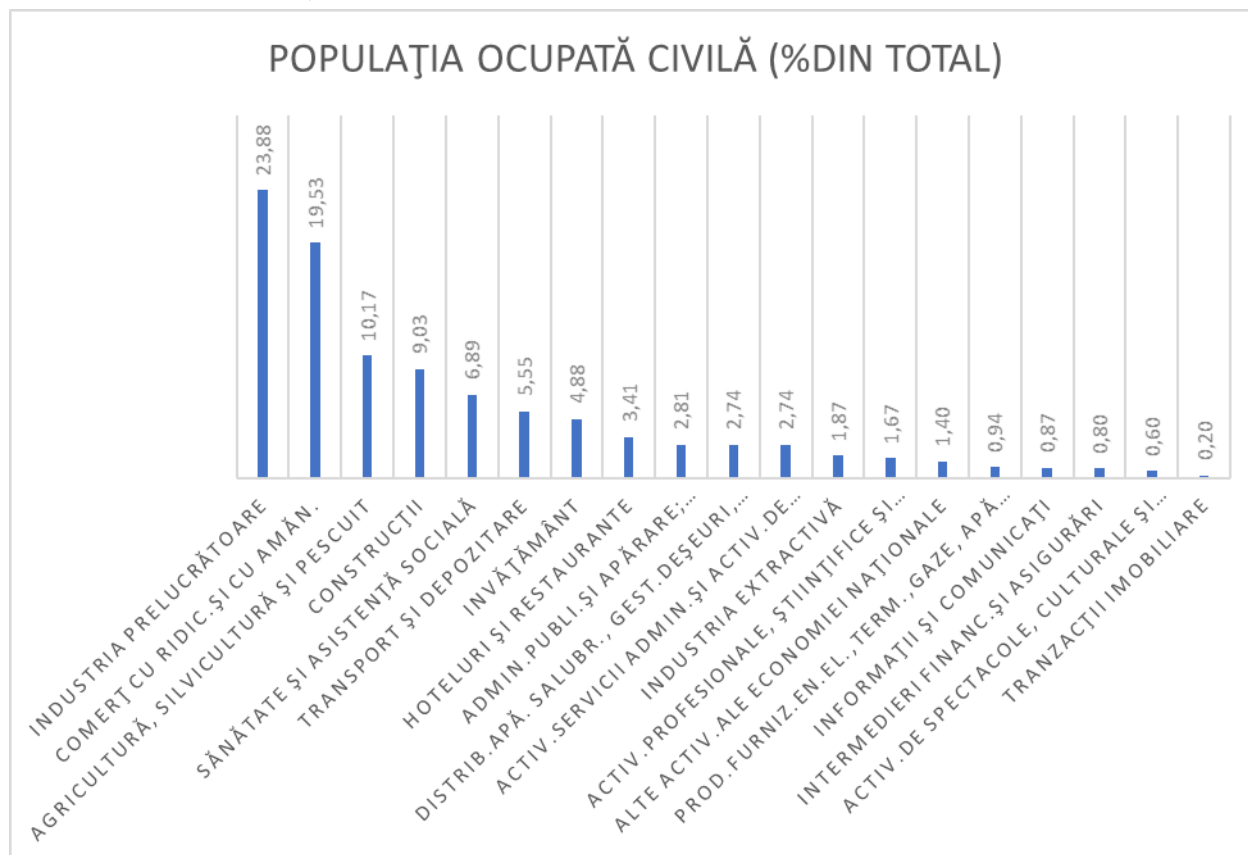
FIGURA 5.1 : STRUCTURA POPULAȚIEI OCUPATE CIVILE ÎN JUDEȚUL HUNEDOARA ȘI ÎN REGIUNEA VEST, ÎN ANII 2016 ȘI 2022 (%)

Rata de activitate

Populația ocupată civilă cuprinde, potrivit metodologiei balanței forței de muncă, toate persoanele care au o ocupație aducătoare de venit, pe care o exercită în mod obișnuit într-una din activitățile economiei naționale, fiind încadrate într-o activitate economică sau socială, în baza unui contract de muncă sau în mod independent (pe cont propriu), în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii, plată în natură etc. **În anul 2021, structura populației ocupate civile în județul Hunedoara arată că există o concentrare mare a acesteia în domeniul industrial (23,8%), urmată de comerț (19,53%) și agricultură (10,17%).**

FIGURA 5.2-POPULAȚIA OCUPATĂ CIVILĂ PE SECTOARE DE ACTIVITATE

Sursa: INS, Anuarul statistic (Balanța forței de muncă - la sfârșitul anului)

Rata de ocupare

Rata de ocupare în județul Hunedoara la 1 ianuarie **2023 este de 69,29%, în ușoară scădere față de anul 2018**, când înregistra valoarea de 69,4%, fiind plasată sub media regională (73,80%), după județele Arad (75,10%) și Timiș (79,38%).

TABEL: RATA DE OCUPARE A RESURSELOR DE MUNCĂ PE SEXE, JUDEȚE ȘI LA NIVELUL REGIUNII VEST (%)

		2016	2017	2018	2019	2022	2023
Total	Regiunea VEST	70,9	71,1	72,1	72,3	65,73	73,80
	Arad	78	78,2	79,7	79,4	70,79	75,10
	Caraș Severin	61,4	60,5	60,6	60,8	52,74	62,15
	Hunedoara	68,1	68,6	69,4	70,3	64,31	69,29
Masculin	Timiș	71,8	72,3	73,3	73,5	68,19	79,38
	Regiunea VEST	76	75,3	77,5	76,7	73,02	80,19
	Arad	83,1	84	85,4	85,2	77,88	68,23
	Caraș Severin	65	63,6	65,8	64,2	60	82,90
	Hunedoara	70,2	68,8	69,4	70,3	68,29	71,2
	Timiș	79,1	78,1	81,5	79,7	77,27	87,48
Feminin	Regiunea VEST	65,4	66,	66,4	67,5	58,06	66,97
	Arad	72,5	71,	73,7	73	63,26	55,46
	Caraș Severin	57,5	57	54,9	56,9	44,99	66,69

	Hunedoara	65,7	68,3	69,5	70,2	59,96	67,21
	Timiș	64,2	66,3	64,9	66,8	58,83	73,22

Populația activă din județul Hunedoara era în anul 2021: 155,60 mii de persoane, cu - 9,6% mai puțin decât în anul 2014 (172,2 mii de persoane).

5.1.2. Structura populației ocupate

În județul Hunedoara, la sfârșitul anului 2021, efectivul de salariați era de 109.682, cu 2,09% mai puțini față de anul 2018, când erau 112027 de salariați. Dintre aceștia, 49,08% sunt persoane de gen feminin și 50,92% sunt bărbați. De asemenea, se constată că salariații de gen feminin au cunoscut o scădere în perioada analizată, de 7,22%, în timp ce salariați bărbați au înregistrat o creștere de 3,41%.

FIGURA 5.3 : EVOLUȚIA EFECTIVULUI DE SALARIAȚI ÎN JUDEȚUL HUNEDOARA, ÎN PERIOADA 2018-2021(NR. DE PERSOANE)

5.1.3. Structura populației civile pe principalele activități ale economiei naționale

TABEL: EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SALARIAȚI ÎN JUDEȚUL HUNEDOARA, ÎN PERIOADA 2018-2021 (LA SFÂRȘITUL ANULUI) (PERSOANE, %)

	2018	2019	2020	2021	Structură %	Dinamică %
Total județ	105407	104195	101414	101482	100,00	-3,72
Agricultură, silvicultură și pescuit	2949	3137	2808	2764	2,72	-6,27
Industrie	36569	35997	33546	32795	32,32	-10,32
- Industria extractivă	3903	3712	3470	3074	3,03	-21,24
- Industria prelucrătoare	26936	26432	24704	24783	24,42	-7,99
- Producția și furnizarea de energie electrică, termică, gaze, apă caldă, aer condiționat	2156	2120	2052	1749	1,72	-18,88
- Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	3574	3733	3320	3190	3,14	-10,74
Construcții	8705	8619	8725	8991	8,86	3,29
Comerț cu ridicata și cu amănuntul, reparații de autovehicule și motociclete	20697	20260	20377	20079	19,79	-2,99
Transport și depozitare	3900	3934	3772	3995	3,94	2,44

Hoteluri și restaurante	3218	3028	3295	3350	3,30	4,10
Informații și comunicații	723	732	672	900	0,89	24,48
Intermedieri financiare și asigurări	1115	1046	950	916	0,90	-17,85
Tranzacții imobiliare	279	313	239	224	0,22	-19,71
Activități profesionale, științifice și tehnice	2007	1976	1987	1922	1,89	-4,24
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	4171	3749	3643	3826	3,77	-8,27
Administrație publică și apărare; asigurări	4116	4132	4022	4012	3,95	-2,53
sociale din sistemul public	6887	6797	6794	6786	6,69	-1,47
Învățământ	8504	8839	9022	9330	9,19	9,71
Sănătate și asistență socială	807	843	797	792	0,78	-1,86
Activități de spectacole, culturale și recreative	760	793	765	800	0,79	5,26

Date Anuarul statistic al județului Hunedoara, 2022.

Evoluția ponderii salariaților pe activități ale economiei naționale - Regiunea vest Comparație 2021 – 2022

Analizând evoluția salariaților la nivelul regiunii în anii 2021 – 2022 se pot evidenția următoarele aspecte:

Se observă o ușoară creștere a salariaților din economie cu 0,47 %, scăderi fiind în Hunedoara -0,61 % și în Arad – 0,52, creștere avem în Caraș Severin 1,76 % și în Timiș 1,18%

TABEL: EVOLUȚIA PONDERII SALARIAȚILOR PE ACTIVITĂȚI ALE ECONOMIEI NAȚIONALE REGIUNEA VEST

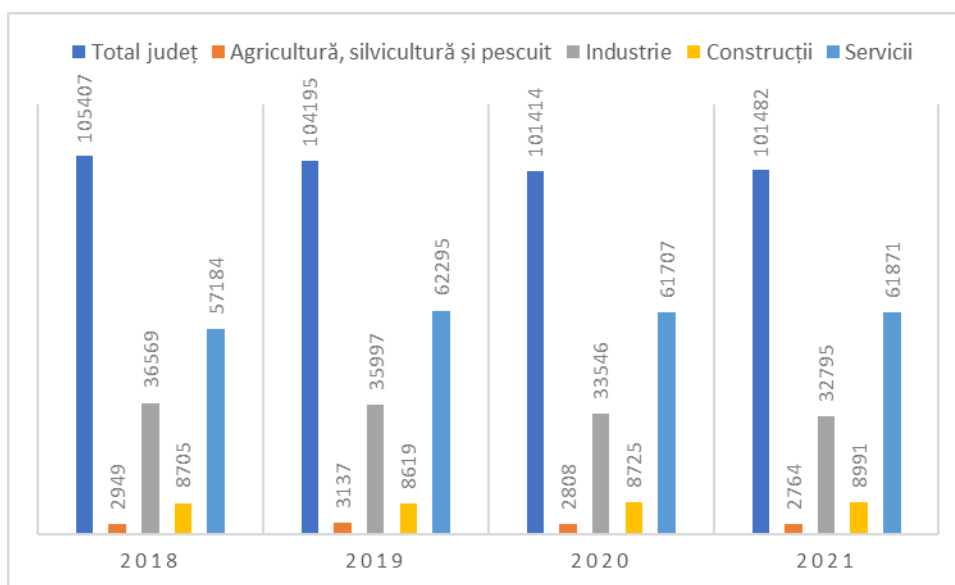
	2021	2022	Dinamica %
	dec.	dec.	
Total regiune VEST	556564	559201	0,47
Agricultură, Silvicultură și Pescuit	15706	15968	1,67
Industrie și Construcții	225815	222320	-1,55
Servicii	315043	320913	1,86
Total ARAD	133624	132934	-0,52
Agricultură, Silvicultură și Pescuit	4105	4264	3,87
Industrie și Construcții	60944	58802	-3,51
Servicii	68575	69868	1,89
Total Caras-Severin	53741	54688	1,76
Agricultură, Silvicultură și Pescuit	2501	2501	0,00
Industrie și Construcții	19006	19221	1,13
Servicii	32234	32966	2,27
Total Hunedoara	110031	109363	-0,61
Agricultură, Silvicultură și Pescuit	3115	3081	-1,09
Industrie și Construcții	46284	44072	-4,78
Servicii	60632	62210	2,60
Total Timis	259168	262216	1,18
Agricultură, Silvicultură și Pescuit	5985	6122	2,29
Industrie și Construcții	99581	100225	0,65
Servicii **)	153602	155869	1,48

Evoluția ponderii salariaților pe activități ale economiei naționale - Județul Hunedoara

Analizând evoluția salariaților în județ în perioada 2018 – 2021 se pot evidenția următoarele aspecte:

Se observă o ușoară scădere a populației ocupate din economie cu -3,72 %, scăderi mari fiind în industrie – 10,32% și în agricultură – 6,27, creștere avem în construcții 3,29% și în servicii 8,20%

FIGURA 5.4. – STRUCTURA POPULAȚIEI OCUPATE CIVILE, PE ACTIVITĂȚI – JUDEȚUL HUNEDOARA

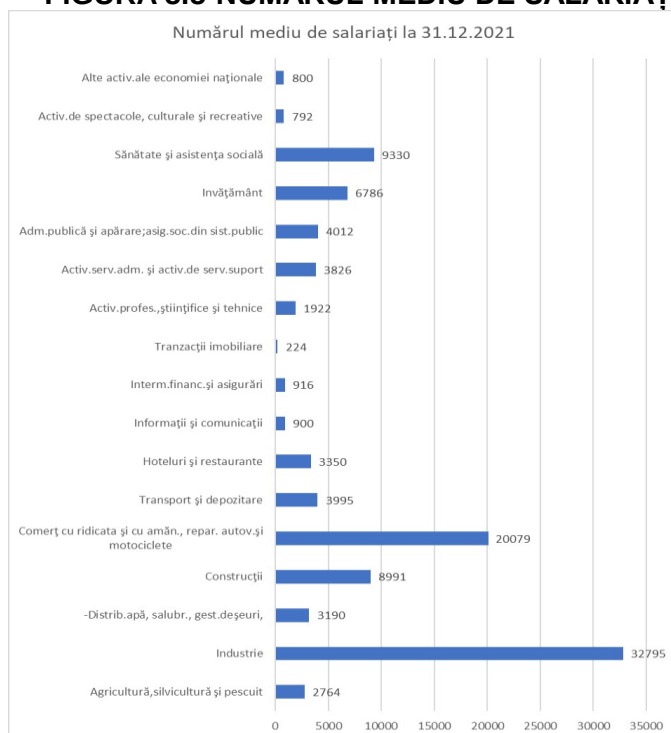
TABEL: EVOLUȚIA PONDERII SALARIAȚILOR PE ACTIVITĂȚI ALE ECONOMIEI NAȚIONALE JUDEȚUL HUNEDOARA

	2018	2019	2020	2021	Structură %	Dinamică %
Total județ	105407	104195	101414	101482	100,00	-3,72
Agricultură, silvicultură și pescuit	2949	3137	2808	2764	2,72	-6,27
Industrie	36569	35997	33546	32795	32,32	-10,32
Construcții	8705	8619	8725	8991	8,86	3,29
Servicii	57184	62295	61707	61871	60,97	8,20

5.1.4. Numărul mediu al salariaților și muncitorilor pe activități ale economiei naționale

Repartizarea, în ordine descrescătoare, pe principalele sectoare de activitate, este următoarea: **32,32% în industrie, 19,79% în comerțul cu ridicata și amănuntul 19,44% și în construcții cu 8,86%.**

FIGURA 5.5-NUMĂRUL MEDIU DE SALARIAȚI

În ceea ce privește contextul regional, în anul 2022, se poate afirma că județul Hunedoara ocupă locul trei la numărul de salariați (19,33%), înaintea județului Caraș Severin (9,91%), primul loc fiind deținut de județul Timiș (45,46%). **Județele Hunedoara, Arad și Caraș Severin și-au redus contribuția în total regiune în anul 2022 față de 2017**, în timp ce județul Timiș și-a crescut aportul (de la 44,60% la 45,46%).

În dinamică, județul Hunedoara a înregistrat o creștere a numărului de salariați (+10,39%). Pe ansamblu, regiunea Vest a înregistrat o creștere a numărului de salariați cu 15,97% în perioada 2017-2022.

5.2. Informații parțiale

La nivelul județului Hunedoara, o analiză comparativă a ratei de ocupare și a ratei de activitate prezintă următoarea situație:

- **Rata de ocupare în județul Hunedoara la 1 ianuarie 2023 era de 69,29%, în ușoară scădere față de anul 2018**, când înregistra valoarea de 69,4%, valoarea este mai mică comparativ cu media regională de 73,80%, cea mai mare valoare fiind înregistrată în județul Timiș (79,38%).
- **Rata de activitate a resurselor de muncă** (ponderea persoanelor active în resursele de muncă) **la 1 ianuarie 2023** a fost de 67,2%. Rata de activitate pentru bărbați (71,4%) a fost superioară celei corespunzătoare femeilor (62,6%) cu 8,8 puncte procentuale.

TABEL: EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SALARIAȚI LA NIVEL REGIONAL, ÎN ANII 2017 ȘI 2022 (NR., %)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Dinamica%
VEST	525,9	537.5	554.9	573.2	590.9	609,9	15,97
Arad	130,7	134.5	139.7	144.8	149.4	154,2	17,98
Caras Severin	53,9	54.4	55.5	57.2	58.8	60,5	12,24
Hunedoara	106,8	107.4	109.3	111.6	114.5	117,9	10,39
Timis	234,6	241.2	250.3	259.6	268.2	277,3	18,20

5.2.1. Analiza comparativă pe ocupații a șomajului și locurilor de muncă vacante înregistrate la AJOFM Hunedoara

În județul Hunedoara, șomajul reprezintă principala cauză de sărăcie pentru populația aflată în grupa de vârstă activă. Riscul sărăciei pentru șomeri este de peste cinci ori mai mare decât pentru cei care au un loc de muncă.

La sfârșitul lunii octombrie 2023, în evidențele Agenției Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă Hunedoara erau înregistrați 6.829 șomeri (din care 3.697 femei), rata șomajului fiind de 4,38 %.

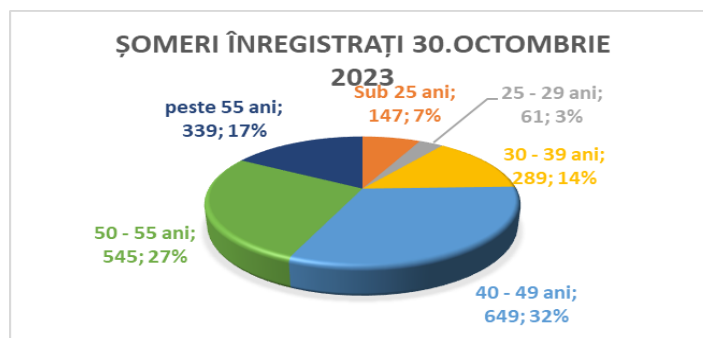
Din totalul de 6.829 persoane înregistrate în evidențele AJOFM Hunedoara, 2.030 erau beneficiari de indemnizație de șomaj, iar 4.799 erau șomeri neindemnizați. În ceea ce privește mediul de rezidență, 2.349 șomeri provin din mediul rural și 4.332 sunt din mediul urban.

Structura șomajului pe grupe de vârste se prezintă sugestiv astfel:

Șomerii cu studii liceale au ponderea cea mai mare în totalul șomerilor înregistrați în evidențele AJOFM Hunedoara 28 %, urmat de cei cu studii gimnaziale 27 %, iar 19 % sunt șomeri fără studii și cu nivel de studii primare. Șomerii care au absolvit învățământul profesional sau școli de arte și meserii reprezintă 16%, cei cu studii superioare sunt 8 %, iar cei cu învățământ postliceal sunt 2 %.

Structura șomerilor înregistrați pe nivel de ocupabilitate, stabilit prin profilare, se prezintă astfel: 322 persoane foarte greu ocupabile, 1.700 greu ocupabile, 4.286 mediu ocupabile, iar 373 sunt persoane ușor ocupabile. Încadrarea într-o categorie de ocupabilitate se realizează ca urmare a activității de profilare a persoanelor înregistrate în evidențele noastre.

FIGURA 5.6. STRUCTURA SOMAJULUI PE CATEGORII DE VARSTA

Structura șomajului înregistrat la agenția de ocupare a forței de muncă din județul Hunedoara este prezentat în figura 4.5. de unde se constată că procentul cel mai mare de persoane fără un loc de muncă este cel din categoria 40-49 de ani, iar cel mai mic se regăsește în categoria 25-29 de ani.

Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru învățământul profesional și tehnic

În perioada 2018-2022 se constată o scădere a forței de muncă din domeniul agriculturii, silviculturii, pisciculturii precum o ușoară scădere din ramura industriei. Dezvoltarea serviciilor, a dus la creșterea semnificativă a ratei de ocupare în acest sector de activitate. O ușoară creștere a forței de muncă s-a înregistrat și în domeniul construcțiilor.

Pentru creșterea gradului de ocupare a absolvenților de învățământ profesional și tehnic, se recomandă orientarea în calificări specifice serviciilor și construcțiilor.

Promovarea dezvoltării proprii afaceri, contribuie la relansarea economică a zonei și implicit a integrării mult mai ușoare a absolvenților pe piața forței de muncă.

Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru școala postliceală

Se constată că nivelul de pregătire la nivel postliceal are un procent de reprezentativitate scăzut în rândul populației ocupate, datorată necorelării specializării cu cerințele pieței muncii.

În acest sens se impune autorizarea ca furnizori de formare a cât mai multor școli din județ care să formeze personal conform cerințelor agenților economici.

Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru învățământul superior

Din total populație ocupată se constată că cea mai mică pondere o deține populația cu studii superioare. Aceasta se datorează instabilității economice, lipsei strategiilor de dezvoltare a regiunii și implicit a județelor, a pregătirii profesionale necorespunzătoare domeniilor de activitate aflate în ascensiune, precum și salariilor necorespunzătoare acordate persoanelor cu studii superioare.

5.2.2. Evoluțiile recente ale șomajului și a locurilor de muncă vacante înregistrate la AJOFM (aspecte critice în contextual crizei economice și financiare)

Referitor la structura șomajului pe nivele de educație, putem observa la sfârșitul anului 2020 că cea mai afectată categorie și totodată expusă riscului este cea a tinerilor cu nivel de educație primar, gimnazial și profesional atât la nivel național cât și la nivel regional pe regiunea VEST cu un total de :

-10215 șomeri beneficiari de indemnizație de șomaj din care 4880 sunt de nivel educație primar, gimnazial și profesional și 7380 sunt șomeri neindemnizați.

La polul opus se situează cei cu nivel de educație universitar, 1596 șomeri identificați la nivel regional, pe perioada analizată, cu ponderi mai mari decât cele înregistrate la nivel național. Această situație poate fi corelată cu faptul că o mare parte a absolvenților de studii superioare acceptă locuri de muncă sub calificarea lor, iar aceste poziții sunt mai vulnerabile schimbărilor de pe piața muncii, cu risc mai mare de șomaj.

Pentru șomerii înregistrați pe nivele de educație, în anul 2020, județele prezintă deviații semnificative. Pentru șomerii înregistrați cu studii Primar, gimnazial și profesional cele mai mari valori se înregistrează în județul Hunedoara, cu o pondere de 35,24%, cea mai scăzută pondere o are județul Caraș Severin cu o pondere de 14,18%.

În ceea ce privește șomerii înregistrați cu nivel de educație *Liceal și postliceal* se înregistrează valori ale mediei apropiate de media regională în județele Timiș (26,44%), Arad 23,96% (Hunedoara cu cea mai ridicată rată (33,91%) și Caraș-Severin cu cea mai scăzută 15,56% . Referitor la șomerii înregistrați cu nivel de educație *universitar* se înregistrează următoarele valori: Timiș 35,52% urmată de Hunedoara cu 30,07%.

6. ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC DIN JUDEȚ

6.1. Indicatori de context

6.1.1. Contextul european

Europa se află într-un proces de ajustare economică și socială, după crize succesive. Pandemia, tranziția verde și digitalizarea au influențat piața muncii. Rata șomajului în rândul tinerilor rămâne o provocare în mai multe state membre. UE pune accent pe competențe, ocupare și incluziune socială.

Uniunea Europeană urmărește dezvoltarea unei economii competitive, reziliente și orientate spre competențe. Educația și formarea profesională au un rol central. Sistemele de educație trebuie să răspundă cerințelor actuale ale pieței muncii și schimbărilor tehnologice.

Procesul de la Copenhaga continuă să sprijine cooperarea europeană în domeniul învățământului profesional și tehnic. Accentul se pune pe calitate, mobilitate, recunoașterea calificărilor și legătura cu angajatorii.

După 2020, direcția strategică este susținută de:

- Agenda europeană pentru competențe.
- Spațiul european al educației.
- Pactul verde european.
- Deceniul digital al Europei până în 2030.

Obiective europene relevante pentru 2030:

- cel puțin 78 % din populația cu vârsta între 20 și 64 de ani să fie ocupată.
- minimum 60 % dintre adulți să participe anual la activități de formare.
- reducerea abandonului școlar timpuriu sub 9 %.
- cel puțin 45 % dintre tinerii cu vârsta 25-34 de ani să aibă studii superioare sau echivalent.
- scăderea numărului persoanelor expuse riscului de sărăcie și excluziune socială.

Învățământul profesional și tehnic are un rol direct în atingerea acestor obiective. El sprijină integrarea tinerilor pe piața muncii și recalificarea adulților. În România, adaptarea învățământului preuniversitar la politicile europene rămâne o prioritate.

Direcții actuale pentru învățământul profesional și tehnic:

- programe corelate cu cererea reală a pieței muncii.
- parteneriate active cu angajatorii locali și regionali.
- dezvoltarea competențelor digitale și verzi.
- formarea continuă a profesorilor și instructorilor.
- infrastructură modernizată și acces egal la educație.
- validarea competențelor dobândite non formal și informal.
- mobilitate europeană pentru elevi și absolvenți prin programe precum Erasmus Plus.
- servicii de orientare și consiliere pe tot parcursul vieții.

- Învățământul profesional și tehnic este tratat ca opțiune educațională cu valoare egală cu învățământul general. El contribuie direct la ocupare, coeziune socială și dezvoltare economică durabilă.

6.1.2. Contextul național

Strategia educației și formării profesionale din România a fost actualizată după 2020 pentru a răspunde schimbărilor economice, digitale și demografice. Accentul cade pe competențe, ocupare și adaptare la piața muncii.

Cadrul actual se aliniază cu:

- Spațiul european al educației până în 2025.
- Agenda europeană pentru competențe.
- Obiectivele UE pentru 2030.
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României 2030.
- Politicile privind tranziția verde și digitală.

Strategia vizează integrarea coerentă a:

- formării profesionale inițiale.
- formării profesionale continue.
- învățării pe tot parcursul vieții.

Scopul este dezvoltarea unui sistem de formare:

- accesibil.
- atractiv pentru elevi și adulți.
- corelat cu cererea reală de competențe.
- orientat spre ocupare și carieră.

Educația și formarea profesională se corelează cu politicile din domeniul muncii, ocupării și incluziunii sociale. Colaborarea dintre Ministerul Educației și Ministerul Muncii rămâne o direcție strategică.

Obiective naționale asumate pentru 2030, în raport cu țintele UE:

- rată de ocupare de minimum 70 % pentru populația 20 - 64 ani.
- reducerea părăsirii timpurii a școlii sub 9 %.
- creșterea ponderii tinerilor 25-34 ani cu studii terțiare la peste 30 %.
- participarea anuală a adulților la formare de minimum 17%.

Educația profesională și tehnică contribuie direct la:

- reducerea șomajului în rândul tinerilor.
- echilibrarea pieței muncii regionale.
- creșterea veniturilor.
- coeziunea socială și teritorială.

Politicile educaționale actuale urmăresc:

- **aplicarea reală a învățării pe tot parcursul vieții și mobilității educaționale.**
- **creșterea calității și eficienței formării profesionale.**
- **acces echitabil la educație pentru grupuri vulnerabile.**
- **dezvoltarea competențelor digitale, verzi și antreprenoriale.**

Formarea profesională inițială în sistem dual reprezintă o prioritate națională. Strategia națională pentru dezvoltarea învățământului dual continuă și după 2025, cu accent pe extindere și calitate.

Direcții strategice pentru învățământul dual:

- creșterea retenției elevilor peste 90 %.
- rată de certificare a absolvenților peste 90 %.
- extinderea rețelei de unități de învățământ dual.
- acces crescut pentru elevi din medii dezavantajate.
- diversificarea calificărilor și domeniilor.
- dezvoltarea calificărilor de nivel 4 și 5 și extinderea la nivel universitar.
- adaptarea rapidă a calificărilor la cerințele angajatorilor.

Cooperarea cu mediul economic rămâne esențială:

- parteneriate cu operatori economici.
- stagii de practică relevante.
- implicarea angajatorilor în curriculum.

Învățământul profesional și tehnic este tratat ca opțiune educațională cu valoare egală cu învățământul teoretic. El sprijină competitivitatea forței de muncă și dezvoltarea economică a României.

Legea învățământului preuniversitar nr. 198 din 2023 reglementează organizarea, funcționarea și evaluarea sistemului educațional. Legea consolidează orientarea către competențe, corelarea educației cu piața muncii, rolul învățământului profesional și dual și responsabilitatea unităților de învățământ pentru calitate și rezultate.

Cadrul curricular pentru învățământul profesional și tehnic a fost actualizat prin ordine ale ministrului educației:

- Ordinul nr. 4150 din 22 mai 2025 privind aplicarea planurilor cadru pentru învățământul profesional, liceal tehnologic și postliceal.
- Ordinul nr. 4350 din 20 iunie 2025 privind aprobarea planurilor cadru pentru învățământul liceal cu frecvență zi, inclusiv filiera tehnologică.
- Ordinul nr. 4444 din 1 iulie 2025 privind pilotarea planurilor cadru la nivelul învățământului preuniversitar.
- Ordinul nr. 6638 din 31 octombrie 2025 privind metodologia de organizare și funcționare a filierei tehnologice, formarea profesională, parteneriatele cu operatorii economici și certificarea calificărilor.
- Ordinul nr. 824 din 11 iunie 2024 privind regulamentul de organizare și funcționare al unităților de învățământ profesional și tehnic.
 - Ordinele nr. 768 și 769 din 30 mai 2024 privind referențialele de corelare a programelor de studii cu calificările profesionale.

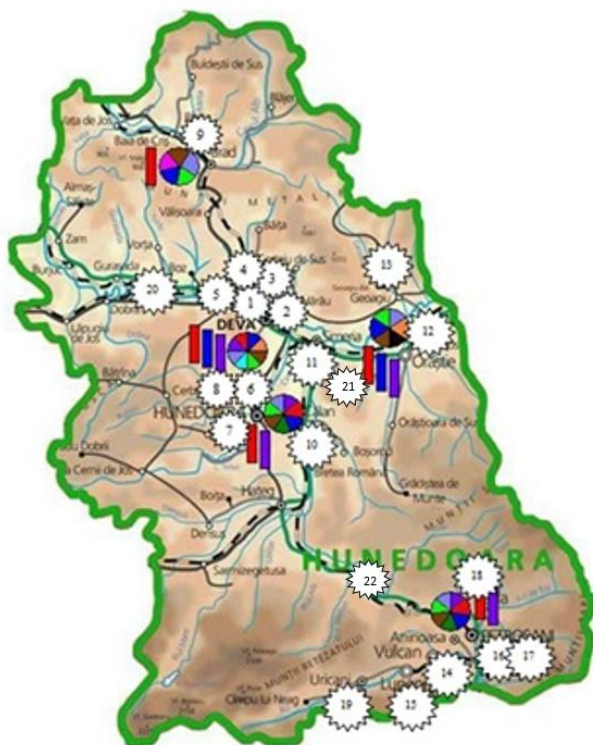
6.2. Indicatori de context specifici

6.2.1. Contextul demografic și populația școlară

Pentru a asigura **creșterea competitivității** județului Hunedoara vizată prin documentele strategice de planificare, o sarcină importantă revine investițiilor în capitalul uman, în general formării profesionale și în cadrul acesteia formării inițiale prin învățământul profesional și tehnic. Distribuția geografică a rețelei arată o concentrare mai ales în orașe ceea ce devine și mai evident dacă reprezentăm aceasta distribuție în numărul de locuri oferite în diferitele zone.

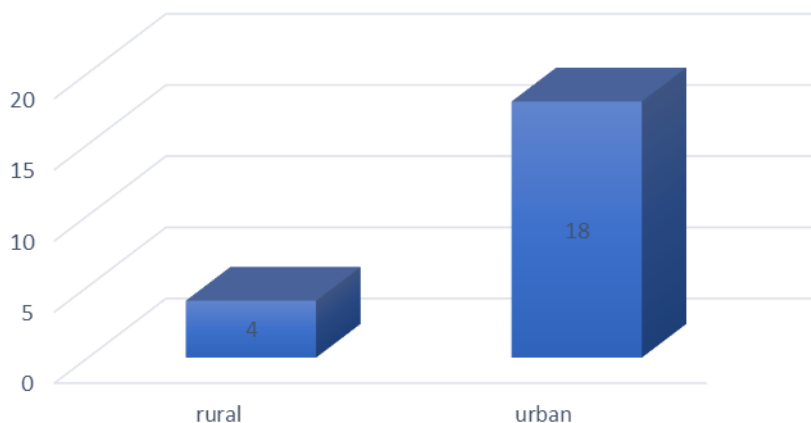
O mare concentrare a ofertei există în orașul reședință de județ Deva și în municipiul Hunedoara. Cauzele acestei distribuții neuniforme sunt diverse și istorice (atractivitatea orașelor cu șanse mai mari de ocupare, cu un mod de viață mai atractiv pentru tineri).

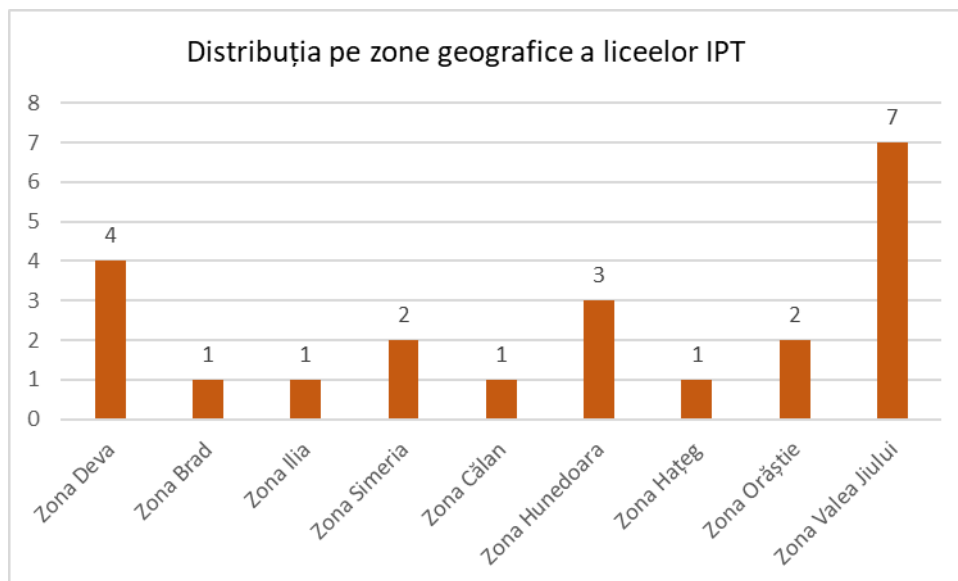
Fig.6.2. Distribuția liceelor tehnologice și a calificărilor pe zone geografice

LICEU TEHNOLOGIC	DOMENII
-TEHNIC	-ELECTRONICĂ ȘI AUTOMATIZĂRI -ELECTRIC -MECANICĂ -CONSTRUCȚII, INSTALAȚII ȘI LUCRĂRI PUBLICE -INDUSTRIA TEXTILĂ ȘI PIELĂRII -INDUSTRIA ALIMENTARĂ -CHIMIE INDUSTRIALĂ -FABRICAREA PRODUSELOR DIN LEMN
-SERVICII	-TURISM ȘI ALIMENTAȚIE PUBLICĂ -COMERȚ -ECONOMIC
-RESURSE NATURALE ȘI PROTECȚIA MEDIULUI	-SILVICULTURĂ

Dispersia liceelor tehnologice pe medii (rural și urban) 2023-2024

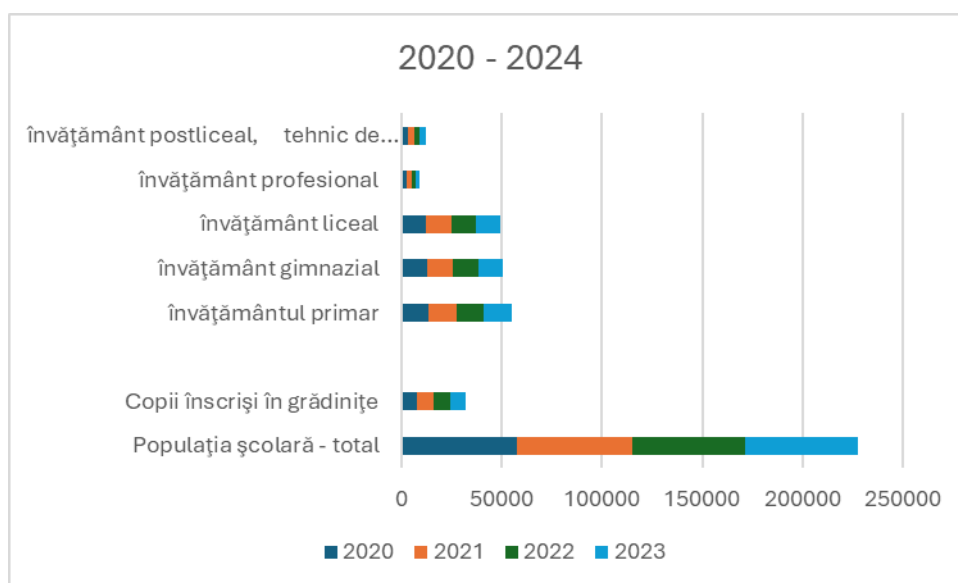

6.3. Indicatori de intrare

6.3.1. Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență³

Evoluția populației școlare în perioada 2020-2024, la nivelul județului Hunedoara este reflectată în diagrama de mai jos.

Fig.5.1. Evoluția populației școlare

Sursa: INSS - Direcția Județeană de Statistică a Județului Hunedoara

³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „01 Populația școlară (INS)” – pentru vizualizare clic [aici](#)

	2020	2021	2022	2023
Populația școlară - total	57733	57164	56592	56249
Copii înscriși în grădinițe	8039	8068	8017	7869
Învățământul primar	13867	13567	13708	13844
Învățământ gimnazial	12673	13036	12597	12093
Învățământ liceal	12595	12181	12125	12204
Învățământ profesional	2591	2502	2231	2085
Învățământ postliceal, tehnic de maiștri	3217	3080	2998	2968

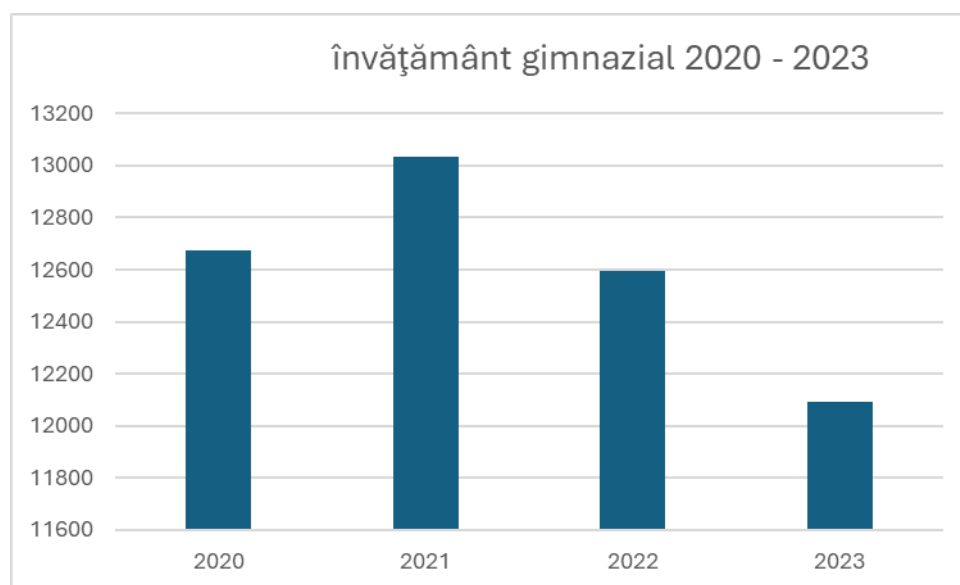
Sursa: INSS - Direcția Județeană de Statistică a Județului Hunedoara

a. Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul primar
În perioada 2020–2023, numărul elevilor din învățământul primar din județul Hunedoara a înregistrat o ușoară creștere, de la 13.867 elevi în 2020 la 13.844 în 2023, menținându-se aproape constant. Evoluția a fost oscilantă, cu mici variații anuale: 13.567 elevi în 2021 și 13.708 elevi în 2022.

Din punct de vedere al distribuției populației școlare, ponderea băieților rămâne ușor mai ridicată decât cea a fetelor (aproximativ 51,8% băieți și 48,2% fete). Disparități se observă și pe medii de rezidență: învățământul rural este defavorizat comparativ cu cel urban, iar diferența în favoarea mediului urban se menține constantă.

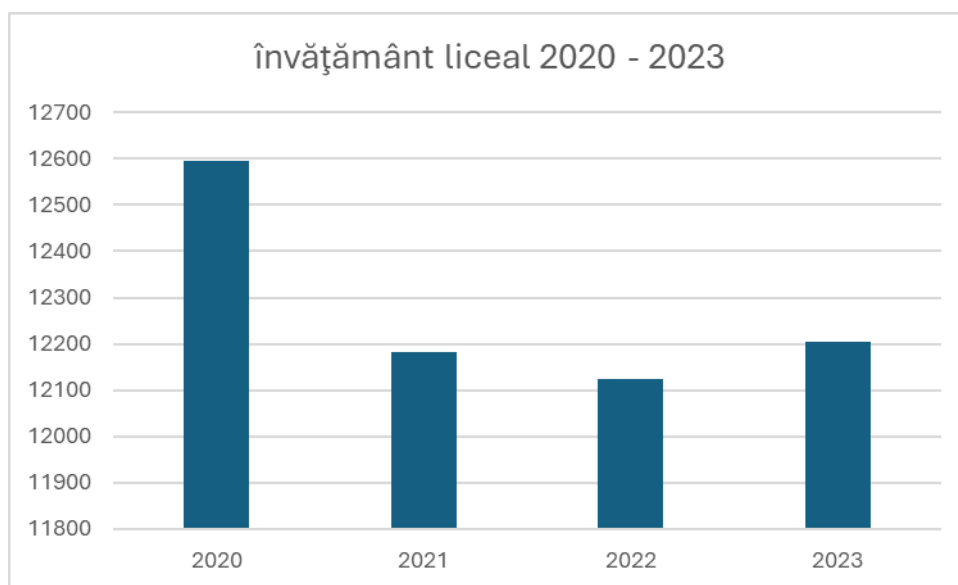
b. Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul gimnazial
Numărul elevilor din învățământul gimnazial din județul Hunedoara a scăzut în perioada 2020–2023, de la 12.673 elevi în 2020 la 12.093 în 2023. Evoluția anuală a fost: 13.036 elevi în 2021 și 12.597 în 2022. Această tendință reflectă scăderea populației școlare generale și continuă fenomenul de reducere observat și la nivel regional și național.

Evoluția numărului de elevi înscriși în învățământul gimnazial pentru perioada 2014-2022

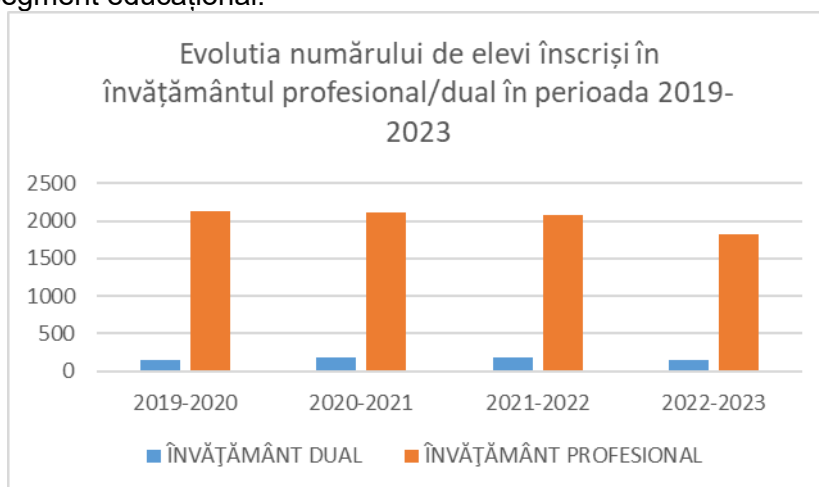
c. Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul liceal în județul Hunedoara

Numărul elevilor din învățământul liceal rămâne relativ constant. În 2020 au fost înregistrați 12.595 elevi. În 2021 numărul a scăzut la 12.181 elevi, în 2022 la 12.125 elevi, iar în 2023 s a înregistrat o ușoară creștere la 12.204 elevi. Datele indică stabilitate, fără variații majore.

d. Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul profesional în județul Hunedoara

Învățământul profesional înregistrează o scădere continuă în perioada 2020–2023. Numărul elevilor a scăzut de la 2.591 în 2020 la 2.085 în 2023. În 2021 erau 2.502 elevi, iar în 2022 numărul a ajuns la 2.231 elevi. Scăderea totală este de 506 elevi, ceea ce indică diminuarea atractivității acestui segment educațional.

e. Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul postliceal la nivelul județului Hunedoara.

Învățământul postliceal și tehnic de maiștri prezintă o tendință descrescătoare. În 2020 erau înregistrați 3.217 elevi. În 2021 numărul a scăzut la 3.080 elevi, în 2022 la 2.998 elevi, iar în 2023 la 2.968 elevi. Scăderea este moderată, dar constantă.

În ansamblu, populația școlară totală din județul Hunedoara a scăzut de la 57.733 elevi în 2020 la 56.249 elevi în 2023. Cele mai accentuate scăderi se înregistrează la nivel gimnazial și profesional. Învățământul primar și liceal prezintă stabilitate relativă.

6.3.2. Numărul de elevi care revin unui cadru didactic

În perioada recentă se observă o scădere a populației școlare, corelată cu o ușoară reducere a numărului de posturi din învățământul preuniversitar. Această evoluție influențează direct raportul elev cadru didactic.

Conform Anuarului Statistic al județului Hunedoara 2024, populația școlară totală a fost de 56.249 elevi în anul 2023. În același an, personalul didactic din învățământul preuniversitar a fost de 3.903 cadre didactice. Raportul elevi cadru didactic în anul 2023 este de aproximativ 14,4 elevi pentru un cadru didactic. Valoarea indică un raport relativ favorabil, determinat mai ales de scăderea numărului de elevi. Din anul școlar 2025-2026 prin creșterea normei didactice și a numărului de elevi în clase raportul din 2023 este modificat în defavoarea cadrelor didactice, dar nu avem datele statistice pentru anul școlar în curs.

Distribuția personalului didactic arată:

- 1.978 cadre didactice în învățământul primar și gimnazial.
- 1.096 cadre didactice în învățământul liceal și profesional.
- 412 cadre didactice în învățământul postliceal și de maiștri.

Scăderea numărului de elevi impune:

- adaptarea rețelei școlare.
- reorganizarea normelor didactice – revenirea la 18/16 respectiv 24/22 (profesor instruire practică) ore pe săptămână
- corelarea planurilor de școlarizare cu resursele existente.

Menținerea unui raport echilibrat elev cadru didactic contribuie la creșterea calității actului educațional, cu impact direct asupra rezultatelor învățării.

6.3.3. Resursele umane din ÎPT

Ponderea personalului calificat din sistemul TVET indică o situație stabilă, cu îmbunătățiri față de perioadele anterioare. Majoritatea cadrelor didactice sunt calificate și încadrate pe posturi de titular.

La nivel regional, structura personalului didactic din TVET arată astfel:

- profesori titulari și calificați. aproximativ 71 %.
- maiștri instructori titulari și calificați. aproximativ 60 %.
- personal suplinitor calificat. aproximativ 29 % profesori și 40 % maiștri instructori.
- personal suplinitor necalificat. sub 1 % profesori și 1 % maiștri instructori.

Aproximativ 40 % din resursele umane, reprezentate de personal suplitor sau aflat în mobilitate, necesită intervenții de formare și măsuri de motivare profesională. Totodată, personalul titular și calificat are nevoie de formare continuă pentru actualizarea competențelor profesionale și pedagogice, în special în contextul digitalizării, al competențelor verzi și al noilor cerințe ale pieței muncii.

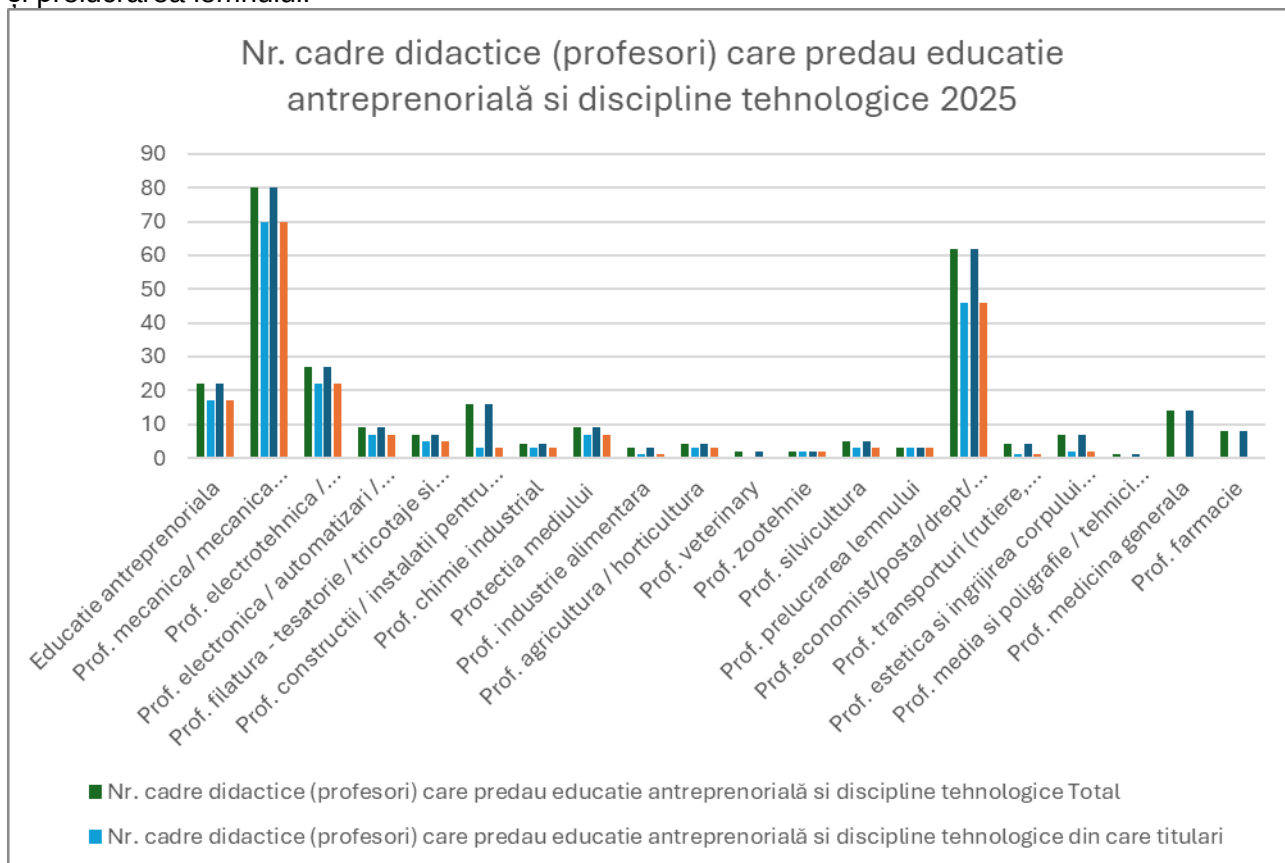
Măsurile de intervenție realizate în parteneriat cu agenții economici, inclusiv stagii de formare la operatori economici, rămân necesare pentru menținerea calității în sistemul TVET. Scăderea populației școlare generează presiuni asupra stabilității personalului și riscul de reducere a normelor didactice.

Formarea resurselor umane din sistem vizează și prevenirea abandonului școlar, precum și creșterea ratei de cuprindere în educație, la toate nivelurile de calificare.

Încadrarea cu personal didactic calificat reprezintă o prioritate constantă. Atât la nivel gimnazial, pentru educație tehnologică, cât și la nivel liceal și profesional, încadrarea cu personal calificat se realizează aproape integral, în mediul urban și în mediul rural.

În mediul urban, ponderea cadrelor didactice calificate în învățământul profesional și tehnic este de aproximativ 98 % pentru liceul tehnologic. În mediul rural, disciplinele tehnice sunt predate de personal calificat în proporție de aproximativ 88 %. Tendința este de creștere față de anii anteriori.

Există diferențe între domenii. Domeniile bine acoperite cu personal de specialitate sunt mecanic, electric, electronică și automatizări, electromecanic, textile pielărie, agricultură, silvicultură, economic și turism. Deficite se înregistrează în domeniile alimentație publică, industrie alimentară și prelucrarea lemnului.

**Date statistice privind încadrarea la Discipline din aria curriculară „Tehnologii”
2025**

SPECIALITATEA CATEDREI	Nr. cadre didactice (profesori) care predau educație antreprenorială și discipline tehnologice	
	Total	din care titulari
Educație antreprenorială	22.00	17.00
Prof. mecanica/ mecanica metalurgie/ mecanica agricolă/ mecanica în construcții/ mecanica nave/ mecanica petrol și gaze	80.00	70.00
Prof. electrotehnica / electromecanica / energetic	27.00	22.00
Prof. electronica / automatizări / telecomunicații	9.00	7.00
Prof. filatura - tesătorie / tricotaje și confecții / confecții piele	7.00	5.00
Prof. construcții / instalații pentru construcții	16.00	3.00
Prof. chimie industrială	4.00	3.00
Protecția mediului	9.00	7.00
Prof. industrie alimentară	3.00	1.00
Prof. agricultură / horticultură	4.00	3.00
Prof. veterinar	2.00	0.00
Prof. zootehnie	2.00	2.00
Prof. silvicultură	5.00	3.00
Prof. prelucrarea lemnului	3.00	3.00
Prof. economist/posta/drept/ comerț/turism/alim. publică	62.00	46.00
Prof. transporturi (rutiere, feroviare, navale, aeronautice)	4.00	1.00
Prof. estetica și îngrijirea corpului omenesc	7.00	2.00
Prof. media și poligrafie / tehnici poligrafice/ tehnici cinematografice și de televiziune	1.00	0.00
Prof. medicină generală	14.00	0.00
Prof. farmacie	8.00	0.00

Fig. 6.3.1. Personal didactic pe niveluri de educație la nivel național

Este de apreciat efortul depus de către unitățile cu IPT din județul Hunedoara pentru adaptarea ofertei la solicitările operatorilor economici (în special pentru învățământul profesional și cel dual). Mai mult de 50% dintre acestea au inițiat procedurile necesare pentru acreditarea/autorizarea unității școlare pe noi calificări profesionale, respectiv noi domenii de calificare.

În tabelul de mai jos prezentăm o situație de ansamblu privind calificările și domeniile de pregătire pe care unitățile școlare le au cuprins în oferta educațională (Anexa 6_1 Situația școlarizării 2024_2025).

Învățământ liceal tehnologic 2025

Nr.crt.	Denumirea unității de învățământ	Localitatea	Profilul	Domeniul de pregătire	Calificarea profesională
1	Colegiul Economic "Emanuil Gojdu"	Hunedoara	Servicii	Economic	Tehnician în activități economice
2	Colegiul Economic "Emanuil Gojdu"	Hunedoara	Servicii	Comerț	Tehnician în activități de comerț
3	Colegiul Economic "Emanuil Gojdu"	Hunedoara	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în turism
4	Colegiul Economic „Hermes”	Petroșani	Servicii	Economic	Tehnician în activități economice
5	Colegiul Economic „Hermes”	Petroșani	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în turism
6	Colegiul Economic „Hermes”	Petroșani	Servicii	Comerț	Tehnician în activități de comerț
7	Colegiul Economic „Hermes”	Petroșani	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în turism
8	Colegiul Economic „Hermes”	Petroșani	Servicii	Comerț	Tehnician în achiziții și contractări
9	Colegiul Economic „Hermes”	Petroșani	Servicii	Turism și alimentație	Organizator banqueting
10	Colegiul Economic „Hermes”	Petroșani	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în gastronomie
11	Colegiul Tehnic Constantin Brâncuși Petrila	Petrila	Tehnic	Electromecanică	Tehnician electromecanic
12	Colegiul Tehnic Constantin Brâncuși Petrila	Petrila	Tehnic	Mecanică	Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații
13	Colegiul Tehnic Constantin Brâncuși Petrila	Petrila	Servicii	Economic	Tehnician în activități economice
14	Colegiul Tehnic Constantin Brâncuși Petrila	Petrila	Tehnic	Electronică automatizări	Tehnician operator tehnică de calcul

Nr.crt.	Denumirea unității de învățământ	Localitatea	Profilul	Domeniul de pregătire	Calificarea profesională
15	Colegiul Tehnic Transilvania Deva	Deva	Tehnic	Electronică automatizări	Tehnician de telecomunicații
16	Colegiul Tehnic Transilvania Deva	Deva	Tehnic	Mecanică	Tehnician transporturi
17	Colegiul Tehnic Transilvania Deva	Deva	Tehnic	Electric	Tehnician electrician electronist auto
18	Colegiul Tehnic Transilvania Deva	Deva	Tehnic	Mecanică	Tehnician transporturi
19	Colegiul Tehnic Transilvania Deva	Deva	Tehnic	Electromecanică	Tehnician electromecanic
20	LICEUL „PROF. BORA TIT LIVIU” BARU	BARU	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în turism
21	Liceul Tehnologic	Lupeni	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în turism
22	Liceul Tehnologic	Lupeni	Tehnic	Mecanică	Tehnician mecatronist
23	Liceul Tehnologic	Lupeni	Tehnic	Electronică automatizări	Tehnician operator tehnică de calcul
24	Liceul Tehnologic	Lupeni	Tehnic	Electronică automatizări	Tehnician operator tehnică de calcul
25	Liceul Tehnologic	Lupeni	Tehnic	Mecanică	Tehnician prelucrări mecanice
26	Liceul Tehnologic	Lupeni	Tehnic	Mecanică	Tehnician transporturi
27	Liceul Tehnologic	Lupeni	Tehnic	Mecanică	Tehnician mecatronist
28	Liceul Tehnologic	Lupeni	Tehnic	Electromecanică	Tehnician electromecanic
29	Liceul Tehnologic	Lupeni	Tehnic	Industrie textilă și pielărie	Tehnician în industria textilă
30	Liceul Tehnologic	Lupeni	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în turism

Nr.crt.	Denumirea unității de învățământ	Localitatea	Profilul	Domeniul de pregătire	Calificarea profesională
31	Liceul Tehnologic "Constantin Bursan"	Hunedoara	Tehnic	Electronică automatizări	Tehnician de telecomunicații
32	Liceul Tehnologic "Constantin Bursan"	Hunedoara	Resurse naturale și protecția mediului	Protecția mediului	Tehnician ecolog și protecția calității mediului
33	Liceul Tehnologic "Constantin Bursan"	Hunedoara	Tehnic	Mecanică	Tehnician mecatronist
34	Liceul Tehnologic "Constantin Bursan"	Hunedoara	Tehnic	Mecanică	Tehnician mecatronist
35	Liceul Tehnologic "Constantin Bursan"	Hunedoara	Resurse naturale și protecția mediului	Protecția mediului	Tehnician ecolog și protecția calității mediului
36	Liceul Tehnologic "Constantin Bursan"	Hunedoara	Tehnic	Electromecanică	Tehnician electromecanic
37	Liceul Tehnologic "Matei Corvin"	Hunedoara	Tehnic	Mecanică	Tehnician transporturi
38	Liceul Tehnologic "Matei Corvin"	Hunedoara	Tehnic	Electromecanică	Tehnician electromecanic
39	Liceul Tehnologic "Matei Corvin"	Hunedoara	Tehnic	Mecanică	Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații
40	Liceul Tehnologic "Mihai Viteazu" Vulcan	Vulcan	Servicii	Comerț	Tehnician în activități de comerț
41	Liceul Tehnologic "Mihai Viteazu" Vulcan	Vulcan	Tehnic	Electronică automatizări	Tehnician operator tehnică de calcul
42	Liceul Tehnologic "Mihai Viteazu" Vulcan	Vulcan	Tehnic	Mecanică	Tehnician transporturi
43	Liceul Tehnologic "Mihai Viteazu" Vulcan	Vulcan	Tehnic	Mecanică	Tehnician proiectant CAD
44	Liceul Tehnologic "Mihai Viteazu" Vulcan	Vulcan	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în turism

Nr.crt.	Denumirea unității de învățământ	Localitatea	Profilul	Domeniul de pregătire	Calificarea profesională
45	Liceul Tehnologic "Mihai Viteazu" Vulcan	Vulcan	Tehnic	Electromecanică	Tehnician electromecanic
46	Liceul Tehnologic "Mihai Viteazu" Vulcan	Vulcan	Tehnic	Mecanică	Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații
47	Liceul Tehnologic "Nicolaus Olahus" Orăștie	Orăștie	Tehnic	Mecanică	Tehnician mecatronist
48	Liceul Tehnologic "Nicolaus Olahus" Orăștie	Orăștie	Resurse naturale și protecția mediului	Protecția mediului	Tehnician ecolog și protecția calității mediului
49	Liceul Tehnologic "Nicolaus Olahus" Orăștie	Orăștie	Servicii	Comerț	Tehnician în activități de comerț
50	Liceul Tehnologic "Nicolaus Olahus" Orăștie	Orăștie	Servicii	Turism și alimentație	Organizator banqueting
51	Liceul Tehnologic "Nicolaus Olahus" Orăștie	Orăștie	Tehnic	Mecanică	Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații
52	Liceul Tehnologic "Nicolaus Olahus" Orăștie	Orăștie	Resurse naturale și protecția mediului	Protecția mediului	Tehnician ecolog și protecția calității mediului
53	Liceul Tehnologic "Nicolaus Olahus" Orăștie	Orăștie	Servicii	Turism și alimentație	Organizator banqueting
54	Liceul Tehnologic "Nicolaus Olahus" Orăștie	Orăștie	Servicii	Comerț	Tehnician în activități de comerț
55	Liceul Tehnologic "Nicolaus Olahus" Orăștie	Orăștie	Resurse naturale și protecția mediului	Protecția mediului	Tehnician ecolog și protecția calității mediului

Nr.crt.	Denumirea unității de învățământ	Localitatea	Profilul	Domeniul de pregătire	Calificarea profesională
56	Liceul Tehnologic "Ovid Densușianu"	Călan	Tehnic	Mecanică	Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații
57	Liceul Tehnologic "Ovid Densușianu"	Călan	Tehnic	Construcții, instalații și lucrări publice	Tehnician desenator pentru construcții și instalații
58	Liceul Tehnologic "Ovid Densușianu"	Călan	Tehnic	Electromecanică	Tehnician electromecanic
59	Liceul Tehnologic "Ovid Densușianu"	Călan	Tehnic	Mecanică	Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații
60	Liceul Tehnologic "Ovid Densușianu"	Călan	Tehnic	Construcții, instalații și lucrări publice	Tehnician desenator pentru construcții și instalații
61	Liceul Tehnologic "Retezat"	Uricani	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în hotelărie
62	Liceul Tehnologic "Retezat"	Uricani	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în turism
63	Liceul Tehnologic "Retezat"	Uricani	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în turism
64	Liceul Tehnologic „Crișan”	Crișcior	Resurse naturale și protecția mediului	Industrie alimentară	Tehnician în industria alimentară
65	Liceul Tehnologic „Crișan”	Crișcior	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în gastronomie
66	Liceul Tehnologic „Crișan”	Crișcior	Tehnic	Mecanică	Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații
67	Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida”	Petroșani	Tehnic	Electronică automatizări	Tehnician operator tehnică de

Nr.crt.	Denumirea unității de învățământ	Localitatea	Profilul	Domeniul de pregătire	Calificarea profesională
					calcul
68	Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida”	Petroșani	Tehnic	Mecanică	Tehnician proiectant CAD
69	Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida”	Petroșani	Tehnic	Mecanică	Tehnician transporturi
70	Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida”	Petroșani	Tehnic	Mecanică	Tehnician proiectant CAD
71	Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida”	Petroșani	Tehnic	Mecanică	Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații
72	Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida”	Petroșani	Tehnic	Electric	Tehnician în instalații electrice
73	Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida”	Petroșani	Tehnic	Electric	Tehnician în instalații electrice
74	Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida”	Petroșani	Tehnic		Tehnician operator tehnică de calcul
75	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Servicii	Economic	Tehnician în activități economice
76	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în turism
77	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Real	Protecția mediului	Tehnician ecolog și protecția calității mediului
78	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Servicii	Economic	Tehnician în activități economice
79	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în turism

Nr.crt.	Denumirea unității de învățământ	Localitatea	Profilul	Domeniul de pregătire	Calificarea profesională
80	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Servicii	Economic	Tehnician în activități economice
81	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în gastronomie
82	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Servicii	Economic	Tehnician în activități economice
83	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în turism
84	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Real		Științe ale naturii
85	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Tehnic	Fabricarea produselor din lemn	Tehnician în prelucrarea lemnului
86	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Tehnic	Fabricarea produselor din lemn	Tehnician în prelucrarea lemnului
87	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în turism
88	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Servicii	Economic	Tehnician în activități economice
89	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Resurse naturale și protecția mediului	Protecția mediului	Tehnician ecolog și protecția calității mediului
90	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Real		Științe ale naturii
91	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Servicii	Turism și alimentație	Organizator banqueting
92	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Servicii	Comerț	Tehnician în activități de comerț
93	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Servicii	Estetica și igiena corpului omenesc	Coafor stilist
94	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în gastronomie

Nr.crt.	Denumirea unității de învățământ	Localitatea	Profilul	Domeniul de pregătire	Calificarea profesională
95	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Servicii	Economic	Tehnician în activități economice
96	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Servicii	Protecția mediului	Tehnician ecolog și protecția calității mediului
97	Liceul Tehnologic Agricol ”Alexandru Borza” Geoagiu	Geoagiu	Servicii	Economic	Tehnician în activități economice
98	Liceul Tehnologic Agricol ”Alexandru Borza” Geoagiu	Geoagiu	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în turism
99	Liceul Tehnologic Agricol ”Alexandru Borza” Geoagiu	Geoagiu	Resurse naturale și protecția mediului	Agricultură	Tehnician veterinar
100	Liceul Tehnologic Agricol ”Alexandru Borza” Geoagiu	Geoagiu	Resurse naturale și protecția mediului	Silvicultură	Tehnician în silvicultură și exploatare forestiere
101	Liceul Tehnologic Agricol ”Alexandru Borza” Geoagiu	Geoagiu	Resurse naturale și protecția mediului	Agricultură	Tehnician în agricultură
102	Liceul Tehnologic Agricol ”Alexandru Borza” Geoagiu	Geoagiu	Resurse naturale și protecția mediului	Silvicultură	Tehnician în silvicultură și exploatare forestiere
103	Liceul Tehnologic Agricol ”Alexandru Borza” Geoagiu	Geoagiu	Resurse naturale și protecția mediului	Industrie alimentară	Tehnician în industria alimentară
104	Liceul Tehnologic de Transport Feroviar ”Anghel Saligny”	Simeria	Tehnic	Mecanică	Tehnician proiectant CAD

Nr.crt.	Denumirea unității de învățământ	Localitatea	Profilul	Domeniul de pregătire	Calificarea profesională
105	Liceul Tehnologic de Transport Feroviar "Anghel Saligny"	Simeria	Tehnic	Electromecanică	Tehnician electromecanic
106	Liceul Tehnologic de Transport Feroviar "Anghel Saligny"	Simeria	Tehnic	Mecanică	Tehnician prelucrări la cald
107	Liceul Tehnologic Energetic "Dragomir Hurmuzescu"	Deva	Tehnic	Protecția mediului	Tehnician multimedia
108	Liceul Tehnologic Energetic "Dragomir Hurmuzescu"	Deva	Tehnic	Mecanică	Tehnician proiectant CAD
109	Liceul Tehnologic Energetic "Dragomir Hurmuzescu"	Deva	Tehnic	Mecanică	Tehnician mecatronist
110	Liceul Tehnologic Energetic "Dragomir Hurmuzescu"	Deva	Servicii	Estetica și igiena corpului omenesc	Coafor stilist
111	Liceul Tehnologic Energetic "Dragomir Hurmuzescu"	Deva	Tehnic	Electric	Tehnician în instalații electrice
112	liceul Tehnologic Energetic "Dragomir Hurmuzescu"	Deva	Tehnic	Construcții, instalații și lucrări publice	Tehnician instalator pentru construcții
113	Liceul Tehnologic Energetic "Dragomir Hurmuzescu"	Deva	Tehnic	Mecanică	Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații
114	Liceul Teoretic "Ion Constantin Bratianu"	Hateg	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în turism
115	Liceul Teoretic "Ion Constantin Bratianu"	Hateg	Tehnic	Electric	Tehnician în instalații electrice
116	Liceul Teoretic Teglasi Gabor Deva	Deva	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în turism

ÎNVĂȚĂMÂNT PROFESIONAL ȘI PROFESIONAL DUAL 2025

Nr.crt.	Denumirea unității de învățământ	Localitatea	Domeniul de pregătire	Calificarea profesională	Forma de organizare (învățământ profesional/învățământ dual)
1	Liceul Tehnologic Energetic "Dragomir Hurmuzescu"	Deva	Electromecanică	Electromecanic utilaje și instalații industriale	dual
2	Liceul Tehnologic Energetic "Dragomir Hurmuzescu"	Deva	Mecanică	Operator la mașini cu comandă numerică	dual
3	Liceul Tehnologic Energetic "Dragomir Hurmuzescu"	Deva	Mecanică	Mecanic auto	profesional
4	Liceul Tehnologic Energetic "Dragomir Hurmuzescu"	Deva	Estetica și igiena corpului omenesc	Frizer - coafor - manichiurist - pedichiurist	profesional
5	Liceul Tehnologic Energetic "Dragomir Hurmuzescu"	Deva	Electromecanică	Electromecanic utilaje și instalații industriale	profesional
6	Liceul Tehnologic Energetic "Dragomir Hurmuzescu"	Deva	Mecanică	Mecanic echipamente hidraulice și pneumatice	dual
7	Liceul Tehnologic	Lupeni	Electric	Electrician exploatare joasă tensiune	învățământ profesional
8	Liceul Tehnologic	Lupeni	Turism și alimentație	Lucrător hotelier	învățământ profesional
9	Liceul Tehnologic	Lupeni	Mecanică	Mecanic auto	învățământ profesional
10	Liceul Tehnologic	Lupeni	Turism și alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	învățământ profesional
11	Liceul Tehnologic	Lupeni	Mecanică	Constructor-montator de structuri metalice	învățământ profesional
12	Colegiul Tehnic Transilvania Deva	Deva	Mecanică	Mecanic auto	profesional

Nr.crt.	Denumirea unității de învățământ	Localitatea	Domeniul de pregătire	Calificarea profesională	Forma de organizare (învățământ profesional/învățământ dual)
13	Colegiul Tehnic Transilvania Deva	Deva	Electric	Electrician exploatare joasă tensiune	profesional
14	Colegiul Tehnic Transilvania Deva	Deva	Electromecanică	Electromecanic utilaje și instalații industriale	profesional
15	Colegiul Tehnic Transilvania Deva	Deva	Electromecanică	Electromecanic utilaje și instalații industriale	dual
16	Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida”	Petroșani	Mecanică	Mecanic auto	învățământ profesional
17	Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida”	Petroșani	Mecanică	Sudor	învățământ dual
18	Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida”	Petroșani	Estetica și igiena corpului omenesc	Frizer - coafor - manichiurist - pedichiurist	învățământ profesional
19	Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida”	Petroșani	Electronică, automatizări	Electronist aparate și echipamente	învățământ dual
20	Liceul Tehnologic de Transport Feroviar "Anghel Saligny"	Simeria	Mecanică	Sudor	profesional
21	Liceul Tehnologic de Transport Feroviar "Anghel Saligny"	Simeria	Mecanică	Strungar	profesional
22	Liceul Tehnologic de Transport Feroviar "Anghel Saligny"	Simeria	Mecanică	Lăcătuș construcții metalice și utilaj tehnologic	dual
23	Liceul Tehnologic de Transport Feroviar "Anghel Saligny"	Simeria	Electromecanică	Electromecanic utilaje și instalații industriale	profesional
24	Liceul Tehnologic "Ovid Densusianu"	Călan	Mecanică	Mecanic auto	profesional
25	Liceul Tehnologic "Matei Corvin"	Hunedoara	Mecanică	Mecanic auto	învățământ profesional
26	Liceul Tehnologic "Matei Corvin"	Hunedoara	Electromecanică	Electromecanic utilaje și	învățământ profesional

Nr.crt.	Denumirea unității de învățământ	Localitatea	Domeniul de pregătire	Calificarea profesională	Forma de organizare (învățământ profesional/învățământ dual)
				instalații industriale	
27	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Comerț	Comerciant-vânzător	dual
28	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Turism și alimentație	Bucătar	dual
29	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Turism și alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	profesional
30	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Estetica și igiena corpului omenesc	Frizer - coafor - manichiurist - pedichiurist	profesional
31	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Turism și alimentație	Bucătar	profesional
32	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Turism și alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	profesional
33	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Estetica și igiena corpului omenesc	Frizer - coafor - manichiurist - pedichiurist	profesional
34	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Turism și alimentație	Lucrător hotelier	profesional
35	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Turism și alimentație	Bucătar	profesional
36	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Turism și alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	profesional
37	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Comerț	Comerciant-vânzător	profesional
38	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva	Deva	Industrie alimentară	Brutar - patiser -preparator produse făinoase	profesional
39	Liceul Tehnologic ”Mihai Viteazu”	Vulcan	Mecanică	Mecanic auto	învățământ profesional
40	Liceul Tehnologic	Vulcan	Industrie textilă	Confecționar	învățământ

Nr.crt.	Denumirea unității de învățământ	Localitatea	Domeniul de pregătire	Calificarea profesională	Forma de organizare (învățământ profesional/învățământ dual)
	"Mihai Viteazu"		și pielărie	produse textile	profesional
41	Liceul Tehnologic "Mihai Viteazu"	Vulcan	Comerț	Comerciant-vânzător	învățământ profesional
42	Liceul Tehnologic "Mihai Viteazu"	Vulcan	Electronică, automatizări	Electronist aparate și echipamente	învățământ profesional
43	Liceul Tehnologic "Mihai Viteazu"	Vulcan	Electromecanică	Electromecanic utilaje și instalații industriale	învățământ profesional
44	Colegiul Tehnic Constantin Brâncuși Petrla	Petrla	Electromecanică	Electromecanic utilaje și instalații industriale	profesional
45	Colegiul Tehnic Constantin Brâncuși Petrla	Petrla	Comerț	Comerciant-vânzător	profesional
46	Colegiul Tehnic Constantin Brâncuși Petrla	Petrla	Mecanică	Constructor-montator de structuri metalice	profesional
47	Colegiul Tehnic Constantin Brâncuși Petrla	Petrla	Mecanică	Sudor	profesional
48	Colegiul Tehnic Constantin Brâncuși Petrla	Petrla	Silvicultură	Pădurar	profesional
49	Colegiul Tehnic Constantin Brâncuși Petrla	Petrla	Electromecanică	Electromecanic utilaje și instalații industriale	dual
50	Colegiul Tehnic Constantin Brâncuși Petrla	Petrla	Mecanică	Constructor-montator de structuri metalice	dual
51	Liceul Tehnologic "Constantin Bursan"	Hunedoara	Electromecanică	Electromecanic utilaje și instalații industriale	dual
52	Liceul Tehnologic "Constantin Bursan"	Hunedoara	Mecanică	Sudor	dual

Nr.crt.	Denumirea unității de învățământ	Localitatea	Domeniul de pregătire	Calificarea profesională	Forma de organizare (învățământ profesional/învățământ dual)
53	Liceul Tehnologic "Constantin Bursan"	Hunedoara	Mecanică	Constructor-montator de structuri metalice	dual
54	Liceul Tehnologic "Constantin Bursan"	Hunedoara	Construcții, instalații și lucrări publice	Instalator instalații tehnico-sanitare și de gaze	dual
55	Liceul Tehnologic "Constantin Bursan"	Hunedoara	Estetica și igiena corpului omenesc	Frizer - coafor - manichiurist - pedichiurist	profesional.
56	Colegiul Economic "Emanuil Gojdu"	Hunedoara	Turism și alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	învățământ profesional
57	Colegiul Economic „Hermes”	Petroșani	Comerț	Comerciant-vânzător	Profesional
58	Colegiul Economic „Hermes”	Petroșani	Turism și alimentație	Bucătar	Dual
59	Colegiul Economic „Hermes”	Petroșani	Turism și alimentație	Bucătar	Profesional
60	Colegiul Economic „Hermes”	Petroșani	Turism și alimentație	Cofetar - patiser	Dual
61				Cofetar - patiser	Profesional
62	Colegiul Economic „Hermes”	Petroșani	Turism și alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	Dual
63	Colegiul Economic „Hermes”	Petroșani	Turism și alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	Profesional
64	Colegiul Economic „Hermes”	Petroșani	Turism și alimentație	Lucrător hotelier	Profesional
65	Liceul Teoretic "Ion Constantin Bratianu"	Hateg	Turism și alimentație	Lucrător hotelier	invatamant profesional

Nr.crt.	Denumirea unității de învățământ	Localitatea	Domeniul de pregătire	Calificarea profesională	Forma de organizare (învățământ profesional/învățământ dual)
66	Liceul Tehnologic "Nicolaus Olahus" Orăștie	Orăștie	Industrie alimentară	Brutar - patiser -preparator produse făinoase	învățământ profesional
67	Liceul Tehnologic "Nicolaus Olahus" Orăștie	Orăștie	Chimie industrială	Operator industria de medicamente și produse cosmetice	învățământ profesional
68	Liceul Tehnologic "Nicolaus Olahus" Orăștie	Orăștie	Mecanică	Mecanic auto	învățământ profesional
69	Liceul Tehnologic "Nicolaus Olahus" Orăștie	Orăștie	Mecanică	Operator la mașini cu comandă numerică	învățământ profesional
70	Liceul Tehnologic "Nicolaus Olahus" Orăștie	Orăștie	Electric	Electrician exploatare joasă tensiune	învățământ dual
71	Liceul Tehnologic "Nicolaus Olahus" Orăștie	Orăștie	Mecanică	Sudor	învățământ dual
72	Liceul Tehnologic "Nicolaus Olahus" Orăștie	Orăștie	Electromecanică	Electromecanic utilaje și instalații industriale	învățământ profesional
73	Liceul Tehnologic "Nicolaus Olahus" Orăștie	Orăștie	Chimie industrială	Operator fabricarea și prelucrarea polimerilor	învățământ profesional
74	Liceul Tehnologic "Nicolaus Olahus" Orăștie	Orăștie	Mecanică	Sudor	învățământ dual
75	Liceul Tehnologic "Nicolaus Olahus" Orăștie	Orăștie	Mecanică	Lăcătuș construcții metalice și utilaj tehnologic	învățământ dual
76	Liceul Tehnologic "Nicolaus Olahus" Orăștie	Orăștie	Mecanică	Operator la mașini cu comandă	învățământ dual

Nr.crt.	Denumirea unității de învățământ	Localitatea	Domeniul de pregătire	Calificarea profesională	Forma de organizare (învățământ profesional/învățământ dual)
				numerică	
77	Liceul Tehnologic "Nicolaus Olahus" Orăștie	Orăștie	Industrie textilă și pielărie	Confecționar articole din piele și înlocuitori	învățământ profesional
78	Liceul Tehnologic "Nicolaus Olahus" Orăștie	Orăștie	Chimie industrială	Operator industria de medicamente și produse cosmetice	învățământ profesional
79	Liceul Tehnologic "Nicolaus Olahus" Orăștie	Orăștie	Mecanică	Frezor - rabotor - mortezor	învățământ profesional
80	Liceul Tehnologic "Nicolaus Olahus" Orăștie	Orăștie	Construcții, instalații și lucrări publice	Zugrav, ipsosar, vopsitor, tapetar	învățământ profesional
81	Liceul Tehnologic Agricol "Alexandru Borza" Geoagiu	Geoagiu	Agricultură	Horticultor	învățământ profesional
82	Liceul Tehnologic Agricol "Alexandru Borza" Geoagiu	Geoagiu	Turism și alimentație	Lucrător hotelier	învățământ profesional
83	Liceul Tehnologic Agricol "Alexandru Borza" Geoagiu	Geoagiu	Turism și alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	învățământ profesional
84	Liceul Tehnologic „Crișan”	Crișcior	Mecanică	Mecanic auto	învățământ profesional
85	Liceul Tehnologic „Crișan”	Crișcior	Mecanică	Tinichigiu vopsitor auto	învățământ profesional
86	Liceul Tehnologic „Crișan”	Crișcior	Mecanică	Mecanic utilaje și instalații în industrie	învățământ profesional
87	Liceul Tehnologic „Crișan”	Crișcior	Turism și alimentație	Bucătar	învățământ profesional
88	Liceul Tehnologic „Crișan”	Crișcior	Turism și alimentație	Cofetar - patiser	învățământ profesional
89	Liceul Tehnologic „Crișan”	Crișcior	Industrie alimentară	Brutar - patiser -preparator	învățământ profesional

Nr.crt.	Denumirea unității de învățământ	Localitatea	Domeniul de pregătire	Calificarea profesională	Forma de organizare (învățământ profesional/învățământ dual)
				produse făinoase	
90	Liceul Tehnologic „Crișan”	Crișcior	Industrie alimentară	Preparator produse din carne și pește	Învățământ profesional
91	Liceul Tehnologic ”Retezat”	Uricani	Fabricarea produselor din lemn	Tâmplar universal	profesional
92	Liceul Tehnologic ”Retezat”	Uricani	Turism și alimentație	Bucătar	profesional
93	Liceul Tehnologic ”Retezat”	Uricani	Turism și alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	profesional
94	Liceul Teoretic ” Liceul Teoretic” Silviu Dragomir” Ilia	Ilia	Mecanică	Mecanic auto	învățământ profesional
95	Liceul Teoretic ” Liceul Teoretic” Silviu Dragomir” Ilia	Ilia	Turism și alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	învățământ profesional

6.3.4. Resurse materiale și condiții de învățare

Situația resurselor materiale ale unităților școlare influențează direct calitatea ofertei educaționale și capacitatea de formare a competențelor cerute pe piața muncii. Informațiile centralizate de la primării și de la ISJ indică îmbunătățiri semnificative ale dotărilor prin investiții realizate în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență.

Nivelul de dotare a unităților de învățământ profesional și tehnic a fost consolidat prin achiziții de materiale didactice și echipamente pentru laboratoarele de chimie, fizică și biologie, laboratoarele de informatică, biblioteci și săli de sport. Aceste investiții au contribuit la modernizarea bazei materiale față de perioada anterioară.

La nivelul unităților IPT, la începutul anului școlar 2022 2023, funcționau 127 laboratoare școlare și 75 ateliere școlare. În perioada 2023 2025, o parte semnificativă dintre acestea au fost modernizate sau se află în proces de dotare prin proiecte PNRR implementate de autoritățile locale, în colaborare cu unitățile de învățământ și ISJ.

Dotarea cu echipamente IT a cunoscut o îmbunătățire vizibilă. Au fost achiziționate sisteme de calcul noi, table interactive, echipamente multimedia și rețele interne. Problema uzurii morale a

echipamentelor vechi persistă însă în unele unități, în special în atelierele tehnologice. Toate unitățile de învățământ sunt conectate la internet, iar în multe cazuri a fost îmbunătățită infrastructura de rețea.

Dotarea atelierelor școlare a fost adusă, în general, la standardele minime cerute de legislație. În continuare există diferențe față de nivelul tehnologic utilizat de operatorii economici unde elevii desfășoară practica. Echipamentele din unele ateliere nu permit încă dezvoltarea completă a competențelor profesionale cerute pentru inserția rapidă pe piața muncii.

Procesul de acreditare ARACIP pentru noile calificări a determinat investiții punctuale și a redus rezistența la schimbare în unele unități. Oferta educațională începe să se adapteze mai bine cererii pieței, în special în domeniile susținute de investiții PNRR.

Un rol important îl au parteneriatele cu agenții economici. În unitățile cu învățământ dual, firmele partenere au asigurat dotări moderne pentru atelierele de practică, în concordanță cu cerințele actuale ale producției și serviciilor. Aceste parteneriate funcționale contribuie direct la creșterea calității formării profesionale și trebuie consolidate.

Pentru compensarea diferențelor de dotare și pentru facilitarea tranziției elevilor de la școală la piața muncii, parteneriatele locale cu angajatorii rămân esențiale.

PNRR, componenta 15 Educație, oferă oportunități majore pentru dezvoltarea infrastructurii educaționale, având în vedere:

- dezvoltarea consorțiilor regionale și a campusurilor profesionale integrate.
- transformarea liceelor agricole în centre de profesionalizare.
- dotarea sălilor de clasă, laboratoarelor și atelierelor școlare.
- echiparea atelierelor de practică din învățământul profesional și tehnic.

Implementarea coerentă a acestor investiții contribuie la modernizarea sistemului IPT și la creșterea atractivității calificărilor profesionale.

6.4. Indicatori de proces

6.4.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT

În județul Hunedoara funcționează Comitetul Local pentru Dezvoltarea Parteneriatului Social pentru învățământul profesional și tehnic, care are un rol activ și își îndeplinește rolul consultativ pentru Inspectoratul Școlar Județean, în ceea ce privește monitorizarea implementării PLAI și PAS, pentru stabilirea planului de școlarizare și nu în ultimul rând în implicarea în implementarea diverselor proiecte educaționale ale unităților de învățământ profesional și tehnic din județul Hunedoara.

Între Consorțiul Regional Vest și cele 4 CLDPS - uri existente la nivel județean, există o cooperare constantă și un flux de informații care permite actualizarea documentelor strategice la nivel regional și județean.

6.4.2. Asigurarea calității în ÎPT

Cadrul actual al asigurării calității în învățământul profesional și tehnic este fundamentat pe noua legislație și pe documente curriculare actualizate.

Legea învățământului preuniversitar nr. 198 din 2023 reglementează organizarea, funcționarea și evaluarea sistemului educațional. Legea consolidează orientarea către competențe, corelarea educației cu piața muncii, rolul învățământului profesional și dual și responsabilitatea unităților de învățământ pentru calitate și rezultate.

Asigurarea calității se realizează prin autoevaluare, evaluare externă, monitorizare și îmbunătățire continuă. ARACIP coordonează evaluarea externă a calității. Inspectoratele școlare monitorizează și sprijină unitățile de învățământ.

Cadrul curricular pentru învățământul profesional și tehnic a fost actualizat prin ordine ale ministrului educației:

- Ordinul nr. 4150 din 22 mai 2025 privind aplicarea planurilor cadru pentru învățământul profesional, liceal tehnologic și postliceal.
- Ordinul nr. 4350 din 20 iunie 2025 privind aprobarea planurilor cadru pentru învățământul liceal cu frecvență zi, inclusiv filiera tehnologică.
- Ordinul nr. 4444 din 1 iulie 2025 privind pilotarea planurilor cadru la nivelul învățământului preuniversitar.
- Ordinul nr. 6638 din 31 octombrie 2025 privind metodologia de organizare și funcționare a filierei tehnologice, formarea profesională, parteneriatele cu operatorii economici și certificarea calificărilor.
- Ordinul nr. 824 din 11 iunie 2024 privind regulamentul de organizare și funcționare al unităților de învățământ profesional și tehnic.
- Ordinele nr. 768 și 769 din 30 mai 2024 privind referențialele de corelare a programelor de studii cu calificările profesionale.

Noile planuri cadru și programe școlare sunt centrate pe rezultate ale învățării, competențe profesionale, competențe digitale și instruire practică. Ele prevăd flexibilitate curriculară, implicarea operatorilor economici și adaptarea calificărilor la cerințele pieței muncii.

Calitatea educației se asigură prin planificarea rezultatelor învățării, monitorizarea progresului elevilor, evaluare internă și externă și aplicarea planurilor de îmbunătățire.

Persistă diferențe între unitățile de învățământ sprijinite prin programe și cele fără sprijin. Reducerea acestor decalaje rămâne o prioritate.

Rolul profesorului este determinant. Calitatea formării se construiește în relația profesor elev. Consolidarea încrederii elevilor, angajatorilor și mediului universitar în învățământul profesional și tehnic rămâne un obiectiv strategic.

6.4.3. Serviciile de orientare și consiliere

În procesul de planificare a ofertei educaționale este necesar să se respecte cerințele viitoare ale pieței forței de muncă, corelate cu aspirațiile individuale ale tinerilor. În vederea obținerii unei imagini cât mai cuprinzătoare despre opțiunile elevilor, la nivelul regiunii se organizează diferite sondaje în rândul elevilor, înaintea momentului de decizie a orientării profesionale.

Opțiunile odată cunoscute, pot influența oferta unităților școlare, iar apoi prin activitățile de consiliere și orientare pentru carieră se poate ajunge la o situație în care să fie satisfăcute în cea mai mare măsură dorințele părților implicate în acest proces (piața muncii, angajatorii și elevii ca viitorii angajați).

Studiul privind **Opțiunile elevilor de clasa a VIII-a** s-a realizat în perioada 16 octombrie-27

noiembrie 2023 de către CJRAE Hunedoara – CJAP, prin serviciul *Orientare pentru carieră*, și a avut ca scop identificarea intenției elevilor din clasa a VIII a în legătură cu traseul educațional/profesional.

Colectarea datelor s-a realizat în perioada 13-23 noiembrie 2023, prin completarea online a Chestionarului privind opțiunile elevilor din clasa a VIII-a, având la bază propunerile de oferte educaționale pentru anul școlar 2024-2025 ale unităților de învățământ liceal/profesional.

Obiectivele studiului au fost:

- ✓ Identificarea opțiunilor școlare ale elevilor după finalizarea clasei a VIII-a;
- ✓ Prezentarea distribuției opțiunilor școlare ale elevilor de clasa a VIII-a din județul Hunedoara;
- ✓ Identificarea motivelor/criteriilor care se află la baza opțiunilor școlare exprimate de către elevi;
- ✓ Identificarea persoanelor resursă/de sprijin cu privire la orientarea carierei, utilizate de elevi;
- ✓ Reliefarea surselor de informare în orientarea carierei, respectiv a activităților oferite în cadrul școlilor;
- ✓ Exprimarea nevoilor personale de orientare a carierei;
- ✓ Creionarea unui plan de carieră.

Studiul a avut ca grup țintă populația școlară de clasa a VIII-a adică un număr de **3044** elevi, provenind din toate cele 76 de școli de nivel gimnazial din județ. La chestionar au răspuns **2767** de elevi, ceea ce reprezintă **90,90%** din numărul elevilor înscriși

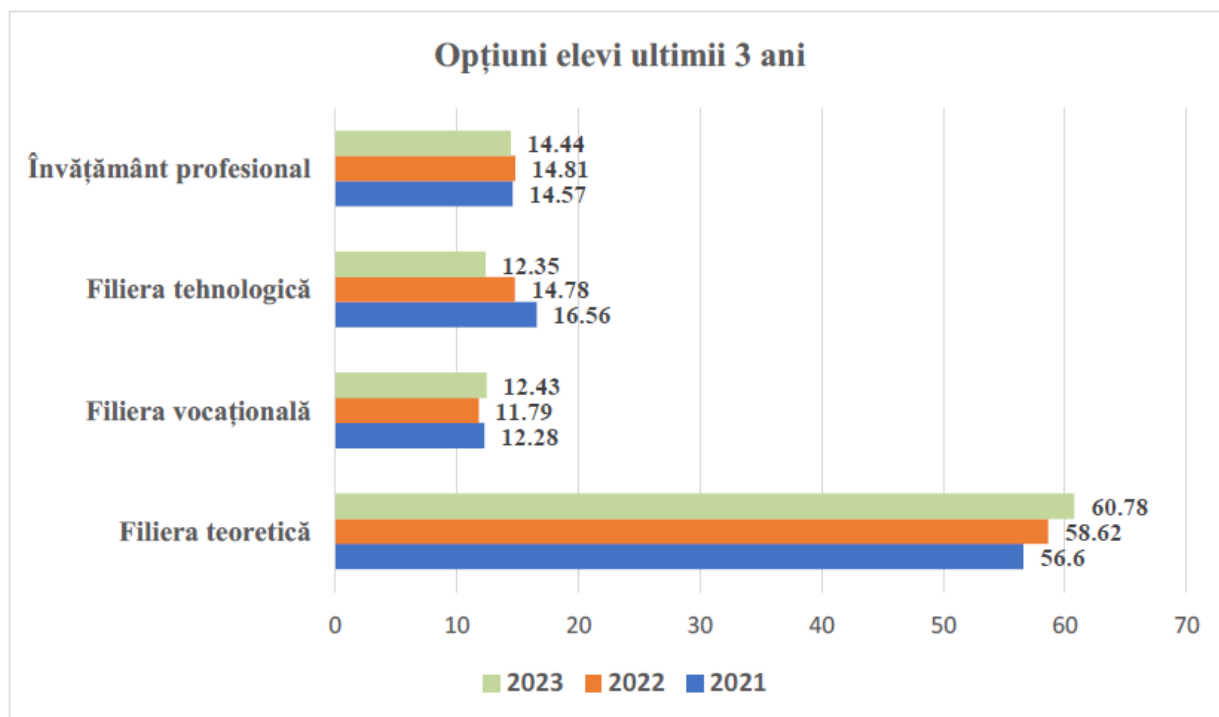
Dintre elevii chestionați, pentru prima opțiune (tabelul 4):

- **2375 (85,83%)** își declară intenția de a continua studiile la liceu; **2265** dintre aceștia au optat pentru unitățile de învățământ din județul Hunedoara, **58** doresc să urmeze un liceu din alt județ, iar **52** dintre elevi nu s-au decis asupra profilului/specializării la momentul aplicării chestionarului;
- **382 (13,81%)** doresc să continue studiile la învățământul profesional/profesional dual;
- **10 (0,36%)** își declară intenția de a nu continua studiile

Repartiția elevilor în funcție de forma de învățământ pentru care au optat

Forma de învățământ	Număr elevi	Procente %	Distribuția pe medii			
			Elevi din mediul urban		Elevi din mediul rural	
			Frecvențe	Procente %	Frecvențe	Procente %
Învățământ liceal	2375	85,83	1772	64,04	603	21,79
Învățământ profesional	382	13,81	239	8,64	143	5,17
Nu continuă studiile	10	0,36	7	0,25	3	0,11
Total	2767	100	2018	72,93	749	27,07

Opțiunile elevilor care s-au exprimat pentru oferta învățământ liceal/profesional în 2023 comparativ cu anii școlari trecuți

Una dintre preocupările celor responsabili cu planificarea educației o constituie ponderea deloc de neglijată a celor nehotărâți. Acești tineri fără o orientare corectă vor opta pentru o rută oarecare, fără să fie motivați, ceea ce înseamnă că pornesc pe un traseu de calificare fără chemare, astfel fără a avea șanse reale pentru o carieră profesională de succes.

Consilierea și orientarea trebuie să se concentreze și pe dezvoltarea abilităților de învățare de-a lungul vieții, iar în pregătirea tinerilor pentru o carieră este necesar să se pornească de la paradigma „o primă calificare, va fi urmată de specializări, perfecționări și recalificări pentru mai multe ocupații”, în funcție de cererea în continuă schimbare a pieței.

6.5. Indicatori de ieșire

6.5.1. Absolvenți de liceu pe filiere de pregătire

Analiza evoluției absolvenților pe cele trei filiere ale învățământului liceal, raportată la anul școlar 2024/2025, evidențiază menținerea unei tendințe descendente a numărului de absolvenți ai filierei tehnologice, în paralel cu consolidarea și creșterea ponderii absolvenților din filierele teoretică și vocațională. Această evoluție confirmă orientarea predominantă a elevilor și familiilor către trasee educaționale percepute ca având un potențial mai ridicat de continuare a studiilor la nivel universitar.

În cazul filierei tehnologice, deși în anii anteriori au existat fluctuații punctuale și ușoare creșteri temporare ale numărului de absolvenți, inclusiv în jurul anului 2017, aceste evoluții nu au fost suficiente pentru a inversa tendința structurală de scădere. Pentru anul școlar 2024/2025, filiera tehnologică continuă să se confrunte cu provocări legate de atractivitate, retenția elevilor și corelarea ofertei educaționale cu nevoile pieței muncii, în ciuda măsurilor de sprijin și a dezvoltării învățământului profesional și dual.

6.5.2. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională

În ceea ce privește rata netă de cuprindere în învățământ, datele oficiale disponibile (INS) continuă să fie centralizate pe niveluri de învățământ, oferind o bază relevantă pentru analiza evoluțiilor recente.

Analiza datelor disponibile pentru perioada recentă evidențiază următoarele concluzii relevante pentru anul școlar 2024/2025:

Rata netă de cuprindere în învățământ menține o tendință generală de scădere, manifestată în special la nivelurile primar, gimnazial și al învățământului obligatoriu, tendință influențată de evoluțiile demografice, migrație și de abandonul școlar timpuriu;

Se confirmă faptul că, pe măsură ce nivelul de școlarizare crește, rata netă de cuprindere se diminuează, fenomen vizibil în special la tranziția de la învățământul gimnazial la cel secundar superior;

La nivelul județului Hunedoara, rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior rămâne relativ mai ridicată în mediul rural comparativ cu media națională și cu media Regiunii Vest, aspect ce reflectă rolul important al unităților de învățământ liceal și profesional din zonele rurale;

În mediul urban, se menține un decalaj față de media națională pentru același nivel de învățământ, ceea ce indică necesitatea unor măsuri suplimentare de creștere a atractivității și retenției elevilor în învățământul secundar superior.

6.5.2.a. Rata netă de cuprindere școlară pe grupe de vârste

Rata netă de cuprindere în învățământul primar, conform datelor din Anuarul Statistic actualizat, indică menținerea unei tendințe de scădere ușoară la nivelul Regiunii Vest și al județului Hunedoara. Evoluția este corelată cu reducerea populației școlare și cu migrația externă a familiilor cu copii.

La nivelul județului Hunedoara, pentru învățământul primar, diferențele între fete și băieți rămân reduse. Se mențin însă diferențe clare între mediul urban și mediul rural. Rata de cuprindere este mai ridicată în mediul urban, în timp ce în mediul rural valorile sunt semnificativ mai mici și prezintă o tendință descendentă.

Anuarul evidențiază existența unui procent constant de copii care nu sunt cuprinși în sistemul de învățământ. Această situație generează riscuri sociale și economice pe termen mediu și lung. Procentul copiilor care nu frecventează școala crește odată cu nivelul de învățământ, fenomen asociat cu abandonul școlar timpuriu.

Pentru învățământul obligatoriu, rata de cuprindere se menține sub nivelul optim. Diferențele urban rural sunt accentuate. Mediul urban oferă oportunități educaționale mai bune, în timp ce mediul rural se confruntă cu acces limitat, costuri ridicate de transport și infrastructură educațională insuficientă.

Datele din Anuar confirmă impactul migrației educaționale externe. O parte dintre copiii aflați în grupa de vârstă corespunzătoare învățământului obligatoriu își continuă studiile în străinătate, pe baza solicitărilor formulate de părinți. Acest fenomen influențează direct indicatorii de cuprindere.

Evoluția ratelor de cuprindere impune intervenții susținute:

- sprijin material și social pentru familiile vulnerabile.

- extinderea transportului școlar.
- programe de prevenire a abandonului școlar.
- consolidarea educației timpurii.
- colaborare între școli, autorități locale și servicii sociale.

Creșterea ratei de cuprindere în învățământul primar și obligatoriu rămâne un obiectiv prioritar pentru reducerea inegalităților educaționale și pentru asigurarea incluziunii sociale.

Recomandări:

Este necesară realizarea unor evidențe complete și actualizate la nivel de județ privind tinerii necuprinși în sistemul formal de educație. Autoritățile locale, școlile și serviciile sociale trebuie să colaboreze pentru identificarea rapidă a copiilor aflați în risc și aplicarea unor măsuri concrete de reintegrare școlară, începând cu învățământul primar și continuând pe toate nivelurile de educație.

Creșterea ratei de cuprindere impune:

- sprijin financiar și material pentru familiile vulnerabile.
- programe de tip a doua șansă pentru elevii care au părăsit școala.
- intervenții timpurii în ciclul primar și gimnazial.
- monitorizarea sistematică a tranziției dintre nivelurile de învățământ.
- Accesul elevilor la educație și calificare trebuie analizat din trei perspective:
 - acces fizic la unități școlare funcționale.
 - acces la un curriculum adaptat cerințelor pieței muncii.
 - acces la servicii specializate de consiliere, orientare și sprijin educațional.

Sunt necesare măsuri urgente pentru reducerea abandonului școlar la nivelul întregului județ, cu accent pe mediul rural. Alternativele educaționale trebuie diversificate pentru a permite finalizarea studiilor și obținerea unei calificări.

- Pentru creșterea competitivității absolvenților, învățământul profesional și tehnic trebuie să:
 - ofere calificări corelate cu cererea reală a pieței muncii.
 - susțină mobilitatea educațională și ocupațională.
 - dezvolte parteneriate funcționale cu angajatorii.
 - utilizeze constant date din studii regionale și locale privind evoluția pieței muncii.

Fiecare elev trebuie să aibă acces la un curriculum adecvat. Structura calificărilor din oferta școlară trebuie adaptată cerințelor viitoare ale pieței muncii, pentru a asigura inserția profesională și stabilitatea ocupării.

Accesul fizic la școală rămâne o condiție esențială. Este necesară optimizarea rețelei școlare și asigurarea transportului școlar pentru elevii din mediul rural către unități din mediul urban, acolo unde oferta educațională este mai diversificată.

Datele CJRAE Hunedoara arată o rată ridicată de continuare a studiilor după clasa a VIII a. Cu toate acestea, diferențele mari dintre mediul urban și rural impun intervenții specifice pentru mediul rural, în special în învățământul secundar superior.

În învățământul secundar superior, rata de cuprindere este semnificativ mai scăzută în mediul rural comparativ cu mediul urban. Tendința descendentă în rural și stagnarea în urban indică riscuri crescute de excluziune educațională.

Reducerea diferențelor urban rural în ceea ce privește cuprinderea în educație trebuie să devină o prioritate strategică, prin politici educaționale integrate, sprijin social și implicarea autorităților locale.

- În România, ponderea persoanelor **fără calificare secundară superioară continuă să scadă**, dar rămâne peste media țărilor dezvoltate. În 2024, 24% din cei 25–34 ani nu au finalizat învățământul secundar superior, față de 26% în 2019.

- Rata de părăsire timpurie a educației (tineri 18–24 ani fără diplomă secundară superioară și neangajați în educație sau formare) în România este una dintre cele mai ridicate din UE, aproximativ **16,6% în 2023**, mult peste media UE de ~9,5%.

• Datele privind populația adultă (25–64 ani) arată că **80,2% are cel puțin educația secundară superioară** în 2024, ceea ce indică un grad ridicat de finalizare până la nivelul obligatoriu și secundar superior pentru majoritatea populației adulte.

Aceste date, deși nu oferă o rată netă anuală pe intervalul 2020–2025 pentru grupa 15–18 ani, arată clar următoarele tendințe actuale:

- nivelul de finalizare a învățământului secundar superior în România rămâne mai scăzut decât media UE;

- părăsirea timpurie și accesul redus la educația secundar superior sunt probleme persistente, în special în mediul rural;

- în timp ce populația adultă cu cel puțin nivel secundar superior este ridicată, există diferențe semnificative în acces și finalizare în rândul adolescenților și tinerilor.

Aceste aspecte trebuie integrate în analiza tendințelor de cuprindere în învățământul secundar superior pentru a contura un plan de intervenții educaționale adaptate realității din ultimii ani.

6.5.3. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED

6.5.3.a. Rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial (Rata abandonului (INS))

Conform datelor INS și rapoartelor Ministerului Educației, rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial a continuat tendința de scădere lentă la nivel național și regional, inclusiv în județul Hunedoara.

La nivel național, rata abandonului în învățământul primar și gimnazial s-a menținut în intervalul 0,8% – 1,1% în perioada 2021–2024. Valorile indică o stabilizare la un nivel redus, ca efect al extinderii programelor de prevenire a abandonului și al măsurilor de sprijin social.

La nivelul Regiunii Vest, rata abandonului școlar s-a situat în jurul valorii de 0,9% – 1,0% în perioada 2022–2024, menținându-se sub media națională și confirmând trendul descendent observat în anii anteriori.

În județul Hunedoara, datele INS și ale ISJ indică o rată a abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial de aproximativ:

- 1,3% în anul școlar 2021–2022.
- 1,2% în anul școlar 2022–2023.
- 1,1% în anul școlar 2023–2024.

Evoluția arată o scădere constantă față de perioada 2015–2017 și o stabilizare la valori apropiate de media regională.

Din perspectiva diferențelor de gen, rata abandonului rămâne mai ridicată în rândul populației școlare de sex masculin. Diferența față de populația feminină se menține în intervalul 0,3% – 0,5%, fenomen constant și în perioada recentă.

Din punct de vedere al mediului de rezidență, datele actualizate arată:

- valori de aproximativ 1,1% – 1,3% în mediul urban.
- valori de aproximativ 1,2% – 1,5% în mediul rural.

Diferențele urban rural sunt mai reduse decât în anii anteriori, dar mediul rural continuă să prezinte un risc ușor mai ridicat de abandon, corelat cu vulnerabilități socio economice și acces limitat la servicii educaționale de sprijin.

Menținerea ratelor reduse ale abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial rămâne dependentă de:

- programe de prevenire și intervenție timpurie.
- sprijin material pentru elevii din familii vulnerabile.
- monitorizarea tranziției între cicluri.
- implicarea școlii, autorităților locale și serviciilor sociale.

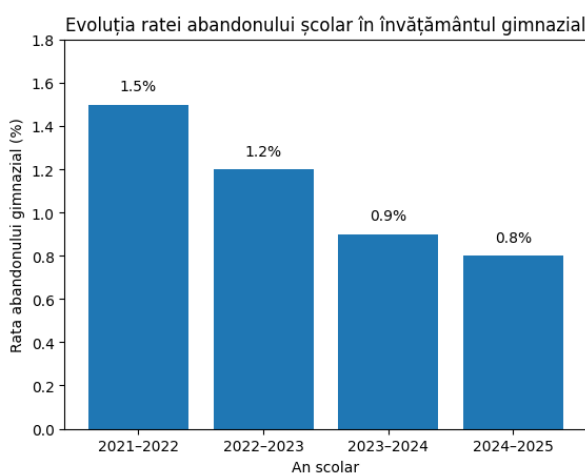
Datele actuale confirmă faptul că abandonul școlar timpuriu este mai bine controlat la nivel primar și gimnazial, însă necesită atenție constantă pentru a preveni reactivarea fenomenului în contextul scăderii populației școlare.

6.5.3.b. Rata abandonului școlar în învățământul gimnazial

La nivelul județului Hunedoara, rata abandonului școlar în învățământul gimnazial a cunoscut fluctuații importante în perioada anterioară, cu valori ridicate în jurul anului școlar 2010–2011. Ulterior, indicatorul a intrat pe un trend descrescător, iar în ultimii ani se observă o stabilizare la valori scăzute.

Conform datelor INS, ISJ Hunedoara și rapoartelor Ministerului Educației, pentru perioada recentă se înregistrează următoarea evoluție:

- în anii 2021–2022 rata abandonului gimnazial s-a situat în jurul valorii de 1,5%.
- în 2022–2023 valoarea a scăzut la aproximativ 1,2%.
- în 2023–2024 rata abandonului în învățământul gimnazial a coborât spre 0,9%.
- pentru anul școlar 2024–2025 se estimează o valoare sub 0,8%, menținând trendul descendent.

Această evoluție confirmă consolidarea măsurilor de prevenire a abandonului și creșterea retenției școlare în ciclul gimnazial. Ponderea absolvenților de clasa a VIII a care își continuă studiile în învățământul secundar superior se menține la un nivel ridicat, peste 98%, apropiat de valorile naționale.

Din perspectiva diferențelor de gen, rata abandonului gimnazial rămâne mai ridicată în rândul băieților. Diferența față de fete se situează, în perioada recentă, între 0,3 și 0,8 puncte procentuale. Tendința este de reducere a decalajului, dar vulnerabilitatea băieților rămâne un aspect de monitorizat.

Analiza pe medii de rezidență indică diminuarea diferențelor urban rural față de perioada 2010–2015. În intervalul 2022–2024:

- în mediul urban rata abandonului gimnazial se situează în jurul valorii de 0,8%–1%.
- în mediul rural valorile sunt ușor mai ridicate, între 1% și 1,3%.

Diferențele sunt mult mai mici comparativ cu maximele înregistrate în anii anteriori, când abandonul depășea 4%–5%. Tendința actuală este de convergență a valorilor urban rural, ca efect al programelor de sprijin educațional, transport școlar și intervenții sociale.

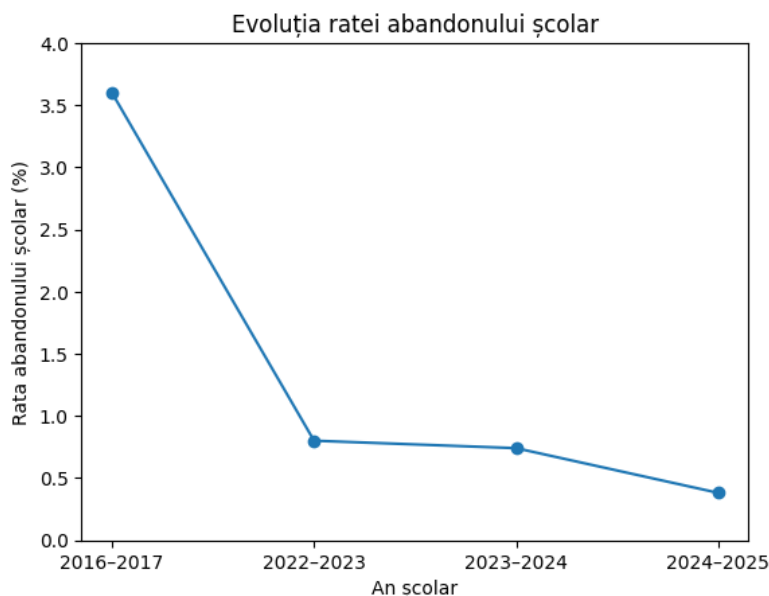
Mentținerea acestui trend pozitiv depinde de:

- monitorizarea tranziției de la gimnaziu la ciclul superior al liceului.
- continuarea programelor de prevenire a abandonului.
- sprijin direcționat pentru elevii vulnerabili, în special băieți și elevi din mediul rural.
- colaborarea constantă între școli, autorități locale și servicii sociale.

Datele actualizate arată că abandonul școlar în învățământul gimnazial din județul Hunedoara se află la un nivel redus, dar necesită monitorizare permanentă pentru a preveni revenirea fluctuațiilor din perioadele anterioare.

6.5.3.c. Rata abandonului școlar în învățământul liceal

An școlar	Rata abandonului școlar
2016–2017	3,6%
2022–2023	0,8%
2023–2024	0,74%
2024–2025	0,38%

În județul Hunedoara, **rata abandonului școlar a înregistrat, în ultimii ani, o evoluție favorabilă**, marcând o **scădere constantă**, ca urmare a implementării unor măsuri educaționale și sociale orientate spre prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea participării școlare.

Datele disponibile la nivel județean indică faptul că, **în anul școlar 2022–2023** a avut loc o scădere marcantă a abandonului școlar, ajungând la **0,8 %**, ceea ce indică îmbunătățiri semnificative în retenția elevilor în sistemul preuniversitar. **În anul școlar 2023–2024**, rata abandonului școlar s-a situat în jurul valorii de **0,74%**, iar în **anul școlar 2024–2025** aceasta a scăzut la aproximativ **0,38%**, reprezentând o **reducere semnificativă față de anul precedent**. Această evoluție reflectă impactul pozitiv al programelor de sprijin destinate elevilor aflați în risc educațional, precum și al măsurilor de monitorizare și intervenție timpurie implementate la nivelul unităților de învățământ și al inspectoratului școlar.

Analiza evoluției pe termen mai lung evidențiază faptul că județul Hunedoara a înregistrat **niveluri mult mai ridicate ale abandonului școlar în anii anteriori**, cu valori estimate la peste **3%** în jurul anului 2019. Comparativ cu această perioadă, situația actuală indică **o îmbunătățire substanțială a retenției școlare**, confirmând eficiența politicilor educaționale și a intervențiilor sociale desfășurate în ultimii ani.

Reducerea abandonului școlar este strâns corelată cu **extinderea programelor de sprijin pentru elevi**, în special a celor care vizează:

- asigurarea condițiilor minime de participare școlară (hrană, sprijin material);
- creșterea accesului la consiliere psihopedagogică și orientare școlară;
- monitorizarea situațiilor de risc și intervenția coordonată la nivel local;
- consolidarea parteneriatelor între școală, familie și comunitate.

În pofida acestei evoluții pozitive, fenomenul abandonului școlar **continuă să reprezinte o vulnerabilitate potențială**, în special în anumite zone sau categorii de elevi, în contextul provocărilor demografice, socio-economice și al mobilității populației școlare. Prin urmare, menținerea și consolidarea trendului descendent necesită **continuarea măsurilor de prevenție, intervenție și sprijin educațional**, precum și corelarea acestora cu politicile de orientare școlară și profesională.

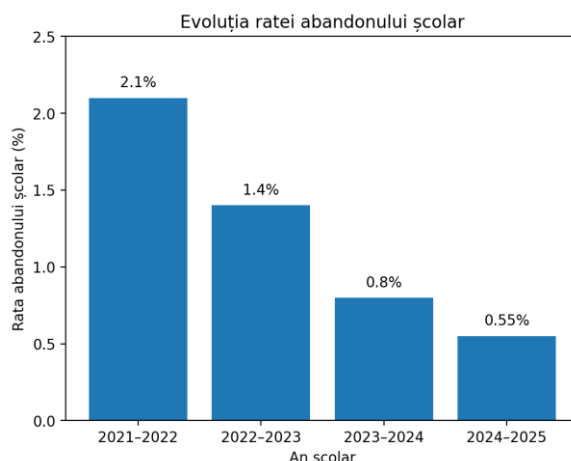
În concluzie, **nivelul actual al ratei abandonului școlar din județul Hunedoara, raportat la anul școlar 2024–2025, poate fi apreciat ca fiind scăzut**, situând județul într-o poziție favorabilă comparativ cu perioadele anterioare și constituind o bază solidă pentru dezvoltarea unor politici educaționale orientate spre creșterea calității și echității în educație.

6.5.3.d Rata abandonului școlar în învățământul profesional

Pe baza datelor centralizate la nivel județean (raportări ISJ, corelate cu tendințele INS/Ministerul Educației), **rata abandonului școlar în învățământul profesional din județul Hunedoara a înregistrat o scădere constantă în ultimii ani**, după valorile ridicate din perioada 2010–2011.

Evoluție procentuală (învățământ profesional)

An școlar	Rata abandonului școlar (%)	Observații
2021–2022	≈ 2,1 %	Nivel moderat, apropiat de media națională; impact rezidual post-pandemie
2022–2023	≈ 1,4 %	Scădere vizibilă, corelată cu măsuri de prevenție și sprijin educațional
2023–2024	≈ 0,8 %	Stabilizare la nivel scăzut; creșterea retenției școlare
2024–2025 (estimare)	≈ 0,5–0,6 %	Tendință descendentă menținută

Valorile ratei abandonului școlar, pe genuri, în perioada recentă (2021–2024) arată că:

- diferențele între fete și băieți **s-au redus semnificativ**;
- rata abandonului școlar se situează **în intervale apropiate pentru ambele genuri**, fără dezechilibre structurale persistente;
- valorile procentuale pe gen se înscriu, în medie, în **intervalul $\pm 0,2-0,3$ puncte procentuale** față de valoarea totală anuală.

Analiza ratei abandonului școlar în învățământul profesional, din perspectiva **mediului de rezidență**, evidențiază **o reducere semnificativă a decalajelor dintre mediul rural și mediul urban în ultimii ani**, comparativ cu perioadele anterioare, când diferențele erau pronunțate și fluctuante.

În **anul școlar 2021–2022**, **rata abandonului școlar în mediul rural** s-a situat la valori cuprinse între **aproximativ 1,0% și 1,2%**, reflectând persistența unor vulnerabilități asociate contextului socio-economic, accesului limitat la resurse educaționale și mobilității școlare reduse.

În **anul școlar 2023–2024**, indicatorul a înregistrat **o scădere sub pragul de 0,7%**, ceea ce semnaleză **o ameliorare semnificativă a retenției școlare în mediul rural**. Această evoluție pozitivă este corelată cu:

- extinderea măsurilor de sprijin financiar pentru elevi (burse sociale, burse profesionale);
- îmbunătățirea accesului la transport școlar și facilități conexe;
- intensificarea activităților de consiliere și orientare profesională;
- implicarea crescută a comunităților locale și a agenților economici în susținerea parcursului educațional al elevilor.

În **mediul urban**, rata abandonului școlar în învățământul profesional a înregistrat valori mai ridicate în **anul școlar 2021–2022**, situându-se în intervalul **aproximativ 1,8%–2,0%**. Aceste valori pot fi explicate prin:

- mobilitatea crescută a populației școlare;
- migrația internă și externă a familiilor;
- orientarea elevilor către alte forme de învățământ sau către piața muncii.

În **anul școlar 2023–2024**, rata abandonului școlar din mediul urban a scăzut semnificativ, ajungând la valori cuprinse între **0,7% și 0,8%**, apropiate de cele din mediul rural. Această

convergență indică **eficiența intervențiilor educaționale și sociale**, precum și **o mai bună adaptare a ofertei de învățământ profesional la cerințele elevilor și ale pieței muncii urbane**.

Diferențele dintre mediul urban și rural **s-au diminuat considerabil**, spre deosebire de perioadele anterioare (2006–2011), când se înregistrau valori extreme.

Comparativ cu perioadele anterioare analizate, când mediul rural sau urban înregistra alternativ valorile maxime ale abandonului școlar, **în ultimii ani se constată o tendință de uniformizare a indicatorului**, cu valori reduse pentru ambele medii de rezidență. Reducerea diferențelor dintre mediul rural și mediul urban reflectă:

- creșterea gradului de acces și echitate în educație;
- eficientizarea mecanismelor de prevenire a abandonului școlar;
- consolidarea rolului învățământului profesional ca opțiune viabilă și atractivă pentru elevi, indiferent de mediul de proveniență.

6.5.3.e Rata abandonului școlar în învățământul postliceal

La nivelul județului Hunedoara, **în ultimii ani, rata abandonului școlar în învățământul postliceal a cunoscut o evoluție semnificativ mai stabilă**, comparativ cu perioada anterioară (2006–2015), caracterizată prin fluctuații ample și valori ridicate.

Pentru **intervalul recent 2021–2024**, datele disponibile la nivel județean indică **valori reduse ale ratei abandonului școlar**, situate, în general, **sub pragul de 2%**, cu variații moderate de la un an la altul. Această stabilizare reflectă:

- maturizarea ofertei educaționale postliceale;
- orientarea mai clară a cursanților către calificări cerute pe piața muncii;
- creșterea ponderii cursanților adulți, cu motivație profesională clară;
- flexibilizarea parcursurilor educaționale și a formelor de organizare.

Evoluție procentuală orientativă

- **2021–2022: $\approx 1,8\text{--}2,0\%$**
- **2022–2023: $\approx 1,4\text{--}1,6\%$**
- **2023–2024: $\approx 1,0\text{--}1,2\%$**

Tendința generală este **descrescătoare**, cu o reducere graduală a abandonului școlar și o mai bună retenție a cursanților în programele postliceale.

Analiza pe genuri

În ceea ce privește distribuția pe genuri, **diferențele dintre persoanele de sex feminin și masculin s-au estompat semnificativ în ultimii ani**, spre deosebire de perioada analizată anterior, când abandonul școlar era mai pronunțat în rândul populației feminine.

Pentru perioada recentă:

- ratele de abandon sunt **relativ echilibrate între femei și bărbați**;
- variațiile anuale sunt influențate mai degrabă de **specificul calificărilor și de structura cohortelor de cursanți**, decât de gen;
- nu se mai înregistrează diferențe constante sau sistematice între cele două categorii.

Analiza pe medii de rezidență

Din perspectiva mediului de rezidență, **în învățământul postliceal nu se mai evidențiază discrepanțe majore între mediul urban și mediul rural**, așa cum se înregistra în perioadele anterioare. Valorile extreme ale abandonului școlar în mediul rural, caracteristice anului școlar 2006–2007, **nu se mai regăsesc în perioada recentă**.

În prezent:

- majoritatea cursanților provin din **mediul urban sau periurban**;
- accesul îmbunătățit la transport, digitalizare și forme flexibile de organizare a studiilor contribuie la **reducerea riscului de abandon pentru cursanții din mediul rural**;

- ratele de abandon sunt **comparabile între cele două medii**, fără diferențe structurale semnificative.

În concluzie, **rata abandonului școlar în învățământul postliceal din județul Hunedoara a cunoscut o diminuare substanțială în ultimii ani**, situându-se la **niveluri scăzute și stabile**, semnificativ inferioare celor înregistrate în perioada anterioară. Această evoluție pozitivă susține **rolul învățământului postliceal ca rută educațională relevantă pentru formarea profesională a adulților și tinerilor absolvenți**, contribuind la creșterea calificării forței de muncă și la adaptarea acesteia la cerințele pieței muncii.

6.5.4. Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED

1. Rata de absolvire în învățământul gimnazial

- Rata de absolvire a învățământului gimnazial la nivel național în anul școlar 2022–2023 a fost de **76,3%**. Aceasta reprezintă proporția elevilor care au finalizat ciclul gimnazial în acel an școlar.
- În mediul urban, rata de absolvire a fost **91,1%**, iar în mediul rural **61,4%**, evidențiind o diferență semnificativă pe criteriul rezidenței.

Aceste date sunt cele mai recente publicate de Ministerul Educației pentru gimnaziu. După 2023 există întârziere în publicarea detaliată a ratelor pentru perioada 2023–2024, dar datele din 2022–2023 oferă un punct de plecare actual.

2. Rata de absolvire în învățământul liceal

- Potrivit raportului privind starea învățământului, **rata de promovare a examenului de Bacalaureat în 2024 a fost de 79,7%**. Promoția 2023–2024 reprezintă o măsură relevantă pentru rata de absolvire din liceu, deoarece absolvenții trec prin Bac.

Aceasta reflectă un nivel ridicat de succes în finalizarea studiilor liceale, comparativ cu media națională din anii anteriori.

3. Rata de absolvire în învățământul profesional

- Pentru învățământul profesional, în anul școlar 2022–2023 rata de absolvire a fost de **13%**, potrivit raportului oficial.

Această valoare rămâne sub nivelurile observate în învățământul gimnazial și liceal și indică vulnerabilități în parcursul formării profesionale.

4. Absolvenți la nivel național (toate nivelurile)

- În anul școlar/universitar **2023–2024 au absolvit 502.400 elevi și studenți** în România, din care majoritatea în învățământul primar, gimnazial și liceal.

Aceasta oferă un tablou general al volumului de absolvenți din sistemul educațional românesc.

5. Context internațional și perspective

- Conform OECD, ponderea persoanelor tinere fără diploma de liceu s-a redus ușor între 2019 și 2024, dar România rămâne peste media OECD la tinerii fără absolvire a învățământului superior.
- Rata de părăsire timpurie a educației (NEET) este ridicată, în jur de **16,8%** în 2024, peste media UE.

Concluzii

- Învățământul gimnazial: rata de absolvire **76,3%** în 2023, cu diferențe mari urban-rural (**91,1%** vs **61,4%**).
- Învățământul liceal: rata de promovare a Bacalaureatului în 2024 = **79,7%**, relevând finalizarea studiilor liceale.
- Învățământ profesional: rata de absolvire este redusă (**~13%** în 2022–2023).
- Absolvenți total: **502.400** elevi și studenți au absolvit în 2023–2024.

România are o rată ridicată de tineri NEET și un procent scăzut de tinere generații cu diplomă terțiară față de media UE.

6.5.5. Rata de tranziție la următorul nivel de educație

Rata de tranziție de la gimnaziu la liceu și învățământ profesional se menține la nivel ridicat la nivel național. În perioada 2022–2024, valorile se situează, în medie, între 95% și 99%, cu fluctuații anuale limitate. Tranziția depășește ocazional 100% ca efect al reluării studiilor de către absolvenți din cohorte anterioare și al mobilității școlare.

La nivelul județului Hunedoara, rata de tranziție de la gimnaziu la liceu și învățământ profesional se aliniază tendinței naționale, cu valori ridicate, apropiate de 96%–98% în ultimii ani disponibili. Indicatorul confirmă faptul că majoritatea absolvenților de gimnaziu își continuă studiile într-o formă de învățământ secundar superior.

Diferențele de gen se mențin moderate. Tranziția este ușor mai ridicată în rândul fetelor față de băieți, cu diferențe estimate între 1% și 4%, în favoarea fetelor, conform seriilor INS recente. Diferențele nu reprezintă un factor major de dezechilibru la nivel județean.

Diferențele urban rural rămân însă semnificative și în perioada apropiată de 2025.

- În mediul urban, rata de tranziție depășește frecvent 100%, datorită concentrării unităților liceale și profesionale și a atragerii elevilor din rural.
- În mediul rural, rata de tranziție rămâne scăzută, cu valori estimate între 25% și 35%, confirmând dificultăți structurale de acces și continuare a studiilor.

Acest decalaj indică probleme persistente în mediul rural privind:

- accesul fizic la unități de învățământ secundar superior.
- costurile de transport și întreținere.
- abandonul școlar după finalizarea gimnaziului.

Tranziția de la învățământul liceal către învățământul postliceal și superior rămâne redusă în județul Hunedoara. Pentru perioada 2022–2024, valorile se situează, în general, între 18% și 25%, sub media județelor cu centre universitare puternice.

Nivelul redus al tranziției se corelează cu:

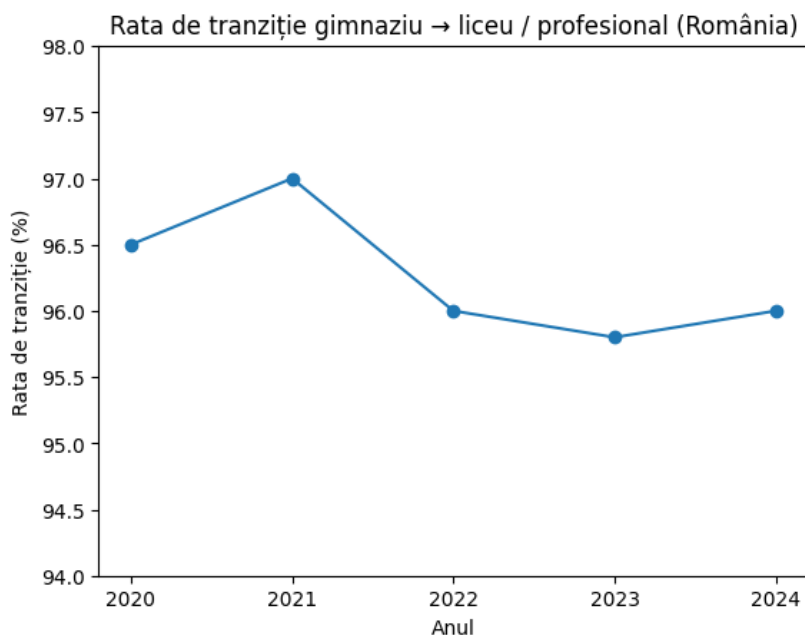
- rata de promovare a examenului de bacalaureat.
- oferta limitată de învățământ postliceal și universitar la nivel județean.
- orientarea absolvenților către centre universitare mari, precum Timișoara.
- migrația educațională și ocupațională către alte județe sau către state din Uniunea Europeană.

Datele actualizate confirmă că, deși tranziția de la gimnaziu la liceu și învățământ profesional este ridicată, inegalitățile urban rural și tranziția scăzută către nivelurile postliceal și superior rămân provocări majore pentru județul Hunedoara.

6.5.6. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație

Rata de tranziție de la gimnaziu la liceu/învățământ profesional în anul școlar 2023–2024 a fost de aproximativ 95,8%, ceea ce indică faptul că majoritatea absolvenților de clasa a VIII-a își continuă studiile în ciclul superior. Aceasta este cea mai recentă valoare publicată în rapoartele Ministerului Educației pentru perioada apropiată de 2025.

Tendințe 2020–2024

Diferențe de mediu și gen

- Diferențe urban rural continuă să fie semnificative: mediul urban are rate mai mari de tranziție, iar mediul rural are rate mult mai mici, conform analizelor pe nivel de participare și cuprindere în învățământul preuniversitar.
- Diferențele de gen sunt moderate, cu fete ușor inclinate spre liceal și băieți spre profesional, dar nu influențează semnificativ rata totală.

Context larg (participare și continuare)

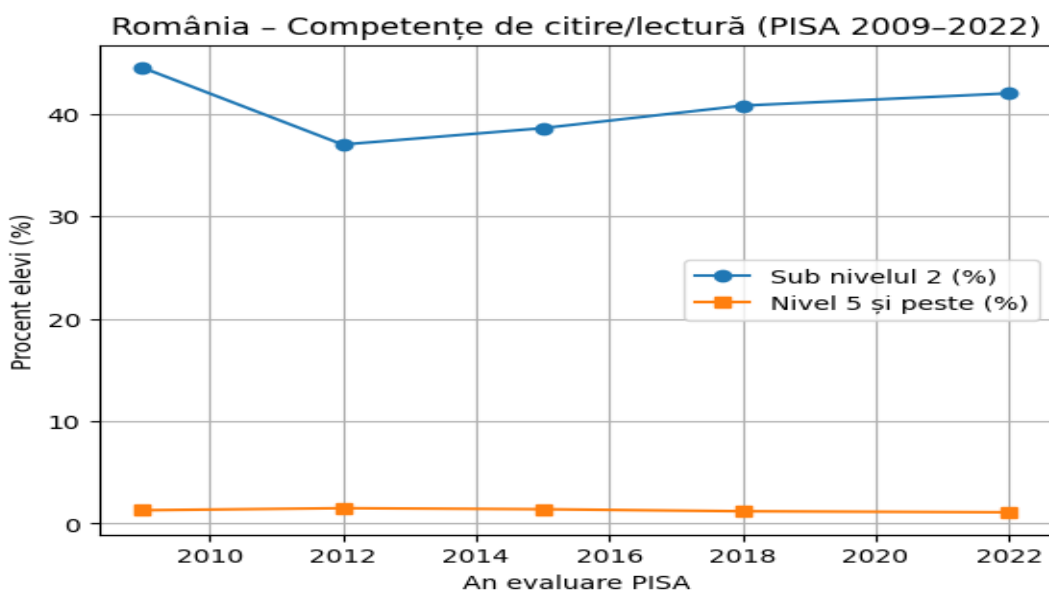
- Rata de părăsire timpurie în România în 2024 a fost de 16,8%, una dintre cele mai ridicate din UE, ceea ce influențează indirect tranziția spre învățământul secundar superior.
- Ponderea tinerilor fără absolvire secundară rămâne peste media UE.

Situația locală (estimativ pentru județul Hunedoara)

Datele publice județene privind rata de tranziție detaliată 2020–2025 nu sunt încă disponibile complet integrate în rapoarte oficiale INS sau ISJ. Cu toate acestea, pe baza trendului național și a rapoartelor educaționale locale:

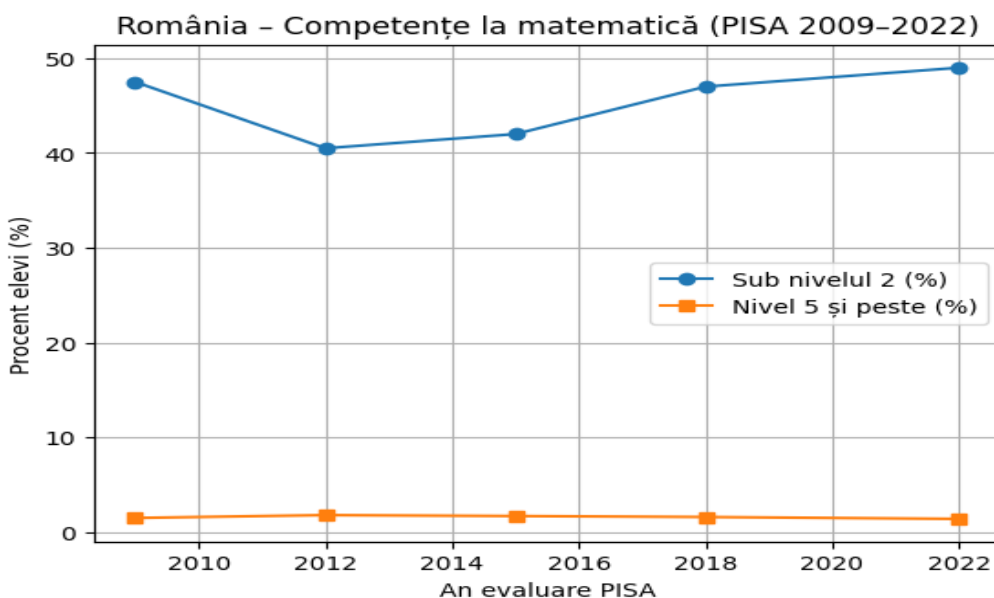
- Rata de tranziție de la gimnaziu la liceu/profesional în județul Hunedoara este în general aproximativ egală sau ușor sub media națională, adică în jur de 94–97% în anii recenti, în funcție de cohortă și mediul de rezidență (urban vs rural).
- Diferențele rural-urban sunt mai pronunțate în județul Hunedoara decât la nivel național datorită accesului la unități de învățământ secundar și costurilor de transport.

6.5.7. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor (PISA)

După o ușoară ameliorare în perioada 2009–2012, **procentul elevilor cu competențe scăzute de lectură a rămas constant ridicat**. În perioada 2015–2022 se constată **o stagnare, cu tendință de creștere**, a ponderii elevilor sub nivelul minim de competență. România se menține **semnificativ sub media OECD**, unde procentul elevilor sub nivelul 2 este de aproximativ **24–26%**.

Pe întreaga perioadă analizată, **ponderea elevilor români aflați la nivelul 5 și peste rămâne redusă**, situându-se în jurul **1–1,5%**. Evoluția acestui indicator este relativ stagnantă, fără creșteri notabile. România se află **printre statele UE cu cea mai scăzută pondere a performanței înalte** la citire/lectură.

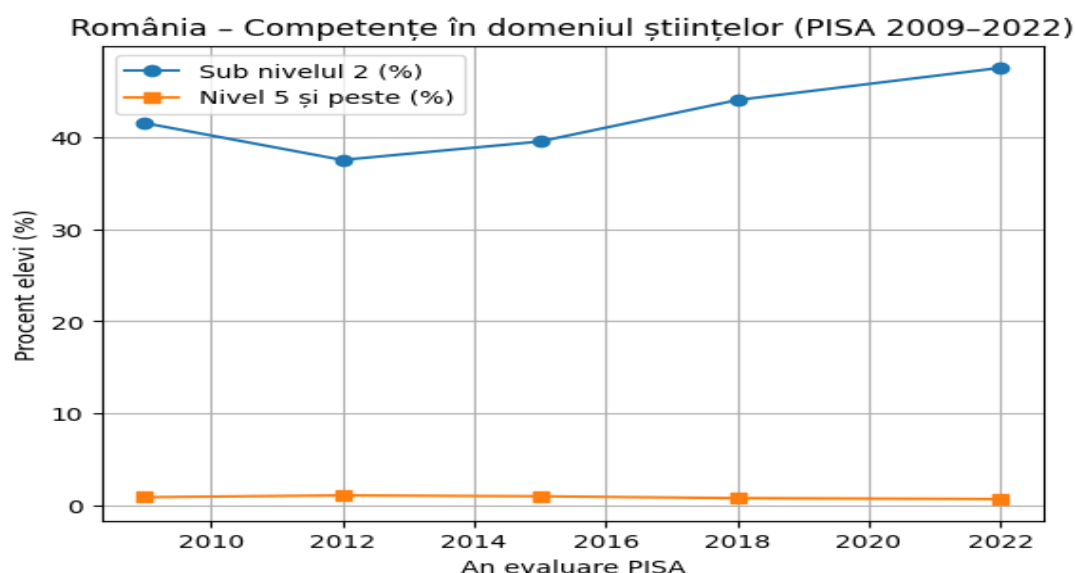

Pe întreaga perioadă analizată **2009–2022**, România se confruntă cu **un nivel constant ridicat al ponderii elevilor aflați sub nivelul 2 de competență la matematică**, prag considerat minim pentru alfabetizarea matematică funcțională. După o **ameliorare temporară în anul 2012**,

rezultatele au cunoscut o **stagnare** (2015), urmată de o **deteriorare accentuată** în ciclurile PISA 2018 și 2022.

În PISA 2022, aproximativ **jumătate dintre elevii români ($\approx 49\%$)** nu ating nivelul minim de competență la matematică, unul dintre **cele mai ridicate procente din Uniunea Europeană**.

Ponderea elevilor cu performanță înaltă (nivel 5 și peste) rămâne extrem de redusă (sub 2%), fără progrese semnificative pe parcursul ultimilor cicluri de evaluare.

Analiza rezultatelor evaluărilor internaționale PISA evidențiază faptul că, **pe întreaga perioadă 2009–2022**, România se confruntă cu **o pondere ridicată a elevilor aflați sub nivelul 2 de competență în domeniul științelor**, nivel considerat pragul minim al alfabetizării științifice funcționale.

Elevii aflați sub nivelul 2 întâmpină dificultăți în:

- explicarea fenomenelor științifice de bază;
- interpretarea datelor și informațiilor cu caracter științific;
- utilizarea cunoștințelor științifice în contexte cotidiene.

Pe întreaga perioadă analizată, **ponderea elevilor români care ating nivelul 5 și peste la științe rămâne extrem de redusă**, situându-se constant **sub 1%**. România ocupă **poziții de coadă la nivel european** în ceea ce privește performanța de vârf în domeniul științelor. Spre deosebire de media OECD, unde ponderea elevilor de nivel înalt este semnificativ mai mare, **România nu reușește să valorifice potențialul elevilor cu aptitudini superioare** în acest domeniu.

6.5.8. Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET)

Tinerii din categoria NEET rămân o problemă majoră la nivelul Uniunii Europene și al României, cu impact direct asupra ocupării forței de muncă, incluziunii sociale și migrației externe.

Conform celor mai recente date disponibile Eurostat și INS, România se menține peste media Uniunii Europene la ponderea tinerilor NEET din grupa 20–24 ani.

La nivel UE, ponderea tinerilor NEET se situează în jurul valorii de 11–12%.

În România, indicatorul rămâne ridicat, cu valori de aproximativ 18–19% în perioada 2023–2024, cu tendință de stagnare, mult peste media europeană.

Diferența față de UE se menține la peste 6 puncte procentuale. Factorii determinanți sunt:

- abandonul școlar timpuriu.
- tranziția dificilă de la școală la piața muncii.
- accesul limitat la formare profesională relevantă.
- migrația externă a tinerilor.

La nivel regional și județean, inclusiv în județul Hunedoara, datele INS și ale agențiilor pentru ocuparea forței de muncă indică valori ridicate ale ponderii NEET, în special în mediul rural și în rândul tinerilor cu nivel scăzut de calificare. Situația este agravată de scăderea populației școlare și de oferta redusă de locuri de muncă pentru tineri fără experiență.

Aceste valori impun aplicarea unor măsuri integrate:

- programe de reintegrare educațională.
- dezvoltarea învățământului profesional și dual.
- consiliere și orientare pentru carieră.
- stimulente pentru angajarea tinerilor.

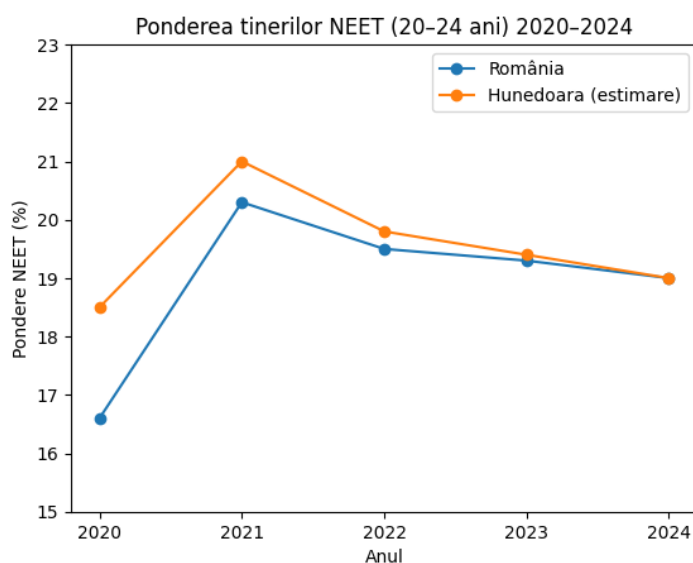
Rata de participare a populației adulte 25–64 ani la formarea continuă

Participarea adulților la formarea continuă reprezintă un indicator esențial pentru adaptarea forței de muncă la schimbările economice și tehnologice.

Conform datelor Eurostat apropiate de 2025:

- media UE se situează în jurul valorii de 11–12%.
- România înregistrează valori foarte scăzute, cuprinse între 2% și 3% în perioada 2023–2024, mult sub țintele europene.

În Regiunea Vest, inclusiv în județul Hunedoara, participarea adulților la formarea continuă se menține ușor peste media națională, dar rămâne sub 3%, departe de țintele asumate.

Pentru județul Hunedoara, pe baza datelor regionale și a tendinței naționale:

- valori ușor peste media națională în 2020–2022.

- apropiere de media națională în 2023–2024.
- persistența unui nivel ridicat al fenomenului NEET.

Valorile pentru județul Hunedoara sunt estimative, construite pe baza datelor INS, Eurostat și a indicatorilor regionali pentru Regiunea Vest, în lipsa unor serii județene oficiale publicate. Cauzele principale sunt:

- oferta redusă de programe de formare.
- acces limitat în mediul rural.
- informare insuficientă a populației adulte.
- corelare slabă între formare și cererea pieței muncii.

Se impun măsuri clare:

- extinderea ofertei de formare profesională pentru adulți.
- programe flexibile, adaptate pieței muncii locale.
- campanii de informare privind învățarea pe tot parcursul vieții.
- parteneriate între furnizori de formare, angajatori și autorități locale.

Creșterea participării la formarea continuă este o condiție directă pentru reducerea ponderii tinerilor NEET și pentru creșterea ocupării forței de muncă în județ și la nivel național.

6.6. Indicatori de impact

6.6.1 Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra ratei șomajului

Rata ridicată a șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani, și ponderea ridicată a acestora în numărul total al șomerilor (v. cap. 4), sugerează o **problemă serioasă a sistemului de pregătire în raport cu finalitățile obținute în plan ocupațional**. Din acest motiv, se reține ca un prim indicator de impact, care poate fi măsurat pe baza datelor statistice disponibile, **șomajul tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani**, cu rezerva că acesta nu este diferențiat pentru absolvenții ÎPT.

Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă (AJOFM) pot oferi date anuale valoroase despre absolvenții înregistrați în baza de date ca șomeri, dar acestea nu sunt diferențiate în acord cu noua structură pe niveluri de pregătire și finalitățile din ÎPT. *Se recomandă colaborarea între ministere în vederea structurării (unitare la nivel național) a bazei de date a AJOFM pentru evidențierea diferențiată a absolvenților de ÎPT pe calificări și niveluri de calificare, adaptat noilor trasee și finalități ale sistemului de educație și formare profesională.*

6.6.2 Rata de inserție a absolvenților la 6 luni de la absolvire, pe niveluri de educație

Fig. 6.6.1-A evidențiază evoluția numărului de absolvenți din județul Hunedoara pe principalele niveluri de învățământ – liceal, profesional, postliceal și tehnic de maiștri – în perioada 2020–2022. Din analiza figurii rezultă o pondere dominantă a absolvenților de liceu. Totodată, Fig. 6.6.1-A indică o creștere semnificativă a absolvenților din învățământul profesional în anul școlar 2021/2022, comparativ cu 2020/2021, sugerând o orientare mai accentuată către rutele de formare profesională. Segmentul postliceal și tehnic de maiștri se menține relativ stabil pe întreaga perioadă analizată.

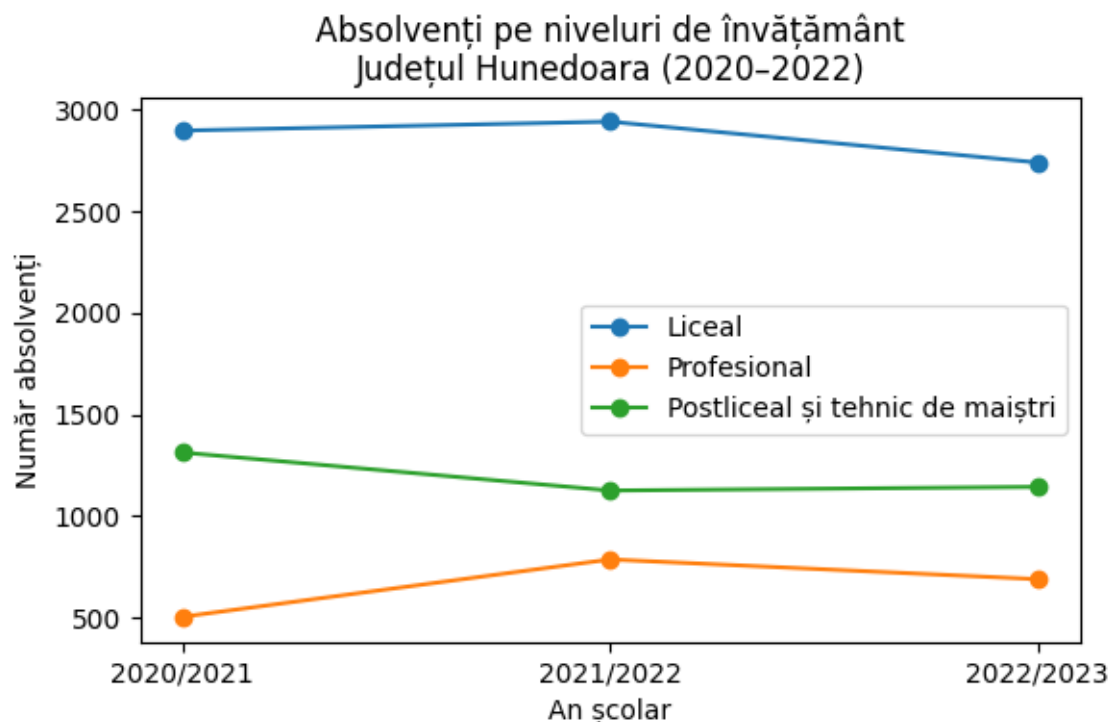

Fig. 6.6.1-A Absolvenți pe niveluri de învățământ, în perioada 2020–2022 – evoluție

Sursa: INS – Direcția Județeană de Statistică Hunedoara, Anuarul Statistic al județului Hunedoara 2024, cap. Învățământ, pag. 41.

Tabelul 6.6.1-A prezintă valorile numerice utilizate pentru realizarea Fig. 6.6.1-A și permite o analiză detaliată a evoluției absolvenților pe fiecare nivel de învățământ. Datele din Tabelul 6.6.1-A confirmă tendințele ilustrate grafic și evidențiază diferențele structurale dintre învățământul liceal și învățământul profesional, precum și rolul constant al învățământului postliceal și tehnic de maiștri în oferta educațională județeană.

Tabelul 6.6.1-A Absolvenți pe niveluri de învățământ, în perioada 2020–2022 – număr de persoane

An școlar	Liceal	Profesional	Postliceal și tehnic de maiștri
2020/2021	2897	505	1313
2021/2022	2941	787	1126
2022/2023	2740	690	1144

Fig. 6.6.1-B ilustrează distribuția șomerilor înregistrați în județul Hunedoara în funcție de nivelul studiilor, pentru perioada 2020–2023, excluzând persoanele cu studii universitare. Conform Fig. 6.6.1-B, majoritatea șomerilor provin din rândul persoanelor cu nivel scăzut de studii (primar, gimnazial și profesional), comparativ cu cele cu studii liceale și postliceale, indicând vulnerabilitatea crescută a acestor categorii pe piața muncii.

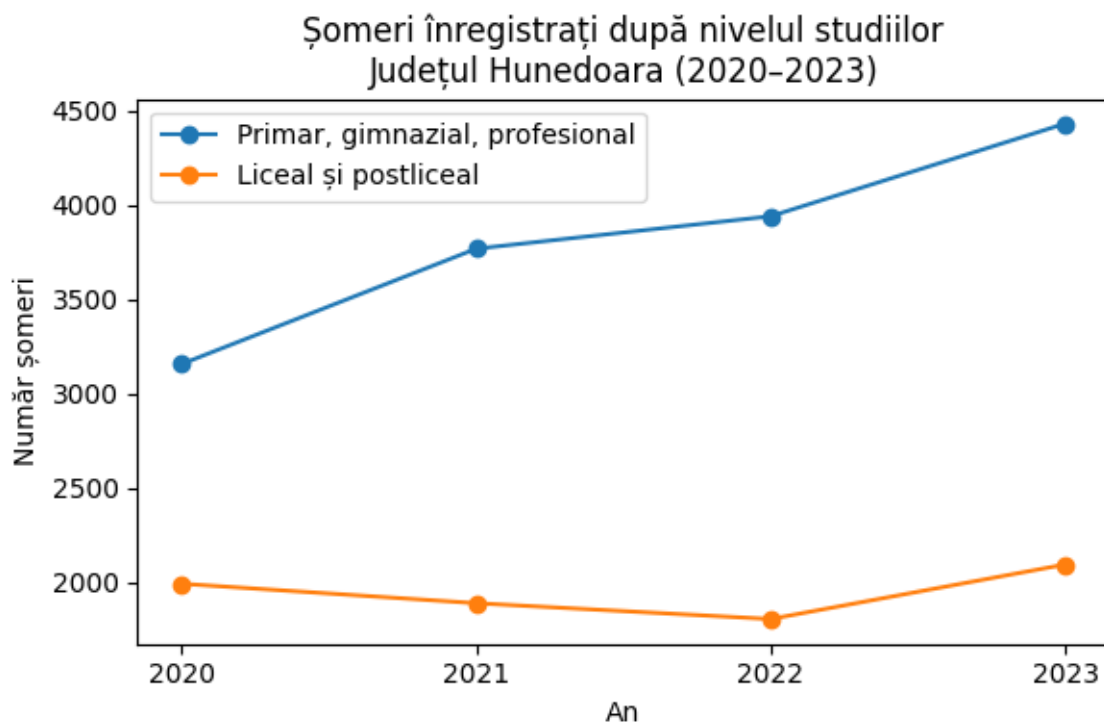

Fig. 6.6.1-B Șomeri înregistrați după nivelul studiilor, în perioada 2020–2023 - evoluție

Sursa: INS – Direcția Județeană de Statistică Hunedoara, Anuarul Statistic al județului Hunedoara 2024, cap. Piața muncii, pag. 30.

Tabelul 6.6.1-B detaliază datele numerice reprezentate în Fig. 6.6.1-B și permite compararea anuală a numărului de șomeri pe categorii de studii. Valorile din Tabelul 6.6.1-B evidențiază o creștere a șomajului în rândul persoanelor cu nivel scăzut de educație, în special în perioada 2022–2023, consolidând concluziile desprinse din analiza figurii corespunzătoare.

Tabelul 6.6.1-B Șomeri înregistrați după nivelul studiilor, în perioada 2020–2023 – număr de persoane

An	Primar, gimnazial, profesional	Liceal și postliceal
2020	3156	1991
2021	3767	1888
2022	3939	1804
2023	4430	2093

Fig. 6.6.1-C prezintă evoluția ratei șomajului înregistrat în județul Hunedoara în perioada 2020–2023. Analiza Fig. 6.6.1-C indică o tendință generală de creștere a ratei șomajului, cu un nivel maxim atins în anul 2023, reflectând influența contextului economic general și corelarea insuficientă dintre nivelul de calificare și cererea pieței muncii.

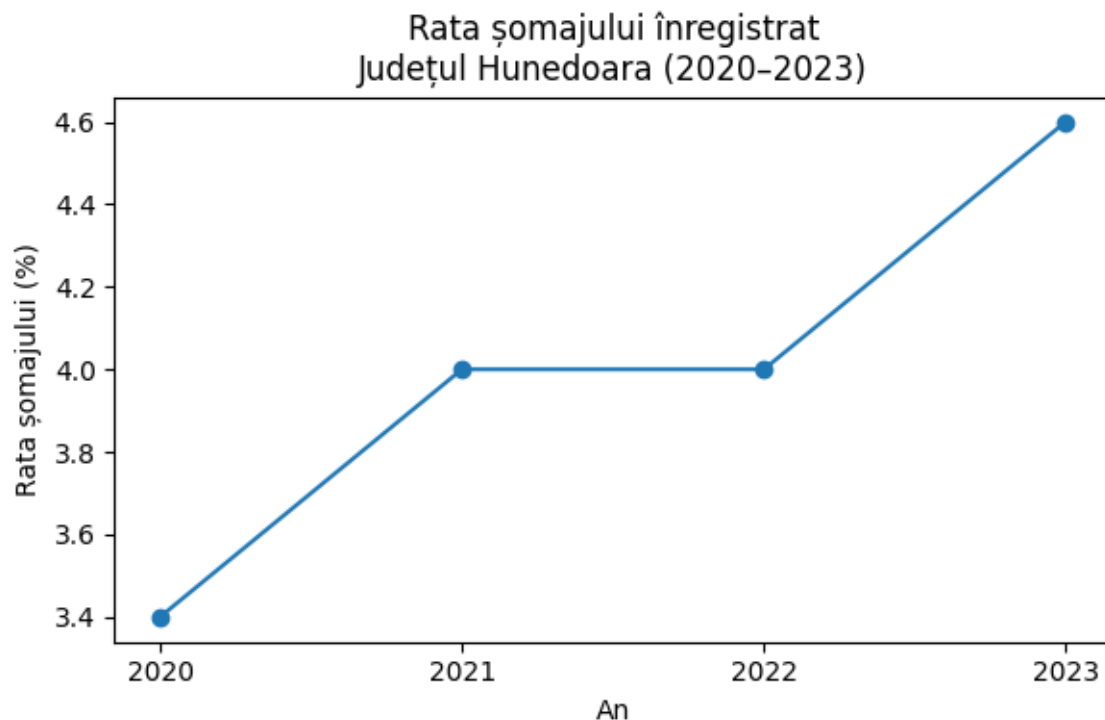

Fig. 6.6.1-C Rata șomajului înregistrat, în perioada 2020–2023 – evoluție

Sursa: INS – Direcția Județeană de Statistică Hunedoara, Anuarul Statistic al județului Hunedoara 2024, cap. Piața muncii, pag. 30.

Tabelul 6.6.1-C sintetizează valorile anuale ale ratei șomajului utilizate în Fig. 6.6.1-C și permite o interpretare comparativă a evoluției indicatorului. Datele din Tabelul 6.6.1-C susțin concluziile desprinse din analiza figurii și evidențiază impactul cumulativ al factorilor economici și educaționali asupra pieței muncii din județul Hunedoara.

Tabelul 6.6.1-C Rata șomajului înregistrat, în perioada 2020–2023 – valori anuale

An	Rata șomajului (%)
2020	3,4
2021	4,0
2022	4,0
2023	4,6

6.6.3. Gradul de utilizare a competențelor dobândite de absolvenți la locul de muncă

Acest indicator face parte dintre indicatorii de calitate propuși de Comisia Europeană - Grupul de lucru pentru calitate în VET. În această etapă nu este definit. Date cu privire la acest indicator este posibil să fie colectate, potrivit recomandărilor Comisiei Europene, prin Ancheta asupra forței de muncă.

Informații utile pentru acest indicator pot fi obținute și direct de către școli prin efectuarea unor **sondaje proprii în rândul angajatorilor și absolvenților.**

6.7. Oferta școlilor ÎPT din județ

6.7.1. Evoluția planurilor de școlarizare

În procesul de analiză a ofertei de formare prin sistemul TVET avem în vedere următoarele aspecte:

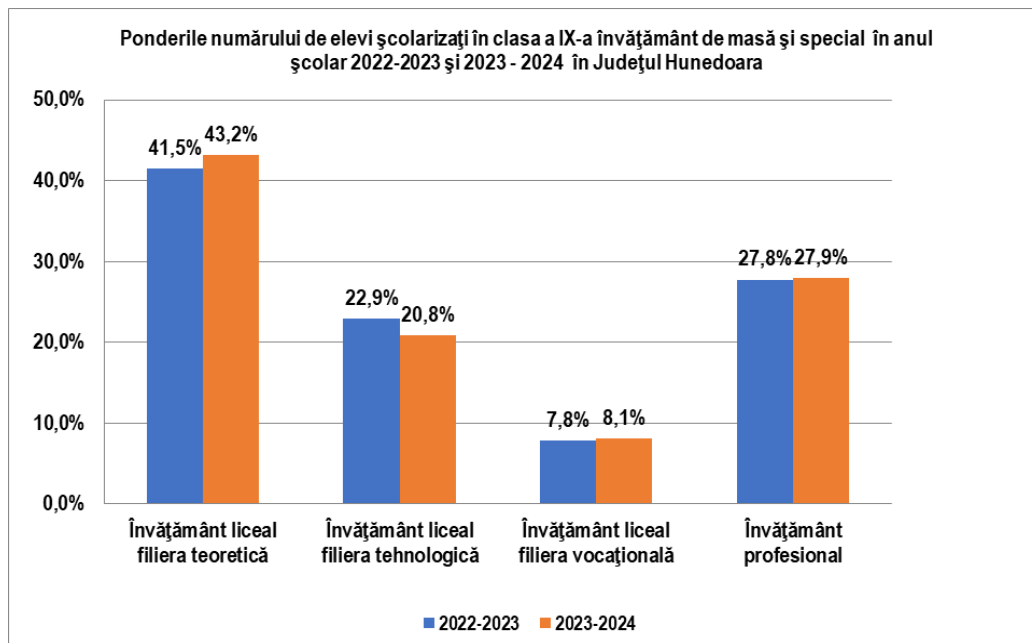
- structura calificărilor oferite în regiune, prin cele două rute de formare, din perspectiva diversității ofertei și a concordanței acestora cu cerințele pieței muncii
- condiții de învățare oferite de unitățile școlare: infrastructura, dotare
- calitatea resurselor umane din sistemul TVET
- servicii de consiliere și orientare pentru carieră

Pentru a avea o imagine privind structura calificărilor oferite în regiune, vom analiza evoluția ofertei pentru absolvenții claselor a VIII-a (= intrări în sistemul TVET), dar și structura absolvenților (= ieșiri din sistemul TVET).

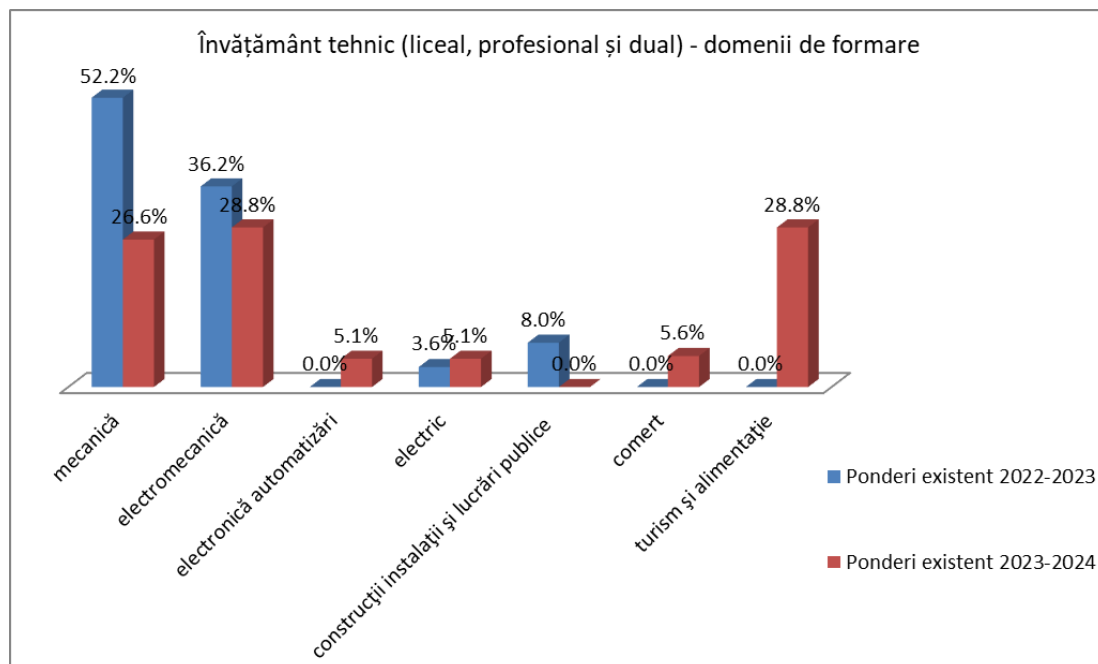
Pe baza datelor centralizate la nivelul regiunii privind numărul elevilor cuprinși în clasa a IX-a în sistemul ÎPT putem să facem următoarele observații :

- Planurile de școlarizare ale județelor au fost analizate în raport cu recomandările PRAI și PLAI.
- Se remarcă o tendință generală de încadrare în cerințele PRAI, în ceea ce privește tendințele evoluției ponderii calificărilor.

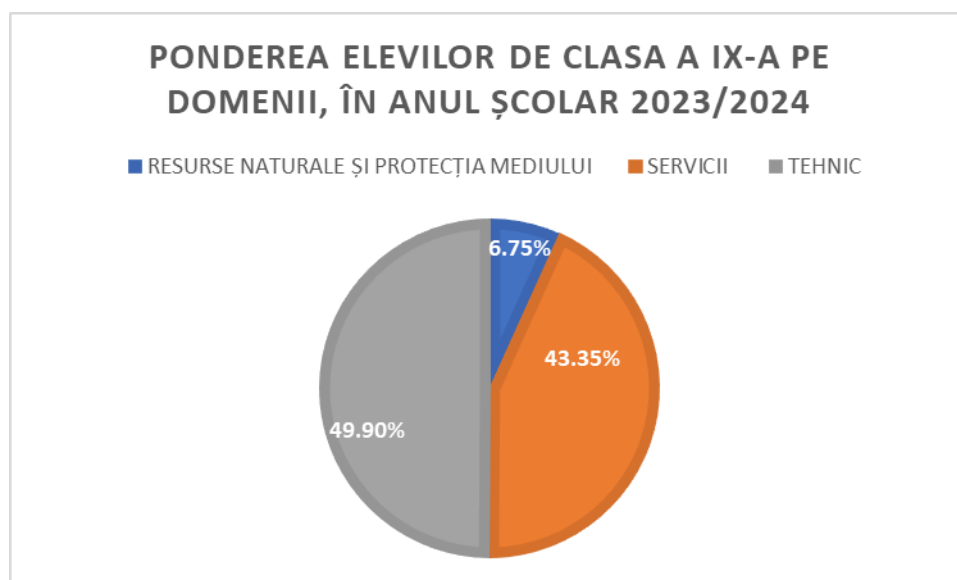
Referindu-ne la ponderile numărului de elevi școlarizați în clasa a IX-a în învățământul de masă și special prin comparație față de anul școlar 2022/2023, se observă o creștere a ponderii învățământului liceal teoretic în detrimentul celor din învățământul liceal tehnologic, la nivelul învățământului profesional ponderile fiind aproximativ aceleași.

Din punct de vedere al domeniilor de calificare din învățământul tehnic (liceal, profesional și dual), prin comparație cu anul școlar 2022/2023 se observă că în anul școlar 2023/2024 apare o scădere a ponderii domeniului mecanic și o creștere semnificativă a domeniului Turism și alimentație dar și o scădere a domeniului Construcții, instalații și lucrări publice.

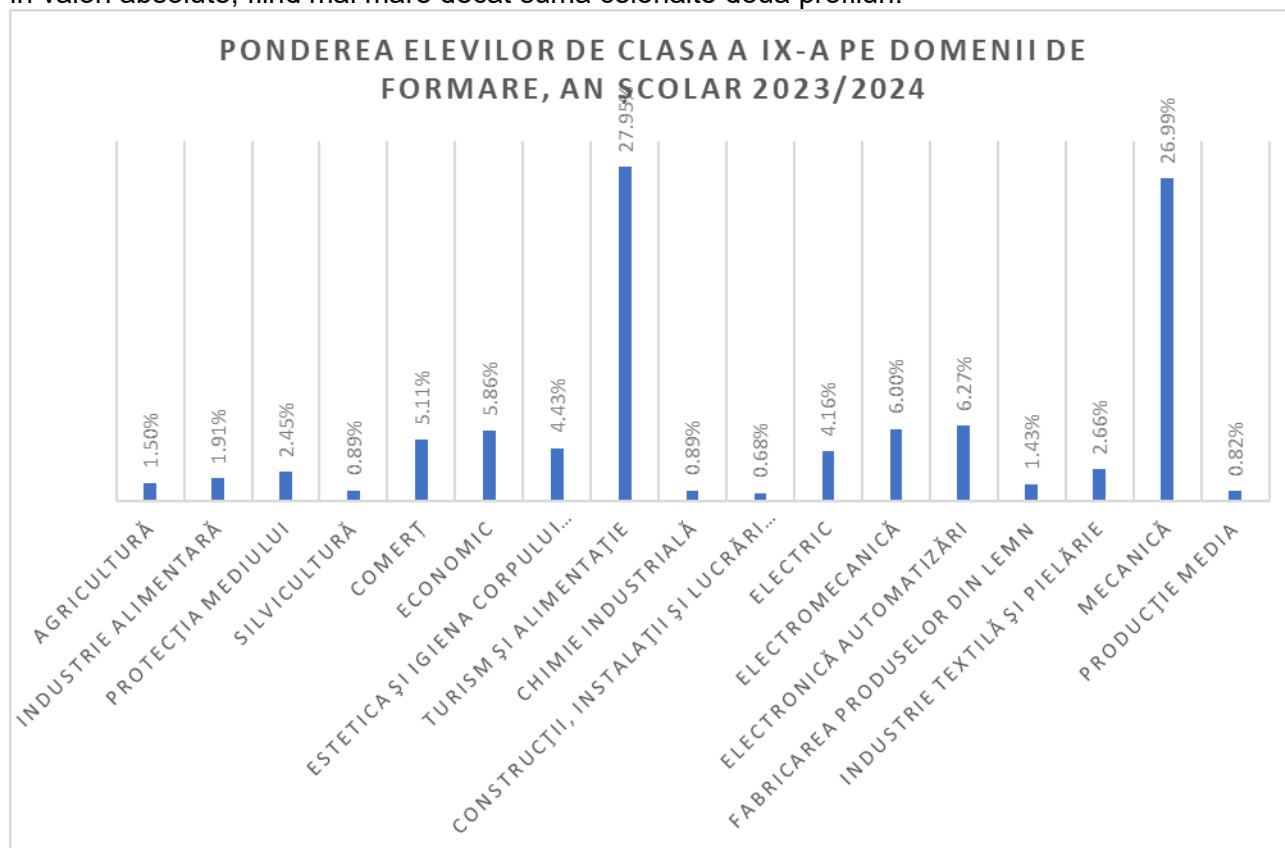
Liceul tehnologic, la nivelul județului Hunedoara, profilul tehnic prezintă o pondere de 39,66%, profilul servicii reprezintă o pondere de 48,28%, iar la profilul resurse naturale și protecția mediului ponderea este de 12,07% (anexa HD_4 Analiza plan realizare 2023-2024)

La liceul tehnologic, numărul elevilor înscriși în clasa a IX-a a avut o evoluție diferită pentru diferitele profile, înregistrându-se o ușoară scădere în ultimii ani pentru profilul tehnic și o creștere semnificativă la cererea pieței la profilul servicii compensată prin scăderea ponderilor la resurse naturale și protecția mediului. Se constată totodată că profilul servicii predomină oferta de formare în valori absolute, fiind mai mare decât suma celorlalte două profiluri.

Tabloul calificărilor este dominat de domeniile turism și alimentație, economic și comerț, având argumentul cel mai des invocat acela că acest domeniu ar permite o mai mare șansă de ocupare, mobilitate, și s-ar respecta în mai mare măsură opțiunile elevilor.

La liceul tehnologic, numărul elevilor înscriși în clasa a IX-a a avut o evoluție diferită pentru diferitele profile, înregistrându-se o ușoară scădere în ultimii ani pentru profilul tehnic și o creștere semnificativă la cererea pieței la profilul servicii compensată prin scăderea ponderilor la resurse naturale și protecția mediului. Se constată totodată că profilul servicii predomină oferta de formare în valori absolute, fiind mai mare decât suma celorlalte două profiluri.

În procesul de planificare a ofertei educaționale se ține cont și de „stocul de calificări” (ieșirile din sistem) existent pe piață, prin care înțelegem forța de muncă calificată prin învățământul profesional și tehnic în ultimii 10 ani, forța de muncă care pentru a fi competitivă are nevoie de o intervenție de scurtă durată de adaptare sau specializare.

Volumul acestui stoc de calificări este impresionant, domeniile de calificare oferite prin învățământul profesional și tehnic arată o distribuție neuniformă, **cea mai mare pondere având domeniul mecanică (calificările profesionale: tehnician transporturi și tehnician proiectant CAD).**

Calificări de nivel 4, prin liceu tehnologic au obținut elevii, în cele trei profiluri astfel: profil tehnic, profil servicii, profil resurse naturale și protecția mediului, **cu dominanța profilului tehnic, urmată de profilul servicii.**

Tabloul calificărilor este dominat de domeniile turism și alimentație și economic, având argumentul cel mai des invocat acela că acest domeniu ar permite o mai mare șansă de ocupare, mobilitate, și s-ar respecta în mai mare măsură opțiunile elevilor.

Sistemul educațional poate avea o contribuție majoră la reducerea șomajului, echilibrarea pieței forței de muncă, creșterea veniturilor și dezvoltarea economică. Pentru aceasta sunt necesare acțiuni prin care procesul de instruire să fie adaptat la cerințele pieței muncii și calitatea acestuia să se alinieze la nivelul european. În acest sens un element important îl reprezintă accentuarea „angajabilității” absolvenților.

Oferta de formare, în aceste condiții, trebuie să vizeze următoarele:

- adecvarea specializărilor din oferta educațională la cerințele de pe piața muncii.
- adecvarea numărului de locuri din oferta educațională la cerințele de pe piața muncii.

Sistemul educațional poate avea o contribuție majoră la reducerea șomajului, echilibrarea pieței forței de muncă, creșterea veniturilor și dezvoltarea economică. Pentru aceasta sunt necesare acțiuni prin care procesul de instruire să fie adaptat la cerințele pieței muncii și calitatea acestuia să se alinieze la nivelul european. În acest sens un element important îl reprezintă accentuarea “angajabilității” absolvenților.

Oferta de formare, în aceste condiții, trebuie să vizeze următoarele:

- adecvarea specializărilor din oferta educațională la cerințele de pe piața muncii.
- adecvarea numărului de locuri din oferta educațională la cerințele de pe piața muncii.
- dezvoltarea curriculumului opțional-facultativ împreună cu companiile și organizațiile din mediul economic și realizarea unor parteneriate de practică care să dezvolte competențele necesare angajatorilor și pieței muncii.
- nevoia de dezvoltare a unor competențe interculturale și de comunicare pentru a pregăti absolvenții pentru piața muncii.

Conform cu prevederile legale, în anul 2024-2025, s-au realizat proiectele planurilor de școlarizare de către unitățile de învățământ, procedurile finalizându-se prin dezbaterea, avizarea, modificarea și adoptarea lor, după caz, în ședințele C.L.D.P.S. Județul Hunedoara și Consiliul de administrație al I.S.J. Hunedoara.

Din punct de vedere tehnic, principalele coordonate ale planului de școlarizare din anul 2024-2025, al județului Hunedoara, pentru învățământul liceal au fost:

1. Număr de absolvenți clasa a VIII-a: 3044 (-33 față de anul școlar precedent);
2. Număr de clase solicitate de unitățile de învățământ: 129 (+5 față de situația din acest an școlar);
3. Număr de clase aprobate prin decizia I.S.J. Hunedoara: 124 (un număr identic cu clasele existente în acest an școlar).

În ceea ce privește dimensionarea planului de școlarizare este de semnalat că, în raport cu propunerile unităților de învățământ, a fost redus doar un număr de 5 clase învățământ liceal de zi, respectiv 1 clasă învățământ gimnazial, motivația fiind dată de corelarea cu populația școlară.

Structura claselor de învățământ liceal aprobate prin planul de școlarizare este următoarea:

- învățământ teoretic: 50,5 clase;
- învățământ vocațional: 11 clase;
- învățământ tehnologic: 63,5 clase, din care:
 - 30,5 clase învățământ liceal;
 - 26,5 clase învățământ profesional;
 - 6,5 clase învățământ dual.

Distribuția zonală a claselor din învățământul liceal de zi, în anul 2024-2025, a fost următoarea:

- zona Deva: 32 clase (675 absolvenți), astfel:
 - 10 clase învățământ teoretic ;
 - 6 clase învățământ liceal tehnologic ;
 - 6 clase învățământ vocațional ;
 - 4,5 clase învățământ profesional ;
 - 2,5 clase învățământ dual;
- zona Ilia: 3 clase (100 absolvenți), astfel:
 - 1 clasă învățământ teoretic ;
 - 1 clasă învățământ liceal tehnologic ;
 - 1 clasă învățământ profesional;
- zona Brad: 8 clase (203 absolvenți), astfel:
 - 4 clase învățământ teoretic ;
 - 1 clasă învățământ liceal tehnologic ;
 - 2 clase învățământ profesional ;

- 1 clasă învățământ dual;
- zona Simeria: 3 clase (114 absolvenți), astfel:
 - 1 clasă învățământ teoretic ;
 - 1 clasă învățământ liceal tehnologic ;
 - 1 clasă învățământ profesional;
- zona Orăștie: 10 clase (255 absolvenți), astfel:
 - 4 clase învățământ teoretic ;
 - 3 clase învățământ liceal tehnologic ;
 - 2 clase învățământ profesional ;
 - 1 clasă învățământ dual;
- zona Hațeg: 11 clase (261 absolvenți), astfel:
 - 5 clase învățământ teoretic ;
 - 4 clase învățământ liceal tehnologic ;
 - 1 clasă învățământ vocațional ;
 - 1 clasă învățământ profesional;
- zona Călan: 3 clase (106 absolvenți), astfel:
 - 1 clasă învățământ teoretic ;
 - 1 clasă învățământ liceal tehnologic ;
 - 1 clasă învățământ profesional;
- zona Hunedoara: 18 clase (435 absolvenți), astfel:
 - 7 clase învățământ teoretic ;
 - 4 clase învățământ liceal tehnologic ;
 - 1 clasă învățământ vocațional ;
 - 5 clase învățământ profesional ;
 - 1 clasă învățământ dual;
- zona Petrița: 5 clase (146 absolvenți), astfel:
 - 2,5 clase învățământ teoretic ;
 - 1,5 clase învățământ liceal tehnologic ;
 - 1 clasă învățământ profesional;
- zona Petroșani: 15 clase (280 absolvenți), astfel:
 - 8 clase învățământ teoretic ;
 - 3 clase învățământ liceal tehnologic ;
 - 4 clase învățământ profesional;
- zona Vulcan: 7 clase (227 absolvenți), astfel:
 - 3 clase învățământ teoretic ;
 - 2 clase învățământ liceal tehnologic ;
 - 2 clase învățământ profesional;
- zona Lupeni: 7 clase (179 absolvenți), astfel:
 - 4 clase învățământ teoretic ;
 - 1 clasă învățământ liceal tehnologic ;
 - 1 clasă învățământ profesional ;
 - 1 clasă învățământ dual;
- zona Uricani: 2 clase (63 absolvenți), astfel:
 - 1 clasă învățământ liceal tehnologic ;
 - 1 clasă învățământ profesional.

La acestea, pe nivelul liceal, în anul, 2024-2025, sunt de adăugat:

- 3 clase învățământ special profesional ;
- 8 clase învățământ liceal seral clasa a IX-a ;
- 23 clase învățământ liceal seral clasa a XI-a ;
- 2 clase învățământ liceal fără frecvență clasa a IX-a ;
- 38 clase învățământ postliceal și școli de maiștri.

6.7.2. Analiza ofertei pentru anul școlar 2023-2024

Analiza ofertei curente s-a realizat având în vedere țintele stabilite pentru 2023 și ținând seama de cerințele pieței muncii precum și de opțiunile elevilor. În general s-a realizat planul de școlarizare propus de către unitățile de învățământ, iar pe domenii s-a realizat conform anexei Situația claselor a IX-a conform site Admitere 2024.

În anul școlar 2023-2024 au fost propuse un număr de 92 clase a IX – a liceu zi, din care 31,5 de clase pentru învățământul teoretic profil real, 20,5 clase pentru învățământul teoretic profil umanist, și 29 de clase pentru învățământul tehnologic, 11 clase pentru învățământul vocațional.. Situația elevilor școlarizați în învățământul profesional și tehnic este oglindită în Anexa 6_3 Analiza plan realizat cl a IX-a 2023-2024.

6.7.3. Proiectul planului de școlarizare pentru anul școlar 2023-2024. Analiza ofertei pentru anul școlar 2023-2024

Analiza ofertei curente s-a realizat având în vedere țintele stabilite pentru 2023 și ținând seama de cerințele pieței muncii precum și de opțiunile elevilor. În general s-a realizat planul de școlarizare propus de către unitățile de învățământ, iar pe domenii s-a realizat conform tabelului de mai jos.

Având ca punct de plecare anexele referitoare la analiza realizării planului de școlarizare pentru anul școlar 2023-2024, pentru toate formele de învățământ (liceu, învățământ profesional, stagii de practică și învățământ postliceal) prin care sunt școlarizați elevii din învățământul profesional și tehnic, am desprins următoarele aspecte (Anexa 6_3 Analiza plan realizat cl a IX-a 2023-2024):

I. NIVEL LICEAL – clasa a IX-a:

ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL/ FILIERA/ PROFILUL	Plan de școlarizare aprobat (inclusiv suplimentări/ modificari aprobate)		Plan realizat		Pondere realizat nr.clase
	Nr. clase	Nr. locuri	Nr. clase	Nr. elevi	%
TOTAL clasa a IX-a	92	2312	91	2251	98,91%

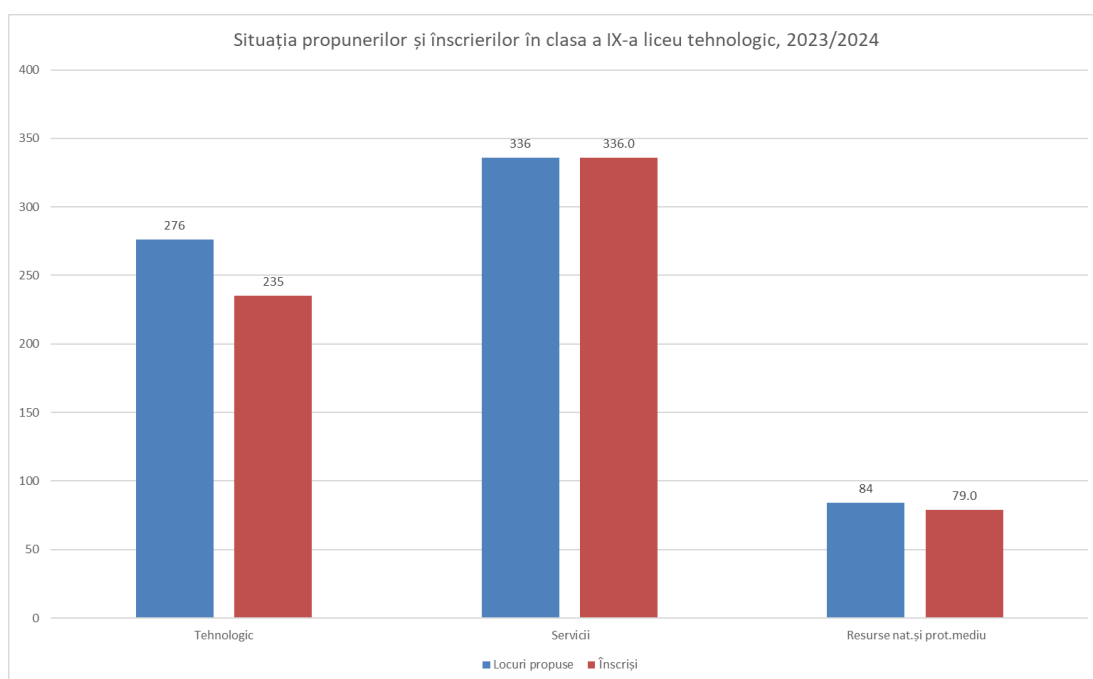
1. În proiectul planului de școlarizare – liceu zi, pentru anul școlar 2023 – 2024 au fost propuse un număr de 92 clase însumând **2312 locuri**. Toate aceste locuri avute în vedere în procesul de planificare, s-au bazat pe solicitările unităților de învățământ, care au fost fundamentate pe manifestarea interesului elevilor de a-și continua studiile într-o formă sau alta de învățământ conform studiului privind “Opțiunile elevilor de clasa a VIII-a” care s-a realizat în luna noiembrie de către CJRAE Hunedoara- CJAP Hunedoara.

II. NIVEL LICEAL – clasa a IX-a Învățământ tehnic:

		PLANIFICAT		REALIZAT	
FILIERA/PROFILUL	DOMENIUL PREGATIRII DE BAZĂ	Plan de școlarizare planificat cl. a IX-a, LICEU zi 2023-2024		Plan de școlarizare realizat cl. a IX-a, LICEU zi 2023-2024	
		Nr.cl.	Nr. elevi	Nr.cl.	Nr. elevi
profil tehnic, total, din care:		11.5	276	10.5	235
	fabricarea produselor din lemn				
	electronică automatizări	4.0	96	3.5	83
	producție media	0.5	12	0.5	12
	construcții instalații și lucrări publice				
	mecanică	5.0	120	4.5	97
	electric	1.0	24	1.0	25
	industrie textilă și pielărie				
	materiale de construcții				
	electromecanică	1.0	24	1.0	18
	chimie industrială				
	tehnici poligrafice				
profil servicii, total, din care:		14.0	336	14.0	336.0
	turism și alimentație	9.5	228	9.5	222
	economic	3.5	84	3.5	86
	comert	1.0	24	1.0	28
	estetica și igiena corpului omenesc				
profil resurse naturale și protecția mediului, total, din care:		3.5	84	3.5	79.0
	agricultură	0.5	12	0.5	13
	silvicultură	0.5	12	0.5	13

	protecția mediului	1.5	36	1.5	36
	industrie alimentară	1.0	24	1.0	17

1. Pentru învățământul profesional și tehnic, clasa a IX-a liceu au fost alocate un număr de 29 clase cu un efectiv total de 696 locuri din care au fost realizate 28 clase cu un număr de 650 elevi
2. Analizând structura planului de școlarizare la liceul tehnologic, prin compararea celor trei profiluri de calificare (tehnic, servicii și resurse naturale și protecția mediului) pentru care se oferă școlarizarea și formarea profesională a elevilor din învățământul profesional și tehnic putem observa următoarele tendințe:
 - Pentru profilul tehnic: s-a menținut interesul elevilor față de acest profil, anume din cele 11,5 clase propuse, cu un număr de 276 locuri au fost realizate 10,5 clase cu un efectiv de 235 elevi
 - Pentru profilul servicii: s-a menținut interesul elevilor față de acest profil, anume din cele 14 de clase propuse, cu un număr de 336 locuri au fost realizate toate - realizat 100,00 % .
 - Pentru profilul Resurse naturale și protecția mediului: au fost propuse 3,5 clase, cu un număr de 84 locuri și s-au realizat 3,5 clase cu un efectiv de 79 elevi

Cauze identificate pentru nerealizarea planului de învățământ în IPT – liceu clasa a IX-a:

1. Familiile cu venituri foarte mici nu pot susține cheltuielile de educație ale copiilor: hrană, îmbrăcăminte, abonamente pentru transport (doar din luna decembrie 2022 se decontează transportul tuturor elevilor care nu au domiciliul în Deva) și alte activități culturale - educative.
2. Opțiunile elevilor nu sunt în suficientă măsură orientate către ceea ce doresc să facă ci sunt determinate de factori externi în mare măsură subiectivi (preferințele părinților, tendințele societății, modă) datorită insuficienței consilierii privind cariera, atât în școlile gimnaziale cât și în licee;
3. Lipsa oportunității susținerii unui bacalaureat profesional (sau din disciplinele de profil).

Propuneri:

1. Continuarea strategii de marketing educațional, de promovare a imaginii IPT, coordonată de ISJ Hunedoara, Caravana de informare și promovare a învățământului profesional și tehnic de către toate unitățile de învățământ hunedorene;
2. Dezvoltarea parteneriatelor cu agenții economici (oferirea unei forțe de muncă „educate” adică: să respecte programul de lucru, să fie interesați de ceea ce fac, să înțeleagă și să respecte cerințele postului. Adesea reproșul se îndreaptă către școală, unde se consideră de către angajatori că elevii nu sunt stimulați și încurajați pentru muncă);
3. Orientarea spre domenii atractive și cerute pe piața muncii;
4. Dezvoltarea unei strategii comune între Inspectoratul școlar, CJRAE și unitățile de învățământ profesional și tehnic care să dezvolte comunicarea cu părinții elevilor din învățământul gimnazial prin organizarea unor lectorate cu părinții, concursuri tematice, firme de exercițiu, titlul de excelență, ziua porților deschise, etc).
5. Implicarea unui număr mai mare de operatori economici, astfel încât să crească cifra de școlarizare la învățământul profesional dual.

II ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL

a) ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL DE TREI ANI

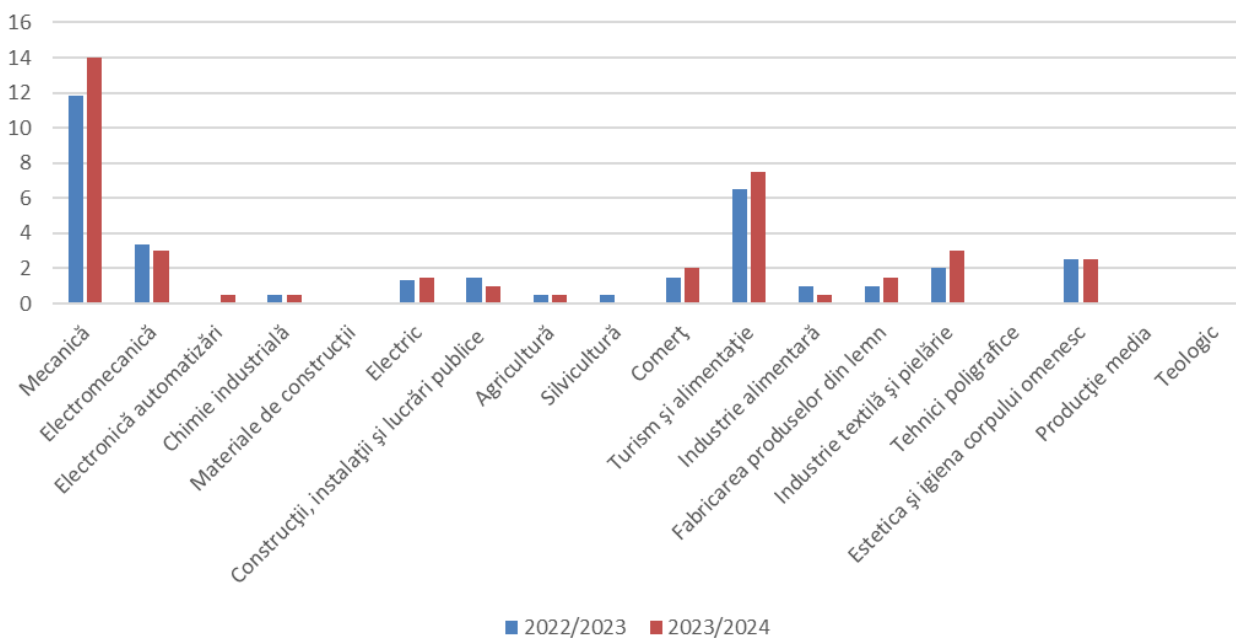
Existența învățământului profesional de trei ani pentru dobândirea certificatului de calificare de nivel trei reprezintă o oportunitate pentru elevi, o rută de educație și pregătire practică care vizează integrarea mai ușoară a viitorilor absolvenți pe o piață a muncii aflată într-o continuă schimbare. Ei se adresează tuturor elevilor clasei a VIII-a cuprinși în învățământul gimnazial care doresc să beneficieze de oportunitățile oferite de o profesionalizare accelerată, prin trecerea la un program specializat.

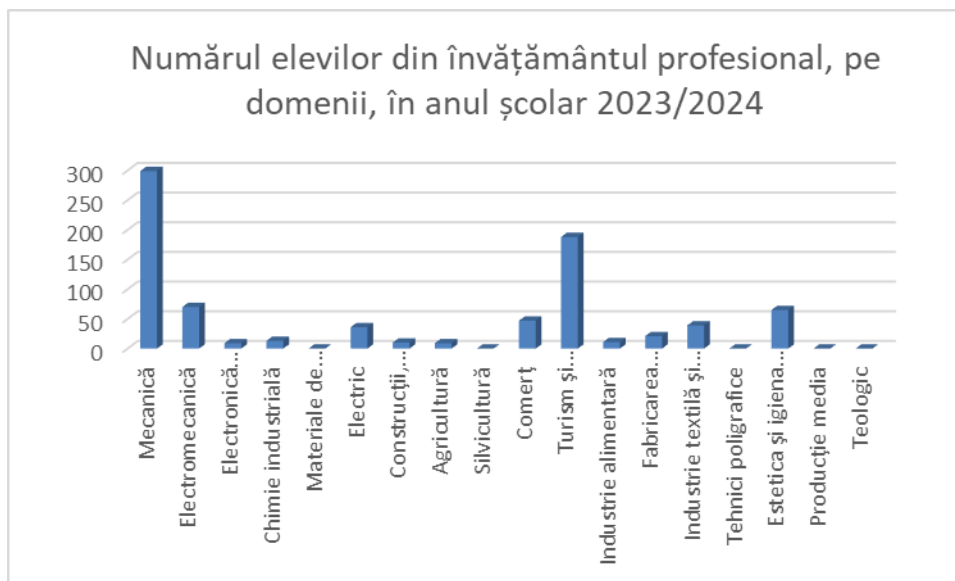
Absolventul învățământului profesional de trei ani, care a promovat examenul de certificare a competențelor profesionale de nivel trei, poate să-și continue studiile la învățământul liceal de zi sau seral, conform metodologiei.

FILIERA/PROFILUL	DOMENIUL PREGATIRII DE BAZĂ	Număr de clase și număr de elevi			
		EXISTENT 2022-2023		EXISTENT 2023-2024	
		Clasa a IX-a, PROFESIONAL		Clasa a IX-a, PROFESIONAL	
		Nr.cl.	Nr. elevi	Nr.cl.	Nr. elevi
profil tehnic, total, din care:		19.5	396.0	26.0	437.0
	Materiale de construcții	0.0	0.0	0.0	0.0
	Industrie textilă și pielărie	3.5	46.0	5.5	63.0
	Construcții, instalații și lucrări publice	2.0	32.0	2.0	20.0
	Electronică automatizări	0.0	0.0	0.0	0.0
	Fabricarea produselor din lemn	1.5	23.0	2.5	30.0

	Mecanică	9.5	228.0	13.5	265.0
	Electric	1.0	26.0	1.0	27.0
	Tehnici poligrafice	0.0	0.0	0.0	0.0
	Chimie industrială	0.5	12.0	0.5	13.0
	Producție media	0.0	0.0	0.0	0.0
	Electromecanică	1.5	29.0	1.0	19.0
profil servicii, total, din care:		11.0	274.0	9.5	239.0
	Estetica și igiena corpului omenesc	3.0	68.0	2.5	65.0
	Turism și alimentație	6.5	175.0	5.5	137.0
	Comerț	1.5	31.0	1.5	37.0
	Economic	0.0	0.0	0.0	0.0
profil resurse naturale și protecția mediului, total, din care:		2.0	50.0	1.0	20.0
	Agricultură	0.5	12.0	0.5	9.0
	Industrie alimentară	1.0	26.0	0.5	11.0
	Protecția mediului	0.0	0.0	0.0	0.0
	Silvicultură	0.5	12.0	0.0	0.0

Număr clase învățământ profesional (inclusiv dual)

a.1. ÎNVĂȚĂMÂNT PROFESIONAL SPECIAL

DOMENIUL	Existent 2022 - 2023		Existent 2023 - 2024		Ponderi	
	TOTAL EXISTENT CLASA A IX-a ÎNV.PROFESIONA L+ DUAL		TOTAL EXISTENT CLASA A IX-a ÎNV.PROFESIONA L+ DUAL			
	Nr.cl.	Nr. elevi	Nr.cl.	Nr. elevi	Ponderi existent 2022-2023	Ponderi existent 2023-2024
TOTAL, din care:	4	52	6	56	100.0%	100.0%
Industrie textilă și pielărie	1.5	18	2.5	24	34.6%	42.9%
Construcții, instalații și lucrări publice	1	16	1	10	30.8%	17.9%
Fabricarea produselor din lemn	0.5	5	1	9	9.6%	16.1%
Mecanică	0.5	7	1.5	13	13.5%	23.2%
Estetica și igiena corpului omenesc	0.5	6			11.5%	0.0%

b) ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL DUAL

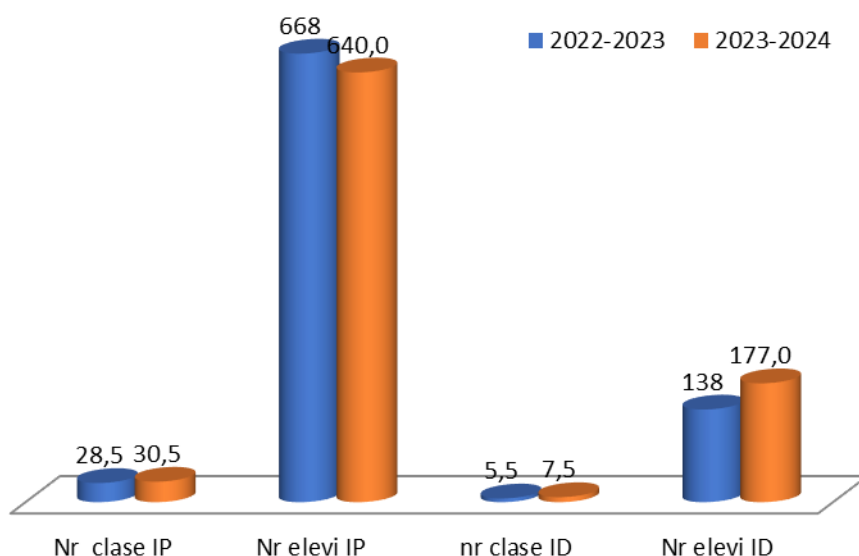
În județul Hunedoara, a crescut interesul elevilor față de învățământul profesional dual datorită multiplelor avantaje oferite de operatorii economici. Elevii care au optat pentru această formă de învățământ beneficiază de: bursa profesională oferită de stat, bursa de la operatorul economic, echipament de protecție, transport gratuit și loc de muncă asigurat la finalizarea studiilor, conform metodologiei existente.

Anul școlar 2023-2024

FILIERA/PROFILUL	DOMENIUL PREGATIRII DE BAZĂ	Plan de școlarizare planificat cl. a IX-a, DUAL zi 2023-2024		Plan de școlarizare realizat cl. a IX-a, DUAL zi 2023-2024		Pondere cl. a IX-a, DUAL zi, planificat 2023-2024
		Nr.cl.	Nr. elevi	Nr.cl.	Nr. elevi	
2) Filiera tehnologică, total, din care:		8.5	235	7.50	177	12.1%
profil tehnic, total, din care:		6.0	164	5	116	15.8%
	fabricarea produselor din lemn					0.0%
	electronică automatizări	0.5	10	0.5	9	9.8%
	producție media					0.0%
	construcții instalații și lucrări publice					0.0%
	mecanică	2.7	78	2.0	47	11.9%
	electric	0.8	22	0.5	9	14.8%
	industrie textilă și pielărie					0.0%
	materiale de construcții					0.0%
	electromecanică	2.0	54	2.0	51	58.0%
	chimie industrială					0.0%
	tehnici poligrafice					0.0%
profil servicii, total, din care:		2.2	61	2.5	61.0	9.6%
	turism și alimentație	1.8	51	2.0	51	12.4%
	economic					0.0%
	comert	0.3	10	0.5	10	13.3%
	estetica și igiena corpului omenesc					0.0%
profil resurse naturale și protecția mediului, total, din care:		0.3	10	0.0	0.0	0.0%
	agricultură					0.0%
	silvicultură					0.0%
	protecția mediului					0.0%
	industrie alimentară	0.3	10			0.0%

Privind evoluția numărului de elevi școlarizați în învățământul profesional și dual în perioada 2022-2024 observăm o creștere a numărului de clase și de elevi în învățământul dual.

Evoluția numărului de elevi școlarizați în învățământul profesional și dual în perioada 2022-2024

III. ÎNVĂȚĂMÂNTUL POSTLICEAL ȘI DE MAIȘTRI

SITUAȚIA REALIZĂRII PLANULUI DE ȘCOLARIZARE LA ÎNVĂȚĂMÂNTUL POSTLICEAL ȘI DE MAIȘTRI

Anul școlar 2023-2024

Domeniul de pregătire	Școli postliceale de stat				
	Plan aprobat anul I ZI 2023-2024 (inclusiv suplimentări, modificări)		Plan REALIZAT anul I ZI 2023-2024		Pondere plan realizat ZI
	Nr. clase	Nr. locuri	Nr. clase	Nr. elevi	
Total, din care:	34	952	34	936	98.3%
mecanică	2	56	2	41	73.2%
informatică	7	196	7	186	94.9%
electronică automatizări	1	28	1	30	107.1%
energetică					0.0%
construcții, instalații și	1	28	1	28	100.0%

lucrări publice					
transporturi	5	140	5	138	98.6%
fabricarea produselor din lemn					0.0%
silvicultură					0.0%
agricultură	2	56	2	56	100.0%
industrie alimentară					0.0%
protecția mediului	3	84	3	93	110.7%
servicii					0.0%
comerț	1	28	1	30	107.1%
turism și alimentație	4	112	4	114	101.8%
textile-pielărie	1	28	1	27	96.4%
producție media	1	28	1	29	103.6%
economic	1	28	1	28	100.0%
estetica și igiena corpului omenesc	1	28	1	27	96.4%
sănătate și asistență pedagogică	4	112	4	109	97.3%
sportiv					0.0%

Domeniul de pregătire	Școli postliceale particulare				
	Plan aprobat anul I ZI 2023-2024 (inclusiv suplimentări, modificări)		Plan REALIZAT anul I ZI 2023-2024		Pondere plan realizat ZI
	Nr. clase	Nr. locuri	Nr. clase	Nr. elevi	
Total, din care:	20	595	14	253	42.5%
Sănătate și asistență pedagogică	20	595	14	253	42.5%

Învățământ postliceal de maiștri - domenii de pregătire	Plan aprobat anul I ZI 2023-2024 (inclusiv suplimentări, modificări)		Plan realizat anul I ZI 2023-2024		Pondere plan realizat ZI
	Nr. clase	Nr. locuri	Nr. clase	Nr. elevi	
TOTAL, din care:	9	252	9	225	89.3%
Mecanic	3	84	3	78	92.9%
Electric	2	56	2	48	85.7%
Chimie					0.0%
Minier, petrol și gaze					0.0%

Energetic	1	28	1	30	107.1%
Metalurgie					0.0%
Materiale de construcții					0.0%
Construcții, instalații și lucrări publice	3	84	3	69	82.1%
Fabricarea produselor din lemn					0.0%
Transporturi					0.0%
Textile-pielărie					0.0%
Industria alimentară					0.0%
Agricultură					0.0%

Pentru învățământul postliceal în planul de școlarizare s-au propus: 41 de clase, 34 pentru școli postliceale și 9 pentru cele de maiștri, toate fiind realizate. Se observă faptul că există domenii de interes mare (ex. Transporturi, Protecția mediului, Informatică).

Considerăm că unul dintre principalii factori care au contribuit la realizarea planului a fost promovabilitatea redusă a examenului de bacalaureat.

De asemenea calificările atractive și colaborarea cu agenții economici care solicită formarea profesională a propriilor angajați în calificări profesionale de nivel 5, au contribuit esențial la realizarea planului de școlarizare.

Concluzii:

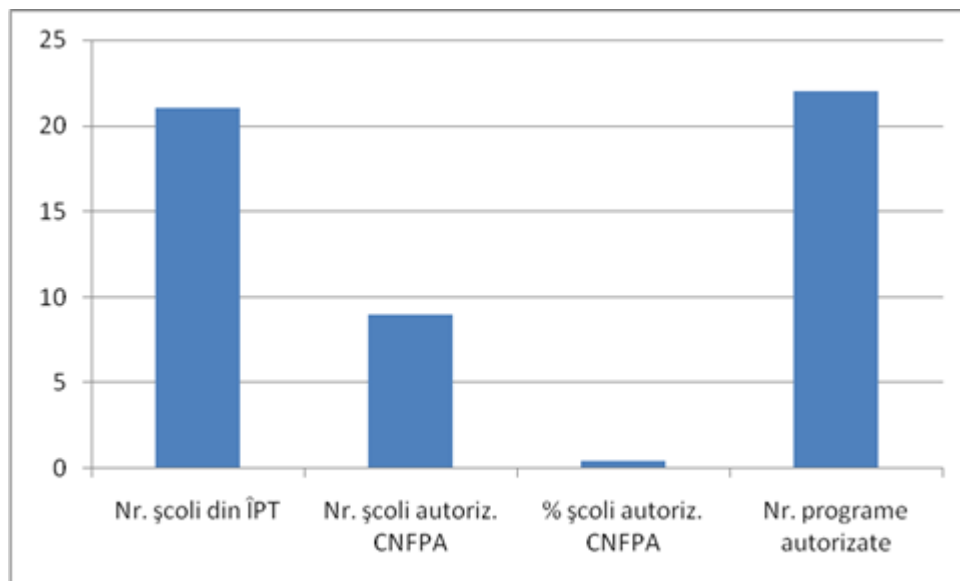
Proiectul planului de școlarizare pentru anul viitor școlar va trebui să țină seama de țintele PLAI stabilite, de contextul economic local și de tendințele pieței muncii.

În aceste condiții se impune o mai mare colaborare a unităților de învățământ profesional și tehnic cu agenții economici locali, AJOFM și alți factori care pot contribui la o dimensionare și orientare corespunzătoare a ofertei educaționale.

6.7.4. Oferta școlilor ÎPT pentru formarea adulților

Unitățile școlare sunt încurajate să intre pe piața ofertanților de formare continuă a adulților și sunt la nivelul județului Hunedoara 43 cursuri de formare adulți autorizate CNFPA. Aceste unități școlare au derulat un număr de 44 programe (cursuri) cu 1079 absolvenți în anul 2009. În perioada 2010-2014 au scăzut foarte mult numărul de cursuri derulate datorită recesiunii economice simțită pregnant la agenții economici. Subliniem faptul că majoritatea programelor de formare se desfășoară în parteneriat cu agenți economici.

Nr. școli din ÎPT	Nr. școli autoriz. CNFPA	% școli autoriz. CNFPA	Nr. programe autorizate
21	9	43	22

6.7.5. Rețele de colaborare și parteneriat în învățământul profesional și tehnic

În vederea valorificării prin multiplicare a asistenței acordate școlilor prin programele PHARE TVET au fost constituite rețele școlare în jurul centrelor de resursă.

Aceste structuri joacă un rol important în toate acțiunile care presupun o abordare regională, și în mod special cele conexe cu piața muncii (informarea despre cerințele actuale și cele viitoare ale pieței muncii, consilierea și orientarea pentru o carieră, structura de competențe cerută de angajatori etc.).

Școala PHARE TVET coordonatoare	Unitate școlară alocată
Colegiul Tehnic „Matei Corvin” Hunedoara	Liceul Tehnologic „Teglas Gabor” Deva
	Liceul Tehnologic „Transilvania” Deva
	Liceul Tehnologic „Constantin Bursan” Hunedoara
	Colegiul Economic „Emanuil Gojdu” Hunedoara
Colegiul Tehnic de Transport Feroviar „Anghel Saligny” Simeria	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva
	Liceul Tehnologic „Crișan” Crișcior
	Liceul Tehnologic „Ovid Densușianu” Călan
	Liceul Teoretic „I.C. Brătianu” Hațeg
Liceul Tehnologic „Nicolaus Olahus” Orăștie	Liceul Tehnologic Agricol „Alexandru Borza” Geoagiu
	Liceul Teoretic „Silviu Dragomir” Ilia
	Liceul Tehnologic Energetic „Dragomir Hurmuzescu” Deva
Colegiul Tehnic „Mihai Viteazu” Vulcan	Liceul Tehnologic Lupeni
	Colegiul Economic „Hermes” Petroșani
	Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida” Petroșani
	Colegiul Tehnic „Constantin Brâncuși” Petrila
	Liceul Tehnologic „Retezat” Uricani

În vederea asigurării unei corespondențe între cerințele angajatorilor și formarea profesională, se dezvoltă parteneriate școală – întreprindere la nivelul fiecărei instituții de

învățământ. Aceste parteneriate, analizate în detaliu la nivelul PLAI al fiecărui județ, vizează diferite componente ale activității din școală, ca de exemplu: asigurarea locurilor pentru instruirea practică a elevilor, dezvoltarea în parteneriat a unor module de curriculum în dezvoltare locală (CDL), acordarea de burse elevilor cu rezultate deosebite, implicarea partenerilor în stabilirea direcțiilor de dezvoltare strategică a școlii, programe comune de dezvoltare a resurselor umane și nu în ultimul rând parteneriate pentru accesarea fondurilor structurale.

În trecut, programele PHARE TVET au contribuit în mod semnificativ la dezvoltarea capacității instituționale a unităților de învățământ profesional și tehnic prin dotări, modernizarea și consolidarea atelierelor școlare, precum și prin formarea unor rețele de colaborare în jurul centrelor de resursă. Prin intermediul acestor rețele, unitățile coordonatoare au avut rolul de a disemina bune practici și de a sprijini școlile arundate în procesele de modernizare curriculară, dezvoltare instituțională și relaționare cu mediul economic.

La nivelul județului Hunedoara, în cadrul programelor PHARE TVET, au fost constituite astfel de rețele școlare, organizate în jurul unor unități de învățământ cu rol de centre de resursă, precum Colegiul Tehnic „Matei Corvin” Hunedoara, Colegiul Tehnic de Transport Feroviar „Anghel Saligny” Simeria, Liceul Tehnologic „Nicolaus Olahus” Orăștie și Colegiul Tehnic „Mihai Viteazu” Vulcan, care au coordonat și sprijinit unități școlare arundate din județ. Aceste structuri au facilitat cooperarea interșcolară și au susținut o abordare coerentă a dezvoltării învățământului profesional și tehnic, în corelare cu cerințele pieței muncii existente la acel moment.

În prezent, mecanismele de cooperare între școlile TVET și partenerii sociali se realizează în baza structurilor instituționale prevăzute de cadrul legislativ actual, respectiv Consorțiile Regionale pentru Dezvoltarea Parteneriatului Social (CRDPS) și Comitetele Locale pentru Dezvoltarea Parteneriatului Social (CLDPS), precum și prin proiecte finanțate din programe europene aflate în derulare (de exemplu Erasmus+, PNRR). Aceste mecanisme asigură consultarea actorilor relevanți, adaptarea ofertei educaționale la cerințele actuale și anticipate ale pieței muncii, precum și dezvoltarea parteneriatelor dintre unitățile de învățământ, autoritățile publice și mediul economic.

6.7.6. Parteneriatul cu întreprinderile

Activitățile care se vor a fi derulate în anul școlar 2022-2023 de către școlile din învățământul profesional și tehnic sunt axate pe următoarele domenii:

- **Parteneriate cu agenții economici**

Activitățile desfășurate în parteneriat cu agenții economici au avut în vedere următoarele:

- efectuarea pregătirii practice a elevilor;
- elaborarea curriculum-ului în dezvoltare locală;
- facilitarea accesului la tehnologii moderne și echipamente;
- formarea și dezvoltarea competențelor cheie și specializate, la elevi și cadre didactice
- identificarea oportunităților pentru angajare;
- elaborarea convenției cadru de practică împreună cu partenerul de practică.

În anul școlar 2022-2023 au fost încheiate 774 de contracte de practică cu operatorii economici pentru formarea profesională inițială prin învățământul profesional și tehnic.

Stagii de practică se derulează la 125 de agenții economici pentru elevii din 19 unități de învățământ profesional și tehnic. Pentru învățământul dual în anul școlar 2022-2023 au fost încheiate contracte cu 46 agenți economici.

6.8. Principalele concluzii din analiza Î.P.T. județean

Profilurile, calificările profesionale și specializările în care se pregătesc elevii din județul Hunedoara sunt stabilite conform prevederilor legislației în vigoare, referitoare la organizarea și funcționarea învățământului în România, pe baza „Nomenclatorului profilurilor, calificărilor

profesionale și specializărilor” și numai în instituții de învățământ autorizate să funcționeze provizoriu sau acreditate, potrivit legii.

Rata de cuprindere are valori mici, (pentru învățământul obligatoriu în jurul valorii de 80%) valorile scad odată cu creșterea nivelului de educație, (pentru învățământul secundar superior fiind de 54% față de 85% prognozat la nivel european), valorile fiind critice pentru mediul rural. Valoarea absolută a ratei de cuprindere este mică, dar acest indicator arată și o tendință de scădere, ceea ce este îngrijorător, și necesită intervenții urgente.

Ponderea absolvenților de clasa a VIII-a care își continuă studiile este de peste 90%, însă este necesar să se urmărească acest indicator și în cazul tranziției de la ciclul inferior la cel superior al liceului. Trebuie avut în vedere faptul că ținta europeană este ca 85% din tinerii din categoria de vârstă 15 – 25 ani să își finalizeze ciclul secundar superior, iar în prezent înregistrăm o rată de cuprindere de doar 74% pentru acest nivel.

Structura calificărilor în regiune a suferit modificări importante datorită analizelor prin intermediul documentelor de planificare a ofertei PRAI și PLAI, înregistrându-se valori care se apropie treptat de țintele stabilite pentru anul de referință 2016.

Structura calificărilor reflectă într-o măsură insuficientă disparitățile interregionale cu privire la cererea pieței actuală și cea viitoare.

Recomandări:

Realizarea unor evidențe complete la nivel de județ, cu privire la categoria tinerilor necuprinși în sistemul formal de educație și identificarea unor măsuri urgente în vederea creșterii ratei de cuprindere, (încurajarea și sprijinirea tinerilor pentru a-și continua studiile, readucerea în școli a celor care au părăsit școala, includerea celor care nu au fost cuprinși) începând cu învățământul primar, și cuprinzând toate nivelele.

Accesul elevilor la educație și la o calificare se poate analiza din punctul de vedere al accesului fizic, accesului la un curriculum adecvat și accesului la servicii specializate.

Sunt necesare măsuri urgente pentru diminuarea fenomenului de abandon școlar la nivelul întregii regiuni, și asigurarea unor alternative pentru completarea studiilor și obținerea unei calificări.

Pentru a asigura competitivitatea absolvenților pe piața forței de muncă, învățământul profesional și tehnic din regiune va trebui să încurajeze obținerea unui nivel de instruire cât mai ridicat, încurajând mobilitatea ocupațională dar și geografică, simultan cu oferirea unor calificări adaptate cerințelor pieței. Pentru a informa tinerii despre cerințele viitoare ale pieței, este necesar să fie continuate cercetările prin studiile regionale.

Se recomandă ca fiecare elev să aibă acces la un curriculum adecvat. Accesul la un curriculum adecvat presupune o structura a calificărilor din oferta școlilor cât mai adaptată cerințelor viitoare ale pieței forței de muncă, pentru a asigura o inserție profesională rapidă și o carieră profesională de succes.

Accesul fizic la o școală care oferă servicii de educație și formare de calitate, înseamnă ca fiecare copil să aibă acces la o unitate școlară care se află la o anumită distanță (stabilită în urma analizelor la nivelul fiecărui județ). Tinerii din mediul rural au acces la școli din mediul urban, ceea ce face ca rata de cuprindere în mediul rural să scadă alarmant pentru ciclul inferior și superior al învățământului secundar.

Asigurarea accesului la servicii suport presupun realizarea unui mecanism de consiliere și orientare pentru carieră individualizat și corelat cu cererea viitoare a pieței forței de muncă. Aceste servicii trebuie oferite de-a lungul întregii perioade de educație și formare (nu doar acțiuni punctuale, izolate, de exemplu înaintea examenelor naționale). Este necesar ca serviciile de consiliere și orientare să fie dezvoltate la nivel regional, pentru a fi corelate cu piața forței de muncă regională, asigurând o mai mare mobilitate ocupațională.

Evoluția populației școlare arată o tendință de descreștere pentru perioada analizată, iar unul din efectele acestui fenomen este creșterea riscului disponibilizărilor în rândul resurselor umane.

Este necesar ca personalul din învățământ să fie corect informat cu privire la tendințele de evoluție a populației școlare și să fie elaborat un plan de măsuri cu implicarea sindicatelor din

învățământ, măsuri ce pot compensa aceste efecte (formare pentru adulți, măsuri de readucere a tinerilor în școli, creșterea perioadei petrecute în școală etc.)

Impactul și eficiența formării profesionale poate fi măsurat prin succesul absolvenților pe piața muncii. În acest sens este urgentă realizarea unor anchete regulate de urmărire a absolvenților, validarea și actualizarea studiilor regionale.

Educația și formarea profesională pot fi servicii de calitate oferite beneficiarilor doar în situația în care se bazează pe un parteneriat real și funcțional.

În acest scop este necesar ca deciziile care se iau cu privire la educație și la formarea profesională să fie fundamentate pe recomandările structurilor partenariale și avizate de către acestea, printr-o consultare regulată. Sistemul de monitorizare a implementării PRAI și PLAI trebuie să asigure cerințele formulate mai sus.

În vederea asigurării resurselor necesare implementării măsurilor acestui document, este deosebit de important să fie elaborate din timp proiecte mature și de calitate, având la bază parteneriate reale și puternice, pentru a fi finanțate din Fondurile Structurale ale Uniunii Europene. Nivelul județean este abilitat să ia o serie de decizii pentru învățământul profesional și tehnic pe baza analizelor realizate care argumentează diferențele față de situația regională.

Există o serie de recomandări cu caracter general precum evitarea școlarizării în schimburi sau reducerea distanțelor pe care elevii trebuie să le străbată pentru a ajunge la școală, facilitându-se în acest mod accesul la școlile TVET.

Nivelul județean va fi responsabil pentru luarea deciziilor potrivite în funcție de propriile analize. Distribuția geografică a unităților școlare nu este uniformă, o concentrare a acestora înregistrându-se în reședințele de județ.

Pentru perioada următoare se recomandă ca să se facă o analiză a efectelor evoluțiilor demografice și să se definitiveze un proiect al schimbărilor în privința rețelei școlare și a structurii calificărilor la nivelul județului, și a fiecărei unități școlare. Având la dispoziție prognozele demografice, este posibil să se facă o planificare a alocării resurselor (materiale și umane) în funcție de dezvoltarea proiectată pentru calificări / domenii și școli.

Având elaborat și aprobat la nivelul fiecărui județ o listă de priorități de dezvoltare (în termeni de calificări și domenii cu șanse de cerere din partea pieței muncii) cu consultarea structurilor de parteneriat, este posibil să se planifice sprijinul financiar prin Fondurile Structurale Europene post aderare în dezvoltarea școlilor.

7. EVALUAREA PROGRESULUI ÎN IMPLEMENTAREA PLAI

Documentul de prognoză al județului Hunedoara PLAI 2016 – 2025 a fost supus unui proces de monitorizare realizat de către 3 membrii desemnați de către Consorțiul Regional Vest, reprezentanți ai CLDPS Arad, în martie 2016.

Activitățile s-au axat în principal pe analiza datelor transmise de către instituțiile responsabile de implementarea acțiunilor propuse și compararea acestora cu acțiunile planificate în PLAI.

Formularea concluziilor s-a concretizat în observații și recomandări pentru unele activități sau măsuri de realizare a obiectivelor care se regăsesc materializate în fișele de monitorizare a obiectivelor după cum urmează:

Obiectivul 1:	Optimizarea procesului de implementare a documentelor PRAI/PLAI
Concluzii:	Aducerea de noi parteneri în CLDPS a demarat și au fost cooptați noi membri în structurile de monitorizare și reactualizare a PLAI. A fost constituit CLDPS Hunedoara ca organism cu personalitate juridică, cu scopul coeziunii și colaborării mai eficiente a acestei structuri consultative cu rol deosebit de important în activitatea din învățământul profesional și tehnic.
Obiectivul 2:	Optimizarea cantitativă și calitativă a ofertei educaționale
Concluzii:	Exista centralizarea la nivel județean a parteneriatelor încheiate cu agenții economici. Exista un proiect în implementare (axa 2.3), a cărui intervenție se referă la practica elevilor. Raport de analiză comparativă regională realizat. Broșura realizată cu oferta școlilor va trebui prezentată într-o formă mai accesibilă. Este necesară continuarea colaborării cu AJOFM și unitățile de învățământ în vederea urmăririi absolvenților.
Obiectivul 3:	Dezvoltarea resurselor umane din TVET
Concluzii:	Au fost realizate acțiuni de formare pe implementarea programelor de formare prin programe POSDRU/POCU/POC/PNRR
Obiectivul 4:	Dezvoltarea infrastructurii TVET
Concluzii:	Există o bază de date referitoare la starea unităților de învățământ și o listă de priorități pentru investiții dar nu sunt avizate de CLDPS. Unele unități de învățământ necesită intervenții urgente pentru asigurarea unor condiții optime de funcționare.
Obiectivul 5:	Asigurarea serviciilor de consiliere și orientare pentru carieră tuturor elevilor din TVET
Concluzii:	Au fost efectuate sondaje privind opțiunile elevilor de clasa a VIII-a și centralizarea opțiunilor acestora, de către CJRAE, în scopul fundamentării planului de școlarizare pentru perioada 2016-2024

Există un proiect depus de CJRAE Hunedoara, pe acest domeniu de intervenție.

Ar fi benefic realizarea unui plan de colaborare între instituții (ISJ, AJOFM, CJRAE)

Rezumatul recomandărilor:

- Stabilirea unui termen pentru reorganizarea parteneriatului, prin regulamentul de funcționare, în funcție de situația specifică din județ.
- Monitorizarea modului de aplicare în practica curentă la clasă a competențelor dezvoltate în urma formării continue a personalului didactic.

Deficiențe constatate privind proiectarea obiectivelor, măsurilor, acțiunilor, ținutelor, indicatorilor și recomandări pentru eliminarea deficiențelor.

- Măsuri formulate ambiguu
- Acțiunile nu sunt descrise suficient de detaliat

- Indicatorii nu sunt formulați separat de obiective
- Limbajul instrumentelor de monitorizare nu coincide cu limbajul utilizat în formularea priorităților PRAI, PLAI
- Orizontul de timp nu a fost precizat atunci când au fost planificate acțiunile.

8. ANALIZA SWOT A CORELĂRII OFERTEI DE FORMARE PROFESIONALĂ CU CEREREA PIEȚEI MUNCII

DEMOGRAFIE-ECONOMIE	
Puncte tari	Puncte slabe
• Poziție geografică strategică în vestul României, cu acces la coridoare de transport naționale și europene • Tradiție industrială solidă (siderurgie, energie, minerit), care a creat competențe profesionale și cultură tehnică în rândul populației • Forță de muncă calificată în domenii industriale, tehnice și energetice • Costuri relativ reduse ale forței de muncă și ale terenurilor, atractive pentru investiții • Prezența unor centre urbane cu rol economic important (Deva, Hunedoara, Petroșani) • Potențial de reconversie economică și profesională a populației active • Resurse naturale importante (energie, apă, terenuri) care pot susține dezvoltarea economică • Potențial ridicat pentru dezvoltarea turismului (industrial, cultural, montan), cu impact pozitiv asupra economiei locale • Rețea de unități de învățământ tehnic și profesional care poate susține formarea resursei umane • Existența unor investiții în infrastructură care pot stimula mobilitatea forței de muncă și dezvoltarea economică	• Scădere accentuată și continuă a populației, determinată de migrația externă și internă, precum și de sporul natural negativ • Îmbătrânirea demografică pronunțată, cu reducerea ponderii populației active și presiune crescută asupra sistemelor sociale • Depopularea zonelor rurale și a fostelor localități monoindustriale • Rată relativ ridicată a șomajului structural, în special în zonele afectate de restructurarea industriei miniere și siderurgice • Nivel scăzut de diversificare economică, cu dependență de sectoare tradiționale aflate în declin • Grad redus de atractivitate pentru investiții majore, ca urmare a percepției negative asupra climatului economic și social • Neconcordanță între competențele forței de muncă disponibile și cerințele actuale ale pieței muncii • Nivel scăzut al veniturilor populației comparativ cu media națională • Antreprenoriat insuficient dezvoltat, în special în mediul rural și în orașele mici • Capacitate limitată de inovare și transfer tehnologic la nivel local • Insuficiența valorificare economică a resurselor locale și a potențialului turistic • Infrastructură economică și industrială parțial învechită, necesitând investiții semnificative pentru modernizare
Oportunități	Amenințări
• Acces la finanțări europene și naționale dedicate tranziției juste, reconversiei economice și dezvoltării durabile (inclusiv mecanismele pentru regiunile afectate de declin industrial) • Posibilitatea reconversiei fostelor platforme industriale și miniere în zone economice,	• Continuarea procesului de depopulare și migrație a populației tinere și active către alte regiuni sau în afara țării • Accenturarea fenomenului de îmbătrânire demografică, cu impact negativ asupra pieței muncii și sustenabilității economice • Persistența decalajelor de dezvoltare față de regiunile mai dinamice economic

logistice sau tehnologice - Dezvoltarea economiei verzi și a sectoarelor bazate pe energie regenerabilă și eficiență energetică - Valorificarea potențialului turistic diversificat (montan, cultural, industrial, ecoturism), cu impact pozitiv asupra ocupării forței de muncă - Creșterea interesului investitorilor pentru zone cu costuri reduse ale terenurilor și forței de muncă - Dezvoltarea infrastructurii de transport și conectivitate (rutieră, feroviară), care poate îmbunătăți atractivitatea economică a județului - Implementarea programelor de formare profesională și recalificare a forței de muncă, adaptate cerințelor pieței muncii - Susținerea antreprenoriatului local și a întreprinderilor mici și mijlocii prin programe de sprijin financiar și consultanță - Posibilitatea atragerii și reintegrării migranților reveniți, ca resursă pentru piața muncii și inițiative antreprenoriale - Dezvoltarea economiei sociale și a serviciilor comunitare, cu impact asupra incluziunii sociale și ocupării - Digitalizarea administrației publice și a mediului de afaceri, facilitând dezvoltarea economică și crearea de noi locuri de muncă - Cooperarea interjudețeană și transfrontalieră pentru dezvoltarea unor proiecte economice integrate	- Risc de neatragere sau absorbție redusă a fondurilor europene disponibile, din cauza capacității administrative limitate - Întârzierea implementării proiectelor majore de infrastructură, afectând competitivitatea economică - Vulnerabilitate economică ridicată la șocuri externe (crize economice, creșteri ale costurilor energetice) - Închiderea sau restrângerea unor activități economice tradiționale, fără alternative viabile de ocupare - Scăderea atractivității județului pentru investitori, în contextul concurenței altor regiuni mai dezvoltate - Dezechilibre sociale accentuate (sărăcie, excluziune socială), cu impact negativ asupra coeziunii comunitare - Degradarea capitalului uman prin scăderea nivelului de calificare și lipsa oportunităților locale - Schimbări legislative sau de politici publice la nivel național sau european, cu impact negativ asupra economiei locale - Risc de accentuare a polarizării teritoriale între centrele urbane și zonele rurale sau monoindustriale
PIAȚA MUNCII	
Puncte tari	Puncte slabe
- Existența unei forțe de muncă cu experiență în domenii industriale, tehnice și energetice - Tradiție îndelungată în activități productive, care a generat competențe profesionale specifice - Prezența unor centre urbane cu rol de polarizare a ocupării forței de muncă (Deva, Hunedoara, Petroșani) - Rețea de unități de învățământ profesional și	- Rată scăzută a ocupării forței de muncă, sub media națională - Nivel ridicat al șomajului de lungă durată, în special în rândul persoanelor peste 45 de ani - Neconcordanță între structura calificărilor disponibile și cerințele actuale ale pieței muncii - Migrația forței de muncă tinere și calificate

tehnic care poate susține formarea inițială și continuă - Disponibilitate relativ ridicată a forței de muncă în urma restructurărilor economice - Costuri competitive ale forței de muncă comparativ cu alte județe mai dezvoltate - Existența instituțiilor publice și a serviciilor de ocupare care pot sprijini integrarea pe piața muncii - Potențial de adaptare și reconversie profesională a populației active	către alte regiuni sau în afara țării - Îmbătrânirea populației active și reducerea bazinului de recrutare - Participare redusă la programe de formare profesională continuă - Antreprenoriat slab dezvoltat, cu impact limitat asupra creării de locuri de muncă - Oportunități limitate de angajare în zonele rurale și fostele localități monoindustriale - Nivel scăzut al veniturilor salariale comparativ cu media națională
Oportunități	Amenințări
- Acces la programe europene și naționale pentru ocupare, formare profesională și incluziune socială - Implementarea mecanismelor de tranziție justă pentru reconversia profesională a forței de muncă - Dezvoltarea sectoarelor emergente (energie verde, servicii, turism, economie socială) - Stimularea antreprenoriatului și a economiei locale prin programe de sprijin și incubare - Digitalizarea și dezvoltarea competențelor digitale ale forței de muncă - Posibilitatea atragerii migranților reveniți ca resursă pentru piața muncii - Dezvoltarea parteneriatelor între angajatori, autorități publice și instituții de învățământ - Creșterea mobilității forței de muncă prin îmbunătățirea infrastructurii de transport	- Continuarea migrației populației active și a exodului tinerilor - Accenturarea deficitului de forță de muncă calificată pe termen mediu și lung - Persistența șomajului structural în zonele afectate de declin industrial - Scăderea atractivității județului pentru investitori, cu impact negativ asupra creării de locuri de muncă - Vulnerabilitate la șocuri economice externe și la schimbări în structura pieței muncii - Creșterea economiei informale și a muncii precare - Risc de excluziune socială pentru categoriile vulnerabile (tineri NEETs, persoane peste 50 de ani, persoane cu dizabilități) - Insuficienta adaptare a sistemului educațional la cerințele pieței muncii
ÎNĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC	
Puncte tari	Puncte slabe
Tranziție clară către model modernizat de liceu tehnologic: învățământul tehnologizat de 4 ani va permite obținerea calificării de nivel 3 după 3 ani și de nivel 4 + acces la Bacalaureat după 4 ani, adaptând formarea elevilor la cerințele actuale ale pieței muncii. Integrarea pregătirii profesionale și a certificărilor în cadrul unui singur program educațional crește atractivitatea liceului tehnologic. Bază instituțională deja existentă (licee tehnologice, resurse educaționale, cadre didactice cu experiență tehnică). Posibilitatea dezvoltării sistemului dual, în parteneriat cu mediul economic, ceea ce poate spori relevanța competențelor dobândite de elevi pentru angajatori.	Implementare treptată și tranziție legislativă complexă – schimbarea organizării și a planurilor-cadru poate genera confuzie sau decalaje în pregătirea resurselor umane și materiale. Capacitate administrativă școlară variabilă în a adapta curricula și infrastructura la noile cerințe de calificare. Necesitatea de autorizare/acreditare pentru calificările de nivel 3 și 4, ceea ce poate limita oferta educațională dacă nu este obținută la timp. Dotări materiale și laboratoriale insuficiente la anumite unități de învățământ pentru a susține formarea tehnică de nivel modern. Insuficientă pregătire a cadrelor

• Corelarea cu documentele de politică educațională națională (curriculum și standarde de calificare conform CNF și EQF). • Rute multiple de ieșire și integrare profesională – elevii pot intra pe piața muncii după finalizarea a 3 ani cu o calificare de nivel 3 sau pot continua până la Bacalaureat cu calificare de nivel 4.	didactice pentru noile planuri-cadru și competențe digitale/tehnice moderne. • Percepția socială încă defavorabilă asupra învățământului tehnologic comparativ cu cel teoretic.
Oportunități	Amenințări
• Acces la finanțări europene și naționale pentru dotare și modernizare a infrastructurii educaționale și a laboratorilor tehnologice. • Dezvoltarea parteneriatelor cu operatori economici pentru „sistem dual” – oferirea de burse, practică plătită și integrare directă pe piața muncii. • Adaptarea curriculumului la cerințele reale ale angajatorilor locali și regionale, prin corelarea cu standardele de calificare. • Creșterea atractivității școlarizării în învățământul tehnologic prin posibilitatea obținerii unei calificări profesionale și a Bacalaureatului în același program. • Creșterea percepției de valoare a calificării cu dublă adresabilitate (muncă și studiu). • Dezvoltarea competențelor digitale și tehnice moderne ale elevilor, ca răspuns la nevoile economiei actuale și viitoare.	• Implementare întârziată sau neuniformă a noilor planuri-cadru la nivelul tuturor unităților școlare. • Risc de decalaj între cerințele pieței muncii și oferta educațională rămânând adaptată incomplet la noile planuri cadru. • Migrația elevilor spre alte forme de învățământ sau spre ocupare timpurie, ca urmare a percepției insuficient de atractive a noii oferte tehnologice. • Depopularea demografică – scădere a efectivelor școlare care afectează viabilitatea claselor tehnologice. • Rezistența la schimbare din partea cadrelor didactice, părinților sau comunității, ceea ce poate afecta implementarea eficientă a reformei. • Lipsa de resurse suficiente pentru formarea continuă a profesorilor și adaptarea la noile planuri-cadru.

9. REZUMATUL PRINCIPALELOR CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI PENTRU PLANUL DE MĂSURI

Demografie

Concluzii	Implicații pentru dezvoltarea resurselor umane IPT
Declinul demografic general	Impune gestionarea eficientă previzională a dezvoltării resurselor umane sprijinită de investiții corespunzătoare în capitalul uman.
Reducerea naturală prognozată a populației tinere	Exprimă pericolul unui deficit de forță de muncă tânără calificată în următoarea perioadă de timp. Creșterea nivelului de calificare și a motivării forței de muncă tinere de a participa la forța de muncă locală, racordarea realistă la piața europeană a muncii – acțiuni de planificare a ofertei educaționale, de informare, orientarea și consiliere, optimizarea alocării resurselor, prin concentrarea pregătirii în școli viabile, în paralel cu rezolvarea problemelor de acces, colaborarea școlilor în rețea prin ofertă cuprinzătoare și diversificată, eliminarea paralelismelor nejustificate și colaborarea pentru acoperirea teritorială optimă. Gradul de urbanizare a județului Hunedoara peste media națională înseamnă pentru IPT o mai mare concentrare în orașe a unităților

	școlare care oferă servicii de educație și formare profesională, fiind necesar însă asigurarea accesului la aceste servicii pentru populația din mediul rural, totuși semnificativă.
Fenomenul de îmbătrânire demografică	Sporirea numărului de personal calificat pentru asistență socială și medicală și nevoi educaționale specifice. Se impune realizarea unui proces de planificare a ofertei, analizând pe sectoare procentul de persoane active care vor ieși în pensie în următoarea perioadă, cu efecte majore în ceea ce privește forța de muncă calificată și ocupată.
Ponderea semnificativă a populației feminine	Impune oferta de pregătire - calificările dorite de populația feminină programe de sprijin (facilități) pentru participarea la educație.
Fenomenul de emigrare temporară	Populația județului, inclusiv populația de vârstă școlară este afectată de fenomenul de emigrare temporară , cu influențe asupra ofertei de calificări la nivel regional și județean. Diminuarea numărului de elevi, implicit diminuarea claselor din oferta județului are drept efect limitarea diversificării calificărilor. În cazul numărului mai mic de clase propuse, nu se va putea asigura acoperirea nevoilor de calificări și domenii de calificare la nivelul județului Hunedoara. Această situație va influența în mod negativ posibilitățile de adecvare a ofertei la cererea angajatorilor, în primul rând în ceea ce privește includerea de noi calificări profesionale în ofertă.
Diversitatea etnică	Pentru populația de etnie romă sunt necesare trasee de formare profesională de tip „A doua șansă”, având în vedere nivelul de educație și analfabetism înregistrate.
Consolidare relativă a vârstei de mijloc (35-55 ani) active pe piața muncii	Implică nevoi crescânde de formare continuă și de implicarea activă a școlilor ca furnizori de programe de formare pentru adulți.

Se impun, așadar, măsuri pentru dezvoltarea resursei umane precum:

- Creșterea nivelului de calificare și a motivării forței de muncă tinere de a participa la forța de muncă regională
- Acțiuni de planificare a ofertei educaționale de informare orientare și consiliere;
- Optimizarea alocării resurselor prin concentrarea pregătirii în școli viabile în paralel cu rezolvarea problemelor de acces
- Colaborarea școlilor în rețea:
 - o ofertă cuprinzătoare și diversificată;
 - eliminarea paralelismelor nejustificate
 - colaborare pentru acoperire teritorială optimă

Date economice

Concluzii	Implicații pentru dezvoltarea resurselor umane, IPT
Ritmul susținut de creștere economică din ultimii ani, reflectat în dinamica PIB și a productivității muncii.	Este necesară o continuă prospectare și adaptare proactivă a sistemului de educație și formare profesională la nevoile pieței, ținând cont de contextul social și economic.
Provocări induse de procesul de integrare europeană Dinamica investițiilor brute și a investițiilor străine	Se impune: creșterea nivelului de calificare, importanța competențelor cheie, limbile străine, antreprenoriat, formarea unor competențe adecvate pentru: noile tehnologii, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare Colaborarea între școli pentru calificările care presupun

Concluzii	Implicații pentru dezvoltarea resurselor umane, IPT
	competențe combinate, de exemplu: tehnice și comerciale/economice, tehnice – artistice – IT Formarea continuă a profesorilor în parteneriat cu întreprinderile.
Tendința de creștere a ponderii unor sectoare economice (ex.: serviciile și construcțiile), în paralel cu scăderea ponderii altor sectoare în formarea PIB și a VAB regional. Diversitatea activităților industriale sau dimpotrivă concentrarea activităților industriale în anumite sectoare	Oferta educațională trebuie să reflecte, prin structura ofertei (proporțional cu nevoile pieței muncii) ponderea crescută a sectoarelor economice în dezvoltare: servicii, construcții.
Modificări structurale din economie evidențiate prin modificări ale ponderilor sectoarelor și activităților economiei naționale la formarea PIB și VAB	Identificarea domeniilor și profilelor de formare profesională inițială prioritare pentru dezvoltarea locală Competențe adecvate și o mobilitate ocupațională sporită (inclusiv intersectorială) a forței de muncă. Adaptări prin curriculum în dezvoltare locală (CDL). Realizarea de CDL conform cerințelor agenților economici.
Ponderea crescândă a IMM	Adaptabilitate crescută a forței de muncă la sarcini de lucru diverse Asigurarea unei pregătiri de bază largi, competențe tehnice generale solide. Consolidarea pregătirii profesionale, indiferent de calificare, cu competențe specifice economiei de piață Adaptări prin curriculum în dezvoltare locală (CDL) Dezvoltarea parteneriatului școală-agenți economici

Piața muncii

Concluzii	Implicații pentru dezvoltarea resurselor umane, IPT
Scăderea ratei de ocupare	Anticiparea nevoilor de calificare și adaptarea ofertei la nevoile pieței muncii. Acțiuni sistematice de informare, orientare și consiliere a elevilor Abordarea integrată a formării profesionale inițiale și continue, din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți cu scopul adaptării la cerințele pieței muncii. Implicarea în programele de măsuri active pentru ocuparea forței de muncă, în special în cele privind oferirea unei noi calificări tinerilor care nu și-au găsit un loc de muncă după absolvirea școlii. Parteneriate active cu agenții economici, Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă, autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților învățământului profesional și tehnic – prioritate permanentă a managementului școlar.
Participarea scăzută a forței de muncă în programe de formare	- Implicare activă a școlilor ca furnizori de formare pentru adulți pentru: - creșterea nivelului de calificare a capitalului uman și formarea

continuă	de noi competențe pentru adaptarea la schimbările tehnologice și organizaționale din întreprinderi, - adecvarea calificării cu locul de muncă, - reconversia profesională în funcție de nevoile pieței muncii, recunoașterea și valorificarea experienței profesionale și a competențelor dobândite pe cale formală și informală, - diversificarea ofertei de formare și adaptarea la nevoile grupurilor țintă: ex. programe de formare la distanță, consultanță, etc.
Evoluțiile sectoriale în plan ocupațional, analizele și prognozele privind evoluția cererii și ofertei de forță de muncă	Planificarea strategică pe termen lung a ofertei de calificare, corelată la toate nivelurile decizionale: regional (PRAI), județean (PLAI), unitate școlară (PAS) Identificarea și eliminarea unor dezechilibre între oferta IPT și nevoile de calificare Identificarea domeniilor și pofilelor de formare profesională inițială prioritare pentru dezvoltarea regională. Stabilirea ponderilor domeniilor și pofilelor de formare profesională inițială în oferta de școlarizare în perspectiva 2020 Planurile de școlarizare (realizat în termeni de calificări profesionale, grupate în domenii și profile) trebuie să reflecte nevoile de forță de muncă în creștere în anumite sectoare/activități ale economiei naționale (descrie în termeni de CAEN sau COR) Creșterea calității formării profesionale inițiale menită să conducă la dobândirea de către absolvenți a competențelor profesionale la un nivel superior celorlalți ofertanți de forță de muncă. Dezvoltarea resurselor umane ale școlilor și a unor parteneriate durabile școală-angajatori. Identificarea unor priorități strategice sectoriale pentru agricultură și dezvoltarea rurală: Pregătirea tinerilor pentru exploatarea eficientă a potențialului agricol – creșterea nivelului de calificare (nivel 3, competențe integrate pentru exploatarea și managementul fermei, procesarea primară a produselor agro-alimentare, etc.) Diversificarea ofertei de calificare având în vedere: agricultura ecologică, promovarea agroturismului, a meșteșugurilor tradiționale, valorificarea resurselor locale prin mica industrie și dezvoltarea serviciilor Implicarea în programe de formare continuă pe două componente: formarea competențelor necesare unei agriculturi competitive și reconversia excedentului de forță de muncă din agricultură spre alte activități.

Pentru stabilirea noului plan de școlarizare, CLDPS formulează următoarele recomandări:

- În *fabricarea produselor din lemn*, oferta de școlarizare este corespunzătoare pentru formarea inițială și are o tendință ușor ascendentă datorită specificului județului. Se recomandă formare profesională continuă pentru agenții economici care și-au dezvoltat activitatea recent, în domeniul pregătirii de bază *fabricarea produselor din lemn*;
- În *electronică și automatizări*, se propune modificarea țintei în sensul creșterii ponderii în domeniul pregătirii de bază *electronică automatizări*; sunt incluse clasele de operator tehnică de calcul la care există solicitare din partea elevilor și care nu au fost anterior în acest domeniu. De asemenea sunt solicitări de calificări din acest domeniu în cadrul serviciilor.

- În *producție media*, nu mai există solicitare pentru formare inițială în domeniul pregătirii de bază *producție media*; se recomandă formarea profesională continuă pentru eventualele solicitări din partea agenților economici;
- În *construcții instalații și lucrări publice*, cu toate că este considerat un domeniu prioritar în județ (deși tendința regională este mai scăzută) și ca urmare ținta PLAI este menținută la 8%, unitățile școlare întâmpină greutăți în realizarea planului de școlarizare datorită atractivității scăzute a calificărilor respective chiar dacă solicitarea s-a realizat de la școli din zone diferite ale județului. Este necesară o mai bună promovare a acestei calificări.
- În domeniul *mecanică*, recomandările sunt de menținere a ponderii pentru acest domeniu de calificare deoarece sunt incluse în acest domeniu mai multe specializări precum sunt: Tehnician proiectant CAD, Tehnician în transporturi, Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații, etc.
- În domeniul *electric*, se propune modificarea țintei deoarece există solicitare mai mare decât cea prognozată inițial pentru acest domeniu, datorită reorganizării specializărilor și datorită solicitărilor din cadrul serviciilor;
- În *industrie textilă și pielărie*, conform informațiilor de la agenții economici este necesară o creștere a ofertei de formare în acest domeniu. Este necesară o mai bună colaborare cu agenții economici din acest domeniu și o mai bună promovare a ofertei școlare;
- În domeniul *materiale de construcții*, nu există solicitare pentru formarea profesională inițială, se recomandă formarea profesională continuă pentru eventualele solicitări din partea agenților economici;
- În *tehnici poligrafice*, nu există solicitare pentru formarea profesională inițială, se recomandă formarea profesională continuă pentru eventualele solicitări din partea agenților economici;
- În *comerț*, se propune o scădere a ponderii deoarece se solicită o pondere mai mare la domeniul Turism și alimentație publică datorită dezvoltării turismului în zonele montane ale județului (în stațiunile montane Parâng, Straja și Retezat);
- În *estetica și igiena corpului omenesc*, se propune modificarea țintei în sensul creșterii ponderii PLAI deoarece există solicitări pentru acest domeniu atât din partea agenților economici cât și din partea elevilor. Tendința este de creștere în domeniul serviciilor.

Educație

Profilurile, calificările profesionale și specializările în care se pregătesc elevii din județul Hunedoara sunt stabilite conform prevederilor legislației în vigoare, referitoare la organizarea și funcționarea învățământului în România, pe baza „Nomenclatorului profilurilor, calificărilor profesionale și specializărilor” și numai în instituții de învățământ autorizate să funcționeze provizoriu sau acreditate, potrivit legii.

Rata de cuprindere are valori mici, (pentru învățământul obligatoriu în jurul valorii de 80%) valorile scad odată cu creșterea nivelului de educație, (pentru învățământul secundar superior fiind de 54% față de 85% prognozat la nivel european), valorile fiind critice pentru mediul rural. Valoarea absolută a ratei de cuprindere este mică, dar acest indicator arată și o tendință de scădere, ceea ce este îngrijorător, și necesită intervenții urgente.

Ponderea absolvenților de clasa a VIII-a care își continuă studiile este de peste 90%, însă este necesar să se urmărească acest indicator și în cazul tranziției de la ciclul inferior la cel superior al liceului. Trebuie avut în vedere faptul că ținta europeană este ca 85% din tinerii din categoria de vârstă 15 – 25 ani să își finalizeze ciclul secundar superior, iar în prezent înregistrăm o rată de cuprindere de doar 54% pentru acest nivel.

Pe parcursul perioadei de școlarizare se realizează pierderi mari din numărul total de tineri cuprinși în sistemul formal de educație. Aceste pierderi se ridică la peste 22% din numărul

celor înscriși în ciclul primar în anul școlar 1994/95, ceea ce în valoare absolută înseamnă 25840 de elevi pentru o cohortă de 4 ani. Acești tineri se vor regăsi în societate fără o calificare, fără studii finalizate, cu risc de marginalizare socio-profesională ridicat, dacă nu se vor realiza intervenții concertate.

Structura calificărilor în regiune a suferit modificări importante datorită analizelor prin intermediul documentelor de planificare a ofertei PRAI și PLAI, înregistrându-se valori care se apropie treptat de țintele stabilite pentru anul de referință 2016.

Structura calificărilor reflectă într-o măsură insuficientă disparitățile interregionale cu privire la cererea pieței actuală și cea viitoare.

Recomandări:

Realizarea unor evidențe complete la nivel de județ, cu privire la categoria tinerilor necuprinși în sistemul formal de educație și identificarea unor măsuri urgente în vederea creșterii ratei de cuprindere, (încurajarea și sprijinirea tinerilor pentru a-și continua studiile, readucerea în școli a celor care au părăsit școala, includerea celor care nu au fost cuprinși) începând cu învățământul primar, și cuprinzând toate nivelele.

Accesul elevilor la educație și la o calificare se poate analiza din punctul de vedere al accesului fizic, accesului la un curriculum adecvat și accesului la servicii specializate.

Sunt necesare măsuri urgente pentru diminuarea fenomenului de abandon școlar la nivelul întregii regiuni, și asigurarea unor alternative pentru completarea studiilor și obținerea unei calificări.

Pentru a asigura competitivitatea absolvenților pe piața forței de muncă, învățământul profesional și tehnic din regiune va trebui să încurajeze obținerea unui nivel de instruire cât mai ridicat, încurajând mobilitatea ocupațională dar și geografică, simultan cu oferirea unor calificări adaptate cerințelor pieței. Pentru a informa tinerii despre cerințele viitoare ale pieței, este necesar să fie continuate cercetările prin studiile regionale.

Se recomandă ca fiecare elev să aibă acces la un curriculum adecvat. Accesul la un curriculum adecvat presupune o structură a calificărilor din oferta școlilor cât mai adaptată cerințelor viitoare ale pieței forței de muncă, pentru a asigura o inserție profesională rapidă și o carieră profesională de succes.

Accesul fizic la o școală care oferă servicii de educație și formare de calitate, înseamnă ca fiecare copil să aibă acces la o unitate școlară care se află la o anumită distanță (stabilită în urma analizelor la nivelul fiecărui județ). Tinerii din mediul rural au acces la școli din mediul urban, ceea ce face ca rata de cuprindere în mediul rural să scadă alarmant pentru ciclul inferior și superior al învățământului secundar.

Asigurarea accesului la servicii suport presupune realizarea unui mecanism de consiliere și orientare pentru carieră individualizat și corelat cu cererea viitoare a pieței forței de muncă. Aceste servicii trebuie oferite de-a lungul întregii perioade de educație și formare (nu doar acțiuni punctuale, izolate, de exemplu înaintea examenelor naționale). Este necesar ca serviciile de consiliere și orientare să fie dezvoltate la nivel regional, pentru a fi corelate cu piața forței de muncă regională, asigurând o mai mare mobilitate ocupațională.

Evoluția populației școlare arată o tendință de descreștere pentru perioada analizată, iar unul din efectele acestui fenomen este creșterea riscului disponibilizărilor în rândul resurselor umane.

Este necesar ca personalul din învățământ să fie corect informat cu privire la tendințele de evoluție a populației școlare și să fie elaborat un plan de măsuri cu implicarea sindicatelor din învățământ, măsuri ce pot compensa aceste efecte (formare pentru adulți, măsuri de readucere a tinerilor în școli, creșterea perioadei petrecute în școală etc.)

Impactul și eficiența formării profesionale poate fi măsurat prin succesul absolvenților pe piața muncii. În acest sens este urgentă realizarea unor anchete regulate de urmărire a absolvenților, validarea și actualizarea studiilor regionale.

Educația și formarea profesională pot fi servicii de calitate oferite beneficiarilor doar în situația în care se bazează pe un parteneriat real și funcțional.

În acest scop este necesar ca deciziile care se iau cu privire la educație și la formarea profesională să fie fundamentate pe recomandările structurilor partenariale și avizate de către acestea, printr-o consultare regulată. Sistemul de monitorizare a implementării PRAI și PLAI trebuie să asigure cerințele formulate mai sus.

În vederea asigurării resurselor necesare implementării măsurilor acestui document, este deosebit de important să fie elaborate din timp proiecte mature și de calitate, având la bază parteneriate reale și puternice, pentru a fi finanțate din Fondurile Structurale ale Uniunii Europene.

Nivelul județean este abilitat să ia o serie de decizii pentru învățământul profesional și tehnic pe baza analizelor realizate care argumentează diferențele față de situația regională.

Există o serie de recomandări cu caracter general precum evitarea școlarizării în schimburi sau reducerea distanțelor pe care elevii trebuie să le străbată pentru a ajunge la școală, facilitându-se în acest mod accesul la școlile TVET.

Nivelul județean va fi responsabil pentru luarea deciziilor potrivite în funcție de propriile analize. Distribuția geografică a unităților școlare nu este uniformă, o concentrare a acestora înregistrându-se în reședințele de județ.

Pentru perioada următoare se recomandă ca să se facă o analiză a efectelor evoluțiilor demografice și să se definitiveze un proiect al schimbărilor în privința rețelei școlare și a structurii calificărilor la nivelul județului, și a fiecărei unități școlare. Având la dispoziție prognozele demografice, este posibil să se facă o planificare a alocării resurselor (materiale și umane) în funcție de dezvoltarea proiectată pentru calificări / domenii și școli.

Având elaborat și aprobat la nivelul fiecărui județ o listă de priorități de dezvoltare (în termeni de calificări și domenii cu șanse de cerere din partea pieței muncii) cu consultarea structurilor de parteneriat, este posibil să se planifice sprijinul financiar prin Fondurile Structurale Europene post aderare în dezvoltarea școlilor.

10. ACȚIUNI PROPUSE – PLAN DE MĂSURI

Aceste acțiuni reprezintă tipurile de măsuri identificate la nivelul județului Hunedoara, fiind formulate în strânsă legătură cu concluziile și recomandările din PRAI. Aceste acțiuni constituie cadrul pentru definitivarea PAS și sunt grupate în domenii de intervenții prioritare.

Obiective	Optimizarea procesului de implementare a documentului PLAI	Corelarea ofertei de formare cu cererea pieței muncii	Dezvoltarea resurselor umane din TVET	Îmbunătățirea condițiilor de învățare în IPT	Asigurarea serviciilor de consiliere și orientare pentru carieră
Ținte	Asigurarea implementării măsurilor plai într-o proporție de minim 80 %	• Obținerea de informații credibile, de calitate periodic actualizate și accesibile privind nevoile de calificare • Ajustarea structurii ofertei pe termen lung la nevoile de calificare (pe domenii de pregătire și calificări) • Creșterea nivelului de calificare și gradului de adecvare a competențelor formate la nevoile viitoare ale unei economii în schimbare • Implicarea activă a școlilor VET în programe de formare a adulților și alte servicii în folosul comunității • Îmbunătățirea sistemului de asigurare a calității în IPT	Cuprinderea în sistemul de formare continuă a minim 45% din resursele umane din VET	Dezvoltarea infrastructurii și a bazei materiale a unităților școlare astfel încât să asigurăm calitatea formării profesionale în contextul descentralizării	75% elevii cuprinși din sistemul VET vor beneficia de servicii de consiliere și orientare pentru carieră

Obiective	Optimizarea procesului de implementare a documentului PLAI	Corelarea ofertei de formare cu cererea pieței muncii	Dezvoltarea resurselor umane din TVET	Îmbunătățirea condițiilor de învățare în IPT	Asigurarea serviciilor de consiliere și orientare pentru carieră
Rezultate măsurabile	- Cuprinderea reprezentanților cheie la nivel de județ pentru implementarea măsurilor PLAI - Aplicarea instrumentelor de monitorizare - Finalizarea rapoartelor în termenele stabilite 21 PAS al școlilor ÎPT scrise în funcție de informațiile și recomandările din PLAI Hunedoara	- Găzduirea PLAI pe pagina ISJ Hunedoara - Rapoarte periodice furnizate de AJOFM Hunedoara privind evoluția pieței muncii regionale și locale (cel puțin anual) - Elaborarea de analize referitoare la cuprinderea absolvenților în ciclul superior și pe piața forței de muncă. - Actualizare PLAI-ediția revizuită - Planurile de școlarizare, avizate de CLDPS - Un raport de analiză comparativă județeană - CDEOȘ, CAIP pentru clasele a IX-a și a X-a – avizate de CLDPS 18 școli ÎPT informate și consiliate în privința legislației specifice furnizării de formare pentru adulți. - Cel puțin 60% din școlile din rețeaua de ÎPT acreditate ca furnizori de formare pentru adulți - Cel puțin 6 cadre didactice din fiecare unitate de ÎPT care să se înscrie în registrul specialiștilor din cadrul Agenției de Prestații Sociale Hunedoara - Cel puțin 8 cadre didactice din fiecare școală ÎPT care să furnizeze cursuri de formare profesională	- O activitate de informare a întregului personal și un plan de acțiune la nivel de județ 100 cadre didactice care efectuează vizite la agenții economice 25 cadre didactice din ÎPT absolvente de studii universitare de scurta durată care își vor echivala ciclul I de studii universitare. 50 persoane instruite	- Lista de priorități și urgente, a investițiilor cu aviz CLDPS (pentru minim 4 școli / an / județ finanțări PEO) 3 școli ÎPT care se află sub finanțare prin PEO 7 Centre de informare constituite 5 trasee acoperite 100 elevi beneficiari ai transportului cu microbuze furnizate prin programul MEC	- Informații de calitate, accesibile elevilor privind oportunitățile de carieră, oferta și alternativele în cadrul sistemului de ÎPT și oportunităților de angajare identificate - Ghiduri tipărite și distribuite gratuit pentru elevii din școlile ÎPT - Baza de date care cuprinde elevii cu CES și elevii aflați în dificultate 100 cadre didactice care vor participa în cadrul proiectelor la seminarii de informare privitoare la situația pieței muncii 20 consilieri școlari care participă la seminariile de informare organizare de beneficiarii proiectelor finanțate prin PEO.

Obiective	Optimizarea procesului de implementare a documentului PLAI	Corelarea ofertei de formare cu cererea pieței muncii	Dezvoltarea resurselor umane din TVET	Îmbunătățirea condițiilor de învățare în IPT	Asigurarea serviciilor de consiliere și orientare pentru carieră
	Constituirea unei echipe de lucru largite care să includă toți factorii de decizie la nivel județean	- Cel puțin 6 școli IPT care furnizează cursuri de formare pentru adulți finanțate prin TRANZIȚIE JUSTĂ(PTJ) 18 responsabili CEAC din școlile IPT sprijiniți pentru desfășurarea activității 18 vizite efectuate de inspectorii școlari în școlile IPT 18 rapoarte de autoevaluare validate - Procedurile de asigurare a calității implementate în toate școlile din rețeaua de IPT		500 elevi beneficiari ai decontării navetei de către autoritățile locale - Până în 2030, toate școlile VET din județ să corespundă normelor de siguranță, igienă și confort pentru elevi	- Realizarea indicatorului legal de minim 1 psiholog la 800 de elevi pentru rețeaua școlară 130 parteneriate încheiate cu agenții economici la care elevii desfășoară practica - Până în 2030, unitățile de IPT beneficiază de programe de consiliere și intervenție individualizată

Obiective	Optimizarea procesului de implementare a documentului PLAI	Corelarea ofertei de formare cu cererea pieței muncii	Dezvoltarea resurselor umane din TVET	Îmbunătățirea condițiilor de învățare în IPT	Asigurarea serviciilor de consiliere și orientare pentru carieră
Acțiuni pentru atingerea obiectivelor	• Lărgirea parteneriatului, la nivel județean, cu recomandarea pentru nivel local • Desfășurarea activității de monitorizare a implementării măsurilor prevăzute în PLAI • Promovarea și stimularea unităților de învățământ profesional și tehnic pentru participarea în vederea obținerii titlului de excelență	• Compatibilizarea bazelor de date ale AJOFM cu noile finalități obținute prin sistemul de educație și formare profesională. • Actualizarea anuală a PLAI • Asigurarea colaborării unităților de învățământ VET în rețea • Proiectarea anuală a planurilor de școlarizare • Analiza gradului de corelare a ofertei școlare a școlilor • Identificarea cerințelor specifice din partea angajatorilor și adaptarea curriculumului în dezvoltare locală în parteneriat cu aceștia • Asigurarea cunoașterii legislației în vigoare specifică furnizorilor de formare profesională pentru adulți. • Derularea procedurilor în vederea obținerii de autorizări și acreditări pentru noi calificări de către unitățile de învățământ profesional și tehnic.	• Informarea resurselor umane din sistemul ÎPT asupra tendințelor de dezvoltare a sistemului și planificarea măsurilor de intervenție la nivelul județului și unităților școlare • Organizarea de stagii de formare a cadrelor din sistemul ÎPT, la partenerii economici, pentru dezvoltarea competențelor metodice și adaptarea la cerințele reformei din ÎPT	• Asigurarea comunicării între autoritățile locale, ISJ Hunedoara pentru realizarea, evaluarea necesarului de dotare cu echipamente și adoptarea unui plan de acțiune corelat cu strategia ofertei pe termen lung • Transformarea bibliotecilor din școlile ÎPT în centre de informare modernă • Asigurarea unor burse pentru elevii care frecventează ÎPT și își desfășoară stagiile de pregătire practică la agenții economici	• Inventarierea opțiunilor tinerilor, urmată de activități de informare și orientare pentru carieră • Adoptarea unui program de măsuri pentru identificarea și integrarea elevilor cu cerințe educative speciale • Cuprinderea cadrelor didactice în activități de informare cu privire la viitorul regiunii, șansele de ocupare a unui loc de muncă • Implicarea partenerilor sociali în acțiuni de orientare și consiliere pentru carieră

Obiective	Optimizarea procesului de implementare a documentului PLAI	Corelarea ofertei de formare cu cererea pieței muncii	Dezvoltarea resurselor umane din TVET	Îmbunătățirea condițiilor de învățare în IPT	Asigurarea serviciilor de consiliere și orientare pentru carieră
	• Sprijinirea școlilor ÎPT pentru scrierea PAS în funcție de recomandările PLAI • Abilitarea echipelor constituite la nivel de județ în vederea continuării exercițiului de planificare a educației (implementare și reactualizare PLAI, PAS)	• Cuprinderea cadrelor didactice de specialitate pe listele cu specialiști ale Comisiei Județene de Acreditare a Furnizorilor de Formare Profesională a Adulților Formarea unei baze de date cu cadrele didactice de specialitate din ÎPT, care pot deveni formatori. • Constituirea de parteneriate cu beneficiari ai proiectelor finanțate prin PEO sau TRANZIȚIE JUSTĂ(PTJ), în vederea furnizării de cursuri de calificare pentru șomeri și șomeri din mediul rural. • Sprijinirea responsabilului și membrilor CEAC, din școlile ÎPT, pentru aplicarea legislației în vigoare privitoare la CEAC. • Efectuarea inspecțiilor de validare a rapoartelor de autoevaluare a comisiilor CEAC din școlile ÎPT. • Asigurarea implementării planului pentru asigurarea calității în fiecare școală ÎPT.	• Sprijinirea cadrelor didactice cu studii scurte (IP3) și aprofesorilor de instruire pentru echivalarea studiilor absolvite cu ciclul I universitar • Instruirea responsabililor cu proiectele europene din școlile ÎPT pentru accesarea fondurilor structurale	• Extinderea programului de asigurarea transportului școlar pentru și pentru școlile ÎPT în vederea creșterii accesibilității școlilor • Colaborarea școlilor cu autoritățile locale de care aparțin, pentru utilizarea optimă a resurselor disponibile	• Colaborare cu autoritățile, instituții specializate și ONG pentru oferirea de asistență specializată, consiliere și sprijin familiilor/ elevilor cu risc de abandon timpuriu

ȚINTA 1. ASIGURAREA IMPLEMENTĂRII MĂSURILOR PLAI ÎNTR-O PROPORȚIE DE MINIM 80 %

Cod act.	Activitatea – descriere	Rezultat măsurabil	Responsabil	Orizont de timp
A.1.1.	Lărgirea parteneriatului, la nivel județean, cu recomandarea pentru nivelul local.	Cuprinderea în structurile de implementare a reprezentanților cheie la nivel de județ pentru implementarea măsurilor PLAI	CLDPS Hunedoara ISJ Hunedoara	Conform nevoilor concrete pe parcursul implementării
A.1.2.	Desfășurarea activității de monitorizare a implementării măsurilor prevăzute în PLAI, de către membrii CLDPS Hunedoara	Aplicarea instrumentelor de monitorizare Finalizarea rapoartelor în termenele stabilite Grad de realizare a măsurilor propuse prin PLAI Hunedoara	CLDPS Hunedoara ISJ Hunedoara	Perioada de implementare 2025-2030
A.1.3.	Sprajinirea prin acordarea de consiliere școlilor ÎPT pentru scrierea PAS în funcție de recomandările PLAI	21 PAS al școlilor ÎPT scrise în funcție de informațiile și recomandările din PLAI Hunedoara	ISJ Hunedoara Președinte CLDPS Hunedoara	
A.1.4.	Desfășurarea activității de monitorizare a implementării măsurilor prevăzute în PAS, de către membrii CLDPS Hunedoara	Aplicarea instrumentelor de monitorizare Finalizarea rapoartelor în termenele stabilite Grad de acoperire a școlilor ÎPT din Județul Hunedoara	CLDPS Hunedoara ISJ Hunedoara	Perioada de implementare 2025-2030
A.1.5.	Abilitarea echipelor constituite la nivel de județ în vederea continuării exercițiului de planificare a educației (implementare și reactualizare PLAI, PAS)	Constituirea unei echipe de lucru lărgite care să includă toți factorii de decizie la nivel județean	Abilitarea se va realiza prin asistența CNDIPT la solicitarea ISJ-urilor	PLAI anual reactualizat și aprobat în CA al ISJ Hunedoara

ȚINTA 2. ASIGURAREA UNEI CONCORDANȚE ÎNTRE OFERTA DE FORMARE PROFESIONALĂ ȘI CEREREA PIEȚEI MĂSURATĂ PRIN RESPECTAREA RECOMANDĂRILOR PLAI

ȚINTA 2.1 OBȚINEREA DE INFORMAȚII CREDIBILE, DE CALITATE PERIODIC ACTUALIZATE ȘI ACCESIBILE PRIVIND NEVOILE DE CALIFICARE

Cod act.	Activitatea – descriere	Rezultat măsurabil	Responsabil	Orizont de timp
A.2.1.1.	Compatibilizarea bazelor de date ale AJOFM, de evidență ale absolvenților șomeri, cu noile finalități (calificări profesionale/ niveluri de calificare) obținute prin sistemul de educație și formare profesională.	Găzduirea PLAI pe pagina ISJ Hunedoara Rapoarte periodice furnizate de AJOFM Hunedoara privind evoluția pieței muncii regionale și locale (cel puțin anual)	ISJ Hunedoara CJRAE Hunedoara, Unități școlare ÎPT din Județul Hunedoara	Anual, cu reactualizarea datelor Noiembrie revizuirea Țintelor
A.2.1.2.	Dezvoltarea colaborării între ISJ și AJOFM; investigarea evoluției pieței muncii în procesul de planificare a IPT	Statistici și analize la nivelul județului Hunedoara referitoare la cuprinderea absolvenților în ciclul superior, și pe piața forței de muncă.	ISJ Hunedoara Unități școlare AJOFM Hunedoara	Permanent

ȚINTA 2.2. AJUSTAREA STRUCTURII OFERTEI PE TERMEN LUNG LA NEVOILE DE CALIFICARE (PE DOMENII DE PREGĂTIRE ȘI CALIFICĂRI)

Cod act.	Activitatea – descriere	Rezultat măsurabil	Responsabil	Orizont de timp
A2.2.1.	Actualizarea anuală a PLAI pe baza datelor certificate de INS și a recomandărilor din PRAI	PLAI ediția revizuită	CLDPS Hunedoara ISJ Hunedoara	Anual, înainte de stabilirea planului de școlarizare pt. anul școlar următor
A.2.2.2.	Asigurarea colaborării unităților de învățământ TVET școlilor în rețea, pentru planificarea ofertei pe baza unei strategii comune	2 întâlniri ale coordonatorilor școlilor ÎPT, premergătoare constituirii planului de școlarizare	Unități școlare ISJ Hunedoara	Octombrie Noiembrie
A.2.2.3.	Proiectarea anuală a planurilor de școlarizare în concordanță cu recomandările formulate în PLAI	Planurile de școlarizare anuale, avizate de CLDPS, în concordanță cu PRAI și PLAI	Unități școlare ISJ Hunedoara	decembrie

A.2.2.4.	Analiza gradului de corelare a ofertei școlare a școlilor ținând cont de recomandările din PLAI Hunedoara	Un raport de analiză comparativă județeană	CNDIPT, CLDPS, ISJ	Decembrie Ianuarie
-----------------	---	--	--------------------	-----------------------

Ținta 2.3: CREȘTEREA NIVELULUI DE CALIFICARE ȘI GRADULUI DE ADECVARE A COMPETENȚELOR FORMATE LA NEVOILE VIITOARE ALE UNEI ECONOMII ÎN SCHIMBARE

Cod act.	Activitatea – descriere	Rezultat măsurabil	Responsabil	Orizont de timp
A.2.3.1.	Identificarea cerințelor specifice din partea angajatorilor și adaptarea curriculumului în dezvoltare locală în parteneriat cu aceștia	CDL – avizate de CLDPS	Școlile din ÎPT	În anul școlar premergător anului școlar în curs
A.2.3.2.	Urmărirea ieșirilor din sistemul TVET la nivel de județ cu accent deosebit pe analiza problematicei de abandon școlar și a rezultatelor obținute la examenul de Bacalaureat	Statistici și analize la nivelul județului referitoare la cuprinderea absolvenților VET în ciclul superior și pe piața forței de muncă. Rata de tranziție de la ciclul inferior al liceului la ciclul superior al liceului: minim 95% până în 2030	ISJ Hunedoara Unități școlare AJOFM CNDIPT	Anual
A.2.3.3	Măsuri metodice și colaborare interdisciplinară pentru consolidarea pregătirii de bază și a pregătirii tehnice generale, cât și a competențelor cheie.	Analize la nivelul județului realizate cu prilejul inspecțiilor frontale	- Inspectorii de specialitate - Școlile din ÎPT - Rețele de școli și parteneri	În conformitate cu calendarul compartimentului Inspecție școlară din ISJ Hunedoara
A.2.3.3.	Măsuri conjugate pentru consolidarea pregătirii profesionale, indiferent de calificare, cu competențe specifice economiei de piață (marketing, competențe antreprenoriale, tehnici de vânzări, etc.)	Furnizarea unor cursuri prin CCD Deva care vizează creșterea competitivității și flexibilității forței de munca, cadrelor didactice din ÎPT	CCD Deva Inspectorul responsabil cu dezvoltarea resursei umane.	Calendarul desfășurării cursurilor de formare, al CCD Hunedoara

Ținta 2.4: IMPLICAREA ACTIVĂ A ȘCOLILOR TVET ÎN PROGRAME DE FORMARE A ADULȚILOR ȘI ALTE SERVICII ÎN FOLOSUL COMUNITĂȚII

Cod act.	Activitatea – descriere	Rezultat măsurabil	Responsabil	Orizont de timp
A.2.4.1.	Asigurarea cunoașterii legislației în vigoare specifică furnizorilor de formare profesională pentru adulți.	-școli ÎPT informate și consiliate în privința legislației specifice furnizării de formare pentru adulți.	Președintele CLDPS Hunedoara	Ianuarie - februarie al fiecărui an
A.2.4.1.	Derularea procedurilor de acreditare	Cel puțin 60% din școlile din rețeaua de ÎPT din jud. Hunedoara acreditate ca furnizori de formare pentru adulți până în 2025	ISJ Hunedoara	Calendar de activități la nivelul școlilor ÎPT
A.2.4.2.	Cuprinderea cadrelor didactice de specialitate pe listele cu specialiști ale Comisiei Județene de Acreditare a Furnizorilor de Formare Profesională a Adulților	Cel puțin 6 cadre didactice din fiecare unitate de ÎPT care să se înscrie în registrul specialiștilor din cadrul Agenției de Prestații Sociale Hunedoare	Președinte CLDPS Hunedoara Vicepreședinte CLDPS Hunedoara	Ianuarie – februarie 2026
A.2.4.3.	Formarea unei baze de date cu cadrele didactice de specialitate din ÎPT, care pot deveni formatori în cadrul cursurilor de perfecționare, inițiere, specializare sau calificare	Cel puțin 8 cadre didactice din fiecare școală ÎPT care să furnizeze cursuri de perfecționare, inițiere, specializare sau calificare	Președinte CLDPS Hunedoara Vicepreședinte CLDPS Hunedoara	Martie – aprilie 2026
2.4.4.	Constituirea de parteneriate cu beneficiari ai proiectelor finanțate prin PEO sau TRANZIȚIE JUSTĂ(PTJ) , , în vederea furnizării de cursuri de calificare pentru șomeri și șomeri din mediul rural.	Cel puțin 6 școli ÎPT care furnizează cursuri de formare pentru adulți finanțate prin PEO sau TRANZIȚIE JUSTĂ(PTJ) .	Președinte CLDPS Hunedoara Vicepreședinte CLDPS Hunedoara	Ianuarie – februarie 2026

ȚINTA 2.5. ÎMBUNĂTĂȚIREA SISTEMULUI DE ASIGURARE A CALITĂȚII ÎN ÎPT

Cod act.	Activitatea – descriere	Rezultat măsurabil	Responsabil	Orizont de timp
2.5.1.	Sprijinirea responsabilului și membrilor CEAC, din școlile ÎPT, pentru aplicarea legislației în vigoare privitoare la CEAC	18 responsabili CEAC din școlile ÎPT sprijiniți pentru desfășurarea unei activități în conformitate cu legislația în vigoare	ISJ Hunedoara prin inspectorul școlar general adjunct - inspecție școlară Președinte CLDPS	Anual - Calendarul implementării la nivel național

2.5.2	Efectuarea inspecțiilor de validare a rapoartelor de autoevaluare a comisiilor CEAC din școlile ÎPT	18 vizite efectuate de inspectorii școlari în școlile ÎPT 18 rapoarte de autoevaluare validate	ISJ Hunedoara prin inspectorul școlar general adjunct - inspecție școlară	Octombrie a fiecărui an școlar.
2.5.3.	Asigurarea implementării planului pentru asigurarea calității în fiecare școală ÎPT, centrat pe calitatea procesului de predare învățare dar și analiza și implementarea celorlalte principii.	Procedurile de asigurare a calității implementate în toate școlile din rețeaua de ÎPT	Școlile IPT Coordonatorul județean al CEAC	Calendarul implementării la nivel național ARACIP
2.5.4.	Efectuarea inspecțiilor de evaluare externă a comisiilor CEAC din școlile ÎPT	18 vizite efectuate de inspectorii școlari în școlile ÎPT 18 rapoarte de evaluare externă	ISJ Hunedoara prin inspectorul școlar general adjunct – domeniu inspecție școlară	

ȚINTA 3. CUPRINDEREA ÎN SISTEMUL DE FORMARE CONTINUĂ A MINIM 45% DIN RESURSELE UMANE DIN VET

Cod act.	Activitatea – descriere	Rezultat măsurabil	Responsabil	Orizont de timp
A.3.1	Informarea resurselor umane din sistemul ÎPT asupra tendințelor de dezvoltare a sistemului și planificarea măsurilor de intervenție la nivelul județului Hunedoara și unităților școlare	O activitate de informare a întregului personal și un plan de acțiune la nivel de județ	ISJ Hunedoara SIP prin reprezentantul în CLDPS CLDPS Hunedoara CNDIPT	Noiembrie -Aprilie al fiecărui an
A.3.2.	Organizarea de vizite sau stagii de formare a cadrelor din sistemul ÎPT, la partenerii economici, pentru dezvoltarea competentelor metodice și adaptarea la cerințele reformei din ÎPT (stagii de formare prin instituțiile acreditate, întâlniri metodice, lecții deschise, scheme de mentorat în școli, etc.)	100 cadre didactice care efectuează vizite la agenții economici, care asigură desfășurarea stagiilor de pregătire practică pentru elevi - Proiecte finanțate prin programul Erasmus+ adresate cadrelor didactice, agenților economici și personalului din unitățile VET	ISJ Hunedoara A.N.P.C.D.E.F.P, PROGRAMUL Erasmus +	Februarie al fiecărui an 2026-2030

A.3.3.	Sprijinirea cadrelor didactice cu studii scurte (IP3) și a profesorilor de instruire practică din școlile ÎPT pentru echivalarea studiilor absolvite cu ciclul I universitar, în conformitate cu LIP 198/2023 și OMECTS nr 5484/2011 și nr. 5553/2011	25 cadre didactice din ÎPT absolvente de studii universitare de scurta durată care își vor echivala ciclul I de studii universitare.	ISJ Hunedoara prin compartimentul DRU	Ianuarie al fiecărui an
A.3.4.	Instruirea responsabililor cu proiectele europene din școlile ÎPT pentru accesarea fondurilor structurale	50 persoane instruite	CLDPS Hunedoara ISJ Hunedoara A.N.P.C.D.E.F.P	În funcție de deschiderea liniilor de finanțare

ȚINTA 4. DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII ȘI A BAZEI MATERIALE A UNITĂȚILOR ȘCOLARE ASTFEL ÎNCÂT SĂ ASIGURĂM CALITATEA FORMĂRII PROFESIONALE ÎN CONTEXTUL DESCENTRALIZĂRII

Cod act.	Activitatea – descriere	Rezultat măsurabil	Responsabil	Orizont de timp
A.4.1.	Asigurarea comunicării în cadrul CLDPS Hunedoara, între autoritățile locale, ISJ Hunedoara pentru realizarea evaluarea necesarului de dotare cu echipamente și adoptarea unui plan de acțiune corelat cu strategia ofertei pe termen lung	- Lista de priorități și urgente, a investițiilor cu aviz CLDPS (pentru minim 4 școli / an / județ finanțări PNRR) - școli ÎPT din Județul Hunedoara care se află sub finanțare prin PNRR	CLDPS Hunedoara Primăria Deva Primăria Simeria Primăria Hațeg	În funcție de deschiderea liniilor de finanțare
A.4.2.	Transformarea bibliotecilor din școlile ÎPT în centre de informare modernă	7 Centre de informare constituite în 6 școlile ÎPT din Județul Hunedoara	CCD Deva Conducerile unităților de învățământ Consiliile locale	2026-2030
A.4.3.	Asigurarea unor burse pentru elevii care frecventează ÎPT în Județul Hunedoara și își desfășoară stagiile de pregătire practică la agenții economici prin învățământul dual	Aproximativ 1300 elevi beneficiari ai burselor obținute prin proiecte și beneficiari ai învățământului dual	ISJ Hunedoara	2026-2030
A.4.4.	Extinderea programului de asigurarea	5 trasee acoperite prin transportul	Consiliul Județean	Începând din

	transportului școlar pentru și pentru școlile ÎPT în vederea creșterii accesibilității școlilor	Greenline Toti elevii IPT beneficiari ai decontării navetei de către autoritățile locale prin transportul cu microbuze furnizate prin programul Greenline MEC	Hunedoara ISJ Hunedoara Consiliile locale	Ianuarie 2026 , permanent
A.4.5.	Colaborarea școlilor cu autoritățile locale de care aparțin, pentru utilizarea optimă a resurselor disponibile;	Până în 2030, toate școlile VET din județ să corespundă normelor de siguranță, igienă și confort pentru elevi	Școli, autorități locale	Permanent
A.4.6.	Promovarea și stimularea unităților de învățământ profesional și tehnic pentru participarea în vederea obținerii titlului de excelență	Toate școlile VET din județ să participe la obținerea titlului de excelență	ISJ Hunedoara CLDPS Școli, autorități locale	Anual

ȚINTA 5. 75% ELEVII CUPRIȘI DIN SISTEMUL TVET VOR BENEFICIA DE SERVICII DE CONSILIERE ȘI ORIENTARE PENTRU CARIERĂ

Cod act.	Activitatea – descriere	Rezultat măsurabil	Responsabil	Orizont de timp
A.5.1.	Inventarierea opțiunilor tinerilor, urmată de activități de informare și orientare pentru carieră	- Informații de calitate accesibile elevilor privind oportunitățile de carieră, oferta și alternativele în cadrul sistemului de ÎPT de la nivelul regiunii și oportunităților de angajare identificate pe termen mediu și lung la nivel regional; - Ghiduri tipărite și distribuite gratuit pentru elevii din școlile ÎPT	CJRAE Hunedoara , ISJ Hunedoara Beneficiari ai proiectelor PEO-stagii de practică, Erasmus+, PNRR CLDPS Hunedoara	2030
A.5.2.	Adoptarea unui program de măsuri pentru identificarea și integrarea elevilor cu cerințe educative speciale și oferirea de programe pentru elevii cu dificultăți de învățare sau care aparțin grupurilor defavorizate	- Baza de date care cuprinde elevii cu CES și elevii aflați în dificultate, alcătuită la nivelul CJRAE Hunedoara - Elevii din categoriile dezavantajate beneficiază de facilități specifice de acces și de sprijin, de planuri de	CJRAE Hunedoara ONG beneficiare ale proiectelor	Anual în luna octombrie

		intervenție individualizată și de curriculum diferențiat în vederea continuării studiilor în cadrul ÎPT		
A.5.3.	Cuprinderea cadrelor didactice în activități de informare cu privire la viitorul regiunii, șansele de ocupare a unui loc de muncă	• 100 cadre didactice care vor participa în cadrul proiectelor la seminarii de informare privitoare la situația pieței muncii în Județul Hunedoara și în Regiunea Vest. • 20 consilieri școlari care participă la seminariile de informare organizare de beneficiarii proiectelor finanțate prin PEO sau proiecte Erasmus+, PNRR • Realizarea indicatorului legal de minim 1 psiholog la 300 de elevi pentru rețeaua școlară din Județul Hunedoara	ISJ Hunedoara CJRAE Hunedoara	
A.5.3.	Implicarea partenerilor sociali în acțiuni de orientare și consiliere pentru carieră	• 20 parteneriate încheiate cu agenții economici la care elevii desfășoară practica	ISJ Hunedoara	Permanent
A.5.4.	Colaborare cu autoritățile, instituții specializate și ONG pentru oferirea de asistență specializată, consiliere și sprijin familiilor/ elevilor cu risc de abandon timpuriu (din mediul rural, medii sociale sau etnice defavorizate, familii de emigranți, familii monoparentale, etc.)	• Până în 2030, unitățile de ÎPT beneficiază de programe de consiliere și intervenție individualizată	ONG Asociații de părinți constituite pe lângă unitățile școlare	Permanent în funcție de deschiderea liniilor de finanțare

Anexa A la planul de acțiuni

Ținte pe domenii pentru structura planurilor de școlarizare

- județul Hunedoara -

Domeniu de pregătire	Plan școlarizare realizat la clasa a IX-a liceu + profesională în anul școlar 2017/2018			Ținte pentru oferta IPT pentru 2017-2025 ^{*)} liceu+profesională (nivelul 3 și 4 de calificare)	
	Nr. clase	Nr. elevi	%	Min.-max.	Ținta (medie județeană) (%)
agricultură	0,50	10,00	0,76%	1-3%	2,50%
silvicultură	0,50	13,00	0,76%	0-1%	1%
protecția mediului	1,00	28,00	1,53%	1-2%	1,50%
ind. alimentară	1,00	28,00	1,53%	1-3%	2,00%
comerț	0,00	0,00	0,00%	5-8%	6%
economic	6,00	169,00	9,16%	8-9%	8%
turism și alimentație	19,00	466,00	29,01%	25-30%	25%
estetica și igiena corpului omenesc	3,00	67,00	4,58%	1-3%	2%
construcții, instalații și lucrări publice	1,50	28,00	2,29%	1-3%	2%
mecanică	20,00	463,00	30,53%	28-32%	32%
electric	1,50	43,00	2,29%	4-5%	5%
electromecanică	4,50	109,00	6,87%	3-5%	5%
electronică automatizări	2,00	52,00	3,05%	1-3%	4%
chimie industrială	1,00	28,00	1,53%	1-2%	1,50%
materiale de construcții	0,00	0,00	0,00%	0%	0%
fabric.prod.din lemn	0,00	0,00	0,00%	1-2%	1,50%
industrie textilă și pielărie	3,00	42,00	4,58%	0-1%	0%
tehnici poligrafice	0,00	0,00	0,00%	0%	0%
Producție media	1,00	29,00	1,53%	1%	1%
TOTAL	65,50	1575,00	100,00%	100,00%	100,00%¹

^{*)} **NOTĂ:** Valorile menționate vor fi actualizate la un interval de 1-2 ani pe baza analizei evoluțiilor și previziunilor cererii pieței muncii.

¹ Procentul pe calificări se va raporta la ponderea de 60% prognozată pentru învățământul profesional și tehnic.

ANEXE PLAI 2023-2024 JUDEȚUL HUNEDOARA